

Želimo mirne
in zadovoljne
božične praznike!

VESTNIK

YU ISSN 0351-6407

Murska Sobota, 20. decembra 1990 • Leto XLII • Št. 49 • Cena 10 din

Ne bojte se

Pred nami so božični in za njimi čez nekaj dni novoletni prazniki. Ob Jezusovem rojstvu so angeli in pastirji razgibali ljudi. Nas razgibljuje priprave na praznovanja. Mogoče bolj v zunanjih obrisih kot v poglobljeni duhovnosti. Pojavljajo se želje po dobrem, lepem in bogatem praznovanju, obenem pa tudi strah pred raznimi nemiri, nesrečami in pretnjami. Strah pred prihodnostjo, boleznijo in smrtjo. Ne vemo, kako se bodo iztekle osebne in skupne stiske. Želimo si le, da bi bilo življenje lepo, mirno, srečno sedaj in v prihodnosti.

Ob vsej negotovosti pa nas pomirja stavek iz božičnega evangelija, katerega je izrekel angel prestrašenim pastirjem: »Ne bojte se, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Danes se vam je rodil Zveličar, ki je Kristus Gospod.« (Lk. 2, 10. 11) Njegovo rojstvo — prisotnost po evangeliju in Duhu nas pomirja. Z zaupanjem in vero vanj bo kljub morebitnim nevšečnostim in trpljenju naše breme lažje, naša prihodnost bolj svetla, življenje bolj zadovoljno. Z njegovim mirom bolj mirno. Mirno tako, da njegov mir sprejemamo in ga v vsakodnevnem življenju uveljavljamo po njegovih besedah: Karkoli ste storili enemu izmed mojih najmanjših bratov, meni ste storili. Boga slavimo tako, da delamo za mir, kajti mir ne pomeni samo odsotnost vojne, temveč čas, v katerem so ljudje srečni in svobodni.

Vsem nam želim blagoslovljene božične in novoletne praznike, polne sreče, božje ljubezni, miru in zadovoljstva.

Naj nad našim praznovanjem in življenjem odsevajo besede evangelija: »Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem...«

Ludvik Novak
senior

EUPHORBIA PULCHERRIMA (pulcherrima pomeni najlepša). Zvezdnice so znane po vsem svetu kot božične zvezde zaradi živo rdečih listov, ki poganjajo vse leto. Rastlina je samorasla v Mehiki, kjer so jo odkrili 1834. leta; na svojem naravnem rastišču je grmovnica, ki lahko zraste do 5 metrov visoko.

Če vas zanimajo okrasne rastline, predvsem cvetlični nasadi, si preberite prispevek na 12. strani z naslovom Božična zvezda. Spoznali boste delo Marije Kofjač in njenih sodelavcev, ki skrbijo za podobo Radenec.

SKUPNA IZJAVA OB PLEBISCITU 23. DECEMBRA 1990

Vse pomurske politične stranke imamo zaupanje v naše ljudi in smo prepričane o svoji politični zrelosti. Zato vemo, da bomo po plebiscitu, katerega izid bo vreden velikega vprašanja, o katerem se na njem odloča, zmogli dovolj moči za življenje v samostojni državi.

Nameni slovenskega plebiscita 23. decembra 1990 so čisti in jasni. Zato vse pomurske politične stranke oznamo radostno vest, ko ključemo vse prebivalce naše dežele na glasovanje »za samostojnost«. Malo je danes ljudstev na svetu, katerih glasovalci bi imeli srečo, da za prejšnje in poznejše rodove sprejmejo pravice samostojnega naroda, pravice nacije.

Mi imamo to srečo in to pravico. To vemo iz mednarodnih dokumentov, ki nam to pravico dajejo. Dajejo nam to pravico, čeprav bi mi včasih želeli, da nam jo tudi ponujajo.

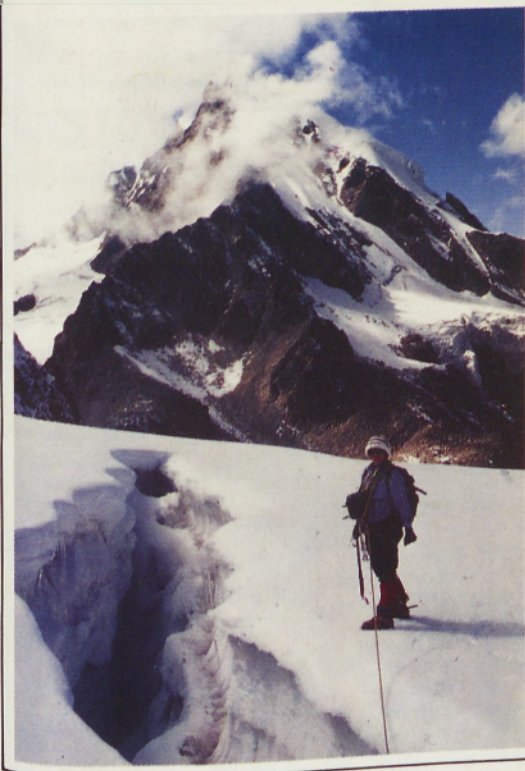
Nihče nam tega ne bo ponujal, zato si moramo to samostojnost vzeti, kajti to je tudi naša dolžnost. Zavedamo se, da čas naše zrelosti za samostojen narod prihaja v primerjavi z mnogimi drugimi narodi pozno, vendar je zato prišel kot zrel čas. Mi vemo, da to zrelost potrebujemo, če hočemo obstajati.

Obstajati pa hočemo in zato hočemo kot Pomurci sprejeti tudi dolžnosti samostojnega slovenskega naroda: zaradi okolja, ki nam je dano v varovanje in poseljevanje, zaradi pripadnikov drugih narodov, ki živijo z nami, zaradi sosednjih narodov, zaradi vseh ljudstev sveta in zaradi sebe.

Odločeni smo in postali bomo samostojni, ne pa tudi ločeni in odcepljeni. Zavedamo se, da smo bitja med bitji in kot pozorni ljudje bomo še naprej živeli s svojo naravo tako, kakor smo vedno živeli z ljudmi, ki so pripadniki drugih narodov in nacij.

Toda mi doslej nismo bili nacija. Po plebiscitu bomo. Politične stranke Pomurja

S PREKMURSKE RAVNINE NA HIMALAJO

Razpoke v ledeniku himalajskega pogorja, v ozadju njegovo veličanstvo eden od himalajskih vrhov, na vrvi pa seveda prvo prekmursko dekle Marinka Jerič, ki je plezala po Himalaji in za bralce Vestnika pripravila potopis. Prvo nadaljevanje je na 18. strani.

MEJA PO SREDI GRUNTA

Pod Razkriškim bregom je tudi nekaj nenavadnega. Ci-mermanova domačija stoji tako, da je hiša v Sloveniji, gospodarsko poslopje pa na Hrvaškem. Ampak tega pravzaprav niti ne občutijo; in če se bo Slovenija s plebiscitom odločila za samostojnost, težko verjamejo, da bi tam naenkrat nastala prava meja. Tega ne verjamejo tudi številni lastniki vinogradov, ki so skoraj vsi doma iz Prekmurja. Reportažni zapis z obiska na tej domačiji pa lahko preberete na str. 13

ALI SMO PRIPRAVLJENI ODPUSTITI ALI SE NAPREJ MAŠČEVATI?

Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit je pričujočo, po njegovem najhujšo preizkušnjo za kristjane na Slovenskem umestil v okvir odgovora na vprašanje, kako iz našega slovarja izločiti besedo revanšizem. Sicer pa nas je rade volje sprejel v prostorih nadškofije v Ljubljani in obširno, v njemu lastnem spravljenem slogu pojasnjeval procese ekumenizma, sekularizacije (razkristjanjenja javnega in zasebnega življenja) in nove/druga evangelizacije, razločevanje verske vzgoje od verouka v šoli, novo vlogo oz. nov položaj Cerkve kot ustanove in cerkve kot verskega/cerkvenega občestva, vključevanje verskih/cerkvenih krogov v javno razpravo o novi slovenski ustavi in plebiscit, odnose med slovensko in hrvaško katoliško cerkvijo,odobra razčlenil spravo kot skupni imenovalec Slovencev in slovenstva in se opredelil do več košljivih problemov kot so: vračanje odvzetega cerkvenega premoženja, obnova poveljnih procesov zoper duhovnike, t.i. politična emigracija in ponovna vključitev Teološke fakultete v Univerzo. Ob koncu je na bralce Vestnika naslovil še krajše osebno sporočilo.

Vaš pogled na plebiscit za samostojno Slovenijo?

»Ko je skupščina skoraj soglasno sprejela odločitev za plebiscit, so nastale zame popolnoma nove razmere, kajti odkrito priznam, da sem imel prej malo upanja, da do takega soglasja pride. Ko zdaj slišim, da je po raziskavah javnega mnenja vedno večja večina za plebiscit, sem tega zelo vesel, saj gre za zgodovinski dogodek, za odločanje izrednega pomena. Ljudje se tega ne zavedajo, ker doslej sploh niso bili navajeni o čem odločati in od tod tako malo zanimanja. To se je pokazalo tudi pri zadnjih volitvah, ker so nekateri še vedno dvomili, če bodo res svobod-

smo se pogovarjali tudi v Rimu z najvišjimi pristojnimi organi in samim papežem. Opozarjajo nas na Katalonce, Valonce, Flamce v Belgiji, Bavarce v Nemčiji, zadnji čas je akutno vprašanje Čehov in Slovkov, če naj ima vsak svojo škofovsko konferenco. Imamo primer, kjer sta dve škofovski konferenci, ki nista vezani na državno obliko, to je velika britanska in škotska. Obe obstajata v okviru Velike Britanije, vendar ima škotska zaradi zgodovinskih izročil in zaradi svoje posebnosti popolnoma samostojno škofovsko konferenco. Doslej je imela Nemčija eno ŠK, vendar je imela Vzhodna Nemčija doslej ti svojo škofovsko konferenco ordinarijev. Sedaj so pa obe konferenci združili v eno ŠK.

takrat mašo zanje in prosili so, da bi to bilo v Kočevskem Rogu, ampak samo za tiste, ki so bili takrat vrnjeni in nihče ne sme biti, priti zraven. Sam sem si pa takrat takoj dejal: najbrž tega ne bo mogoče tako skriti in izločiti iz javnosti in moramo vendar to postaviti v celotni okvir sloverskega naroda. Potem so se pa začeli ti do goztrajni, težki pa ljudi zelo koristni pogovori bodisi s temi predstavniki, ki so želeli to obliko sprave bodisi s skupino okrog Spomenke Hribarjeve pa njenih sodelavcev, potem še razne druge, iniciativne skupine, predvsem pa potem s Predsedstvom vlade. Ker ko se je postavilo vprašanje, da bo to dejanje postalo javno, je bilo vprašanje, kako bo udeležena država. Hoteli so nekateri, da bi to podelili ali da bi šli na drugi kraj ali da bi iskali nekih oblik, ki bi bile manj zrazite, vendar sem po vsem predzvedanju, ko sem videl kako situacija je, se sam odločil, da bomo imeli — to je bil termin, za katerega sem se mora prvi odločiti — na vsak način 8. julija v Kočevskem Rogu pravno mašo za mrtve, se pravi simbolični pogreb vseh mrtvih in s tem povabilo k spravi med živimi. Niso bili vsi zelo za ta predlog, ampak jaz sem rekel, moramo nekaj skleniti in se odločiti. Sam sem se za to odločil in potem smo izhajali z vsemi pogovori s Predsedstvom ali z borci ali z raznimi komisijami iz tega stališča: 8. julija bo ta pravna maša, simbolični cerkveni pogreb in nagovori, ki so vam znani, ki sem ga pripravil sam. Predsednik Kučan me je prosil, da bi mu ga prej poslal in on mi je poslal svoj govor, tako da sva to nekaj ko uskladija in zdi se mi, da je bilo, če sam povem svoje doživljanje, ko sem do zadnjega trenutka bil v veliki negotovosti ali se bo to posrečilo, kako se bo to zgodilo, ker je bilo tudi veliko neugodnih okoliščin, izredno vesel, ko smo odhajali po zaključeni slovenski od tam, da je prišlo kakor do občutka neke sproščeniosti. Nekaj se je zgodilo, kar nas je morilo in tlačilo 45 let.

Tako da doživljamo v Evropi dve tendenci: na eni strani, da bi se čim bolj med seboj povezali, na drugi strani pa da bi se tudi tiste manjše skupnosti ali narodi, dežele, države, enakovredno uveljavili, in mi spadamo v ta drugi krog, ker bi se radi — ko se zavedamo, da smo manjšina v Evropi — slovenski narod spada skoraj med najmanjše v Evropi — da bi se vendar radi uveljavili kot enakopraven narod. Odvisno je sedaj, kako bo šlo to na političnem področju in gotovo bo to tudi imelo posledice za cerkveno ureditev.

Vendar se mi zdi, da za praktično delo to vprašanje ni tako velikega pomena kakor včasih to prikazujejo, ker dejansko lahko vse odločimo samostojno, bodisi v Sloveniji pa tudi kar zadeva nastopanje v inozemstvu, ker je bilo že doslej veljavno načelo, če nastopa JŠK, potem je zmeraj en zastopnik Slovenije zra-

Kaj pa sprava?

Odpirajo se nekatere dovolj občutljive in zahtevne teme, ki živo zadirajo v bistvo slovenskih državljanov; pravzaprav se vse začne in konča s spravo.

»Ko sem se leta 1977 vrnil v Slovenijo in sem nekoliko začel spoznavati naše razmere doma me je najbolj bolelo, da stvari, ki bi jih morali začeti urejati takoj po vojni, ni bilo mogoče urejati; medsebojnih odnosov med različnimi skupinami, da je ostalo nasprotovanje, sovraštvo, da so bili nekateri popolnoma izrinjeni iz javnega življenja in zato sem že takrat razmišljal, kaj bi mogli storiti, da bi prišlo do prave oblike sožitja, spoštovanja, razumevanja in priznanja vseh Slovencev kot članov slovenskega naroda. Takrat sem že sam pod teološkim vidikom začel razpravljati o spravi, pa so me takrat opozorili, da pri nas ta izraz ni začen. Sem dobil s političnih strani opozorilo na to, češ bodite previdni.

Vedel sem tudi za nekatere posebne primere in tako je trajalo precej časa, predno se je ta ideja pojavila predvsem v zvezi s predlogom Spomenke Hribar in potem vsi to razpravljajo naprej in sam sem se za to z vsem prepričanjem zavzel, ker sem si zmeraj postavil vprašanje, kaj pa je nasprotje od tega, kaj pa je alternativa. Alternativa je potem sovraštvo, pobijanje, ali se bomo vračali k temu ali pa bomo našli tako obliko medsebojnega priznanja in spoštovanja, da b lahko živeli skupaj. In tako smo pripravili izjavo, ki smo jo dali 13. marca v škofovski konferenci — sam sem dolgo delal na tej izjavi, da bi dobila neko obliko, o pogojih sprave. In smo razločevali spravo z mrtvimi, kar zahteva neko pieteto, človeško delovanje, ki se mi zdi, da je tako samo ob sebi umevno kulturno dejanje, da o tem sploh ne bi smelo biti razprave in potem veliko težje vprašanje sprave med živimi. To pa je izredno težka stvar in bo trajala leta in leta in leta, na obeh straneh. Ker vidim, koliko ljudi je tu ranjenih, trpijo in niso pripravljeni na odpuščanje, ki je pogoj sprave ali pa vsaj za neko prenašanje istih hudih stvari in za novo obliko pogovora, kakor je to za skupno življenje nujno potrebno. Šlo pa je potem tudi za neko javno dejanje in ko se je bližala obletnica, so prišle razne pobude, da bi to opravili s simboličnim dejanjem, nekako ob obletnici, ko so vrnili domobrance s Koroškega. Prosili so me, da bi imel

Vam gre zelo za to, da bi iz našega slovarja izločili besedo revanšizem?

»To bi pa res rad izločil. Tu smo kristjan pred najhujšo preizkušnjo, ali smo pripravljeni odpustiti ali se naprej maščevati. Nekateri pravijo: smo za spravo, ampak najprej bomo obračunali. Sam se zavzemam, da bi iz javnega občevanja, posebnost iz javnih občil, nekatere besede čim bolj izločili, kot so: revanšizem, klerikalizem, zloraba vere in cerkve v politiki, politična emigracija. Naj se raje pove, kje je problem, kaj hočemo reševati, čeprav se zavedamo, da je to zelo boleč proces.«

Ugledni sobesednik je za tem obširne pojasni, kako gre/bc šlo z vračanjem odvzetega cerkvenega premoženja, kjer še ni nobenih zakonikih podlag, kaj je/bc z obnovo poveljnih procesov zoper duhovnike — v našem arhivu smo ustanovili poseben oddelke za zbiranje dokumentacije o duhovniških procesih — kakšna je njegova sodba o t.i. politični emigraciji (»je iznajdba prejšnjega režima«), končno pa tudi podrobneje razčlenil prizadevanja, da bi Teološka fakulteta spet prišla pod okrilje Univerze, iz katere je bila izločena. Vse pove dejstvo, da doslej na tem področju ni bilo nič narejeno.

In še vaša poslanica bralcem Vestnika!

»Ko sem julija letos obiskal Pomurje, je bilo to zame prava odkritje. Z g. Smejem in g. Zadravcem smo obiskali veliko krajev v Prekmurju in v Porabju na Madžarskem in bil sem izredno presenečen, koliko zavesti, človeške plemenitosti, gostoljubnosti, prijaznosti in koliko trdne vere je v teh ljudeh. Vsem bi izrazil svoje posebno priznanje in zahvalo za tako bogato izročilo — kulturno, versko, pri ohranjanju jezika, v posebnih navadah in načinu življenja, v sosesčini z Madžari, Hrvati in Slovenci. Naj vse spremlja božji blagoslov. Če so naš prednik preživel tako hude čase ravn v ver in zaupanju v božjo pomoč, bomo tudi mi preživeli.«

Hvala, gospod nadškof in vse dobro ob vaši častitljivi 70-letnici!

Cerkev ne more živeti zunaj politike

Rojevala se strankarstvo in parlamentarna demokracija z vsemi razsežimi in omejitvami. V tem okviru je kot spoznana nujnost potreba po novi presoji vloge/položaja Cerkve kot ustanove in cerkve kot verskega/cerkvenega občestva.

So pri tem mogoče kakršnekoli vzporednice s Švicco, kjer ste bili kar 27 let?

»Nedvomno bi bile mogoče marsikakšne vzporednice z vlogo cerkve v Švici, kjer je več krščanskih cerkva in verskih skupnosti, več jezikov, več kultur. Navzočnost cerkve ni urejena s splošnim državnim zakonom — okvirno je določena v ustavi — ampak je to za vsak kanton posebej. Ponekod je bila cerkev, naj bo katoliška ali protestantska, državna cerkev, ponekod ločena od države, drugod spet je iskala neke posebne oblike. Bistveno razliko med nami in Švicco vidim predvsem v tem, da smo pri iskanju vloge cerkve v novi družbi pri nas popolnoma na začetku. Moramo se učiti, kako ljudje v demokratični družbi sprejemajo cerkev, kristjane, ki so sogovorniki z drugimi, in jih ne obdolžujejo klerikalizma ali hipeenja po oblasti, ampak jih sprejemajo kot enakopravne sogovornike, ki utemeljeno povedo svoje mnenje, čeprav se razlikuje od drugega. Doslej to pri nas ni bilo mogoče, v Švici pa vedno. Cerkev je lahko v javnosti povedala svoje mnenje, ga utemeljila, bilo je spoštovano, lahko ga je objavila po radiu, televiziji, časopisih. V tem pogledu pri nas še iščemo prave oblike, dokler ni spreminjena zakonodaja.«

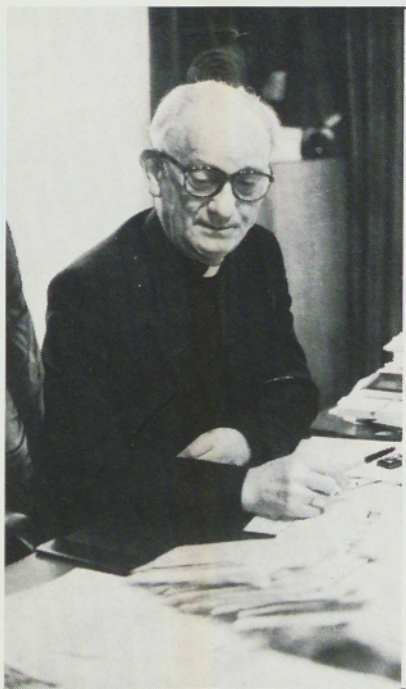
Kaj pa vključevanje duhovnikov v politični pluralizem oz. vaša kratka skica razumevanja razmerja vera:politika?

»To je zelo občutljivo vprašanje, kajti zloraba vere v politiki ali vmešavanje cerkve v politiko, je bilo takorekoč glavno geslo v preteklosti. Cerkev ne more živeti zunaj politike, če je politika res skrb za človeka, za skupno dobro. Cerkev kot občestvo je sestavni del družbe, zato se mora — z etičnega vidika, ko gre za človeka — zanimati za vsa politična vprašanja. Cerkev kot ustanova seveda nima nobene pristojnosti, da bi reševala čisto politična vprašanja, to je naloga strank, vlade, predsedstva, parlamenta in v te zadeve se cerkev ne mara vmešavati. Najbrž pa ima cerkev — kot kažejo izkušnje iz tujine, zlasti po evropskih deželah — zmeraj znova nalogo, da ljudi, javnost in tudi politike spominja na nekatere vrednote in nekatere pravila, mimo katerih ne smemo iti, če nečemo sebi in drugim ljudem povzročati velike škode. Predvsem so to načela pravičnosti, poštenosti, iskrenosti, dobrohotnosti in enakopravnosti.«

Kako bo s pravnim in siceršnjim položajem verskih skupnosti?

»Mi bi radi, da bi zakon o verskih skupnostih sploh odpravili. Je dovolj določb v ustavi. Za vprašanja, ki jih je treba konkretno urejevati s pristojnimi organi, bodisi na republiški bodisi na občinski ravni, ne potrebujemo posebnega zakona, kot da bi bili ne vem kakšna manjšina, ki jo je treba zavarovati s posebnim zakonom. Če so verni celo večina slovenskega naroda, je treba pripraviti tako ustavo in take zakone, da se bodo tudi verni počutili kot enakovredni v tej družbi. Podobno velja za

t.i. komisijo za odnose z verskimi skupnostmi. Doslej je bila in smo se obračali njanjo, trenutno — in že več mesecev — pa je brez predsednika in mnenja so bila, naj bi jo ukinili. Formalno še ni bila ukinjena, škotje pa smo sklenili, da ni več potrebna in se v nobenem primeru več ne

Predbožično srečanje z dr. Alojzijem Suštarjem

obračamo njanjo. Vprašanje je, kako bo s tem po običaj, ker se zdi, da bi ponekod vendarle radi imeli neke vrste versko komisijo, čeprav ne vedo, kaj bil z njo počeli.«

Cerkev popolnoma podpira plebiscit

Dr. Alojzija Suštara smo vprašali, kdo vse in na kakšen način se iz verskih/cerkvenih krogov vključuje v javno razpravljanje o novi slovenski ustavi. Kakšne so konkretne priporočbe, predlogi, pobude? Njihova usoda?

»Nekatere pobude so bile objavljene v Družini, predvsem prof. Strasa z etičnega vidika, nekaj je izdala Teološka fakulteta in Društvo teoloških slušateljev in tudi Slovenska škofovska konferenca je poslala kratko vlogo. Tu so še mnenja raznih drugih skupnosti, našega stolnega kapitlja v Ljubljani in verjetno po drugih škofijah. Pomembno je, da pridemo do soglasja in da ne more nihče uveljaviti samo svojega prepričanja. Kristjani se zavzemamo predvsem za spoštovanje tistih etičnih vrednot, ki so bistvene. Najbrž je najbolj občutljiva točka zavarovanje človekovega življenja, pa če bo šlo za izraz svetosti življenja ali za kakšen drug izraz. Predvsem je sporna res nerazumljiva formulacija, da ima vsakdo pravico razpolagati z življenjem otroka pred rojstvom. Tega — kot smo poudarili v vseh izjavah in javnih razpravah — doslej ne priznava nobena ustava. Gotovo imajo starišči pravico, da se sami odločajo o številu otrok, da pa bi mogli imeti kdorkoli precej omenjeno pravico, pa se mi zdi popolnoma nesprejemljivo.

Upam, da bodo vsi uvideli, da je to res nekaj nemogočega in da nas spominja na najhujše totalitarne sisteme nacionalnega socializma v Nemčiji ali fašizma v Italiji, da kratkoročno ta formulacija ne bo prišla v ustavo. Ta naj bi bila čim krajša s podajanjem tistih temeljnih osnov, ki nudijo izhodišče za vse druge odločitve. Gotovo si je treba prizadevati, da bi čim prej prišli do svoje slovenske ustave — kolikor toliko pametne,« nam je odgovoril najvišji katoliški cerkveni dostojanstvenik na Slovenskem.

Za mednarodno priznanje SSK

Kakšni so ta čas odnosi s hrvaško katoliško cerkvijo?

»Najprej bi rad omenil, da pogovor Tudman—Kučan v Celju s Cerkvijo nima nobene zveze. S Hrvati smo ves čas sodelovali v Jugoslovanski škofovski konferenci (JŠK) in tudi z vsemi drugimi — odkrito, v popolnem razumevanju, brez izpodirjanja enega ali drugega. Začeli pa smo se zavzemati za mednarodno priznanje Slovenske škofovske konference (SSK). Ustanovili smo jo lahko že pred leti po statutu JŠK, saj ima do tega pravico vsaka cerkvena pokrajina. Mi smo to pravico potrdili, jo še bolj izoblikovali in tako imamo redne seje SSK. Odločamo samostojno in to nam JŠK popolnoma priznava. V JŠK sodelujemo pri skupnih vprašanjih za vsa država: oblikujemo razne skupne izjave in se opredeljujemo do etičnih in teoloških vprašanj. Tudi Hrvatje si prizadevajo, da bi še bolj uveljavili svojo t.i. hrvaško škofovsko konferenco, ki doslej sploh ni obstajala. Bila je tu spilitka, ki pa ni imela posebne vloge. Ponavljam, da si v Sloveniji prizadevamo za mednarodno priznanje SSK. Po načelu katoliške cerkve je namreč škofovska konferenca vezana na državo in zato je vprašanje, če lahko priznajo SSK dokler ni Slovenija samostojna država. Mogoče bi bilo napraviti tako izjemo. O tem

Dejanje srca in razuma

Plebiscit je in mora biti dejanje srca in razuma. Znova prihajamo v zgodovinski položaj, v podobnega, kot smo bili v tem stoletju že trikrat, ko smo mogli in morali odločiti o obstoji slovenskega naroda. Tokrat se o tem usodnem vprašanju odločamo v razmerah, ki so drugačne, kot so bile pri prvem in drugem odločanju. Prvikrat, leta 1918, še nismo živeli oziroma še ni bilo Jugoslavije. Drugič, leta 1943, Jugoslavije ni bilo več. Zdaj se o tem odločamo, ko živimo v Jugoslaviji in ko mislimo, da tak, kot se nam kaže v praksi, ne ustreza več temeljnim interesom, zaradi katerih smo se Slovenci v preteklosti zanj odločali, ko v njej niso več zavarovane možnosti za narodov obstoj, identiteto, uveljavljanje in razvoj.

Edina utemeljitev za plebiscit je razvoj slovenskega naroda. Vse drugo je odveč. Smisel odločanja s plebiscitom je v tem, da se potrdi volja naših ljudi, da želimo, da preide končno vsa odgovornost za naše življenje, tudi gospodarsko, in za našo prihodnost na naša ramena, da nam ne bo treba moledovati pri organih federacije in da nam tudi ne bo mogoče zvrčati odgovornosti nanje, na pritisk drugih republik in na represivne mehanizme zvezne države. Želimo, da bi bila naše življenje in naša prihodnost odvisna od nas samih, od naših sposobnosti, pameti, od naše strpnosti, od pripravljenosti, da drug drugega poslušamo, posebej takrat, ko gre za vprašanja in odločitve skupnega nacionalnega interesa. Želimo, da bi tudi gospodarski sistem in gospodarska ter razvojna politika ustrezala našim potrebam, interesom in možnostim in da bi lahko o tem odločali in imeli v rokah instrumente za uresničitev naših odločitev.

O tem, kar nameravamo po plebiscitu, je razumljivo in jasno povedano v izjavi o namerah Republike Slovenije. V tej izjavi smo med drugim tudi zapisali, da bo v republiki Sloveniji pripadnikom italijanske in madžarske narodnosti zagotovljen enak položaj in vsaj enake pravice, kot jih imajo sedaj, po sedaj ve-

ljavni slovenski ustavi. Odveč je kakršnakoli bojazen.

Razlogi in dolgoletne priprave na plebiscit so dovolj prepričljivi za večino naših državljanov. Velja pa toliko bolj pogled in napore usmeriti v uresničevanje plebiscitarne odločitve. To mora postati smisel in vsebina političnega življenja. S skupščinskim in javnim dialogom bo nujno iskati najboljše rešitve — tiste, ki nas bodo najzanesljiveje peljale k cilju, k življenju v sodobni, demokratično urejeni, uspešni, gospodarsko učinkoviti in socialno varni družbi, v kateri bodo ljudje živeli in delali približno merilom in razmeram, v kakršnih živijo v razvitih državah

Evrope, katere del smo in želimo biti. Ta izziv, izziv vstopa v razvit, a tudi odprt in povezan svet smo morali sprejeti.

Moramo pa vedeti, da s tem izzivom naš pogled nujno sega čez meje slovenske nacionalne države, ki zdaj nastaja kot zgodovinska zakonitost, a nikakor ne tudi kot naš končni cilj. More nam biti predvsem tudi sredstvo in način za suvereno in enakopravno ter prostovoljno vstopanje v povezave z drugimi jugoslovanskimi republikami in drugimi državami Evrope in sveta. Naše odločitve in ravnanja mora določati spoznanje o tej temeljni značilnosti sveta, o povezanosti. V ta razmerja pa nam bo dano vstopati enakopravno le na podlagi našega dela, sposobnosti, razumnih odločitev in demokratičnih dejanj.

Milan Kučan,
predsednik predsedstva
Republike Slovenije

Dragi ljudje ob Muri,

živite na skrajnem severovzhodnem robu slovenske dežele; v svoji na-

rodni zavesti in zlasti po svojem prispevku k slovenski kulturi pa ste seveda bili vedno v njenem središču.

To svoje slovensko izročilo boste samo nadaljevali in dokončno potrdili s svojo udeležbo na plebiscitu, ko se boste odločili za samostojno in neodvisno Slovenijo.

Skupaj v lepšo prihodnost z vami!

Vaš
dr. France Bučar

RAZGLAS

DRŽAVLJANOM REPUBLIKE SLOVENIJE
VSEM VOLILCEM V REPUBLIKI SLOVENIJI

Udeležite se glasovanja na plebiscitu v nedeljo, 23. decembra 1990

Glasovali bomo o vprašanju:

ALI NAJ REPUBLIKA SLOVENIJA POSTANE SAMOSTOJNA IN NEODVISNA DRŽAVA?

DA

NE

Odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo bo sprejeta, če bo zanjo glasovala večina vseh volilcev. Odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo ima naslednji pomen:

1. Republika Slovenija kot samostojna in neodvisna država ne bo več združena v zvezno državo — Socialistično federativno republiko Jugoslavijo.
2. Postopna uresničitev statusa Republike Slovenije kot samostojne in neodvisne države se uredi z ustavnim aktom za izvedbo odločitve, sprejete na plebiscitu, z novo ustavo Republike Slovenije in ustavnim zakonom za izvedbo ustave.
3. Republika Slovenija kot samostojna in neodvisna država bo lahko sklepala meddržavne pogodbe, vključno s konfederalno pogodbo z državami drugih jugoslovanskih narodov.

Na plebiscitu sprejeta odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo bo zavezovala Skupščino Republike Slovenije, da v šestih mesecih sprejme ustavne in druge akte ter ukrepe, ki so potrebni, da Republika Slovenija prevzame izvrševanje suverenih pravic, ki jih je prenesla na organe SFRJ. Hkrati začne pogajanja z drugimi republikami v SFRJ o pravnem nasledstvu SFRJ in o prihodnji ureditvi medsebojnih odnosov po načelih mednarodnega prava, vključno s ponudbo konfederalne pogodbe.

Smo za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo.
SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE

IZJAVA SLOVENSKE ŠKOFOVSKE KONFERENCE O PLEBISCITU

Slovenska škofovska konferenca je na svoji 69. redni seji 11. decembra 1990 v Ljubljani posebej pozornost odločitev Skupščine Republike Slovenije za plebiscit 23. decembra 1990. Soglasno je sprejela izjavo:

Cerkev, tako njeno vodstvo kakor verni kristjani, se iz zvestobe svojemu zgodovinskemu poslanstvu zavzema za popolno enakopravnost, svobodo in samostojnost Republike Slovenije. Prizadeva si, da bi politično rešitev dosegli na mirnem način, v odprtem dialogu, brez pristranosti in kakršnega koli nasilja. Isto pravico, ki jo zakonito zahtevamo zase, priznavamo tudi vsem drugim narodom.

Za politično rešitev sicer Cerkev glede na svoje duhovno poslanstvo ni pristojna. To je naloga vlade, predsedstva, skupščine in političnih strank. Naša iskrena želja je, da bi vsi odgovorni politiki v javnosti nastopali enotno in edino v skrbi za prihodnost Republike Slovenije in slovenskega naroda brez vsakih sebičnih interesov.

Slovenska škofovska konferenca podpira parlamentarno odločitev za plebiscit, ker je popolnoma v skladu z moralnim načelom o pravici do samoodločbe in z načeli demokracije. Odločitev za samostojno Slovenijo, ki jo bomo s svojo udeležbo na plebiscitu in z glasovanjem potrdili, je izredno pomembno dejanje za prihodnost slovenskega naroda. Čeprav se zavedamo, da naša pot v prihodnost ne bo lahka in bo zahtevala velike napore za duhovno, družbeno in gospodarsko preobnovo, odločno zavračamo vsako širjenje malodušja, strahu ali obupanosti. Pošteno in iskreno delo in sodelovanje vseh prebivalcev Slovenije, zaupanje v lastne moči in v božjo pomoč je edina prava pot v prihodnost.

Naša dolžnost je, da se jasno zavedamo svoje odgovornosti in se zrelo, modro in pogumno odločamo in s svojim glasovanjem prispevamo k uresničenju samostojne Slovenije. Duhovnikom in vsem vernikom Slovenska škofovska konferenca priporoča, da v nedeljo, 23. decembra 1990, posebej molijo za domovino in za vse odgovorne v javnem življenju.

Alojzij Šuštar,
ljubljski nadškof in metropolit,
predsednik SSK

ZEMLJIN HLEBEC NA DLANI ALI TUDI V MURSKI SOBOTI PODRUŽNICA SSK?

Baje so bili ravno Prekmurci — kot svetovno, razseljeno ljudstvo — tisti, ki so Vlada Habjana navdihnili, da vztraja pri udeležanju za — misli o ustanovitvi Svetovnega slovenskega kongresa. Zamisel oz. potreba »izhaja iz zgodovine, sedanjega položaja in perspektiv slovenskega naroda. Vsi trije navedeni razlogi narekujejo daljnosežno avtonomno, narodno, politično in politično dejanje: ustanovitve vsenarodne organizacije narodnostno in politično dejanje: spoštovanju medsebojnih razlik pri Slovencev, ki si ob razumevanju in spoštovanju medsebojnih razlik prizadevajo za ohranitev in razcvet slovenstva« — je bilo med drugim rečeno na nedavnem ustanovnem zboru konferenca SSK za Slovenijo v Ljubljani. Ker so nacionalni mehanizmi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani, ker so nacionalni mehanizmi o tem zgodovinskem dogodu v malem že obširneje poročali, dodajmo o tem zgodovinskem dogodu in o ustanovitvi odbora SSK za Slovenijo jama zgolj željo predsednika iniciativnega odbora SSK za Slovenijo Vlada Habjana, naj bi tudi v Murski Soboti — morda v navezi s kanadskim Torontom ali katerim drugim svetovnim središčem, kjer je veliko Prekmurcev — čimprej ustanovili podružnico Svetovnega slovenskega kongresa.

B. Žunec

Za svobodo rojeni

Dozorel je čas za skupno odločitev o nadaljnji usodi naše narodne skupnosti, o prihodnosti nas vseh, predvsem pa naših otrok in vnukov.

Slabšanje socialnih in gospodarskih razmer v naši deželi, dolgovi, propadanje industrijskih podjetij, naraščanje brezposelnosti, draginje in revščine, vse te posledice revolucije in druge Jugoslavije nas silijo, da se nedvoumno ločimo od te težke dediščine.

Nova slovenska oblast je z velikimi napori preprečila splošno gospodarski propad, splošno pomanjkanje in grozečo lakoto, čemur smo danes priče na evropskem vzhodu in v nekaterih delih Jugoslavije. Uspelo nam je ohraniti mirno življenje in nemoteno preskrbo na ozemlju republike Slovenije. Izognili smo se razbijaškemu, šovinističnim mitingom, oboroženim tolpom, oviram na cestah in železnicah, policijski in vojaški okupaciji, narodnostnemu ločevanju na javnih prostorih in trgovskim prepovedim, kar je danes že stvarnost širne Jugoslavije.

Vdor balkanskega nasilništva v naše kraje in vedno bolj nenasitno ropanje našega težko prisluženega denarja je slovenska oblast lahko ustavila le tako, da je začela ukrepati v skladu s koristmi Slovenije, samosvoje celote. In to je tudi edina prava pot do naše rešitve.

Nič ne kaže, da bo osrednja jugoslovanska oblast sposobna obvladati naraščajočo gospodarsko in politično zmedo v državi in preprečiti nasilno rešitev. In nič ne kaže, da bi se politične razmere v večinskem delu Jugoslavije — zlasti v Srbiji, v doglednem času toliko uredile, da bi lahko tam pričakovali razumevajoče sogovornike. Že kosovski razplet pomeni dolgoročno nevarnost za oborožen spopad v tem prostoru.

Dokler je torej Slovenija le podrejena sestavina jugoslovanske države, smo obsojeni na življenjsko, trajno negotovost in strah pred nasilnim poseganjem v naše zadeve.

Brez samostojnega razvoja ne moremo računati na človeka vredno prihodnost; vsiljevanje skupnega jezika in forsirano priseljevanje bi nas kmalu spremenilo v tuje na domači zemlji.

Vprašanje o osamosvojitvi je v svojem bistvu vprašanje

o našem nadaljnjem obstoju in obstoju naše kulture. Prvi korak v željeno smer bomo napravili, ko bomo na plebiscitu na zastavljeno vprašanje odgovorili z odločnim DA.

Naš zgodovinski prestop iz tisoletne odvisnosti v stanje popolne samostojnosti ne bo lahek, zato je pošteno, da se predstavniki slovenske politike obrnejo za odgovor na ljudski, na volilno telo. Podpora volilcev — z večinskim ZA za samostojno slovensko državo — bo slovenskemu predstavništvu podelila tisto polnomočje in samozavest, ki je potrebna za zanesljivo in varno uresničitev naše države.

vne samostojnosti. Brez te podpore bi bila uresničitev te zgodovinske naloge veliko bolj tvegana in težavna.

Mogoče se bodo po prvih korakih naše samostojnosti razmere tudi poslabšale. Toda ne za dolgo. Zaupajmo v svoje sposobnosti! Ko bomo odločitev o naših zadevah sprejemali samostojno in neovirano, bomo sposobni sedanje razmere že v kratkem občutno izboljšati. Slovenija je sedaj edina dežela v Jugoslaviji, ki je zaradi svojega nadpovprečja, zaradi svoje lega in visoke homogenosti to pripravljena storiti.

Oh tem velikem preizkusu naše skupne volje in pripravljenosti sta v igri tudi naš ponos in naše dostojanstvo. Pokazati moramo, da nismo več zgolj za hlapce rojeni in za hlapce vzgojeni, kakor je v svojem srdcu zapisal Ivan Cankar.

Ne pozabimo: na plebiscitu prvič skupno, prvič vprašani dajemo odgovor, kakšna naj bo prihodnost Slovenije in vseh nas, njenih hčera in sinov.

LOJZE PETERLE

PO DVEH LETIH KD 7. ČLEN

DRUŠTVO KOT PROVOKACIJA

V kraju Wagna pri Leibnitzu/Lipnici na avstrijskem Štajerskem je bila minulo soboto volilno-programska skupščina dve leti starega dvojezičnega kulturnega društva 7. člen za Štajersko. Gre za organizacijo slovenske manjšine v okrajih Radgona/Radkersburg, Lipnica/Leibnitz in Deutschlandsberg, ki je bila sicer dolga leta zatavljena ali pozabljena tako z avstrijske kot s slovenske strani. Največji problem je financiranje, od vsebinskih nalog pa omenimo prizadevanje za uvedbo pouka slovenskega jezika v štajerske šole in ustanovitev kulturnega centra. Za predsednico so ponovno izvolili Andrejo Zemljič, ki je v pogovoru za našo hišo medijev med drugim dejala, da je društvo pravzaprav provokacija in da bo še naprej delovalo — kljub kroničnemu pomanjkanju denarja.

B. Ž.

Vestnikov koledar

20. december, četrtek, EVGEN
21. december, petek, SEVERIN
22. december, sobota, DAN JLA
23. december, nedelja, VIKTORIJA
24. december, ponedeljek, ADAM, EVA
25. december, torek, BOŽIČ
26. december, sredo, ŠTEFAN

Pogovora

Dež in veter pred božičem koplje jamo rad mrličem.
O božiču zeleno, o veliki noči snežno.

VREME

NA POTI V DEMOKRACIJO — Prizor je iz Tirane, lahko pa bi bil posnet tudi v kakem drugem večjem albanskem kraju, kjer je nezadovoljno prebivalstvo prišlo protestirat na ulice. (Telefoto: Reuters)

V Albaniji vre

Tiskovne agencije, ki se sklicujejo na albanski radio, poročajo, da so se v Skadru demonstrantje spopadli z vojsko in policijo. Demonstranti so namreč napadli poslopje komunistične partije in vlade. Albanski radio navaja, da so na ulice Skadra prišli delavci in komunisti, da bi se ubranili huliganov. Demonstracije so izbruhnile kljub pozivu partijskega in državnega voditelja Ramiza Alije ter odločitvi CK albanske partije dela, da dovoli ustanavljanje političnih strank. O neredih poročajo tudi iz Elbasana in drugih albanskih krajev.

SPOSOJENI KOMENTAR

Romunska pot na vzhodu Jugoslavije

Vzhodni del Jugoslavije ostaja rdeč. V Srbiji in Črni gori je stara politična garnitura obdržala svoje položaje tudi po prvih svobodnih volitvah, na katerih so volili poslance v oba parlamenta in predsednika republik. Opozicija ostaja v opoziciji.

Srbi in Črnogorci so tako izbrali romunsko pot, ki je ustavila procese demokratizacije v Jugoslaviji. Nekdanji komunisti in sedaj socialisti so v Srbiji in Črni gori uspešno odigrali vlogo »rešiteljev nacionalne enotnosti« ter tako s pridom izkoristili površne ocene zahodnoevropskih predsednikov vlad in zunanjih ministrov, ki so se opredelili za enotno Jugoslavijo, ne glede na hegemonistične težnje Srbije.

Vse to pomeni, da se je razcepjenost Jugoslavije na vzhod in zahod še poglobila, mirno reševanje napetosti v večnacionalni državi je postalo še težje oziroma skoraj nemogoče. Kaj čaka Jugoslavijo, nam lahko ponazarja odgovor srbskega vodje Slobodana Miloševića na vprašanje enega od zahodnoevropskih televizijskih novinarjev po nastopu na enem od volilnih shodov v Novem Sadu. Vprašali so ga, ali bo v primeru zmage navezal stike z voditelji Hrvaške in Slovenije, Milošević pa je kameri pokazal hrbet. Opozicija je torej zgrešila svoj volilni cilj. Ni ji uspelo, da bi po štiridesetih letih vladanja zamenjala komuniste v Srbiji (kot zadnji trdnjavi boljševizma na Balkanu). Po zmagi le-teh pa je začel veljati zakon, ki ga je sprejela še stara skupščina in s katerim je ponovno uveden »verbalni delikt«. Za kritiziranje vodilnih politikov si v Srbiji in Črni gori lahko spet zaslužite kazen. Vse to pa kaže, kakšen je in bo politični položaj v teh dveh republikah.

Gustav Chalupa
(Kleine Zeitung)

Sporazuma še ni

Ameriški državni sekretar James Baker je obtožil Irak, da doslej ni ponudil sprejemljivega datuma pogajanj z Washingtonom. Irak pa je obtožil ameriško vlado, da zavlačevanje v zvezi z datumom pogajanj izrablja za zavajanje ameriškega javnega mnenja in kongresa, v resnici pa namerava napasti Irak. Bagdad vztraja pri 12. januarju, ta datum pa je za ZDA nesprejemljiv, zato ker je preblizu 15. januarju, to je roku, ki ga je Varnostni svet OZN postavil Iraku za umik njegovih vojaških enot iz Kuvajta.

Bush — Gorbačov februarja v Moskvi

Novi ameriško-sovjetski vrh Bush—Gorbačov bo od 11. do 13. februarja v Moskvi, je po pogovorih z vodjo sovjetske diplomacije Ševardnadzejem v Beli hiši izjavil ameriški predsednik George Bush. Bush je tudi povedal, da bodo ZDA dale SZ gospodarsko pomoč in da je razveljavil amandma o omejitvi trgovanja s SZ.

Pomoč za SZ

Grčija je Sovjetski zvezi odobrila sto milijonov dolarjev posojil, Bolgariji pa 50 milijonov. Ta odločitev je v skladu s splošnimi prizadevanji držav-članic Evropske skupnosti, da bi pomagale SZ in drugim vzhodnoevropskim državam. Le-te se v zadnjem času soočajo z velikimi gospodarskimi težavami in po manjkanjem osnovnih življenjskih potrebščin.

Kmetijstvo — vroča tema

Na bruseljskem razstaviščnem prostoru Heyssel je bil zadnji krog urugvajske runde za liberalizacijo svetovne trgovine, ki so jo v urugvajskem letovišču Punta del Este zastavili pred štirimi leti. Sklepnega pogajanja, ki so trajala od konca minulega tedna in ki se jih na ministrski ravni udeležuje več kot stodelegacij, so se sukala okrog petnajstih področij. Najbolj sporno pa ostaja vprašanje kmetijstva. Gre za stališče o nujnosti 75-odstotnega znižanja kmetijskih podporn in 90-odstotno znižanje izvoznih spodbud. Že prvi dan zasedanja je prišlo pred Evropsko skupnost okrog 25 tisoč kmetovalcev, ki so protestirali zaradi znižanja subvencij.

Zasedanje 107 članic splošnega sporazuma o carinah in trgovini GATT so medtem že prekinili in ga bodo nadaljevali januarja prihodnje leto. Zasedanje so preložili zaradi dolgotrajnih zapletov oz. nestrinjanj med Evropsko gospodarsko skupnostjo in ZDA glede olajšav za kmetijske pridelke.

Krvavo nasilje v Južni Afriki

V Transvaalu je policija odkrila več kot 50 trupel, žrtev nasilja, ki je izbruhnilo med pripadniki plemena Koza in Zulu. V tej južnoafriški pokrajini z največ prebivalci so nasilje izzvali bojoviti pripadniki plemena Zulu. Ogroženi naselji Tokoza in Katelong sta obiskala voditelj Afriškega nacionalnega kongresa Nelson Mandela in minister za zakonodajo Acirian Vlock, da bi preprečila nadaljnje prelivanje krvi. Po zadnjih podatkih so razmere še vedno napete. V zadnjih šestih mesecih je bilo po črnih vaseh v okolici Johannesburga ubitih že več kot 800 ljudi.

TEŽAVNA BOLGARSKA »VRNITEV NA PLANET«

Bolgarska »vrnitev na planet«, torej normalizacija političnega življenja v državi, je že od junjskih volitev naprej polna prebratov in senzacij: za zadnjo je poskrbel ministrski predsednik Andrej Lukanov, ki je po štiridnevni splošni stavki skupaj s celotno vlado odstopil in tako dopolnil niz dejanj s podobno vsebino v preteklih mesecih. Najprej je namreč odstopila vlada tega premiera, ki je nato sestavil novo, še bolj »socialistično« vlado, zatem pa je odstopil še bolgarski človek prehodnega obdobja, predsednik Petar Mladenov.

Stvar je po svoje logična in razplet razumljiv. Bolgarske prve svobodne povojne parlamentarne volitve so bile še najmanj svobodne na celotnem vzhodu (če odštejemo Romunijo), saj je bilo za prave priprave premalo časa, predvsem pa ga ni bilo dovolj, da bi komunistični sistem povsem razpadel (kot denimo na Madžarskem, v ČSFR ali v NDR), saj je od odstopa zloglasnega Živkova do volitev minilo le nekaj več kot pol leta. Zaradi tega, ker se sistem — predvsem

V prvem volilnem krogu je bila srbska opozicija rahlo razočarana, saj je Miloševićeva socialistična partija preprčljivo zmagala, zato so opozicijske stranke, kar jih v prvem volilnem krogu ni izpadlo, naredile koalicio, da bi ustvarile primerno ravnotežje sil, če že ne zmagale vsaj s skupnimi močmi.

Tako naj bi pokazale, da niso samo dekoracija sedanji »vladajoči« stranki kot pravi socialistični partiji Srbije, ki nič več ne govori o tehnološkem presežku delavcev, temveč na ves glas prisega da ne bo dovolila da bi katerikoli delavec ostal brez dela, saj gradi ceste, proge, svobodno carinsko zono in še marsikaj drugega v kar opozicija ne verjame in tudi marsikdo drugi tudi ne.

Predvolilna kampanja je bila tako bučna in neprizanesljiva, da so prepovedali blatenje predsednika, grba in zastave, kar so mnogi enačili z zdavnaj napadenim zakonom o zaščiti Titovega imena in zakonskimi členi o verbalnem deliktu, kar pa da nima nič skupnega z napadanim predpisom, ki da ga je opozicija napadno prečitla in zlonamerno prikazala.

Občanom nikdar doslej ni bilo javno rečenih toliko protislovnih resnic kot v zadnjem mesecu dni predstavljanja kandidatov okrog šestdesetih političnih strank, ki pa so mogle kaj malo reči o sebi v kaj kratkih časovnih razmakih na z volitvami prenatrpanih medijih obveščanja javnosti. To velja zlasti za dvaintrideset kandidatov za predsednika republike Srbije, ki pravzaprav ob Slobodanu Miloševiću niso imeli prav nikakršne šanse.

Neprimerno je ta čas analizirati karkoli v zvezi z volitvami, ki v Srbiji ta čas še niti končane niso in ko se hkrati tudi v Albaniji odločajo za večstrankarski sistem, v svetu pa nivelacija razmer

VOLILNOST

še tudi ni dosežena, vendar se zdi, da je posledje umirjanje neizbežno: v Srbiji pri dekorativni opoziciji zanesljivo ne bo ostalo in neomejene predsedniške moči tudi Slobodan Milošević ne bo smel kar tako kot doslej uveljavljati, saj bi bilo tveganje preveliko.

Tisto kar se dogaja za orkanskimi političnimi prepriji je kot sidra za vse politično razbeljene glave, čeprav se o tem ne govori. V delovnih kolektivih namreč že dolgo tli nezadovoljstvo z gospodarskimi razmerami predvsem zaradi nizkih zaslužkov, nerednega izplačila plač, negotovosti glede nadaljnje zaposlitve, možnosti predčasnih upokojitev in stičnih skrbi delavskih družin. Preveč je namreč podjetij ki si medsebojno ne poravnajo dolgov, banke komajda da karkoli pomenijo za gospodarske organizacije, nenehne reorganizacije pa so tudi že izčrpale organizatorje poslovanja.

Zmaga socialistične partije Srbije se torej zdi bolj Pirova zmaga kot pa kakšen veliki povod za bučno zmagoslavje. Mnogim je le uteha pred tistim kar bi se utegnilo zgoditi po zmagi kakšne ekstremne politične stranke, kakršno so zaznamovali v svojih govorih tudi generali. Naj bo kakor bo, samo da slabše ne bo, pa tudi ni kdo ve kakšno geslo za prihodnost, ki naj bi jo pri našal kakšen takšen pluralizem.

Smo torej, vsi skupaj seveda, znova v nekakšnem prehodnem obdobju, kakršnega je kot takega predstavljal socializem v upanju na komunizem, le da zdaj kakšnih velikih upanj ni več, razen upanja da bomo vendarle nekako preživeli tudi to kar zdaj preživljamo.

Ob vsem je najbrž najtežje to, da smo se navadili živeti iz rok v usta in da vse mlajše generacije vse manj mislijo na prihodnost in da tako vzgajajo tudi svoje otroke. Pri tem pa se opravičujejo: »Kaj pa nam preostane drugega?«

Gledano s tega oglja gledanja nam izgledajo vsake volitve tvegane, tvegane predvsem zaradi relativnosti zanesljivosti prepričanja o tem kar rezultati glasovanja dajejo. Mar ne bi bili ljudje že kakega jutri pripravljeni glasovati povsem drugače? Kakor so bili in so pripravljeni glasovati za nove in nove ustave?

Smo pač v času permanentne volilnosti, ki se od časa do časa spreminja v komedijo, kot je delovalo predstavljanje nekaterih med predsedniškimi kandidati kar zares klovnovsko, saj se je neki železokrivec prišel na televizijo predstavljati kot žrtev malih bogov namesto predstavilve kakršnega takšnega programa kandidata za predsednika.

Viktor Širec

vodja opozicijske ZDS Željko Željević, najbolj znani disident iz časa Živkova, ki je na ta način postal svojevrstni bolgarski Vaclav Havel. Toda nova vlada premiera Lukanova je postala še bolj komunistična od prejšnje, saj v njej na vidnejših mestih ni bilo nobene ministra, ki ne bi bil član

V žarišču dogodkov

socialistične partije. Ta vlada brez prave legitimnosti ni mogla dolgo vladati, ker so se obno obregnili vsi, najprej opozicija, potem pa še delavci in študentje.

Lukanov je sicer pripravil nekakšen vladni program, ki spominja na jugoslovanske vladne (protiinflacijske in dolžniške) programe z začetka osemdesetih let. Edini oprijemljiv dokaz za delovanje te vlade je reprogrami-

globus

JERUZALEM — Ob tretji obletnici intifade sta področje Zahodnega brega in Gaze dobesedno odrezana od sveta. Izrael je v več mestih uvedel izredno stanje, medtem ko so Palestinci razglasili splošno stavko.

ZENEVA — Švica bo razširila seznam držav, katerih državljanom v prihodnje ne bo več odpravila statusa političnih beguncev. Na seznamu bo tudi Jugoslavija.

PRAGA — Češkoslovaški predsednik Vaclav Havel je ocenil kot protustavno grozno slovaških voditeljev, da hodo republiške zakone razglasili za »višje« od zveznih.

KAIRO — Na parlamentarnih volitvah v Egiptu je prepričljivo zmagala vladajoča stranka predsednika Hosnija Mubaraka. Nacionalna demokratska stranka si je pridobila večino sedežev v parlamentu.

VARSAVA — Vodja Solidarnosti Lech Walensa je prepričljivo zmagal v drugem krogu predsedniških volitev na Poljskem. S tem je močno porazil tekmeča Stanislaw Tyminskiy.

BAGDAD — Viri iz Nikozije in ameriška tiskovna agencija navajata, da so usmrtili načelnika iraškega generalštaba in skupino oficirjev, ki so hoteli ubiti predsednika države Sadama Huseina.

HOUSTON — Ameriški državni sekretar Baker in sovjetski zunanji minister Ševardnadze sta imela tridnevne pogovore o dvostranskih in trgovinskih odnosih med državama, krizi v Zalivu in nekaterih vprašanih razorožitve.

BUKAREŠTA — Približno tisoč študentov je vzklikalo gesla proti predsedniku Iliescuju, ki so se jim pridružili tudi številni prebivalci glavnega mesta Romunije in zahtevali odstop Iliescuja.

RIM — Komisija Evropske skupnosti je predlagala, naj bi dvanajstletica v prihodnjih dveh letih SZ odobrila gospodarsko pomoč in pomoč v hrani v skupni vrednosti 2,4 milijarde dolarjev. Ta predlog so sprejeli na vrhunskem zasedanju.

globus

ranje 10,6 milijarde dolarjev zunanega dolga, od katerega bi morali tretjino odplačati že to leto, milijardo in pol pa v letu 1991. Poleg tega Bolgarija upa, da bo dobila 500 milijonov dolarjev posojila od IMF, kar bo komajda pomagalo rešiti 15-odstotno zmanjšanje proizvodnje v letošnjem letu, to pa pomeni skoraj 2 milijardi dolarjev izgube. Medtem je postal novi bolgarski premier Dimitre Popov, ki ni član nobene stranke.

Ob sestavi nove vlade pa je gotovo velikega pomena, da je predsednik Željev za maj 1991 obljubil nove splošne parlamentarne volitve, ki naj bi dokončno razjasnile politična razmerja v državi. Do takrat pa bo treba rešiti še »drobno umazano malenkost«, ki se ji reče kronično pomanjkanje blaga in denarja v državi. Kot piše Economist, se je treba zjutraj ob štirih postaviti v vrsto za mleko, država pa nima deviznih rezerv niti za sedem minut uvoza...

JUGOSLOVANSKI PREBLISKI

Ali se generali, ki so si zamislili scenarij po metodi iskanja grešnega kozla za strnjevanje svojih vrat, ne zavedajo, da se orožje lahko obrne tudi proti njim?

(Vjesnik — Zagreb)

Bodimo enkrat pametnejši in ločimo politično organiziranje države od njenega gospodarskega sožitja, gospodarskih odnosov, vezi in sodelovanja.

(Nedeljna Borba — Beograd)

Ko bo ustanovljena neodvisna suverena država Slovenija, bodo priznanja od znanj hitro prihajala. Slovenija namreč ni otok sredi Pacifika, ampak je v sruči Evrope.

(Slobodna Dalmacija — Split)

Z izpustitvijo talcev mir?

Iraški parlament je sprejel predlog predsednika Sadama Huseina, da lahko vsi tuji talci zapustijo državo. Po poročilih zahodnih agencij iz Bagdada so prvi talci že zapustili Irak, do konca leta pa naj bi se domov vrnilo vseh 2600 državljanov zahodnih držav in Japinske. Nepričakovano odločitev Huseina, da dovoli oditi iz Iraka vsem talcem; je v Ankari povzročila bojazen pred morebitnim tajnim dogovorom med ZDA in Irakom. Novica je v turških političnih krogih povzročila veliko presenečenje in zdaj z zaskrbljenostjo čakajo na morebitne nove, presenetljive korake pri reševanju zalivske krize.

Jordanski kralj Husein pa je izrekel prepričanje, da se Irak ne bo umaknil iz Kuvajta vse dotlej, dokler ne bo rešeno palestinsko vprašanje. Hkrati pa visoki jordanski funkcionarji menijo, da se bo Irak z izpustitvijo talcev izognil vojni.

Stične točke socialistov in evangeličanov

Vodstvo Socialistične stranke Slovenije na pogovorih v Murski Soboti — Iskanje vezi med ljudmi različnih nazorskih prepričanj — Za enakopravnost vseh verskih skupnosti — Podpora plebiscitu

Na pobudo Socialistične stranke Slovenije je bil na sedežu slovenske Evangeličanske cerkve v Murski Soboti zanimiv pogovor. Najvišji cerkveni dostojanstveniki, ki jih je vodil senior Ludvik Novak, so se podrobneje seznanili s programom Socialistične stranke in o aktualnem političnem dogajanju pri nas. O tem so jim govorili predsednik slovenskih socialistov Viktor Žakelj, tajnik stranke Primož Hainz in član predsedstva SSS Geza Farkaš. Naj ob tem omenimo, da sta obe strani podprli izvedbo plebiscita o samostojni in suvereni Sloveniji, ki bo 23. decembra.

Kot je poudaril Viktor Žakelj, je to srečanje izraz želje, da s t. i. civilno družbo navežejo čim bolj neposredne stike. »Naša stranka se zavzema za odprtost in iskanje vezi z ljudmi različnih nazorskih prepričanj. Od vsega začetka se zavzemamo za malega človeka in pripravljamo zaokrožen socialni program, ki ga bomo skušali predstaviti že do novega leta. Zanj bomo iskali širšo koalicijsko levič, delavsko in socialno razmišljajočih ljudi, zato smo odprti do vseh treh sindikatov, kar pomeni, da so nam blizu dejanski družbeni problemi. Sicer pa stranko razumem kot podjetje z dobrim programom, zato bomo v zimskem obdobju skušali pridobiti čimveč članstva in simpatizerjev za uresničitev svojih pobud.«

Ko je govoril o pogledih stranke na ključna družbena vprašanja, se ni mogel izogniti položaju cerkve na Slovenskem kot pomembnemu elementu civilne družbe. Med drugim je Viktor Žakelj opozoril: »Tudi rimskokatoliški

cerkvi smo povedali, da ne more biti v njenem interesu neposredna vključitev v politično življenje, ker bi to pomenilo vračanje v zgodovino in odprlo marsikatero problem, ki so jo kompromitirali. Vsega tega se je v povojnem obdobju znebila in je postala pomembna moralna avtoriteta znotraj civilne družbe. V tej luči je treba gledati tudi poskuse po uvajanju verouka v šolo, čeprav je treba o religijah več govoriti in jih vplesti v druge učne predmete. Z novim zakonom pa je nujno zagotoviti enakopravnost vseh verskih skupnosti v Sloveniji in biti posebno pozoren do njihove avtonomnosti. Zato bomo v Socialistični

stranki zastavili svoj ugled za prosperiteto evangeličanske cerkve, njene moralne avtoritete in velike historičnosti.« Senior Ludvik Novak je izrazil zadovoljstvo ob takem stališču socialistov. »Ločitev države in cerkve je uveljavljena povsod po svetu, kar je dobro, pri čemer pa ena cerkev ne sme biti privilegirana glede na število vernikov. Prizadevamo si za popolno enakopravnost vseh verskih skupnosti, zato veliko pričujemo od novega zakona. Glede verouka pa menim, da bi katehetski del ostal v župnijskih prostorih in ne v šoli. Tega dela pa po šolah sami duhovniki ne bi zmoogli. In če bo v šolah povedano o različnih verah, predvsem tistih, ki so na našem območju, bo to zadostovalo.«

Milan Jerše

ZA ISTO MIZO O SKUPNIH ZADEVAH — Najvišji predstavniki Socialistične stranke Slovenije in evangeličanske cerkve na Slovenskem so s pogovori v Murski Soboti odpravili marsikatero nejasnost in dilemo ob ločevanju cerkve in države. Foto: N. Juhnov.

S SEJE IZVRŠNEGA SVETA SO LENDAVA

Vedno več siromakov

V lendavski občini bi tačas potrebovali okrog 2 tisoč delovnih mest, če bi hoteli zaposliti tiste, ki so kot iskanci dela prijavljeni na zavodu za zaposlovanje, in one, ki so v skoraj vseh podjetjih »odveč«, ker zanje ni dela. Na seji izvršnega sveta so potemtakem lahko brez večjih umskih naporov ugotovili, da bo v prihodnje vedno več potreb za denarna nadomestila in pomoči za čas brezposelnosti, potem zaradi subvencioniranja stanarin, za otroške dodatke, začasne in enkratne skrbstvene pomoči za tiste, ki se trenutno ali prehodno znajdejo brez sredstev za preživljanje. Seveda pa so izvršniki tudi dejali, da je treba spremeniti metodologijo ugotavljanja dejanskih potreb. Idealno bi seveda bilo, ko bi se podjetja čimprej postavila na noge, da delavcem ne bi bilo treba iskati miloščin. Po drugi strani pa je od (trdnega) gospodarstva tudi odvisna možnost zagotavljanja denarja za tiste, ki začasno ne delajo. Skratka: enega brez drugega ni, zato je morda upanje tistih, ki se zanašajo na družbeno pomoč, sami pa kaj prida ne store, velika iluzija.

S. S.

ŠTRIGOVA

Nase opozorili z nepričakovano potezo

Povod, da smo te dni obiskali tudi Štrigovo v sosednji Republiki Hrvaški, je bil prispevek Hrvaške televizije, ki je precej razburkal hrvaško javnost in odmeval tudi v Sloveniji. V krajšem reportažnem zapisu iz tega kraja je občinski poslanec Rajko Čmrečnjak (iz Urbana) namreč izjavil, da so njihovi kraji med najbolj nerazvitimi v Medžimurju, ker jih občina Čakovec zapostavlja, zato ljudje razmišljajo tudi o tem, da bi se s plebiscitom odločili za priključitev k Sloveniji.

ALI RESNIČNA DEJSTVA TO POTRjujeJO?

»Da, lahko trdimo, da so bili naši kraji v dosedanjem razvoju občine Čakovec zapostavljeni. Od 5 policentrov v občini je bila Štrigova deležna najmanjše pomoči. To povzroča pri ljudeh nezadovoljstvo; v praksi pa se je kazalo tako, da so se mlade družine v minulih letih v precejšnjem številu odseljevale v razvitejše kraje. Okrog 200 ljudi pa se jih vozi na delo v Slovenijo. Vendar mislim, da ne gre za željo po plebiscitni odločitvi, da bi se priključili k Sloveniji oziroma da so to le razmišljanja nekaterih posameznikov, ki vidijo v tej potezi možnost, da bi bili deležni večje pomoči,« nam je med drugim povedal direktor štrigovske osemletke Zdravko Kolman. Menil je tudi, da meja na tem območju sploh ni pomembna, saj je ljudje skoraj ne čutijo. V času, ko Evropa meje ukinja, pa je sploh nesmiselno govoriti o postavljanju novih.

»Že leta 1972 smo ustanovili iniciativni odbor za iskanje možnosti hitrejšega razvoja štrigovskega območja. Bil sem predsednik tega odbora. Iskali smo vse mogoče interese, ki bi bili pripravljeni vlagati v naših krajih. Tudi s slovenskimi podjetji smo imeli razgovore. V občini Čakovec pa je bil ustanovljen sklad za pospeševanje skladnejšega mnogosrednjega razvoja. Ponekod so zgradili toliko tovarn oziroma obratov, da ni bilo več delovne sile, pri nas pa je bila šele pred 5 leti zgrajena manjša tovarna »Čaraparija«, ki zaposluje večinoma ženske. Pa še tega najbrž ne bi dobili, če ne bi imeli osebnih znanec. Zato smo naposled morali opozoriti nase tudi s takšno pobudo, kot je razmišljanje o plebiscitu,« pa je povedal tajnik KS Štrigova in dolgoletni družbenopolitični delavec, Branko Resman.

V nadaljevanju pogovora pa smo tudi ugotovili, da je

MURSKA SOBOTA

POPOLN BOJKOT PLAČEVANJA STANARIN

Občinski svet Zveze svobodnih sindikatov Slovenije je na dnevni red svoje zadnje seje uvrstil le eno točko, in sicer stanarine. Osnovnim organizacijam so poslali poziv k bojkotu plačevanja stanarin, s čimer naj bi prisilili soboško vladno k pogajanjem.

Že 22. novembra je občinski svet ZSSS izvršnemu svetu poslal pobudo za ponovno proučitev in usklajitev višine stanarin ter za skupen sestanek s predstavniki hišnih svetov. Odgovora sindikatisti niso dobili, občinska vlada je odgovorila le na dopis Murinega sindikata in dala vedeti, da stanarin ne namerava ponovno proučevati. Predsedstvo soboškega sveta ZSSS je še enkrat poudarilo, da bi 40-odstotno decembrsko povišanje stanarin v občini pomenilo najdražji

kvadratni meter stanovanja v Sloveniji (21,86 din). Tega stanovanca vsekakor ne bi zmogli, zato niso potrebna posebna podžiganja za neplačevanje. Podjetje Mura ima med vsemi v Pomurju največji fond stanovanj (okoli 600), zato je, po mnenju občinskega sindikalnega sveta, tudi dobilo odgovor izvršnega sveta, s katerim pa ne soglašajo.

Stanovanjci v družbenih stanovanjih niso bili primerno obveščeni o zadnjih povišanjih stanarin, saj so v poštnih nabiralnikih našli le »gole« položnice. Veliko (48 odstotkov) stanovanj pa plačuje stanarine prek stalnika pri Ljubljanski banki. Tem seveda avtomatično odtegnejo znesek za stanarino. Sindikatisti so menili, da vsi tisti ne bodo mogli sodelovati v bojkotu, zato morajo osnovne organizacije delavce,

stanovanjce o tem obvestiti in jim svetovati, kaj lahko storijo. Seveda lahko tovrstno plačevanje prekinemo le tako, da se osebno oglasijo pri bančnem okencu.

Ob vseh teh ugotovitvah in nepravilnostih vlade za pogovore je predsedstvo občinskega sindikalnega sveta sklenilo osnovnim organizacijam poslati poziv k bojkotu plačevanja stanarin za december. Zbor združenega dela naj na skupščinskem zasedanju spregovori o tej problematiki (seja bo 26. tega meseca), izvršni svet pa naj do 10. januarja 1991, dokler bo trajal bojkot, sede za pogajalsko mizo in skupaj s sindikalnimi predstavniki ter predstavniki hišnih svetov uskladi stanarine, ki bi sicer utegnile izzvati hujše socialne nemire.

Lidija Kosi

Hočemo biti sam svoj gospodar

Ljutomerski tabor za neodvisno in samostojno državo Republiki Sloveniji je minil v znamenju snega in številnih pomembnih gostov. Zbrani minimnožiči so spregovorili: Ljutomerski župan Mirko Prelog, član IS SO Maribor Smiljan Pušenjak, republiška ministrica Dimitrij Rupel in Rajko Pirnat, prvaki političnih strank: Jože Pučnik, Miran Potrč, Borut Šuklje, Drago Zartl ter oba pomurska republiška poslance Jože Magdič in Ljubo Jakelj.

Vsi po vrsti so svoje nagovore usmerili v bližnji plebiscit, govorili so o razlogih zaradi katerih so vse stranke sprejele pobudo o uvedbi tega akta samoodločanja državljanov Slovenije o svoji prihodnosti, posledicah plebiscita in prihodnosti države Republike Slovenije.

Dejstvo je, da v Jugoslaviji, takšni kot je in ki je tik pred razpadom, ne moremo več živeti, kajti ogrožena sta naša samobitnost in obstoj. Nočemo tujejezične vojske v Sloveniji in nočemo našega bogastva razprodajati in poklanjati drugim. Na naših me-

jah hočemo slišati slovensko govorico.

Prav Ljutomer je s svojim prvim slovenskim taborom pokazal, kako se moremo in zmoremo

ni in drugi gostje lahko slišali v nedeljo na Glavnem trgu. Po prireditvi so gostje pripravili kratek pogovor s novinarji, na katerem so povedali še nekaj novosti o

boriti za suvereno in samostojno Slovenijo, kako moramo uveljavljati slovenski jezik in vsa druga znamenja slovenske samobitnosti.

To je le kratek povzetek vseh nagovorov, ki so jih Ljutomerčani

novih slovenskih potnih listih, ki so menda že v izdelavi, o odnosu države Slovenije do nedržavljanov, nato pa so se sestali še z vodstvom občine Ljutomer.

Dušan Loparnik

Ustava kot izraz demokratičnih teženj

Kaj so pokazale razprave v Pomurju — Odločno proti centralizaciji odločanja — Za dvodomni republiški parlament — Bodo manjše občine bolj učinkovite

Tudi v Pomurju potekajo pospešene razprave in pogovori o

političnem položaju in težnjah Slovenije, zlasti s stališča njene samosvojitve. Pri tem obravnava predlog nove ustave in vprašanja, ki zadevajo plebiscit o prihodnji ureditvi Slovenije. Ustava naj bo izraz demokratičnih teženj v Sloveniji in volje njenega prebivalstva, ne pa predvsem političnih programov in ciljev posameznih strank. Tako so razpravljali govorili o temeljnem dokumentu naše republike, pri čemer dodajajo, da bi bila centralizacija odločanja in upravljanja škodljiva in neprimerna za naše sedanje in prihodnje potrebe.

Republiški parlament naj bi bil sestavljen iz dveh domov, torej iz državnega zbora in zbora regij. S tako ureditvijo in pristojnostmi bi v skupščini, ko mnogi zatrjujejo, lahko izražali in uveljavljali politiko posameznih večjih in zemljepisno enotnih območij, se pravi regij, med katerimi je tudi tista, ki obsega štiri pomurske občine. Nova slovenska ustava bi morala upoštevati realna razmerja v našem prostoru, pri

čemer je pomembna tudi tako imenovana lokalna oziroma krajevna samouprava. V Sloveniji bi z novo ustavo sedanje večje občine razdelili v več manjših, to je temeljnih družbenopolitičnih skupnosti, pri čemer pa v Pomurju opozarjajo na možnost, da bi bilo odločanje preveč razdrobljeno in s tem premalo uspešno in učinkovito.

Razprave o predlogu nove slovenske ustave se v Pomurju sicer še nadaljujejo, toda po aktualnosti prednjačijo priprave na plebiscit o neodvisnosti in samostojnosti Slovenije. Prebivalci z zanimanjem pričakujejo izračune, razne ocene in druge dokumente, ki jih je medtem že pripravil slovenski izvršni svet. Predvsem pa jih je zanimalo, v kakšnem položaju oziroma v morebitnih težavah bi se naša republika lahko znašla po omenjenem ljudskem glasovanju. Kljub nekaterim pomislekom, pridržkom in dvomom, ki jih izražajo posamezniki ali skupine občanov, pa večina prebivalstva v Pomurju odločno podpira plebiscit o neodvisnosti in suverenosti Slovenije.

Milan Jerše

Sindikato po novem

Z novim letom drugačna organiziranost svobodnih sindikatov — Tudi v Pomurju območni sindikat, sindikat v podjetjih in po dejavnostih.

S 1. januarjem prihodnjega leta bosta začela veljati predlog o organiziranosti in finančni pravilnik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Po njem bo Zveza svobodnih sindikatov organizirana v podjetjih, po dejavnostih in območno. Tako naj bi se delil tudi denar. Sindikat podjetja bo 55 odstotkov članarine odvajal sindikatom dejavnosti, ki potem zbrana sredstva iz članarine odvajajo območnim organizacijam in Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije.

Članarine, o 6 odstotka od neto osebnega dohodka, pa naj bi bili oproščeni tisti začasno nezaposleni delavci, ki prejemajo nižje denarno nadomestilo od zajamčenega osebnega dohodka. Zveza svobodnih sindikatov bo v februarju organizirala konferenco, kjer bodo sprejeli tudi nov statut. V zvezi s sindikalno dejavnostjo pa povejmo še, da se je samostojni sindikat grafične dejavnosti, ki mu predseduje Dušan Rebolj in se je novembra odcepil od Ravnikovega sindikata, preselil v nove prostore na Trgu OF 14 v Ljubljani.

M. Jerše

JOŽE GRAJ

Nebeško je z nami

Se kaj spreminja, se obrača na bolje ali ne? Je kaj višjega in pomembnejšega? Če je kaj takšnega, je potem smiselno ozreti se po njem in ga pobarati, kako bo prišlo v prihodnje? Ali pa naj se posvetimo samo temu tukaj in se ravnamo po vzoru, češ da je tako ali tako vseeno, z letala se ne vidi.

Kako naj človek, razpet med temi velikimi in majhnimi, v primerjavi z velikimi, prav nevednimi rečmi, živi v teh dneh. Na eni strani Božič in ta naša teflonska revolucija s plebiscitom (teflonska, ker se nas kaj preveč ne prijemlje), na drugi strani pa vsi tisti namigi o drobnih vsakdanjih sprijenostih, o katerih da naj kaj napišem, kakor mi nekateri pravijo. Navsezadnje pa, če takole pomislim, se v tej kolumni resda ne morem iti samo nekakšnega filozofiranja, ne da bi se oziral na vsakdanje reči. Ne morem samo modrovati, povsem odreči pa se temu prav tako nečem. Poskušajmo torej z obojim. Tukaj spodaj je zemeljsko, in to zemeljsko se spreminja. Tam zgoraj je tudi spreminjanje. Vendar pa je temu nad nami boljše reči nebeško kakor pa zgoraj, saj je včasih zgoraj, nato pa spet spodaj, ker se tole zemeljsko obrača. Spreminja pa se seveda tudi nebeško. Vrti se in kroži, izgoreva, seva, eksplozira, včasih se kaj združne vase in zgrmi v črno luknjo, ki pa ni luknja, ker je ni, ker to ni nikakršna luknja, marveč se temu samo tako pravi. In tako dalje. — Oboje se torej spreminja, tole zemeljsko in ono nebeško. Ostaja pa dejstvo, da je tole zemeljsko odvisno od nebeškega. V tem smislu je nebeško potemtakem na vekov veke višje. Kje pa se na nebeškem na primer pozna, da si mlade in oguljane samovsečne Američanke in Američani v vojaških uniformah v teh dneh sredi puščavskega peska sončijo svoje dolge zobe? Kje se na tem zgornjem in višjem vidi, da polenjeni Rusi lakotnijo, čeprav so nekoč v nižji nadstropja tega nebeškega, na Mesec, streljali svoje naprave? Nič se ne pozna. Kje bi se potem, če s tam gori nič ne razbere niti o teh velikih in velesilnih, na nebeškem poznalo, da bodo letos tukaj v tem našem postkomunističnem delu zemeljskega, o Božiču v javnosti govorili tudi tisti, ki so še lani na vsakega, ki je kaj omenjal v zvezi s tem, gledali kakor na podreptnega provokatorja. Letos bodo pa nenadoma ugotovili, da so oni vseskozi živeli v skladu z izročilom, da so tudi doslej praznovali Božič. Tam zgoraj se to nič ne pozna in od tam visoko se tudi nič ne vidi. Ne vidi se, da se šolarji v tem času zemeljskem kraljestvu še vedno ne pozdravljajo starejših ljudi, kakor me je oni dan znova opozoril neki kmet stare šole in starega poštenja.

Od tam se ne vidi, če so šolarji bistriše šole, ki so imeli športni dan, plastične žaklje, v katerih so imeli slamo, da so se s takšnimi novodobnimi napravami sankali po nasipu ob Muri, pustili kar tam. V posmeh nekakšni ekologizaciji vzgoje. V še večji posmeh vzgajanju za te drugačne čase pa je kajpada to, da je človek iz tukajšnjega zavoda za šolstvo, ki je ne tako daleč nazaj, skupaj z ne- sposobnimi partijskimi falangisti in nekakšnimi vodji, skušal iz šol metati ideološko nepravoverne učitelje, dobil republiško priznanje zavoda za šolstvo. Zemeljsko ne vpliva na nebeško, nebeško pa vpliva na zemeljsko. Vendar postopoma. Zdaj bo najprej plebiscit, potem pa nas bo spet čedalje bolj grelo pobožniško nebeško sonce...

Več socialnih pomoči — revnejši ljudje

Ljutomerski center za socialno delo je pripravil dobro analizo izvajanja socialnih programov v občini ter jo tudi predal skupščinski razpravi. Kljub zgornjim in skrb zbujajočim ugotovitvam o nizki ravni socialne varnosti občanov, delegate to ni spodbudilo k razpravi v to smer, ampak se je usmerila povsem drugam.

Ne glede na dogajanje v skupščinskih dvorani, pa so ugotovitve vredne zapisa za vse, ki niso v delegatskih klopih, ali vse, ki gradiva niso prebrali.

Analiza je torej pokazala na nizko raven socialne varnosti občanov. Hrana, ki si jo večina pridelava doma, in socialno varstvene pomoči namreč prispevajo k blaznju materialnih socialnih razmer in k ohranjanju socialnega miru.

V septembru je namreč kar 40 odstotkov zaposlenih zaslužilo manj kot 4 tisoč dinarjev, brezposelnost se je povečala v tem letu za 39 odstotkov, za 100 odstotkov pa se je povečalo število upravičencev do denarnih nadomestil in pomoči za brezposelnost. Povprečna republiška pokojnina je za tretjino višja od občinskega povprečja, do varstvene nega dodatka pa je upravičena tretjina upokojencev (v republiki le 16 odstotkov). Povečuje se tudi število otrok, ki so upravičeni do otroškega dodatka, ter družin, ki prejemajo subvencijo za stanarino.

V septembru je bilo 3655 dodeljenih socialnovarstvenih pomoči, kar je za skoraj 20 odstotkov občanov, in če vemo, da gre tu za družine, je ta delež še dosti večji. Res da družina lahko dobi več pomoči, ampak le toliko, dokler ne doseže dogovorjene ravni socialne varnosti. Pri ugotavljanju upravičenosti do določene pomoči se namreč prejšnje vstopajo v dohodek družine.

Tudi v prihodnje pričakujejo stopnjevanje pritiska na socialne programe, predvsem na denarna nadomestila in pomoč zaradi hi-

strega naraščanja brezposelnosti, za subvencije stanarin zaradi prehajanja na ekonomske stanarine in najemne odnose, za otroške dodatke zaradi čedalje večje pomena družinske in prebivalstvene politike, začasne in enkratne skrbstvene pomoči zaradi naraščanja števila ljudi, ki trenutno ali prehodno ostanejo brez sredstev za preživljanje, ter storitve socialnega dela in osebnih pomoči zaradi spremljajočih osebnih problemov in stisk. Pri tem namreč v prihodnje ne bo mogoče varčevati. V Ljutomeru pa pričakujejo, da pridejo v nacionalni program, ker sami ne bodo imeli denarja za vse, in bodo zato financirani iz republike.

Majda Horvat

POKOJNINE IN PLEBISCIT

Številne upokojence, ki prejemajo pokojnine po konvencijah iz tujih držav, v času osamosvajanja Slovenije najbolj zanima (nekateri tudi skrbi), kako bo z njihovo pokojnino, saj je podpisnica konvencij in seveda tudi drugih mednarodnih dokumentov država Jugoslavija. Po povpraševanju o tem na republiškem komiteju za delo so nam povedali, da se je ob podpisovanju mednarodnih pogodb z njimi morala strinjati tudi republika Slovenija, torej izvajanje le-teh zavezuje tudi njo. Republiška sekretarka za delo pa nam je poslala tudi naslednjo izjavo:

»Odločitev, sprejeta na plebiscitu, da naj postane Republika Slovenija samostojna in neodvisna država in uresničitev statusa Republike Slove-

Novi slovenski potni listi IZSILJENA POTEZA?

Ob obisku je dr. Dimitrij Rupel, slovenski zunanji minister, v Ljutomeru novinarjem povedal tudi nekaj novosti o novem slovenskem potnem listu. Ob tej priliki je povedal naslednje: »Jaz sem dal iniciativo, da se izdela vzorec slovenskega potnega lista. Trenutno že imamo vzorec tega potnega lista, ki ga je izdelal gospod Licul in smo že v dogovorih z Aerom iz Celja, ki pripravlja ustrezne papirje in drugo. Upal sem, da bodo vzorci izdelani že pred plebiscitom, vendar to ne bo mogoče, upam pa, da bodo gotovi še v tem letu.

Vzorec bo izdelan v dveh verzijah in tudi glede barve bodo na razpolago različice. Eden od simbolov je v hologramski tehniki, torej iz dveh različnih kotov vidimo dve različni podobi. No, v tem simbolu bi z ene strani videli Triglav, z druge pa morje. V drugi različici pa bi bil na prvi strani grb. Z našimi zgodovinarji smo

prišli do predloga, v katerem bi v novem slovenskem grbu združili tri sedanje slovenske grbe: kranjskega orla, celjske tri zvezde in ilirskobistriško galijo. Se pravi, da je predlog novega slovenskega grba sestavljen iz simbolov, ki niso grbi v nobenih državnih, kolikor mi je znano, in so torej samo naši. Seveda pa moram povedati, da niti zunanje niti notranje ministrstvo ne želi presoati, kaj je tisto pravo, ampak smo dali predlog, o katerem se mora izreči posebna komisija. Že sedaj, ko je v pripravi osnutek potnega lista, bi radi imeli strokovno oporo. Ko bosta oba vzorca pripravljena, ju bomo pokazali slovenski javnosti.

Tako torej gospod Dimitrij Rupel. Res je, da govori o osnutkih potnih listin (in nekaterih drugih osebnih in državnih dokumentov), vendar pa je dejanje zunanjega in notranjega ministrstva precej izsiljevalno. Ko bodo osnutki znani javnosti, se bo morala opredeljevati

o dveh že sprejetih simbolih, čeprav je sprejemanje državnih simbolov stvar vseh državljanov Slovenije, ki se morajo opredeljevati na podlagi strokovnih predlogov in presoje. Najmanj skupščina mora verificirati te simbole, če hočemo, da bodo sprejeti na kolikor toliko legitimen način. In druga stvar, ki je gospod Rupel ni pojasnil: v katero državo bomo lahko potovali s temi novimi slovenskimi potnimi listi. Koliko bilateralnih oz. meddržavnih dogovorov je že bilo oz. bo sklenjeno po plebiscitu o priznavanju slovenskih potnih listov. Kot vemo, lahko s starimi jugoslovanskimi potnimi listi potujemo skoraj po vsem svetu. Ali bo isto s slovenskimi? Vsaj na ti dve vprašanji bo zunanje in notranje ministrstvo moralo jasno in točno odgovoriti, preden bo stare (jugoslovanske) potne liste zamenjalo za nove (slovenske).

Dušan Loparnik

Poziv skupščini

Bodo tisti, ki so jim med vojno in po njej odvzeli takšne ali drugačne nepremičnine, dobili svoje imetje nazaj? Krivice naj bi popravili z zakonom o denacionalizaciji, vendar se zadeva ne razvija tako, kot je bilo pričakovati (obljube strank), zato je ZLRP naslovilo na skupščino RS in vlado RS javno pismo, v katerem zahteva, da čimprej odpravita vse zakone, ki so v duhu revolucionarnega prava utemeljevali krivična dejanja neupravičenih razlastitev. Čimprej naj pripravita in sprejmeta zakone, ki bodo omogočili popravilo teh krivic in utemeljili pošteno vračanje neupravičeno odvzete lastnine; preprečita sprejem takšnega zakona o privatizaciji (prehod družbene lastnine v zasebno), ki bi onemogočil pošteno vračanje odvzetega premoženja upravičencem...

In kakšni so konkretni predlogi ZLRP za vračanje premoženja? Vračanje v naravi povsod tam, kjer je za to najmanjša realna možnost; vračanje v enakovrednim nadomestnim premoženjem v soglasju z razlačenimi lastniki, kjer vračanje v naravi objektivno ni več mogoče; z delnicami podjetij, v katerih premoženje bivših lastnikov predstavlja določen del kapitala, vendar je bistveno preoblikovano in ga ni mogoče vrniti v vsaj približno prvotni obliki, če upravičenec na to pristane. Dolgoročno odplačevanje odškodnine v obliki vrednostnih papirjev ustreznega sklada ali republiških obveznic pa ZLRP odklanja, ker meni, da bi bilo to iz več razlogov krivično.

Š. S.

Ko izumirajo (in se rojevajo) podjetja (2)

NABIT NA OGLASNO DESKO IN BREZPOSELNI

Sodnik temeljnega sodišča v Murski Soboti Bojan Žunič o vzrokih in posledicah prisilnih poravn, stečajev in likvidacij

Ponovimo naj, da je osnovni razlog za stečajni postopek t. i. insolventnost, ki se kaže ali z nelikvidnostjo ali s prezadolženostjo ali z ustavitvijo plačil stečajnega dolžnika. V bistvu pomeni daljša trajajoča nesposobnost plačevanja obveznosti upnikom, ki so lahko neposredni ali pa je to država. Kot smo že poročali, je ta čas v stečajnem postopku šest pomurskih firm: Sobota, tapetniška, mizarska in vrvarska dejavnost Murska Sobota, GP Temelj Cankova, Lina, proizvodnja glasbil, lesnih in kovinskih izdelkov Apače, Tovarna logistične opreme (TLO) Lendava, Varstroj Lendava in soboška Panonija. V Lini in Soboti so stečajni postopki pri koncu, v Temelju so še naroki za preskus terjatev, v TLO pa je bil stečajni postopek uveden prejšnji mesec.

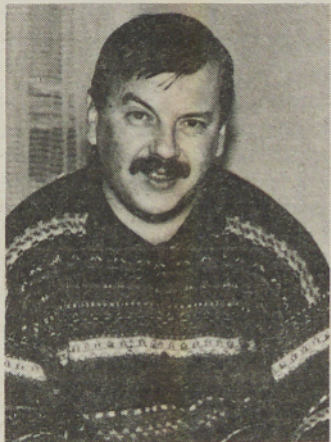
Kakšne so vaše pristojnosti, odgovornosti, pooblastila?

»Sodišče ukrepa, ko dobi predlog upravičenega predlagatelja. Večinoma je to — po zakonu o finančnem poslovanju — Služba družbenega knjigovodstva (SDK), lahko pa so tudi upniki ali dolžniki. Če gre za upnike, so ti dolžni na osnovi zakona predložiti dokazilo o tem, da terjatev, ki jo uveljavljajo, obstaja. Le v Lini se je zgodilo, da je sam stečajni dolžnik predlagal uvedbo stečajnega postopka. Če podata predlog stečajni dolžnik ali upnik, morata tudi zagotoviti sredstva za izvedbo stečajnega postopka, če to stori SDK, mora predvajati za pokritje stroškov stečajnega postopka zagotoviti sodišče, vsaj začasno.

Kako pa je s samim stečajnim postopkom?

»Po prejemu prijave sodišče preizkusi razloge za t. i. Materialno-pravne predpostavke stečaja, torej če je sploh podana pasivna legitimacija za stečaj in kako je s stečajnimi razlogi. Na osnovi teh dveh odločitev se preverjajo t. i. procesne predpostavke: ali je podala predlog upravičena oseba in ali vsebuje predlog podat-

ke o verjetnosti stečajnega razloga; če je predlagatelj SDK, gre seveda za insolventnost. Preveriti je treba, če je deponiran znesek za stroške stečaja in če je bila poskušana predhodna sanacija stečajnega dolžnika, torej če je bil opravljen poskus prisilne poravnave; končno to pomeni tudi ugotavljanje materialno-finančnega položaja stečajnega dolž-

Stečajni sodnik soboškega temeljnega sodišča Bojan Žunič

nika. Na osnovi teh preizkusov se razpiše narok za preizkus ali so dani pogoji za stečaj.

Slišati je očitke, češ da sodišče ne dela hitro, ampak čaka s prodajo podjetja kot celote, kar je že samo po sebi težko izpeljati, ker ni denarja, in tako skuša varovati interese podjetij, ne upnikov. Toda pri tem pozabljamo, da pomeni vsak upnik en kolektiv, ki je s tem dodatno ogrožen.

»Ta očitke ni upravičen, saj je zakon tisti, ki določa pogoje. Naj ponovim, da je treba po prejemu predloga za uvedbo stečajnega postopka ugotoviti pogoje za postopek in šele, ko to ugotovimo, razpišemo narok, kjer preverimo, če se bo šlo v predhodni preizkus. Pomeni, če bo potrebno pritegniti izvedence-finančnike, ki pregledajo stanje stečajnega dolžnika. Na osnovi izdelanega mnenja razpišemo ponovni narok in se odločimo: če so razlogi za stečajni postopek, ga

uvedemo, če ne, predlog zavrnemo oz. zavrnemo. Zakon točno določa roke za izvedbo stečaja. Sodišče ga je dolžno objaviti v Uradnem listu SFRJ, o čemer govori 90. člen zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji z navedbo, kaj vse je v okviru o začetku stečajnega postopka. Po sedanjih praksah pride do objave v Uradnem listu po petih tednih, in če upoštevamo še 30-dnevni rok, v katerem so stečajni upniki dolžni prijaviti svoje terjatve sodišču, je to skupaj devet tednov. Na očitke o prikrasnosti upnikov zaradi počasnega dela sodišča povem, da zakon določa, da moramo šele po ugotovitvi dejanskega stanja dolžnika prodati dolžniku prvenstveno celotno podjetje in ne takoj po delih. Praviloma se namreč dolžnikovo premoženje prodaja s ponudbami, ki grejo stečajnemu senatu, ali na dražbi. Po dosedanjih izkušnjah še nobenega stečajnega dolžnika nismo prodali po ocenjeni vrednosti; ne mislim na knjižno, ampak izvedensko.

Kaj pa stečajni upravitelji, osebe, ki pod nadzorstvom sodišča operativno izvajajo stečajne postopke?

»Želo težko jih je dobiti, kajti od njih je najbolj odvisno, če je stečajni postopek dovolj hiter ali je počasnejši. Veliko je odvisno od predhodnega postopka; izvedenci, ki jih pritegujemo v ta postopek, kasneje ponavadi postanejo tudi stečajni upravitelji. To je normalno, kajti potrebno je imeti čas za uvedbo v postopek, za to, da spoznaš probleme podjetja, njegove terjatve, dolgeve, sklenjene posle, dejansko stanje. S stečajem se pač že dolgo nismo ukvarjali — ne na našem sodišču ne drugje po Sloveniji; strokovnjakov za to področje ni, prav tako ne ustanov.

Vaše pojasnilo zgledov, ko se v okviru podjetja v stečajnem postopku — vzemimo TLO Lendava in menda tudi lendavski Varstroj — ustanavlja novo podjetje?

»Gre za močnost rešitve stečajnih dolžnikov, pri čemer dejstvo, da je ustanovljeno novo podjetje, ne pomeni, da je upnik prikrasjen. Ni prikrasjen, kajti četudi da podjetje, ki je v stečaju, kapital v novo podjetje, imajo upniki možnost, da po zakonu pogodbno spodbijajo oz. priglasijo na delež premoženja, ki je dano novemu podjetju, svoje terjatve. To lahko končno pomeni tudi stečaj za novo podjetje.

Pa obresti — v primerjavi s prejšnjim zakonom?

»Prejšnji zakon o stečajnih postopkih je določal, da z dnem uvedbe tega postopka prenehajo teči obresti, zdajšnji zakon — objavljen v Uradnem listu SFRJ, številka 84/89, 22.

decembra 1989 — pa določa, da obresti tečejo normalno naprej od vseh terjatev.

Končno, kakšne so posledice stečaja?

»Pravne posledice stečaja nastopijo z dnem nabitja oglasa na oglasno desko sodišča. Takrat — in to je najhujše — tudi prenehajo vsem delavcem, ki so zaposleni v podjetju, ki gre v stečaj, vse pravice iz delovnega razmerja. Torej so s tem dnem hkrati prijavljeni na borzi dela kot nezaposleni oz. iskanci zaposlitve.

Branko Žunec

Prihodnjič: Pogovor s finančnim strokovnjakom, ki se ob misli na zasebno bencinsko črpalko čedalje bolj ukvarja z načrtom, da bi ustanovil podjetje za stečaje.

76 ljubljanska banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

S 1. januarjem 1991 NOVE OBRENTNE MERE ZA DINARSKO PRIHRANKE

Navadna hranilna vloga (a vista) 10% letna obrestna mera

VEZAVA		Nad 6 mesecev	
Nad 1 mesec	22 %	do 10.000 din	27 %
Nad 3 mesece		od 10.001 do 30.000 din	34 %
do 10.000 din	25 %	nad 30.001 din	36 %
od 10.001 do 30.000 din	31 %	Nad 1 leto	36 %
nad 30.001 din	34 %	Nad 2 leti	37 %
		Nad 3 leta	38 %

* * *

POSEBNA PONUDBA ZA DEVIZNE VARČEVALCE!

Ugodno vezavo deviznih sredstev nad 3 mesece smo podaljšali do 31. januarja 1991:

ATS 8 %
DEM 7 %

* * *

Pri vseh navedenih obrestih je mišljena letna obrestna mera.

ŽELIMO VAM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1991!

Spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij v Sloveniji

PROJEKT GORIČKO

Podeželje je pri nas žal še vedno sinonim za kmetijstvo, zato smo ga kot takega v preteklosti navadno tudi obravnavali. O razvoju posameznih območij v Sloveniji je bilo doslej izdelanih že več študij, ki pa največkrat niso dale zelenih rezultatov. Eden od razlogov je ta, da je bil pristop do obravnave problematike največkrat pretežno analitični, saj smo stanje le ugotavljali in se nismo lotili konkretnih rešitev. Sama obravnava razvojnih možnosti pa je bila čisto tudi preveč sektorska, saj smo obravnavali le kmetijstvo, druga področja pa puščali ob strani. Razvoja podeželja pa ne bomo dosegli, če bomo spodbujali le razvoj kmetijstva, zato se je reševanja teh vprašanj potrebno lotiti celostno.

Za projekt Goričko, ki nastaja v soboški občini, bi lahko dejali, da se je reševanja teh vprašanj lotil celostno, saj so njegovi predlagatelji že v uvodu zapisali, da mora ponujati vizijo razvoja, ki bo dolgoročna, s kakovostnimi rešitvami in bo temeljila na znanstvenih spoznanjih ter interesih in željah prebivalstva. Za Goričko lahko rečemo, da je izrazilo kmetijsko območje, manj razvito in demografsko ogroženo, tudi za to območje pa je bilo v preteklosti opravljenih že več raziskav. Že znanih dejstev zato ne bomo ponovno raziskovali, pač pa jih bodo uporabili kot osnovo za projekt, na že znanih dejstvih pa bodo temeljili tudi novi razvojni programi. Tako kot za večino manj razvitih območij v Sloveniji tudi za Goričko velja, da je izrazilo kmetijsko in zato še vedno pretežno »surovinsko«, kar že praviloma pomeni nizke dohodke, majhno angažiranost kvalificiranega dela, nizko akumulativnost in nenehno podaljševanje stanja nerazvitosti. Pogoji kmetovanja na Goričkem so zelo omejeni, saj je ob neugodni konfiguraciji terena tu še izredno neugodna posestna sestava, poleg tega pa tudi slaba razvita infrastruktura. Povprečna velikost kmetij na tem območju je okoli 3,5 hektarja, parcele so razdrobljene, starostna sestava pa neugodna. Če za prebivalstvo celotne občine velja, da spada v regresivni tip, velja to za Goričko še toliko bolj. Tu je že ves čas odseljevanje mladih s podeželja, kmečko prebivalstvo se stara, neugodna pa je tudi izobrazbena sestava. Osnovni vzrok za takšno stanje je ekonomsko-socialne narave,

saj mladi v kmetijstvu ne vidijo prave prihodnosti, ni pa tudi možnosti za zadovoljevanje sekundarnih človekovih potreb. Prav zato je ena od osnovnih nalog projekta razviti solidno socialno infrastrukturo in ponuditi razvojne programe, ki bi bili koristni za družbo in po volji prebivalcem na tem območju. Osnovni cilj projekta Goričko je zato izboljšati standard prebivalcev in kakovost življenja, za dosego vsega tega pa bo potrebno še prej uresničiti vrsto drugih ciljev.

V prvi etapi postavljajo v ospredje predvsem racionalizacijo kmetijstva na obstoječih kmetijah, opredelitev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, ki pa lahko postanejo tudi osnovne dejavnosti na določenih kmetijah, ter oblikovanje predlogov za proizvodne enote na kmetijah. Na podeželju prav tako ne kaže zanemarjati ugotovitve možnosti za zgraditev industrijskih obratov, razvoj kmečkega turizma, domače in umetne obrti ter izdelave programov, ki bodo poleg boljšega materialnega stanja prebivalcev omogočili bogatejšo in bolj kakovostno duhovno življenje.

Sama vsebina projekta Goričko je zastavljena tako, da bo zajela izvedbo petih podprojektov. Sociodemografski bo vseboval vse že znane podatke iz raziskav, študij in najrazličnejših statistik, opredelil bo območje, projekta, število prebivalcev in pričakovana demografska gibanja, poselitev krajevnih skupnosti, izobrazbeno in starostno sestavo ter migracijska gibanja. V podprojektu izrabe prostora bodo opredeljeni posegi v prostor, urejanje osnovnih vodotokov, meliora-

cije in komasacije, lovstvo in ribištvo ter kamnolomi in gramoznice. Goričko je namreč ekološko dobro ohranjen prostor, kljub nameranim posegom pa mora takšen tudi ostati. Podprojekt komunalne in socialne infrastrukture bo prikazal možnosti in potrebe zgraditve prometne infrastrukture, PTT in elektroprenosnega omrežja, vodooskrbnega sistema, zbiranja in odvoza odpadkov, zgraditve šolskih in vzgojno-novarstvenih ter kulturnih in športnih objektov. Posebna pozornost v projektu Goričko bo namenjena podprojektu kmetijstva, ki bo na osnovi usmeritev kmetijske politike obdelal kmetijsko proizvodni prostor glede na geografske značilnosti in posestno sestavo ter sestavo in značilnosti dosežene proizvodnje. V tem podprojektu bodo opredeljeni ključni problemi in nadaljnji razvoj posameznih kmetijskih dejavnosti, vloge kmetij v razvoju turizma, razvoj domače obrti kot dopolnilne dejavnosti, pridelava bioproduktov ter predelava osnovnih kmetijskih pridelkov. Snavalci projekta Goričko so prepričani, da je na tem območju možno doseči relativno ugodno zaposlovanje v obratih drobne gospodarstva, zato bo to področje urejal podprojekt drobne gospodarstva in podjetništva. V njem bodo obdelali možnost vključitve že obstoječih objektov (opuščenih šol, zadružnih domov) v proizvodnjo ter interes prebivalstva za odpiranje novih obratov. Ta razvoj bodo spodbujali z ustreznimi davčnimi politikami, proučili pa bodo tudi možnost vključevanja tujega kapitala.

Razvojni projekt Goričko je torej zastavljen dokaj vsestransko in sistematično, temelji na skupinskem delu in interdisciplinarnem pristopu, k njegovi uresnitvi pa je potrebno prirediti čim več ustreznih strokovnjakov. In če se bo delo na tem projektu nadaljevalo tako zavzeto, kot se je začelo, potem rezultati ne bi smeli izostati.

Ludvik Kovač

PET LET DRUŠTVA VINOGRADNIKOV PREKMURSKIH GORIC GORIČKO

S strokovnostjo do kakovosti

Društvo vinogradnikov Prekmurških goric Goričko praznuje letos pet let uspešnega delovanja. Da je društvo v teh letih upravičilo obstoj, najbolj potrjuje njegova množičnost, saj se po navedenem okrog 700 članov, ki se uspešno vključujejo v različne društvene aktivnosti. Največ skrb seveda društvo namenja strokovnemu usposabljanju svojih članov, saj je v teh petih letih pripravilo čez 25 strokovnih predavanj za večje skupine, po terenu pa še številna predavanja za manjše skupine. Dobro obiskani so tudi praktični prikazi najrazličnejših opravil v vinogradih, zato bodo s takšnimi oblikami usposabljanja nadaljevali tudi v prihodnje.

Rezultati strokovnega dela z vinogradniki se odražajo tudi na kakovosti goriških vin, saj se ta iz leta v leto zboljšuje. Mnogo so k temu prispevali tudi vsakoletna društvena ocenjevanja vin, ki se jih je sprva udeleževalo le nekaj vinogradnikov, zdaj pa se število vzorcev za ocenjevanje vsako leto povečuje. Kakovosti goriških vin pa bodo posebno skrb namenjali tudi v prihodnje, zato razmišljajo o organiziranju intenzivnih tečajev o kletarjenju, za katere med posamezniki že vlada veliko zanimanje.

V društvu pa seveda ne zanemarjajo tudi družabnega življenja svojih članov. Vsakoletni izleti, ki jih pripravljajo v različne vinorodne kraje v domovini in tujini, so prav tako povezani s seznanjanjem z najnovejšimi dosežki na področju vinogradništva in kletarstva, družabnemu življenju pa je namenjeno tudi vsakoletno postavljanje klopotea na Jelovškovem bregu in že tradicionalno martinovanje. Slednje mora biti v prihodnje v še večji meri namenjeno predstavitvi goriških vin, ob letošnjem Martinovem dnevu pa so že predstavili vina 20 vinogradnikov.

Največja pridobitev društva vinogradnikov Goričko pa je vsekakor vinogradniški hram, ki ga urejajo v prostorih opuščenih kmetije v Ivanovcih. V obnovljenih prostorih razmišljajo o popostritvi turistične ponudbe, v njih pa bodo uredili tudi polnilnico za vstekljenje vin.

L. Kovač

KMEČKA LEPOTICA V SOBOTI

Želja po gradnji lastne trgovske hiše je bila v Kmetijski zadrugi Panonka že dalj časa, počakati je bilo potrebno le najustreznejši trenutek. In kot pravijo v zadrugi, je ta napočil v letu 1989, ko so se samoupravni organi zadruga odločili, da naročijo ustrezno dokumentacijo in začnejo z gradnjo. Nova zadruga poslovna hiša je zdaj nared in danes jo bodo tudi slovesno predali namenu.

Dolgoletna želja kmetov, da se takšna poslovna hiša v Murski Soboti zgradi, se je tako uresničila, v njej pa je dobesedno del sredstev kmetov, zato pričakujejo, da bodo imeli od tega tudi kaj koristiti. Nova poslovna hiša je večnamenska, poleg kmetov pa je namenjena tudi drugim kupcem, ki naj bi v njej

zdravi hrani, ki mora vedno bolj pridobivati na pomenu, velja omeniti še prodajo sadja, zelenjave in povrtnin na veliko in pod ugodnimi pogoji.

S svojo poslovno hišo pa se želijo v zadrugi seveda čim bolj približati kmetom, zato bodo že po novem letu v njo prenesli tudi dobesedno del ustreznih za-

Z novo poslovno hišo v Murski Soboti se bo Kmetijska zadruga Panonka še bolj približala kmetom, namenjena pa je tudi potrošnikom, saj je dobesedno del prostorov namenjenih trgovini. Foto: Nataša Juhnov.

dobili predvsem možnost za nakup doma pridelane in predelane hrane, kmetje pa ves potreben reprodukcijski material za kmetijstvo. V trgovini z reprodukcijskim materialom, ki so mu namenili kar 400 kvadratnih metrov površin, se bodo lahko oskrbeli tako tisti, ki se s kmetijstvom poklicno ukvarjajo, kot tudi vrtičkarji oz. ljubitelji ter člani najrazličnejših društev, ki so tako ali drugače povezani s kmetijstvom. Posebno pozornost bodo namenili predvsem strokovnemu delu s kupci reprodukcijskega materiala, zlasti zaščitnih sredstev, saj bo kupcem na voljo strokovna svetovalna služba.

Sicer pa je od skupne površine 2 tisoč kvadratnih metrov, kolikor jih je na voljo v novi poslovni hiši, več kot polovica namenjenih prodajnim prostorom, saj bodo ti ob kletnih prostorih še v treh nadstropjih. Poleg samopostrežne živilske trgovine, kjer bo poudarek na

družnih službah. Za kmete, ki prihajajo v Mursko Sobotu, bo to še posebej dobrodošlo, saj je nova hiša nedaleč od avtobusne postaje in bodo tako marsikatero zadevo hitreje in lažje uredili.

Sicer pa je nova zadruga poslovna hiša v Murski Soboti tudi prvi korak v novem razvojnem konceptu širjenja trgovske mreže v okviru Kmetijske zadruge Panonka. Poleg oskrbe z reprodukcijskim materialom naj bi namreč v svoje trgovine uvedli tudi prodajo živilskih izdelkov in drugega blaga splošne porabe. Velja pa že zdaj zapisati, da pripravljajo tudi nekatere spremembe v prodaji zaščitnih sredstev. Po novi zakonodaji bodo ta lahko prodajali le ustrezno usposobljeni strokovnjaki, zato bodo nekatere manjše trgovine, ki jih imajo na podeželju, prodajo zaščitnih sredstev nekoliko zmanjšale.

Ludvik Kovač

KMETIJSKA MECHANIZACIJA

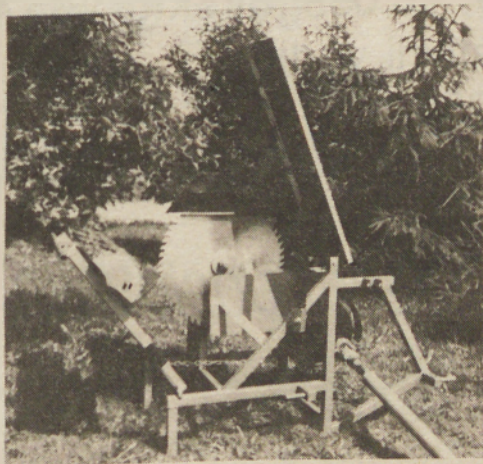
JOŽE BALIGAČ
GORNJA BISTRICA 107
tel.: (069) 70 330

IZDELUJEMO:

● štiri vrste traktorskih žag na kardanski pogon ● mehanične stiskalnice ● mline za grozdje ● sadne mline ● reporeznice in druge kmetijske stroje in kovinske konstrukcije po naročilu

POPRAVLJAMO:

● vso kmetijsko mehanizacijo

Želimo vam vesele božične praznike in srečno novo leto 1991!

KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVA

DENARJA NI, KMETJE NEGODUJEJO

Direktor Kmetijske zadruge Lendava Jože Vidič pravi, da so v vseh letih doslej v dogovorjenem času plačevali živino, poljsčine, mleko in grozdje, zdaj pa je nastal »zamik«, za katerega niso krivi.

Najprej smo Jožetu Vidiču zastavili provokativno vprašanje: Menda ni res, da računov do kmetov ne poravnate zato, ker da ne bi imeli denarja, ampak so motnje zato, ker denar imate, vendar ga obračate - oplemenitujete? Direktor se je upravičeno razhudil, saj dejansko ni tako, kot se je glasila vsebina vprašanja. »Denarja nimamo, blagajna je prazna,« je dejal odločno. Pri tem pa ni mislil le železne kase v pisarni, ampak žiro račun svoje zadruge, ki je skorajda prazen, vsekakor pa na njem ni toliko denarja, da bi lahko poravnali vse račune do kmetov. »Dogovorili smo se, da bomo živino plačali v 30 dneh po oddaji. Zdaj je

za nekatere dobave poteklo že več kot 100 dni, denarja pa še vedno nismo prejeli. Naš največji kupec in dolжник je Mesna industrija iz Murske Sobotice, terjatve pa imamo tudi do nekaterih drugih mesnih industrij. Prizadevamo si, da bi denar čimprej izterjali, vendar ne morem napovedati, kdaj bomo lahko poravnali svoje obveznosti do živinorejcev. Da pa ti ne bi bili oškodovani, jim naš dolg po 30 dneh vpišemo kot njihovo vlogo na hranilno knjižico, kjer je obrestovana po stopnji, ki velja za vloge na vpogled. Denar za prodano živino pa bomo kmetom izplačali čim ga bomo dobili, oziroma sproti - čim kaj »priteče« na naš račun v banki.«

Direktorju Jožetu Vidiču smo verjeli, da je tako, saj smo dan pred našim obiskom brali v Delu o visokih zneskih, ki jih soboška Mesna industrija dolguje svojim dobaviteljem in tudi narobe: zneske, ki so jih dolžni njeni kupci. Skratka: verižna reakcija, posledice. Motnje pa so nastale tudi pri izplačilu mleka, in sicer že v prejšnjem mesecu, ko so uspeli plačati le polovičen znesek, ne pa v celoti, in sicer hojda zato, ker banka nima denarja, čeprav ga menda Tovarna mlečne prahu ima. Banka naj bi bila tudi kriva, ker ne morejo izplačati denarja za prodano sladkorno peso. Vzrok za slabo voljo pa je lahko tudi preobilen pridelek, recimo grozdja. Najprej so vinogradniki prijavili 40 ton tržnih vi-

škov, potem so najavili, da jih bo 100 ton, dejansko pa so na prevzemno mesto v Čentibo pripeljali 330 ton grozdja. Za vso to količino pa ne v banki, ki je dala nekaj kredita, ne v zadrugi, ki je imela nekaj dobroimetja, niso zbrali toliko denarja, da bi lahko izpolnili obljubo, češ, da bodo 15. novembra izplačali polovico dolžnega zneska. Doslej so plačali le 20 odstotkov vrednosti grozdja, naslednjih 30 odstotkov bodo skušali izplačati do novega leta, ostalo (polovico) pa pozneje, oziroma brž nato, ko bodo imeli denar. Zdi pa se, da bo pri tem več sreče, kajti grozdje so predelali (v kleti KK Gornja Radgona) na svoj račun in vino bodo prodajali sami. Ocenjevalci so mu prisodili več kot 18 točk (od 20 možnih), kar pomeni, da gre za vrhunsko kakovost, zato s prodajo najbrž ne bo težav. Kupiti ga bo možno že pred božičem, zato v KZ Lendava pričakujejo na svojem žiro računu denar tudi od te prodaje in s tem izboljšanje svojega likvidnostnega stanja. Sicer pa so vinogradnikom omogočili, da na račun svoje terjatve lahko vzamejo v zadrugi trgovinah reprodukcijski material. Na koncu je direktor Jože Vidič še povedal, da v tem tednu pričakujejo denar za izplačilo sladkorne pese. Kmetom, ki so to želeli, pa so že doslej obrobno plačevali njihove terjatve.

S. Sobočan

FRANCEKOV
PREMIŠLJANJE

Prejšnja leta pred božičem ni bilo težav s smrečico, letos pa bi skoraj ostal brez nje v svojem gozdu.

Tednik moje dežele na severovzhodu je

VESTNIK

Vestnikova družina je vedno večja! Če še niste, postanite njen član tudi vi. Čimprej si naročite Vestnik!

Vestnik naročite na naslov: Uprava Vestnika, Titova 29, Murska Sobota, ali nas pokličite po telefonu št. 21 064 ali 21 383

NAROČILNICA

PODPISANI _____

KRAJ IN ULICA _____

POŠTA _____

NAROČAM VESTNIK. POŠILJATI MI GA ZAČNITE OD _____

NAROČNINO BOM PORAVNAL PO PREJEMU POLOŽNICE.

IZPOLNITE NAROČILNICO IN JO POŠLJITE NA NASLOV:

VESTNIK, Titova 29, 69000 MURSKA SOBOTA

PODPIS _____

**ZA NAROČNIKE PRIPRAVLJAMO
SKLAD BOGATIH DARIL IN VELIKO
KULTURNOZABAVNO PRIREDITEV!**

- **VESTNIK** je neodvisen časopis
- Zdomcem je **VESTNIK** vez z domovino

S.O.S. Company Veščica d.o.o.
69000 MURSKA SOBOTA Veščica 4a telefon: 069 23 507, fax: 23 507

Prodaja novih avtomobilov
iz programa Ford

FIESTA, ESCORT, ORION, SIERRA,
SCORPIO, TRANZIT

Možnost nakupa tudi po sistemu

STARO - ZA NOVO

Posredovanje in prodaja rabljenih avtomobilov

Vesel božič in srečno novo leto!

ABC POMURKA

Kmetijstvo, živilska industrija,
trgovina, gostinstvo in turizem
Murska Sobota, o.s.o.

POPRAVEK

Računalniški inženiring, M. Sobota, d.o.o., Iva Lole Ribarja 6,
na podlagi sklepa upravnega odbora družbe z dne 10. 12. 1990
razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA DRUŽBE

Pogoji:

- visoka strokovna izobrazba,
- 3 leta delovnih izkušenj,
- predlog razvoja družbe.

Delovno razmerje je za nedoločen čas.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju
pogojev v 15 dneh po objavi na naslov:

ABC POMURKA — Računalniški inženiring, Murska Sobota,
d.o.o., Iva Lole Ribarja 6 z oznako: ZA RAZPIS.

Kandidate bomo v 15 dneh obvestili o sprejemu sklepa o izbiri.

**Vesele božične praznike in srečno
novo leto vam želi**

GP Horvat, Rankovci 52.

*Sprejemamo naročila za vse
vrste gradbenih del in nakup
gradbenega materiala brez
davka in provizije.*

Telefon številka 46 607.

GRADBENA IN INSTALACIJSKA DEJAVNOST,
OBRT TER STORITVE p.o. LENDAVA

G qidos
LENDAVA

Telefon: h.c. (069) 75 055, direktor: 75 420,
komercialnooperativni vodje PE: 75 169
telefax: (069) 75 254

*Vsem poslovnim partnerjem,
doma in v tujini, strankam
in občanom želimo
vesele božične praznike
in srečno novo leto*

1991!

»Kaj bi brez nas?«

NARODNOSTNI KULTURNIKI MED SEBOJ

kulturni koledar

Besede v naslovu smo si izposodili od mariborskega ansambla Lačni Franz, ki bo to soboto gostoval v Ljutomeru, kamor jih je povabil direktor zasebnega podjetja za promocijo kulture CREDO Bojan Pintarič. Če se Ljutomerčani vedno znova pritožujejo nad mrtvilo v kulturnem in družabnem življenju, jim bo morebiti zasebnik ob sodelovanju z že obstoječimi ustanovami vzel besedo. Še ta mesec bo mladini in otrokom poleg koncerta Lačnega Franza v Ljutomeru ponudil še Vlada Kreslina in dedka Mraza. Sicer pa se bo podjetje Credo ukvarjalo zlasti s kulturno dejavnostjo, kot je filmska, gledališka, video, glasbena, založniška in podobno. V program pa so zapisali tudi spremljanje kulturnih dogajanj v svetu in mednarodnih kulturnih prireditvah. Bojan Pintarič namerava v Ljutomer pripeljati v kratkem tudi Mladinsko gledališče iz Ljubljane.

Obnova starega mesta bo vsekakor priložnost za pridobitev stalnega kulturnega prostora, tudi na prostem. Bojan Pintarič upa, da se bo »nekoč« lahko preselil iz »stare lekarne« v osrčje Ljutomera. Dvorišče starega rotovža namreč naravnost vabi, da bi postalo prizorišče letnega kina in kulturnih prireditev, zlasti v poletnem času. Zamislil o pripravi kulturnih dogajanj je še veliko, popestritev, za katero je poskrbel zasebnik, pa vsekakor dobrodošla. Da bi le preživela!

L. Kosi

Sestanka v Prosenjakovcih in v Lendavi — Kje so vzroki za manjšo aktivnost? — Nove oblike delovanja

Predstavniki madžarske narodnostne skupnosti so pripravili pogovor s predsedniki kulturnih društev, ki delujejo na narodnostnem območju v lendavski in soboški občini. Od 16 društev v občini se je pogovora v Lendavi udeležilo 11 predstavnikov društev. Ugotovili so, da delujejo eni bolj, drugi manj, ponekod pa je delo popolnoma zamrlo. Vzrokov za to je veliko in so tako finančne kot človeške narave.

V tistih društvih, ki delujejo je v večini primerov aktivna le ena skupina (ponekod štiri), predvsem so to pevski zbori ali folkorne skupine, ponekod tudi citrari, v Lendavi pa imajo aktivno gledališko skupino. Večina strokovnjakov, predvsem koreografov, prihaja iz sosednjih madžarskih županij. Kljub dvajsetletnim prizadevanjem kulturniki ni uspelo, da bi izboljšali kakšnega domačega strokovnjaka, pa čeprav so nekateri imeli možnosti za izobraževanje na Madžarskem, toda tega niso izkoristili.

Kje je rešitev? Razmišljati bi morali tudi o novih oblikah kulturnega ustvarjanja, poleg tega pa bi morali zaživeti tudi klubi, kjer bi se ljudje

zdrževali, se pogovarjali in prisluhnili različnim predavanjem. Kvaliteten dvig skupin bi morali doseči z združevanjem skupin, torej z ustanavljanjem osrednjih kulturnih skupin. Velik problem so tudi prostori, saj velikokrat niso primerni za vadbo (predvsem pozimi), največ težav je v Lendavi, kjer nimajo primerne prostora oziroma dvorane.

S. Eöry

GULIVERJEV TEDEN

V delavnicah Guliverja je nastalo nekaj umetniških projektov, ki so jih pomurski ustvarjalci predstavili prejšnji teden.

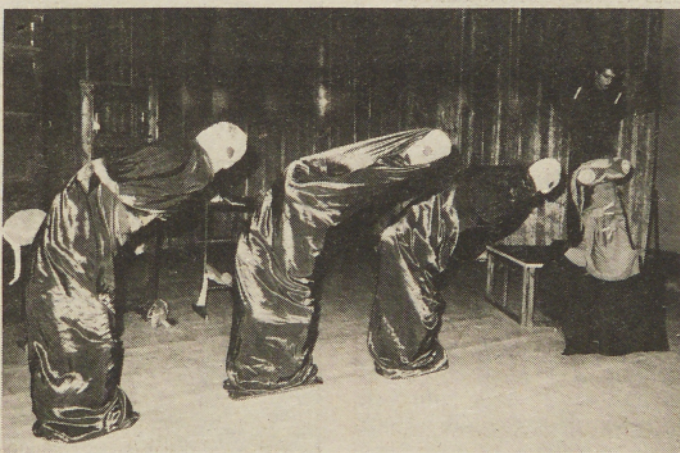
V ponedeljek je bila v razstavišću hotela Radin v Radencih predstavitev pesniških listov Hiša svetega Nikolaja avtorja Ferija Lainščka. V pesniške liste je vključenih sedem pesmi, ki so spomin in tožba za materjo.

V četrtek so v Gornji Radgoni pripravili premiero mladinske gledališke igre Deveto leto, ki jo je napisal in režiral Miki Roš. To je pravljica, zabavna igra s plesom, s katero je avtor dokazal, da zelo dobro pozna otroški svet in bo zato med otroki prav gotovo povsod naletela na dober sprejem.

Razstava Tokovi mesta slikarja Ignacija Medena, katere otvoritev je bila v petek v soboški galeriji, pa pomeni njegov prvi poskus abstraktnih prostorskih slik. V zloženki, ki so jo izdali ob razstavi, je Franc Obal napisal, da gre za »avtorjevo zavestno iskanje posebnih oblik — ročaj, držalo delovnega orodja, sekire, motike ... za katere lahko rečemo, da izražajo visok idejni nivo ljudske zavesti (delo, gibanje, eksistenca ...)«

J. Gabor

Foto: N. Juhov

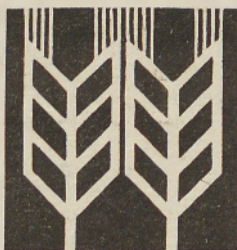
V Guliverjevem tednu so bili predstavljeni trije zanimivi umetniški projekti. Prizor je iz gledališke igre Deveto leto.

**BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER OBILO OSEBNEGA IN DRUŽBENEGA
ZADOVOLJSTVA V LETU 1991 ŽELIMO VSEM,
KI V SRCU DOBRO MISLIJO.**

**SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA
— LJUDSKA STRANKA**

**OBČINSKE
PODRUŽNICE:
LENDAVA,
LJUTOMER,
G. RADGONA,
M. SOBOTA**

**Blagoslovljene božične praznike
in tihe družinske sreče ter srečno,
miru in ljubezni polno novo
leto 1991 vam želijo slovenski
krščanski demokrati Pomurja**

**socialistična
stranka
slovenije**

občin Pomurja

**želi svojim članom, simpatizerjem in vsem
Pomurcem vesele in prijetne
božične praznike ter srečno,
uspešno in mirno leto 1991!**

**Vsem rojakom na začasnem delu v tujini
pa želimo prijetno bivanje v domovini!**

**vam želi
vaša stranka**

**občinski SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE
odbori: MURSKA SOBOTA, LENDAVA in LJUTOMER**

**Vesel božič
in srečno novo
leto 1991**

**Občinski odbori:
Murska Sobota, Ljutomer
in Gornja Radgona**

**želijo svojim članom in njihovim družinam ter vsem
občanom Pomurja blagoslovljene božične praznike
in srečno, zdravo novo leto 1991 v neodvisni,
svobodni Sloveniji!**

Misel ob božiču

Zimski dnevi, ki hitro izgubljajo moč svetlobe ter se prevesijo v dolge zimske noči, minevajo, se odštevajo na koledarju. To pa tudi pomeni bližanje božičnemu dnevu, še včeraj zbrisanemu iz posvetnega koledarja, a žive v ljudskih srcih. Za mnoge je to dan družinskega praznovanja, notranje umiritve in obračuna, dan izrekanja iskrenih želja spojoja in miru za vse ljudi na svetu.

Ce iskrene želje in misli o miru in sreči namenimo tujim ljudem v oddaljene kraje, je dobro, toda če želimo biti pošteno do sebe, moramo vedeti in videti tudi trpljenje ljudi, ki živijo z nami ali ob nas, pri sosedovih ali v tretji ulici.

Naj bo misel za človeka, ki mu gospoduje alkohol in se v očeh družbe nikoli več ne bo počutil.

bral. Zanj, ki zna povedati toliko velikih besed, polnih neskončnih želja in upov, ki postajajo smešnejši za vsakim naslednjim kozarcem. Toda že zjutraj ni ničesar, le beda resničnosti in izgubljenega življenja.

Naj bo misel za otroka, kateremu starši dan za dnevno odmerjajo udarce ter besede, ki uničujejo otrokovo dušo. Za tiste, ki jim je kazen opekline s cigaretinim ogorkom.

Naj bo misel za ženo, ponižano z besedo, in ki skriva modrice pred tujimi očmi, da ne bi bili naslednji udarci še hujši, ali staršem, ki prav tako trepetajo pred roko lastnega otroka.

Naj bo misel za ostarele, katerim božič budi spomine na otroke in skupna praznovanja pred leti ter načenu rane praznega

ognjišča. Za otroke, ki so odšli, nikoli nimajo slabe besede in zanje vedno najdejo opravičilo. Zato pa večkrat pripro oči in že jih vidijo, kako prihajajo po poti do domačije.

Naj bo misel za dekle, katere življenje je po nesreči postalo popolnoma odvisno od tuje nege in pomoči, za otroka mrtvih oči, ki ne pozna ne dneva in ne noči, pa tako otroško sanjari o svetu, ki ga zanj nikoli ne bo.

Naj bo misel za brezposelne in tiste, nad katerimi kot meč visi ta grožnja, da izgubijo delo in zaslužek. Zanje, ki ne vedo, kako bodo preživeli jutrišnji dan.

Naj bo misel za ljudi, katerih domovi so odmaknjeni od strnjene naselje, v katerih domuje revščina, obdaja pa jih le blato.

mh

Morda umetno drevesce?

Naravna ali umetna? Zelena ali bela? Velika, srednja, majhna? Vemo, da pravega božičnega praznovanja ni brez drevesca, in teh je na voljo veliko: od dišečih jelk (ponavadi s koreninami) do različnih vrst umetnih ali tako imenovanih ekoloških smrečic, ki so, zlasti ameriške, s svojimi gostimi in polnimi vejami že skoraj kot resnične.

Najlepše je, če jih z občutkom in kar največ domišljije okrasimo sami: z živobarvnimi lampijoni, iskrečimi se girlandami, zvezdami, zvončki, angelci, Božički ..., v več ali le v enem barvnem otenku. Lahko pa izberemo tudi škotsko različico z jabolki in orehi ali katero drugo. Načinov je pač toliko, kot je ljudi, ki jih k asijo. Bolj ležerni bodo kupili v velikih specializiranih prodajalnah že povsem okrašene primerke, tisti, ki imajo radi novosti, pa se bodo morda odločili za »plešoča« drevesca. Ta so visoka kakih trideset centimetrov in zelo zabavna, saj se zaradi vstavljenega senzorja s plesom odzovejo na vsak zvok v prostoru.

Da pa po praznovanju ne bi ostal le kup smeti in drevesnih odpadkov, je treba omeniti zanimiv zgled iz sosednje Italije, kjer so privrženci Zelenih od italijanske vlade zahtevali sprejem ukrepov za ekološko prevzgojo neosveščenih »praznovancev«. Vlada naj bi organizirala zbirališča za odslužena božična drevesa, ki naj bi jih potem presadili v naravno okolje. Zelene skrbi tudi usoda drugih božičnih rastlin, kakršna sta omelo in božje drevesce, ki bi jih kot zaščitene rastline morali učinkoviteje varovati in strogo kaznovati vse zlorabe.

M. Jerše

VREMENSKI PREGOVORI O BOŽIČU

Za božični čas je ohranjenih veliko starih pregovorov. Pa si pogledajmo nekatere med njimi!

— O božiči se spodobi malo snega in malo belega kruha.

— Ako na božič dežuje, bo prihodnje leto mokro.

— Če vidiš rimsko cesto sveto noč čisteje sijati, dobremu letu se v prihodnje smeš nadejati.

— Jasno in svetlo če je sveči večer, letina prav dobra se rada primeri; svetli večer če oblačno, temno, žita bo prazno ob leti gumno.

— O božiču zeleno, o veliki noči snežno.

— O božiču za steno (zunaj na soncu), o veliki noči za pečjo.

— Če zmrzlina grudna se ne otaja, še prosinca hujši mrzaz nastaja. Po božiču gre dan gori, sneg dol.

M. Jerše

PODJETJE H & B MURSKA SOBOTA IN AVTOTEHNA LJUBLJANA PRODAJATA

V SVOJI NOVI PRODAJALNI NA LENDAVSKI 53 a PO ZELO UGODNIH CENAH IN NA OBROČNO ODPLAČEVANJE TELEVIZORJE BLAUPUNKT, AKUSTIČNE APARATE NESCO, GOSPODINJSKE STROJE IN ELEKTRIČNA ORODJA BOSCH, FOTOKOPIRNE IN DRUGE IZDELKE CANON, RAČUNALNIŠKO OPREMO, MOTORNA KOLESA HONDA, AVTOMOBILE NISAN IN OPEL. POLEG TEGA LAHKO KUPITE V TRGOVINI H&B KOZMETIČNE IZDELKE DOMAČIH IN TUJIH IZDELOVALCEV. ZA OBISK SE PRIPOROČAMO IN VAM ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO.

Novoletni popust do

20%

v trgovini KOLMANIČ v KROGU za stavbno in sobno pohištvo.

Vsi, ki boste pri nas kupovali pohištvo v vrednosti nad 10.000,00 din, **dobite praktično novoletno darilo.**

● In novo v trgovini KOLMANIČ: italijanske karnise iz lesa v temni in beli barvi po zelo ugodni ceni!

Vsem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto 1991!

Vabljeni v TRGOVINO KOLMANIČ, KROG, Murska 14, tel.: (069) 25 364

Blagi možiček s češnjevim nosom

Kdaj se je začelo praznovanje božiča — Pogled v zgodovinska izročila — Božiček kot pojav zgodovinskih, folklornih in verskih razsežnosti

Slovenska demokratična pomlad se je po mnenju mnogih začela tistega lepega dne, ko je tovariš Jože Smole po televiziji začel vernemu delu članov SZDL srečen božič. Mnogi so bili presenečeni, nekateri so vzklkali, »zmaga, zmaga«, bili pa so tudi taki, ki so rekli: »To je pa vseeno preveč, zakaj pa smo potem po vojni preganjali religijo, ta opij za ljudstvo, in zakaj smo sploh metali Kristuse s križev in podirali kapelice...?« V teh famoznih ekonomskih časih pa je hudič tudi to, da mi hči pravi: »Ata, bo Miklavž kaj prinesel? Božiček tudi prinaša darove, veš, in Božiček ni isto kot dedek Mrzaz...« In to zdaj, sredi reforme. Ampak vseeno, to so samo negativni spremljevalni pojavi... Zadeva je vseeno v redu. Prepričan sem tudi, da bodo mnogi funkcionarji peli s svojim delovnim ljudstvom pesem Sveta noč, blažena noč...

praznovanja. Smrečica je povezana z božičem šele od 17. stoletja. Prvo zgodovinsko opombo o smrekovem zelenju — le o vejah, ne o drevescu — najdemo v delu Ladja norcev Sebastiana Branta (1458 - 1521), nemškega humanista in pisatelja. Brant opisuje, kako so si ljudje krasili hiše z jelovimi vejami.

Največ poročil o začetkih krašenja božične smrečice pa prihaja

ja iz Alzacije. Tamkajšnji prebivalci so imeli navado smrečice postavljati v drevesne šote, nanje obešati rože, izdelane iz papirja različnih barv, jabolka, oblate in sladkorčke. Štirideset let pozneje pa je alzaški duhovnik, Dennenhauer po imenu, grmel s prižnice: »Namesto da bi božič praznovali z božjo besedo, nekateri zganjajo neumnosti. Postavljajo smrečice in jih ovešajo s sladkorčki.« Sicer pa najdemo najstarejše poročilo o smrečici, okrašeni s svečami, v pismu Elizabete Palatinske, svakinje Ludvika XIV., iz leta 1708. V njem

hči nemškega vojilnega kneza Karla Ludwiga opisuje praznovanje božiča pri svoji teti. Vsi otroci so poleg darila dobili tudi smrečico, ovešeno s srebrnimi trakovi in svečkami na vejicah.

JUNAK KRATKEGA PRIVIDA

Božiček je kot pojav zgodovinskih, folklornih in verskih razsežnosti že dlje časa v središču po-

zornosti obširnih esejističnih raziskav. Zanimiv je gotovo esej z naslovom Zadnje novice o Božičku, objavljenem 23. decembra 1823 v lokalnem časniku mesteca Troy v ameriški zvezni državi New York. Napisala sta ga Jean Louis Hue in Anne Marie Koenig, vsebuje pa tudi znano pesem Clementa C. Moora The Night Before Christmas (Sveta noč). V njej je svetli Miklavž, predhodnik Božička, začel dobivati svoje značilnosti. Pesem je objavilo veliko almanahov in je tako ugajala, da jo je New York Book of Poetry leta 1837 hotel samo zase. To je bilo leto, ko je Anglija dobila kraljico Viktorijo in je Angleže v ozračju evforičnega upanja očarala vsaka novost. Pesmico so zato hitro vključili v anglosaksonski božič. Odtlej se je bibliografija o Božičku močno podaljšala.

Zanimivo je tudi to, da je prvi osnutek Božičkovih potez naredil Washington Irving, ki si je zamislil Miklavževo odisejo v Novi svet, in sicer v Zgodovini New Yorka Dietricka Knickerbockera. Knjiga je izšla v Parizu pri založbi Sautetlet leta 1827; torej le nekaj let za Moorovo pesmijo. Iz nje vzemo, da je Moorova pesem napisana v štirinajstih štirivrstičnih kiticah in se začne s pričakovanjem. Blizu kamina v blagi toploti hiše visijo nogavice. Sledi prizor s specimi otroki. Luna se poigrava s srebrnimi odsevi na svežem snegu. Nenadoma se prikažejo sani, vleče jih osem severnih jelenov. Nick, Nicolas ali Santa Claus (Božiček) ves v rdečem začne priganjati jelene. Obstanejo, možiček se v hipu spusti v dimnik in odloži darila. Krepak je, njegove oči so vnete, nos pa, pravi Moore, kot češnja. Brez besed napolni nogavice, razpostavi darila, pogleda naokrog, šepne v pozdrav in zleze v kamin. Preden izpuhti v lupini svetlobi, ima ravno še čas, da vošči: »Vesel božič vsem in lahko noč.«

Moore je objavil to pesem neopodpisano. Šele trideset let pozneje je priznal očetovstvo. Vpravo monumentalnega, resnega hebrejsko-angleškega slovarja, ki ga je pripravljala, se mu je zdelo nevredno igrakanje. Navdihnil ga je menda sosed, bel in rdeč Holandec, ki si ga je zamislil kot junaka kratkega privida. Pravijo tudi, da je bil Moorov model njegov vrtnar. Božičkove telesne značilnosti je opisal že Washington Irving, jelene pa si je Moore izposodil iz anonimne pesmi, ki je izšla leto dni pred tem z naslovom The Children's Friend. Tako je, košček za koščkom, nastal Božičkov portret. In od tedaj se tudi ni spremenil. Takšnega namreč nasledimo v vseh novjših delih.

Milan JERŠE

aba

MURSKA SOBOTA, TRŽNICA; TELEFON: (069) 21 287, LENDAVSKA 8, tel.: 21 703

O P T I K A

Veliko ljudi meni, da jim očala kvarijo videz. Ste tudi vi med njimi?

Očala postajajo tudi pri nas predvsem modni dodatek. Z njimi lahko poudarite vašo individualnost ali spremenite vaš videz. Poskusite!

Čakamo na vas v naših poslovalnicah v Murski Soboti, na Tržnici ali na Lendavski 8.

Če imate težave z vašim vidom, vam nudimo tudi pregled okulista.

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1991!

OD TOD DO VEČNOSTI

O marsičem sem se pogovarjal z gospodom Ivanom Camplinom, ki duhovno oskrbuje župnijo Petrovci ali po domače Nedelo, mašuje pa še v Boreči in seveda Martinju, kjer ima ob kapelici skromno hišico. Beseda je naneksa tudi na leta starosti. Ko mi je dejal, naj skušam uganiti, koliko je star, si nisem upal reči nobene, zato pa je kar sam povedal, da se je rodil 26. junija 1912. leta. Posebej je poudaril, da v Bogojini, vasi, ki je med drugim znana po tem, da je dala mnogo duhovnikov.

VZORNIK IVAN BAŠA

»Za ta poklic sem se odločil med študijem na višji gimnaziji v Murski Soboti. Prav gotovo pa je na to vplival tudi tedanji bogojinski župnik g. Ivan Baša, ki mi je bil neke vrste vzornik, saj je bil tudi publicist. Pomagal mi je tudi gmotno. Po končani gimnaziji sem študij nadaljeval na takratnem Bogoslovnem učilišču v Mariboru. Novo mašo sem imel 7. julija 1935. leta. Prvo dušnopastirsko službo pa sem imel pri Sv. Juriju v Prekmurju, kjer je bil tedaj župnik Jože Varga, prav tako Bogojincec.«

Ivan Camplin ima sedaj 78 let. Živo se je spominjal mnogih datumov, nekatere pa je imel zapisane na posebnem listu. Tam so namreč do podrobnosti navedene tudi vse selitve iz kraja v kraj in tudi v tujino — Francijo.

»Po 15 mesecih službovanja sem bil nastavljen za kaplana in kateheta v stolno in mestno župnijo sv. Janeza Krstnika v Maribor, kjer sem bil še tajnik Prosvetne zveze Mariborske škofije. Ob delu sem opravil dodatne izpite in diplomiral na Teološki fakulteti v Ljubljani. Pod vplivom objav v Kleklovih Novinah sem se odločil za delovanje med našimi delavci, ki so pred drugo svetovno vojno množično odhajali zlasti v Francijo. Tja sem odšel februarja 1938. leta, vrnil pa sem se novembra 1939. leta. Uradno sem stanoval pri francoski družini v Parizu, vendar sem bil tam bolj malo, saj sem potoval iz kraja v kraj, pač tja, kamor so me vabili zaradi duhovne obnove, zlasti pred božičem in veliko nočjo, pa tudi zaradi poročnih obredov, krstov. Življenje naših ljudi je bilo težko, saj so delali v glavnem na velikih kmetijah (farmah) od jutra pozno v noč, često tudi ob nedeljah. Nekateri tudi niso bili zavarovani, kar so spoznali šele sedaj — po mnogih letih — ko so zaman skušali uveljavljati pravico do francoske pokojnine.«

OBISK SOŠOLCA ŠTEFANA KOVAČA

G. Ivan Camplin je našim ljudem pomagal, ko je živel med njimi v Franciji, saj je občasno delal tudi na izseljenškem uradu v Parizu, prav tako pa tudi vse do nedavna, ko je iskal po Franciji nekdanje delodajalce oziroma njihove naslednike, pri katerih so delali naši predvojni zdomci. Mnogi od njih so prav zato dobili francosko pokojnino.

Po vrnitvi iz Francije je bil do 1. avgusta 1940. leta kaplan in katehet v Lendavi. Tu si je tudi izpopolnil znanje madžarskega jezika, že prej pa je znal francosko, nemško in seveda latinsko. Najbrž je bilo poznavanje več jezikov vzrok, da ga je škof Tomažič imenoval za svojega tajnika,

Dušni pastir med našimi delavci v Franciji ● Trn v peti madžarskih okupatorjev ● Dolgoletni župnik v Dobrovniku ● Graditelj cerkve v Genterovcih ● Jesen življenja na Goričkem ● Kaj bo s pesmimi?

vendar pa je to delo opravljal (iz vzrokov, ki jih ni hotel posebej omenjati) le tri mesece, nakar je bil nekaj časa na bolniškem dopustu, nato pa je dobil odločbo o namestitvi v župnijo Gornji Petrovci. Tam je deloval od 1. februarja 1941. leta.

»Tu me je nekega dne obiskal gimnazijski sošolec, takrat že pravnik Štefan Kovač iz Nedelice. Prosil me je, naj vztrajam na tem mestu, naj ljudi bodrim, da ne zatajijo svojega slovenstva. Skoraj ga ne bi prepoznal, saj je bil oblečen kot star kmečki očanec, pozdravil se je z žandarji, ki ga

niso prepoznali, če bi ga, bi najbrž aktiviral bombo, ki jo je nosil v cekarju in mi jo je pokazal. Tudi zažugal mi je, kaj čaka izdajalce. Sošolčev obisk me je še bolj utrdil, saj sem med duhovniki začel zbirati podpise, da bi smeli še naprej uporabljati slovenski knjižni jezik in ne le vendičino, kakor so slovenskemu prekmuskemu narečju rekli Madžari. Kovačeva smrt je boleče odjeknila, imela pa je tudi določene posledice: v njegovih zapiskih je bilo tudi moje ime, zato sem postal Madžarom še bolj sumljiv in so me 8. avgusta 1941 poklicali na zaslišanje na žandarmerijo v Mursko Soboto, 25. oktobra pa sem bil skupaj z g. Mihaelom Jeričem, tedaj duhovnikom na Kuzmi, v preiskovalnem zaporu, kjer sva ostala dva dni. Po nekaj dneh pa so naju znova aretirali in skupaj z drugimi prepeljali v Budimpešto. Jaz sem dobil 5 let robije, vendar so na podlagi prošnje 22. decembra 1943 kazen prekinili za nedoločen čas. Skupaj z Jeričem, ki mu je tedaj umrl oče, sva šla domov.«

REŠITELJ BOGOJINSKI AMERIKANEC

Ivan Camplin je bil nekaj časa doma v Bogojini, 1. junija 1944. leta pa je dobil dekret za kaplana v madžarski Banokszenygyörgy, kjer pa so ga 3. novembra istega leta aretirali njilasi in prepekljali v zapor v Komárom. Od tam ga je rešil dolenski župnik Franc Horvat, Bogojincec, ki je imel ameriško državljanstvo.

»Prve dni junija 1945. leta sem postal provisor in župnijski upravitelj v Dobrovniku in tam ostal do novembra 1977. leta. Odšel sem v Ljubljano, kjer sem pomagal v tajništvu Cirilmetodijskega društva katoliških duhovnikov. V Genterovcih, kamor sem se vrnil, sem pomagal pri gradnji kapele, ki pa je postala med gradnjo prava cerkev. V tem času so se pokazale potrebe po duhovniku v Petrovcih na Goričkem, saj je tamkajšnji župnik zbolel, nekaj časa sem se tja vozil, nato pa sem se kar ustalil na sedanjem domu v Martinju.«

Sogovornik je predlagal, da bi »življenjepisa« tu končala, jaz pa sem še in še vrtal z vprašanji. Eno od njih se je nanašalo tudi na morebitno ohranjanje stikov s kraji in ljudmi v Franciji, saj njegovo dveletno bivanje tamkaj prav gotovo ni pozabljeno.

»Seveda ne. Še imam stike z družino, kjer sem prebival. Nisem srečal veliko naših izseljencev, saj so se mnogi, tako kot jaz, pred drugo svetovno vojno vrnili domov. Nekaj pa jih človek vendarle sreča.«

G. Ivanu Camplinu sem se pohvalil, da sem v Stopinjah 1990 prebral njegov potopis Od tromenika do Atlantika, v katerem je opisal popotovanja (v obe smeri 4090 kilometrov). Potoval je skupaj z graškim sosedom Štefanom.

DUHOVNIK IN PESNIK

V pogovoru pa tudi ni manjkalo vprašanja o njegovem publicističnem in literarnem delovanju.

»Nekaj malega sem pisal že v gimnaziji, več pa, ko sem bil kaplan. Dopisoval sem v Kleklove Novine, Marijin list, Novo pot, Stopinje. Pisal in objavljaj sem tudi pesmi: razpoloženske, religiozne, ljubezenske... Z leti se jih je nabralo za manjšo knjižnico. Nameraval sem jih izdati v samozaložbi, zato sem jih dal moji nekdanji profesorici, a jih je nekam založila in ne vem, ali mi jih bo uspelo najti.«

Slep bi bil, ko ne bi v stanovanju g. Ivana Camplina opazil množice knjig. Knjižnica, ki bi si jo želel vsak ljubitelj lepe besede!

»Res se jih je veliko nabralo. Ne samo verske, ampak tudi leposlovne so. Tu je tudi veliko periodike, ki jo dobivam od doma in iz tujine, pa časopisov in revij...«

Najbrž bi se še pogovarjala, vendar je sonce že zašlo, zato je g. Ivan Camplin moral v službo: najprej zvonit, nato pa še služiti mašo. V šali je dodal, da bo tudi tokrat ljudem v pridigi kaj lepega povedal. Ker je bila pred menoj še dolga pot na drug konec Prekmurja, ga nisem šel poslušat. Tudi zato ne, ker mi je že doslej veliko razkril iz svojega življenja in delovanja, katerega cilj ni bil le versko, ampak tudi posvetno in še kako osveščanje ljudi.

Pogovarjal se je
ŠTEFAN SOBOČAN

NJENA VELIKA LJUBEZEN

Na milijone in milijone ljudi ga je doslej ljubilo z največjo ljubeznijo, kar je premore človeško srce. Kako bi se moglo zgoditi, da ne bi bilo tistega, ki se človek v največji stiski obrača nanj?« Besede Edvarda Kocbeka v enem od zadnjih zapisanih razgovorov, misli, ki jih s svojimi besedami potrjuje in daje resničnost in življenjskost Marta Janežič iz Veržeja »Verjamem v troedinega boga in Božič je rojstni dan boga človeka. Jezus je zame prijatelj, brat, odrešenik in dosti mi pomeni. Brez njega bi bilo moje življenje prazno, brez prave opore.«

Ponovno odkrivanje Božiča — ali res? Vedno je bil živ pri ljudeh, kot je Marta, in če mislimo, da bodo ti v novih časih velikih sprememb zelo zadovoljni, ne mislimo prav. Temu času Marta pravi, da je zadušljiv, »kajti po volitvah in spravi bi morali na novo zaživeti. Do tega pa ni prišlo.«

Kljub temu pa je zelo vesela, da bo v krogu svoje družine lahko poslušala polnočno iz Beltinca, ki jo bo prenašal radio, ve-

zaživimo. »Sogovornica pravi, da je polna energije, da lahko pomaga bolnim in prizadetim. »Dosti se jim posvečam, jih obiskujem, da potem najdejo nove smernice v svojem življenju. Tu je moj prostor, dolžnost, da energijo, ki jo imam, tudi dajem.« Marta zato veliko potuje, čeprav je še vedno v njej tisti strah. Večkrat se ji je že zgodilo, da so šoferji, če so le mogli odpeljali naprej, njo pa pustili na postaji. Sedaj so se menda že navadili na

Marta Janežič (s staršema in sestro).

seli pa se tudi, da bodo lahko letos postavili pod božično drevo kipek Marije in Jožefa, ki so ju dobili. Pri Janežičevih je namreč Božič veliki praznik in vsako leto pripravijo kaj novega, če ne drugega, vsaj drugačno pecivo. Tako pripoveduje Marta, ki je že več kot dve desetletji priklenjena na voziček. Priklenjena morda sploh ni prava beseda, saj živi Marta zelo razgibano življenje. Dela v društvu paraplegikov za Pomurje, tudi v invalidskem društvu, v okviru zveze Bratstvo prijateljev in invalidov pa je zadovoljena za Pomurje. To je mednarodna zveza, ki je po Martinih besedah živa na vseh celinah. »Mislim tudi, da smo invalidi in bolni bolj verni in morda drugače doživljamo Božič. Zdravi in neverjujoči se ozirajo k družini, v naravo, mi pa vase, da ponovno

to, da se sama vozi z avtobusom. So ljudje, ki ji priskočijo na pomoč, bolj v mestu kot na vasi, kjer pričakujejo, da so ji domači vedno ob strani. »Boli pa me usmiljenje, to če mi kdo reče, da sem reva. Jaz pravim, da je lahko vsak človek reva, če pred seboj nima cilja. Jaz imam cilj, za vsak dan, res pa je, da se mi življenjski vedno bolj odmikajo, odmi-kata se mi služba in šola, saj postajam stara. S tem se je pač treba sprijazniti. Ne bi rekla, da mi, ki smo na primer telesno prizadeti, bolj trpimo kot pokončni ljudje. Moja prizadetost in trpljenje sta vidna, drugim je to skrito — nevidno trpljenje zaradi problemov v službi, družini. Ne verjamem, da je bil v življenju kdo brez trpljenja

Majda Horvat

OBZORJE d.o.o.

Prodajalna Lendavska 39
MURSKA SOBOTA

barve, krmila, ležaji...

Vesele božične praznike vam želimo!

VESELE BOŽIČNE IN NOVOLETNE
PRAZNIKE VAM ŽELI TRGOVINA
MARKET M 5, MLADINSKA 48,
MURSKA SOBOTA

CENJENIM STRANKAM ŽELI
KEMIČNA ČISTILNICA
MARTE ZEMLJIC
VESELE BOŽIČNE
PRAZNIKE IN SREČNO
NOVO LETO 1991
IN SE PRIPOROČA
S SVOJIMI STORITVAMI

GASILSKO DRUŠTVO TEŠANOVCI

se zahvaljuje vsem vaščanom, ki so prispevali denar za nakup gasilske avtocisterne za Tešanovce. **Hvala prebivalcem vasi:** Martjanci, Sebeborci, Andrejci, Nemčavci, Noršinci, Mlajtinci, Moravske Toplice, Moravske Toplice—Cuber, Bogojina, Ivanci, V. Gomila, Krnci, Tešanovci, Suhi vrh.

Vsem srečno 1991!

IZREDNO UGODNI NAKUPI!

Kmetijsko trgovsko podjetje MARKO SLAVIČ, Ključarovci 19

Želimo vam
vesele božične
praznike
in srečno
novo leto 1991!

IZREDNO UGODNI NAKUPI!

NARAVNO ZDRAVILIŠČE
LENDAVA

POD OBRONKI LENDAVSKIH GORIC IN V DRUŽBI
ZDRAVILNE VODE JE PRIČAKOVANJE NOVEGA LETA
PRAVO DOŽIVETJE

Silvestrovanje in novoletni ples v hotelu LIPA, LENDAVA
— bogat silvestrski meni
— novoletna darila, presenečenja
— razvedrilen novoletni program
Rezervacija 700 din vključuje tudi pol litra vina!
Novoletni meni 300 din, brez njega le 100 din vstopnine!

Zabaval vas bo B RADIO BAND!

Vabljeni!

BOŽIČNA ZVEZDA

Božična zvezda ali EUPHORBIA PULCHERRIMA. Pulcherrima pomeni najlepša; je znana po vsem svetu, saj živordeči listi, ki so podobni cvetovom, poganjajo: vse leto.

Tudi o zdraviliškem kraju Radenci bi lahko dejali, da je božična zvezda, najlepši, najlepše urejen turistični kraj. K lepoti nekega kraja pa največ prispevajo prav rože, najsi bo na okenjskih policah, v gredah pred hišami ali v urejenih cvetličnih nasadih. Zelenje, rože in čistoča.

Konec sedemdesetih in v začetku osemdesetih let je bilo čutili nekakšno krizo v urejanju zdraviliškega parka. Vodnjaki so usahnili, grmovje se je marsikje preveč razraslo, rože so ostale predolgo v gredi. Zadnja leta pa lahko opazimo, da se spet nekaj premika. Z veseljem greste posedet na klopi v park, pogledat, kaj predstavljajo nasadi to leto... Za to spremembo je zaslužnih 22 delavcev, od tega osem kvalificiranih vrtnarjev, ki so končali Vrtarsko šolo v Celju, smer vrtnar-cvetličar, osem polkvalificiranih delavcev in šest ne kvalificiranih, ki skrbijo za športne objekte, mini golf, čiščenje in urejanje parkovnih površin. Za organizacijo dela, tedenske, mesečne, četrtletne in letne načrte pa skrbi Marija Kofjač, inženirka vrtnarstva in hortikulture.

ŽLAHTNITELJI

Tega dne se je nebo skorajda dotaknilo zemlje; vreme je bilo turobno, pokrajina odeta v prvi sneg. Toda: če se pogovarjate o rožah, in to še z žensko, ki je polna energije in ima svoje delo rada, vas vreme ne more spraviti v slabo voljo.

Začnemo pri študiju. Zanimivo, pestro, polno potovanja — tako so Mariji minila študijska leta. Spominja se nepozabnega izleta na Nizozemsko, kjer so obiskali žlahtnitelja. Bi bila tudi ona žlahtnitelj in gojila nove vrste cvetlic?

»Veste kaj... v naših razmerah je to zelo težko, ker ogromno stane. Nimaš toliko finančnih možnosti, da bi si to lahko privoščili. Kajti mi v Jugoslaviji semenarstva v pravem pomenu besede za te okrasne rastline nimamo. Dr. Šiftar je strokovnjak za drevesničarstvo, govorim pa o enoletnih rastlinah. Mi vsa semena uvažamo. Pred leti prek sozda ABC Pomurka, ker pa so la- ni ta program ukinili, kupujemo sedaj vsa semena prek Semenarne Ljubljana in Austrosata,« nam pove Marija. In tako smo že pri rastlinah, rastlinjakih in nasadih. Tu se naša sogovornica razgovori:

»V začetku vsakega leta si pripravimo en tak časovni plan za sprotno vzdrževanje — zamenjava rož na gredah je namreč tudi tekoče vzdrževanje. Januarja, februarja in marca obrezujejo dreve v parku, pomlajujejo in apnijo površine.

Letošnji Festival cvetja v Radencih je uspel tudi po zaslugi delavcev Vrtarije, prav tako pa so veliko prispevali k priznanju za najlepše urejen kraj. In prihodnje leto? Sončna ura, festival cvetja... Foto: Albert Abraham

Aprila čistimo, maja že začnemo pripravljati cvetlična korita za sajenje, s sajenjem pa začnemo po 15. maju. V teh spomladanskih mesecih si tudi pripravimo potrebne rastline. Skico posameznih gred si pripravim šele takrat, ko vidim, koliko rastlin bo uspelo. Če ima rastlina tri ali štiri liste, je dobro. Lahko pa se tudi zgodi, da bodo katere rastline. Tako v zdraviliškem naselju, v sončnem delu parka pa je bolj poljubno. Tam smo imeli na primer metulja, sonce, lipov list...«

Sicer pa ni niti toliko pomembno koliko rastlin pride na posamezni nasad, ampak kaj le-ta predstavlja. To se pa dogovorimo s propagandno službo. Tako smo imeli na primer napis 120 let in Radenska. Imamo posebno šablono, ki se položi na zemljo in odtisne, že prej pa po skici določimo, kje bodo katere rastline. Tako v zdraviliškem naselju, v sončnem delu parka pa je bolj poljubno. Tam smo imeli na primer metulja, sonce, lipov list...«

To delo opravijo vrtnarji do 15. junija. Nasadi ostanejo nespremenjeni do 15. oktobra (seveda raste tudi trava, ki jo je treba populiti). Nato pa zasadijo rastline, ki prezimijo: krokuse, narcise, mačehe.

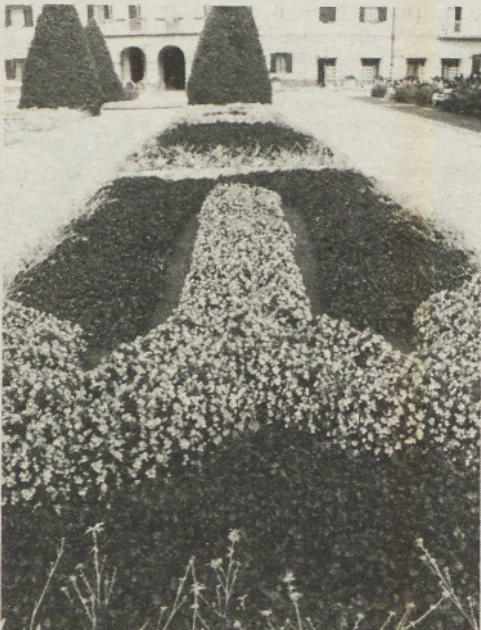
OŽIVLJANJE RADENEC

Z oživilnimi cvetličnimi nasadi in zelenicami so oživel tudi domačini Radenec. Vrtovi so postali bolj urejeni, vrtnarje so spraševali to in ono, jih opozarjali na nepravilnosti ipd. Oživele je delo Turističnega društva Radenci in s skupnimi močmi so letos organizirali med drugim tudi

Marija Kofjač je že od 1983. leta v Radenski vodja skupnih objektov in vrtnarje. Ko je na Biotehniški fakulteti študirala vrtnarstvo in hortikulturo, so razpisali študentsko tekmovanje, ki jo je treba populiti. Prejemala je, hkrati pa ves čas študija že proučevala Radence. Po končanem študiju je bila pripravljena pri dr. Aleksandru Šiftarju v Murski Soboti.

uspelo prireditve Festival cvetja. Tu so se vrtnarji (tudi gostujoči) lahko izkazali in pokazali, kaj znajo in kaj zmorejo. »Cesar se loti, mu uspe,« pravijo za predsednika turističnega društva. In uspeli sta tudi dve večji očistevalni akciji, septembra in novembra, v katerih so sodelovali člani turističnega društva in zaposleni Radenske. Orodja bo odslej dovolj, kajti morali so kupiti nove metle, lopate, grablje in drugo za okrog 80 aktivistov. Upajmo, da bo ostala tudi volja. Tudi Marija Kofjač je prepričana, da se je v Radence spet vrnila volja do skupnega dela: »Treba je le najti pristop do ljudi, imeti te komunikativne sposobnosti, da se znaš pogovoriti. Kajti ljudje so pripravljeni delati!«

In še tale skrivnost (kar tako mimogrede): Mariji je najljubši mesec september. Res pa je, da ima vsak letni čas, vsak mesec svoj čar. Najbolj »mrtva« meseca sta januar in februar, vendar pa je takrat živahno v rastlinjaku.

»Ni pomembno, koliko rastlin posadimo na posamezno gredo, ampak kaj ta nasad predstavlja,« je prepričana Marija Kofjač. Foto: Dani Mauko

In kakšen park bi si uredila Marija doma, če bi imela zanj dovolj prostora? Izvemo zanimiv odgovor: »Jaz bi si uredila angleški tip parka. Če bi imela toliko površin, da bi si na njih lahko uredila park (no, saj jih imam, vendar je to povezano s stroški), bi imela ogromno vode, ker voda je življenje, veliko vodnih rastlin, ptic, živali, skratka — živ park. In v vsakem mesecu take rastline, ki bi me razveseljevale. No, saj imamo teh tudi mi v Radencih precej, vendar jih je za take velike površine premalo.«

V Radencih morajo vrtnarji skrbeti za približno 4,5 hektarja površin, intenzivno pa vzdržujejo od 2 do 2,5 hektarja. To pa pomeni, da morajo te površine vedno čistiti, na deset dni kositi travo, saditi rože... Vsako leto posadijo tisoč tulipanov, narcis in krokusov, a je še vedno premalo. Parkovnega drevja in grmičevja je sicer dovolj, cvetečih rož pa je še vedno premalo, meni Marija. In zakaj? »Za hortikulturo je v vsakem obdobju primanjkovalo denarja. Zato ni problem v tem, da mi ne posadimo dovolj, ker za kaj takega sploh ni dovolj denarja,« je odkrita Marija Kofjač.

SONČNA URA IN NOV PARK

In kakšni so dolgoročni načrti? Tedensko, mesečno in letno urejanje kraja je sicer pomembno, vendar pa je potrebno razmišljati za nekaj let vnaprej. In Radenski vrtnarji že nekaj let razmišljajo o lokaciji za nov sončni park. Sedanji park je dozorel in bo v približno 20 letih zagotovo umrl.

»Sedanji park je star 100 let. To ni naravno rastišče smrek, sem so jih posadili, zato so že dosegle svoj življenjski maksimum. Novi park naj bi bil tam, kjer bo nov hotel. Verjetno pa tudi ta v bližini sedanjega zdraviliškega kompleksa, tako da načrtujemo, da bi uredili park od starega obrata do nasipa. Sem za to, da se posadijo takšne rastline, ki so v tem okolju doma. Prav tako lepa je lahko jelša, topol, lipa, cipresa... Sedanji sončni park je delno francoski. Mi smo namreč načrtno puščali podrast. V nekaj letih bo bukev že tako velika, da bo to namesto smrekovega bukov gozd. Ja, pri nas je težko natančno reči, kakšen tip parka imamo, ker so v preteklosti prevečkrat nenačrtno zasajali te trajne rastline, ki imajo danes takšno vrednost, da jih ne moreš odstraniti. Zdaj je že marsikje preveč nasičeno, koncentrirano na enem mestu,« je še pripovedovala Marija.

Prihodnje leto bodo Radenci bogatejši še za eno cvetlično novost. Na zelenici pred nekdanjim Radenskim domom bodo uredili sončno turo. To bo verjetno prva taka ura v Sloveniji. Oktobra letos so si jo ogledali na Madžarskem in se dogovorili, da bo zdravilišče financiralo zemeljska dela, ureitev cvetličnih nasadov, turistično društvo pa bo priskrbelo potrebni mehanizem.

Park v Radencih je srce zdravilišča, je ponos kraja. Skrbni roki Marije Kofjač in njenim delavkam in delavcem lahko zaupamo, da bodo skrbeli zanj — bodo začeli zanj skrbeti tudi mladotniki, ki so do sedaj le uničevali klopi, koše za smeti in nasade?

Dandanes je redko srečaš človeka, ki bi ti kljub težavam, skrbem in fizičnem delu odgovoril: »Veste, jaz živim s tem, tako da zame to sploh ni nobena obremenitev. Ni mi težko nobeno delo!« Bernarda B. Peček

»Vasele svetke van želejmo!«

Po Andrejevem (30. novembra) se dnevi pozneje prebujajo in dosti hitreje prehajajo v hladni somrak večera. Narava obmiruje in dostikrat (letos spet po dolgem času) počiva pod snežno odejo. Iz tega mrtvaškega vzdušja pred zimskim kresom so naši predniki izoblikovali predstave o duhovih svojih prednikov.

Kršćanstvo je prineslo luč in toploto v ta temni in mrtvaško hladni čas. Novo pojmovanje stvarstva je rodilo zaupanje v stalnost menjav v naravi. Krščanstvo pa vendarle ni izbojevalo popolne zmage nad poganskim svetom, zato je cerkev poganskim koreninam dala nov smisel in pri tem večinoma uspela. Tako je bilo tudi v PORABJU. Mnogo starih šeg in verovanj se je ohranilo še danes. Težko bi jih vse opisali, zato se bomo tokrat ustavili predvsem v času pred in med božičem.

»Če v adventi vóter piše, te drugo leto dosta sadij jeste.«

Čas pred božičem imenuje cerkev advent, prihod (lat. adventus). To ime se je udomačilo tudi med ljudstvom. Gre nekako za čas duhovne in zunanje priprave na Božič. Poleg posta, spokornih vaj so ljudje bolj pogosto obiskovali jutranje mše, pa pripravljali jaslice in še kaj. To je tudi čas praznovanja godov adventnih svetnikov. V Porabju so se najbolj ohranile šege in verovanja v dne, ko goduje ta sv. Miklavž in sv. Lucija.

V dobrišem delu katoliške Srednje Evrope je sv. Miklavž (6. december) najbolj priljubljen zimski svetnik. Se posebno ga sprejemajo otroci, saj jih obdaruje, in sicer tako, da so za pridnost nagrajeni, za nemarnost pa prepusti kazni spremljevalcem, parkeljnom. V mnogih krajih poteka Miklavžev obisk, vendar pa obstajajo razlike v spremstvu. V Porabju miklavževanja ne poznajo, ampak se fantje, »miklošci«, oblečejo v raztrgane obleke, se našemijo, opašajo z dolgo verigo in hodijo od hiše do hiše, strašijo otroke, deklice pa našesekajo oziroma lovijo in jih vežejo z lanci. Spomin na Miklavža je tako le šega, da otroci zvečer nastavijo nogavico in jim »sveti Mikloš« vanjo spusti kak dar.

In sveta Lucija? V Porabju hodijo na Lucijo fantički »kokodak«. S seboj prinesejo slame ali drv, jih stresejo na tla, nanje pokleknejo in začno govoriti: »Kokodak, kokodak, aj vaši kokauši teuko djajec znasejo, kak po pauti kamenje. Vaša iza aj teuko penes ma, keuko zvezd geste na nebi, vaše krave aj teuko mlejka dajo, keuko vode geste v Rabi, vaš sin aj tašega mla, kak žrd, čer pa taše veuke cecke, kak peč.« Če potem ne dobijo jajc, naredijo velik nered.

Obstaja še več drugih običajev, tako so recimo delali koledar iz čebule, dekleta pa so vedeževala v zvezi z možem.

Sveti post in sveta nauč

Teden ali dva pred »božičnimi« svetki hodijo po porabskih vaseh »betlehemškie«, trije fantiči, stari od 10 do 12 let. Dva sta pastirja, eden pa angel, ki nosi »betlehem« (jashice). Oba pastirja stopita v hišo, se priklonita in pozdravita ter pozvončkljata z zvončkom. Vprašata, ali »slobodno je betlehem-mezniti.« Domači navadno dovolijo in potem vstopi še angel, naka vsi trije zapojejo kolednico. Eden od pastirjev poprosi nato za dar »za Jezuška.« Ko dar dobijo, kolednico ponovijo in se poslovijo z besedami: »Boug plate! Vasele svetke van želejmo! Valen bojde Jezoš Kristoš!«

In tako pride sveti post, ko se ljudje dopoldne postijo. Do enajstih ali dvanajstih so na tešče, po-

tem pa jedo in pod mizo žgejo hrastovo listje ali »borojce«. Kajenje in kropjenje naj bi odgnalo »čele- rice« (čarovnice), ki da imajo ob »božičnih svetkih« veliko moč.

Ohranilo se je še nekaj drugih šeg. Po kosilu vzamejo starejši ljudje metlo in pometajo od hiše z besedami: »Vse lagvo stvari kraj od hiše, vse lagvo kraj od hiše.« V Sakalovcih ne sme na sveti post nihče iti bos v »štalo«, ker bi sicer imeli šepave krave.

In božično drevesce (krispan)? Svoječas so ga v Porabju obešali z vrhom navzdol, na strop sredi sobe. Okrasili so ga z rdečimi jabolki, pozlačenimi ali posrebranimi orehi in lesniki, pa s sladkorčki, tudi z doma pečenim pecivom v obliki ptic, zvezd in podobnim. Drevo so krasili tudi z belimi in rdečimi papirnatimi trakovi. Do novega leta je ponavadi zmanjkalo vse, kar je bilo za jesti. Danes je

vseeno malo drugače, saj se večina okrasov kupi v trgovini.

Zvečer je družina zbrana v hiši, kjer diši po tlečih rožah in kadilu. Otroci se kar ne morejo nagledati jaslje. Druga za drugo se oglašajo božične pesmi. Tako hitro minejo ure do polnočnice. Na njej se — po ljudskem mnenju — lahko zve, kdo so čarovnice v vasi. V času povzdigovanja je treba stati pred cerkvijo in potem je mogoče videti, kako čarovnice trikrat obkrožijo cerkev.

In tako pride božični dan, najsvetejši dan v letu, ko je vsa družina zbrana doma. Včasih je bilo tako, da so tudi fantje, ki so služili v Avstriji, in dekleta, ki so služila v Monostru, prihajali domov. Tudi zdaj se ljudje vračajo k ognjišču, toda marsikateri stari običaj, ki smo ga tudi mi navedli, na žalost počasi izginja. Ne samo v Porabju, tudi v deželi ob Muri in drugod v Sloveniji. Silva Eöry

Butik

INKOM

MURSKA SOBOTA

Prežihova 7 a
(za stari avtobusni garažami)
Tel.: (069) 23 652

Za praznične dni ženska oblačila iz Italije!

- obleke
- kompleti
- perilo
- ženski plašči
- modni dodatki

Odprto od 9. do 19., ob sobotah od 9. do 13. ure.

OBIŠČITE NAS IN SI OGLEDJTE NAŠO KAKOVOSTNO PONUDBO!

NIČ VEČ NEGOTOVOSTI

ŽIVLJENSKO ZAVAROVANJE PRI ZAVAROVALNICI TRIGLAV PONOVO ZAGOTAVLJA GOSPODARSKO VARNOST IN UGODNO VARČEVANJE

»Le kakšno varčevanje!« boste rekli. Res je. Visoka inflacija preteklih let je kljub našim prizadevanjem razvednotila zavarovalne vsote. Mnogi zavarovalnici so bili zadovoljni z izplačilom zavarovalnine, mnogi nezadovoljni (odvisno pač, kdaj je bilo zavarovanje sklenjeno), nekateri so se zatekali k tujim zavarovalnicam, ki so zavarovanja sklepala neregularno. Vse to nas je vodilo, da smo že v začetku leta 1990 ponudili zavarovancem: — ŽIVLJENSKO ZAVAROVANJE Z VALORIZACIJSKO KLAUZULO, — ŽIVLJENSKO ZAVAROVANJE, VEZANO NA IZBRANO TUJO VALUTO (ATS, DEM)

Po teh novih pogojih smo sklenili že čez 10.000 zavarovanj! ZA LAŽJO ODLIČITEV VAM NAVAJAMO ZGLED NAJPOGOSTEJŠEGA ŽIVLJENSKEGA ZAVAROVANJA Z VALUTNO KLAUZULO z dodatnim neugodnim zavarovanjem ene osebe, stare od 33 do 40 let, za dobo 10 let (valuta ATS).

	zavarovalna vsota:	mesečna premija:
DOŽIVETJE ali SMRT	53.500,00	500,00

IN VARČEVANJE? Ob sedanjih obrestnih merah pričakujemo po 10 letih čez 30% obresti na osnovno zavarovalno vsoto za doživetje!

DODATNO NEZGODNO ZAVAROVANJE:		
SMRT ZARADI NEZGODE	250.000,00	
INVALIDNOST (trajna)	500.000,00	100,00
100% INVALIDNOST	1.000.000,00	
DNEVNA ODSKODNINA (za vsak dan do 200 dni)	200,00	50,00

SKUPNA PREMIJA: 650,00

Sedaj pripravljamo še RENTNA ZAVAROVANJA in možnost preureditve že sklenjenih dinarskih in valutnih zavarovanj. SKLENITEV ŽIVLJENSKEGA ZAVAROVANJA PRI ZAVAROVALNICI TRIGLAV d.d. JE POMEMBNA ODLIČITEV, S KTERO NE SMETE ODLASATI.

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Hiša v Sloveniji, »štale« pa čez mejo

Sonce je počasi tonilo za Razkriškim bregom, posajenim z vinsko trto, in tanka plast snežink se je občasno zaiskrila v zadnjih žarkih, ki so tu in tam prodrli skozi bližnji gozdiček. Kakšen mir in tišina! Ampak med temi vinogradi je seveda velikokrat precej živahno: tudi te dni, saj pri trti ali v vinski kleti skoraj nikoli ne zmanjka dela. Še lepše pa je iti gor kar tako, pogledat, kako je kaj, se srečati z drugimi vinogradniki, spiti kakšen kozarček, pomodrovati, kakšna je letina, ali je treba vino že pretočiti ali ga še malo pustiti, tudi kaj prigrizniti in ... Če vreme donuša, decembra vinograd tudi kopajo ali frezajo.

Ampak to pot naše pohajkovanje tam okoli ni bilo povezano ne z enim ne z drugim. Namenjeni smo bili namreč k domačiji pod tem bregom, ki ima edinstveno lego. V naravi tega sicer ni videti, če pa vzamete v roke lokacijsko skico, lahko ugotovite, da skoraj po sredini dvorišča poteka republiška meja med Slovenijo in Hrvaško. V naravi je to označeno le z manjšim betonskim kamnom, ki je zakopan v zemljo. Tako imajo Cimermanovi hišo v Sloveniji, gospodarsko poslopje pa »čez mejo«, ki jo vsak dan nštetokrat prestopajo, ne da bi se tega sploh zavedali. Najbrž bo tako tudi če se bo Slo-

venija s plebiscitom odločila za samostojnost. Težko je verjeti, da bi tam naenkrat nastala kaka meja. Tega ne verjamejo ne Cimermanovi ne lastniki vinogradov, ki so skoraj vsi doma v Prekmurju.

»Midva misli, da bodo stale vzeli tudi zraven,« nam je smejč se dejala gospodinja Angela, gospodar Mirko pa se je prav tako le nasmehnil, ko je nanesla beseda o tem.

»Štale« so res na Hrvaškem, toda vse davke plačujemo Sloveniji,« je pristavil čez čas.

»No, ko smo gradili gospodarsko poslopje, oziroma še prej, ko smo kupovali parcelo, pa smo si

morali urejati papirje v Čakovcu,« se je spomnila Angela, ki je imela pri vsem tem več skrbi in dela, saj je bil mož tedaj na delu v Nemčiji. Njugače najbrž še danes ne bi imela ne nove hiše ne hleva. Plača, ki jo je Mirko zaslužil kot delavec na železnici v Ljutomeru, je bila namreč komaj dovolj za vsakdanje potrebe.

Skupno življenje pa sta začela tako rekoč iz nič, oziroma z veliko ljubezni. Bilo je to pred 30 leti. Nekaj časa sta prebivala pri Mirkovih starših (na Banfiju), kjer se jima je rodila prva hčerka; potem sta se začasno preselila na Krpec k Angelini staršem, kjer je prišla na svet druga hčerka; tretjič sta se preselila v Kamničarjevo hišo na Razkrižju in dobila tretjo hčerko; potem sta se spet selila na Banfi (Razkrižje breg), in sicer v zapuščeno Balazičovo domačijo, kjer sta ostala najemnika najdlje. Za plačilo sta morala pomagati pri delu v vinogradu to ju je tudi veselilo, saj sta se z gospodarji zelo dobro

razumela. Pravzaprav je bila tamkaj večina doma le Angela z otroki, Mirko pa je služila devize v Nemčiji. In ko sta se preselila v svojo hišo, spet na Razkrižje, se jima je rodil še četrti otrok — na veliko veselje obeh sin. Pravi, da tako mora tudi biti, kadar se kdo preseli v novo hišo. To prinese zakoncem srečo.

Zdaj je Mirko spet zaposlen v Ljutomeru — kot elektrovarilec v Tehnostroju, za kar se je usposobil v Nemčiji. Z delom je zadovoljen, zasluček pa se mu zdi preskromen. Toda glavno je, da je lahko s svojo družino, da se lahko veseli tudi petih vnukov. Imajo nekaj zemlje, tako da za silo shajajo. Celo traktor so kupili. Zdaj delajo predvsem zase in na svojem. Nekoč so bile to za Angela in Mirka le sanje. A tudi tedaj se nista veliko pritoževala nad življenjem. Povsod, kjer sta bila, sta hišo zaznamovala s svojimi srci in ljubeznijo.

Jože Graj

NAS SE OBISKUJEJO KOLEDNIKI OZIROMA »PESMARI«?

SVETLA ZVEZDA JE VZŠLA ...

Mnogi dobri stari običaji izginjajo. Tako je tudi s koledništvom — odhodi pevcev ali godcev (tudi obojih skupaj) ob določenih dneh od hiše do hiše, kjer voščijo srečo in prejmejo dar. Niko Kurent, ki je v dveh knjigah Praznično leto Slovencev opisal tudi koledovanje, pravi, da so imeli obredni obhodi v starosvetnem redu važno vlogo; k hiši so prinašali blagoslov za letino, zdravje in srečo ljudem in živini. Zato so bili koledniki zmerom in povsod vredni plačila, daru, ki sta jim ga rade volje dala gospodinja, redkeje gospodar; največkrat jajca, klobaso, slanino. Zapisano je tudi, da naj bi božični koledniki nehali hoditi že pred zadnjo vojno, oziroma so se »priprijeli« trikrakljevskim.

V Prekmurju pa obhodnikom niso rekli koledniki, ampak »pesmari« (pevci). Oglašali so se na sveti večer (24. december), na sveti dan (božič) in po božiču do treh kratjev, ponekod celo do svečnice. Hodili so praviloma podnevi, včasih tudi zvečer in ponoči. Dostikrat so si spremljali pesmi z orglicami, klarinetom ali harmoniko. Da je bilo tako, nam je potrdila Marija Tukšar iz Turnišča, članica tamkajšnje skupine »starih« pev. »Pesmari« so hodili na obhode od hiše do hiše pred božičem, v glavnem podnevi. Ena od pesmi, ki so jo prepevali (tudi Marija nam jo je zapela!):

»Jezer in jezerkrat srečna bojd, oj blažena noč, bodi mi dušja vesela, dobili smo z nebe pomoč, Jezus Zveličar nam se rodi, v štali na slami v jasljah leži, k njegovimi rojstvi pa angel z neba na zemljo leti ... Kda je v polnoči vse v meri, noč ma tou svojo oblast, te se nam vsejmi pastiri čuje popejvati, glas Angelov mnogo bil je to, ki so čast peli Bougi v nebou, mer pa ljudem vsem na zemlji, ki majo dobro volou.«

To in drugo božično kolednico so hodili po Turnišču (in drugod) prepevat ne le domači fantje in moški, ampak tudi iz drugih krajev, zlasti iz Bistrice. Preden pa nadaljujemo, naj še zapišemo, da so v decembru prišli na svoj račun tudi »polazičiči«, ki so na dan sv. Barbare voščili: Bog vam daj telko korticov pšenice, kot na glavi vlašičov ... Za novo leto so želeli: Bog vam daj srečno novo leto, zdravje in veselje, dušnega zveličanja pa največ ... Na janezovo (27. december) pa so »polazičiči« jemali »na piko« dekleta in fante. Če je bilo pri hiši dekle, so veleli: K mož, k mož!, če je bil pri hiši stari dečko, pa so zapovedovali: K ženi, k ženi!

Veliko starih pesmi pa zna na pamet ali pa jih ima zapisane tudi Helena Žizek iz Izakovec. Podobno kot Marija Tukšar iz Turnišča tudi ona prepeva v zboru, ki neguje stare pesmi. Še več: ženske se še zdaj včasih podajo na obhode, vendar ne več v predbožičnem času, ampak pozneje — za tri kralje. Drugače je bilo pred zadnjo vojno in še nekaj časa po njej, ko so tudi v beltiški fari (Izakovci spadajo tja) hodili »pesmari« naokrog že pred božičem. Med drugim so peli:

»Čujte zvoljeni kristjani vij, ki ste v nočnem spanju, hitro zbudite se, nekaj novega se nam godi v malom mestu betlehemskem, v malom mestu betlehemskem, tam si dva lepo prosita za stan. Pa poglejmo, kak srmakom se godi, da v celjom mestu stana ne dobij. V mestu samo tisti stan dobi, šteri dosta penez tala med lidij, Sveti Jožef in Marija pa sta pobožna in siromašna bla, pa denok mela sta krese Boga. Komaj minilo je polnoči, že se žalost na veselje spremeni; dot z nebes že grejo angeli in prelepo so prepevali. Pastirci, ki na paši so bili, veseli glas z nebes so zročali; hitro v štalco pritekli so, najšli so božje dete rojeno.«

To pesem je Helena Žizek prepevala že kot otrok. Zdaj je upokojenka, kar pomeni, da je pesem, ki ji lahko rečemo oznanilo božičnega dogodka, stara nekaj desetletij. Sicer pa, če se znova vrnemo k avtorju Prazničnega leta Slovencev, potem moramo povzeti, da so vsi predbožični koledniki (po prekmursko »pesmari«) v svojih pesmih oznanjali velik dogodek: rojstvo Jezusa Kristusa. Taka je tudi vsebina menda najstarejše kolednice:

Ta svetla zvezda, ta je vzešla za ono stran črne goré, ona nam sveti široko, široko ino visoko. V zvezdi stoji dete mlado, v rokah drži en križ zlati, v križu so zlatni puštobi, da je to Dete pravi Bog ...

Pisec pravi, da je ta kolednica iz Zahodne Slovenije, vendar nas to preseneča, saj je v njej kar precej prekmursčine ...

Za konec pa še nekaj kitic »ljudske« Prišla je lepa sveta noč:

»Prišla je lepa sveta noč, ki dala nam je vsem pomoč, v skrivnost je potopljena, kot zarja razsvetljena. Nad hlevcem revnim peli so duhovi pesem miljeno, Bogu bod' slava večna, raduj se, zemlja srečna. O lepa noč, ti rajski cvet, prinesla srečo si na svet, še vedno k nam dohajaš, s sladkostjo nas napajaš ...

Res, noč pred božičem je menda za vsakogar skrivnostna, sam božič pa praznik, pa naj ga imenujemo verski ali družinski. Škoda je le, da nas ta dan ne bodo obiskali ne koledniki ne »pesmari«. Morda pa je tako tudi prav, vsaj na ta dan naj bi bila družina skupaj, ne da bi idilo (ki jo je treba žal ponekod še ustvariti) kdo motil.

Stefan Sobočan

OTROŠKA TRGOVINA VSE ZA NAŠE MALČKE IN OTROKE DO 14. LETA STAROSTI

- velika izbira oblačil za hladnejše dni
- največja izbira igrač iz uvoza

POPELJITE SVOJE MALČKE NA SEJEM ŽELJA, SAJ SE BLIŽA BOŽIČ IN NOVO LETO!

Prijazno boste postreženi! Ugodne konkurenčne cene!

OB NAKUPU NAD 1.000 din — 10 % POPUSTA!

Otroška trgovina KEKEC je odprta za vse naše malčke od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure. Pokličete pa lahko tudi po telefonu 31 031. Lendavska 19/a, Murska Sobota.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO VAM ŽELI GOSTILNA DANI VEŠČICA IN SE PRIPOROČA TUDI V PRIHODNJE.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO VAM ŽELI

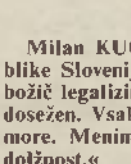
PETERNELI HELIODOR
STEYR servis, rezervni deli
LAARFELD 52, tel. 03476/2418
A — 8490 BAD RADKERSBURG

BOŽIČ IN SLOVENSKI VELEMOŽJE

Kaj menijo o božiču prvaki slovenske politike? Kako ga bodo praznovali oz. kako so ga praznovali doslej? To je le nekaj izhodišč za anketo med vodilnimi možmi slovenske politike. Ker so tudi politiki samo ljudje, so tudi njihovi odgovori različni, nekateri bolj, drugi manj politično obarvani, predvsem pa so govorili v svojem človeškem prepričanju.

Janez DRNOVŠEK (član predsedstva SFRJ): »Božič ima vsekakor svoje specifičnosti. Je lahko zelo lep praznik, še posebej, če je ustvarjeno pravo vzdušje, recimo takšno, kot smo ga ponavadi gledali pri nas le v filmih. Če bo letos tako, bo zelo lepo. Tudi povezava božičnih praznikov z novim letom daje še eno novo praznično kakovost. Verjetno se bomo tudi mi pridružili večini zahodnih dežel, kjer so ti prazniki daleč najpomembnejši v vsem letu. Upam, da jih bomo preživeli v podobnem vzdušju in s podobnimi občutki, kot počno to drugje.«

Milan KUČAN (predsednik predsedstva republike Slovenije): »Vedno sem se trudil, da bi se božič legaliziral, in sedaj je tako daleč, da je cilj dosežen. Vsakdo praznuje božič tako, kot želi in more. Menim, da je bila to naša civilizacijska dolžnost.«

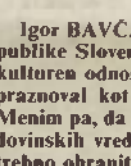
Lojze PETERLE (predsednik Izvršnega sveta Republike Slovenije): »Vsekakor mi je božič zelo pomemben praznik. Če sem odkrit, sem ga raje praznoval prej, ko je bilo to malo težje, kot sedaj, ko je postal že splošen praznik. Praznoval ga bom v družinskem krogu, saj je to predvsem družinski praznik.«

Janez JANŠA (obrambni minister republike Slovenije): »Do božiča imam vedno neki drugačen odnos kot mrsikdo drug. Izhajam namreč iz verne kmečke družine, kjer je bil to vedno večji praznik od novega leta, tako da mi je to ostalo tudi sedaj. Oba praznika jemljem v neki povezavi, in če ne bi bilo enega, bi v tem času gotovo nekaj manjkalo.«

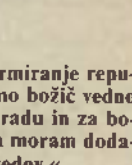
Dimitrij RUPEL (minister za zunanje zadeve republike Slovenije): »Za božič jemo doma potice. Tudi obdarujemo se. Ta praznik imam za družinski praznik oz. kot neki kulturno-praznični dogodek in mu ne pripisujem verske vsebine. Ta praznik je v evropski tradiciji. Moji starši so ga praznovali in ne vidim razloga, zakaj bi se to prekinilo. Sicer pa — mislim, da je skrajni čas, da se ta zadeva, ki se je tajno izvajala, začne praznovati javno. Leta, ko so ljudje nosili tiste smrečice skrivoma, so hvala bogu mimo.«

Igor BAVČAR (minister za notranje zadeve Republike Slovenije): »Do božiča imam spoštljiv in kulturn odnos, čeprav ga v preteklih letih nisem praznoval kot ga sedaj, v krogu ženinne družine. Menim pa, da je to del tistih civilizacijskih in zgodovinskih vrednot slovenske družbe, ki jih je potrebno ohraniti in razvijati naprej.«

Stane STANIČ (minister za informiranje republike Slovenije): »V moji družini smo božič vedno praznovali. 30 let smo živeli v Beogradu in za božič je bila vedno postavljena jelka in moram dodati, da na veliko zgražanje mojih sosedov.«

Miran POTRČ (vodja poslanskega kluba SDP): »Zame je bil božič vedno predvsem družinski praznik in na ta način sem ga kot otrok tudi praznoval. Moji starši so krščansko vzgojeni in mlad sem bil tako vzgojen tudi jaz. Zadnja leta se sicer nismo več dobivali, kar je bila običajna naveda. Zame je novo leto bolj praznik sprostitve v širši družbi, božič pa v družinskem krogu, s pogovorom, spomini in lahko je obarvan versko, lahko pa tudi ne. Do božiča nikoli nisem imel negativnega odnosa in tudi danes ga nimam. Vedno pa sem ga doživljal kot družinski praznik.«

Dušan Loparnik

Kemična čistilnica

EME ŠIFTAR

69000 MURSKA SOBOTA
Aškerčeva 5, pri centru poklicnih šol,

ŽELI CENJENIM STRANKAM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO, USPEHOV POLNO NOVO LETO 1991.

Tudi vnaprej se priporočamo s svojimi storitvami.

Vaš dom bo opremljen

Obiščite nas ali nas pokličite po telefonu (089) 70 780

Vaš dom, trgovina s pohištvom in gradbenim materialom HAJDINJAK, ŽIŽKI 63

POSEBNA PONUDBA:

- ugoden nakup na posojilo
- v zalogi vseh vrst pohištva in gradbeni material

Veselo božične praznike in srečno novo leto!

Murska Sobota, Ciril-Metodova ulica 50
tel.: (069) 22 219, 22 809, 21 136
Telefaks: (069) 21 136
Za prvo osemletko — proti kanalu

Kidričeva 33 a. MURSKA SOBOTA

BIM v Ciril-Metodovi 50 in novi BIM v Kidričevi 33 a presenečata!

- Novi BIM v Kidričevi 33 a — najljepši modeli iz Pariza za praznične in slavnostne trenutke.
- BIM ima veliko izbiro usnjenih in krznjenih izdelkov.
- BIM v Ciril-Metodovi 50 — elegantni, modni in slavnostni modeli tudi za močnejše postave — do št. 54.
- Vsa popravila oblačil v Bimu takoj in brezplačno.
- BIM še vedno omogoča ugodno obrobno odplačilo.
- V Bimu za vsakogar kaj primerne po ugodni ceni.

OB TAKOJŠNJEM PLAČILU 20-ODSTOTNI POPUST

Z ZMAGOVALNIH STOPNIC V PARIZ, IZ PARIZA NA DOMAČI SNEG
Takšna je bila pot ljutomerskih gimnazijcev, četrtošolcev, Marjane Štrtak, Marjana Škafarja in Anite Varga, začela pa se je že spomladi na republiškem tekmovanju OZN. Kot najboljša ekipa so si prislužili osemdnevno potovanje v Pariz, od koder so prišli konec minulega meseca. Doma pa so jih med drugimi pozdravile tudi snežinke.

SFINGA RAZPADA

Nema in skrivnostna zre sfinga ob Keopsovi piramidi že 4600 let v puščavo. Preživela je vojne pohode Aleksandra Velikega, križarske vojne, Napoleonov pohod v Egipt in še marsikaj. Zdaj se dogajajo z njo čudne reči. Pred dvema letoma je padel z nje 300 kg težak kameniti blok, pred dvema mesecema spet eden, težak 30 kg, pred nekaj dnevi pa je bila spet ob kos svojega kamnitega telesa. Ezoteriki vidijo v tem razpadanju napoved svetovne katastrofe: sfinga velja v okultni literaturi za znanilko smrti. Pravijo, da bo na svetu kaos, če bo sfinga razpadla. V Egiptu so že

začeli zbirati sredstva za njeno obnovo.

KAKOVOSTNO IN HITRO!

Udobni in varni prevozi s kombibusom Mercedes MB 100 D. po vseh cestah Evrope!

- na smučanje, sejme, nakup v tujino, dopuste, silvestrovanje, ali kamorkoli po izredno ugodnih cenah. Primerno tudi za športnike in manjše skupine.

● Informacije po telefonu: (069) 73-091, DINO TURIST, RADENCI, d.o.o., Kapelska 5, 69252 RADENCI.

Enajstletnik na matematični univerzi

Neki enajstletnik, čigar starši so prišli iz Šri Lanke, je postal najmlajši študent neke britanske univerze. Ganesh Sittapalam obiskuje šolo v londonskem predmestju Wimbledon. S svojimi vrstniki posluša pouk iz vseh predmetov, ker pa je zelo nadarjen za matematiko, so ga sprejeli na univerzo Surrey v Guildfordu.

Mladi Ganesh dosega v enem tednu rezultate, za katere potrebujejo skoraj enkrat starejši študentje leto dni, rešuje celo najtežje naloge. Tudi njegova roditelja sta matematika.

Avtomobilske gume — svetovni problem

Najmanj 80 milijonov starih avtomobilskih pnevmatik se vsako leto pojavi na smetiščih in drugih odlagališčih samo v Zvezni republiki Nemčiji, kar povzroča vedno večje probleme. Stare gume je težko uporabiti za kaj pametnega. Zažiganje povzroča ogromno dima in hudo ogroža okolje.

Vendar je mogoče tretjino starih gum regenerirati. Po krivici veljajo obnovljene gume za nekaj manjvrednega ali celo nevarnega. Dobro izdelane »ekološke« gume prihranijo denar, ščitijo okolje in so popolnoma varne. Za regeneracijo gume je treba samo 5,5 litra nafte, medtem ko zahteva izdelava nove pnevmatike 35 litrov.

Obnovljene gume so prišle na slab glas zaradi množice podtetij, ki jih obnavljajo nekakovostno in nemarno. V takem primeru lahko pri večji hitrosti odstopi vrhnja plast; pnevmatike, kar ima lahko usodne posledice.

V Zvezni republiki Nemčiji imajo kakovostno regenerirane gume poseben vtisnjen znak z angelom v sredini in napisom: Obnovljena guma — za zaščito okolja.

Najvažnejša je vhodna kontrola starih pnevmatik. Vsako skrbno pregledajo. Nikakor ne smejo biti starejše kot šest let, ne smejo biti »ranjene« in še nekaj je pogojev, ki veljajo za obnovljene gume. Že izdelane vse s posebnimi aparati

prekontrolirajo in tudi pri tem izpade še kaka pnevmatika, ki je bila videti sprva primerna za obnovo. Za obnovljene pnevmatike dajejo dveletno garancijo in zagotavljajo, da se dajo skorajda primerjati z novimi, so pa za tretjino cenejše.

Sicer pa regenerirajo tudi gume letalskih koles — celo do sedemkrat — in tam gre za večje obremenitve in zahteve kot pri avtomobilskih pnevmatikah. Vendar strokovnjaki opozarjajo: Obnovljene gume niso za avtomobiliste, ki imajo močne stroje in radi dirvajo. Pri 190 kilometrih na uro si ne morem predstavljati vožnje z obnovljenimi gumami.

DESET »NAJNEVARNEJŠIH« NA SVETU

Nemška revija Bunte je sestavila seznam desetih gospodarstev nad smrtjo, ki lahko sprožijo tretjo svetovno vojno. Nekateri od njih imajo kemično orožje, smrtonosne viruse, atomske bombe. Pripravljeni so uničevati: za svojo vero, svoje ideje, za maščevanje. Prst držijo na petelino. Le združeni svet jih lahko ustavi.

Na prvem mestu je iraški predsednik Sadam Husajn, ki je na bojna polja pognal že milijone ljudi. Njegovi ljudje mučijo in morijo. Njegovi bojni strupi pretijo Evropi. Pripravlja atomsko bombo. Priglal je svet na rob katastrofalne vojne.

Drugi je Moamer el Gadafi. Njegovi teroristi morijo po vsem

svetu. V svojih skrivnih tovarnah izdeluje smrtonosne živčne pline. Za atomsko bombo je pripravljen plačati 500 milijonov dolarjev.

Tretji, Jaser Arafat se sicer navadno prijazno drži in tudi smeje se rad, vendar ga imajo Nemci za posrednika smrti. Njegovi komandosi morijo v Izraelu. Brezobzirno izvaja ukaze Huseina in Gadafija, čeprav bi lahko zaradi tega prišlo do svetovne vojne.

Na četrtem mestu je človek, katerega obraza pravzaprav nihče točno ne pozna: Abu Nidal. Njegovi teroristi so pred leti poslali v zrak ameriško ambasado v Beirutu z 280 ljudmi. Gadafiju naj bi preskrbel atomsko bombo.

Še šest »nevarnih« preostane. Peti je Homeinijev naslednik Rafsandžani, ki sovraži Zahod in krščanstvo. Šesti je sirski predsednik Asad, katerega vojaki so ubili v Libanonu na tisoče ljudi. Sedmi je Sampan iz Kambože, ki je s svojimi rdečimi Khmeri spravil s sveta tri milijone ljudi, na osmem mestu je kitajski voditelj Li Peng, vladar nad 1,2 milijarde ljudi. Ima rakete in atomsko bombo. Deveti in deseti, namreč indijski predsednik Sing in pakistanski predsednik Gulam Isak Kan, za evropske pojme sicer nista tako nevarna, a njun spor zaradi Kašmirja lahko ogrozi svetovni mir. Prvi že ima atomsko bombo, drugi jo bo imel vsak čas.

KARAVANE IZUMIRAJO

Pravo vojno stanje, ki je zajelo saharo puščavo v Nigeru in Maliju zaradi vstaje Tuaregov, je popolnoma ohromilo potovanja tradicionalnih puščavskih karavan. V teh državah so namreč še pred leti slovele karavane, ki so po neusmiljeni vročini Sahare tovorile najrazličnejšo blago. Zdaj so ostale samo še karavane soli, tako imenovane »tarlamt«. Dolga vrsta, ki jo sestavlja tudi do 12 tisoč dromedarjev in tisoč nomadov, prenaša običajno tri tisoč ton soli ali petsto ton dateljnov ter seveda vso potrebno vodo in hrano za dolgo pot. Karavana se premika le s »hitrostjo« štirih kilometrov na uro, zato traja okoli osemsto kilometrov dolga pot od oaze Bilma do Agadeša približno mesec dni.

Sol pridobivajo na dva načina. Na nekaterih mestih Sahare jo je najti v kamniti obliki, drugje pa jo

pridobivajo iz solin, ki so podobne našim. Prodaja saharne soli, ki sega že v srednji vek, je za nomade pomemben vir dohodkov. Prihod karavane v saharo naseja je pravi praznik. Vsi prebivalci se običajno zberejo ob glavni poti in navdušeno pozdravljajo mimoidoče dromedarje in njihove vodnike. Tega zdaj že več mesecev ni, sploh pa bodo karavane v bližnji prihodnosti zamenjali tovornjaki.

RDEČI FERRARI

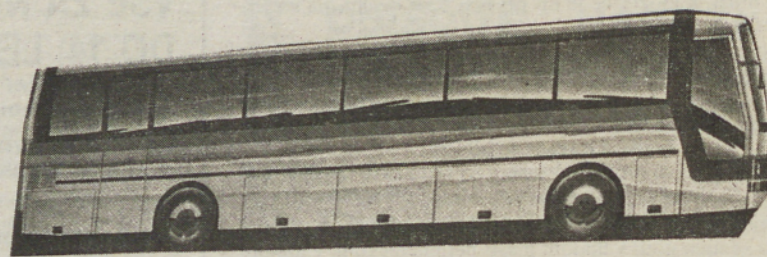
Po triletnem čakanju na rdeč športni Ferrari je njegov premožni lastnik, ljubitelj razkošnih avtomobilov, užival v njem le teden dni. Ukradli so mu ga izpred nosu, in to na parkirišču. Nesojeni lastnik je zanj odšte 250.000 dolarjev, zdaj pa ponuja 12.000 dolarjev samo za informacijo, ki bi ga pripeljala na sled za tatovi.

JOSEPHINI- NIH SEDEM- NAJST BANAN

Fotografija je zgodovinska. Na njej je tedaj še povsem neznan dekle iz ameriškega Saint Louisa, ki je prišlo iskat srečo v Pariz. V gledališču Champs-Elysees jo je direktor Andre Daven sicer vzel v službo, a v svoji prvi odrski predstavitvi je smela biti oblečena le v sedemnajst banan. Dekle se je srdito upiralo in razmišljalo tudi o tem, da se vrne domov v ZDA. Potem je popustilo in sredi oktobra 1925 je bila končno premiera. Tedaj se je rodila Josephine Baker...

AVTOBUSNI PROMET
Murska Sobota p.o.

VARNOST, NATANČNOST, UDOBNOST

U G O D N O S T

- **25 % POPUST** za mesečne delavske vozovnice
- **NEOMEJENO ŠTEVILO VOŽENJ** na dan in v mesecu
- **POTOVANJE V TRST, NA DUNAJ, V BUDIMPEŠTO** z žrebom na vsakih 100 kupcev

Pričakujemo vas na avtobusnih postajah

v M. Soboti, tel. št. 21 515
v Lendavi, tel. št. 75 002
v Ljutomeru, tel. št. 82 578
v G. Radgoni, tel. št. 74 098

V soboti, metropolitni bodoune republike je prometni režim malo okoli obrnjen, tedaj gda je Guegarčicova ulica brez cestne v deli. Če li promet ne redaj, ki-ža na križišču pri sobotkon gasilskom domi. Pravi cirrus je te gda grata najveliča guvra za mega koga, ka bi promet malo v red spravlo. Vediti mi-ličniki tou delafo, včani ga nej. Kak pač čas majo ali ga dobro volou, pravi Bela. Člajijše je pa, gda se v največjoj guvri med sedmof vgojno ali med tretjof zadvecef na gdejo na kufji v križišču trije avtoji avtošle za nje avtoji erkaavajo pa ji račetuhi nem-rejo spelati. Se bi čise samo Bela o psiholicofo quoja za traktoron mogo tan biti pa bi bili kompletne. Če von ci de sto od vlade znau gda te problem i risiti. Džouzi

SKRIVNOSTI VASIHL DLANI

Vsakemu od nas je usoda namenila prav določeno prihodnost. Odgovor na to vprašanje ni preprosto, pa tudi nemogoče ni.

Pri razumevanju prihodnjih dogodkov si nekateri pomagamo z intuicijo. Ta nerazložljiv notranji občutek predvidevanja prijateljskih in neprijateljskih dogodkov je lahko naš veliki prijatelj. Na žalost se ga večina ne zaveda in ga tudi sebi v prid ne uporablja.

Torej nam ostanejo le še naše roke in naše dlani. Vzamite si čas in si jih dodobra ogledajte. O čem nam govorijo: o našem značaju, o boleznih, o vzponih in padcih, o nagnjenjih, o ljubezni, zakonu in otrocih, karieri, pa tudi o smrti.

Pri opazovanju bodite pozorni na obliko rok, zlasti prstov in palca, nohtov. Ko boste obrnili dlani, boste imeli nekateri več, drugi manj črt. Brez skrbi. To, da ste živili, pove, da imate tudi vse glavne in najvažnejše črte. Hiromantija in njena pomočnica hirognomija vam lahko odgovorita na številna druga vprašanja.

Odpiramo novo rubriko Skrivnosti vaših dlani. Njen namen je tudi pomagati človeku na poti k samemu sebi. Pri tem je spoznavanje lastne usode in poenotenje z njo najpomembnejša izhodiščna točka v življenju vsakega človeka.

V naslednji številki bomo spregovorili o vrstah rok. Kakšen tip ste, filozofski, umetniški, tehnični ali duhovni?

VEZENE VOŠČILNICE

Kaj je bolj osebnega in bolj od srca prihajajoče, kot voščilnica, ki jo izvezemo z drobnimi vbodi? Izberemo belo tkanino in božični motiv. Tkanino izvezemo s križnim vbodom. Lepo odrezan kos trdega papirja ali kupljeno prazno voščilnico izdelamo tako: na sprednjo stran dvojno preganjenega papirja narišemo oval in ga izrežemo z nožem. V oval prilepimo vezeni motiv. Okrog ovala narišemo ozko srebrno ali zlato črto.

Koledar sladkih pričakovanj

Pričakovanje božiča je za otroke najlepši čas leta. Otroci štejejo dneve, štetje pa jim lahko olaj-

samo, če izdelamo adventni koledar. Vsak dan smejo otroci odpreti tisto okence ali razvezati tisto vrečko, ki je označena z datumom. Odkrije se slička, pesmica, drobna sladkarija. Koledar na sliki je ljubeč in preprost.

Vzamemo tri dolge trakove, nanje pa prišijemo v enakomernih razmikih pisane vrečke, sešite iz ostankov blaga. Pomembno je, da so dovolj pisane in različne. V vsako vrečko damo darilce, na vsako nalepimo iz papirja izrezan datum dneva, ko smejo otroci odvezati vrečko.

Trakove z vrečkami obesimo na omaro ali na podboj na omari.

Želimo vam veseli božič in srečno novo leto 1991!

• nega telesa in obraza • masaža celotnega telesa • solarij • sauna • limfna drenaža • odprava gub z myoliftom • manikura • umetni nohti • pedikura z masažo • vstavljanje uhanov • aromatična terapija • frizerski studio • akupunktura • zdravnik dermatolog

STUDIO ZA NEGO TELESA
M. Cipot, M. Sobota, Kajuhova 17
Tel. 21 667, blizu interneta

Otročička ne smemo stresati!

Ameriški otroški zdravniki se srečujejo z novo vrsto obolenja, ki ji pravijo sindrom stresanja. Kadar odrasli v jezi stresa majhnega otroka, ki mu gre na živce s svojim jokom, lahko pride do nevarnih motenj. Stresanje utegne povzročiti poškodbe možganov, krvavitve, očesne okvare in nepravilnosti na hrbtenici. Naleteli so že na smrtne primere. Očitno se številni starši sploh ne zavedajo, kako drago lahko plačajo trenutek togote, ki je ne morejo premagati. Nekateri zdravniki priporočajo, da se otroka stresli, ker ga niso marali udariti.

SVEČE ZA LEP VEČER

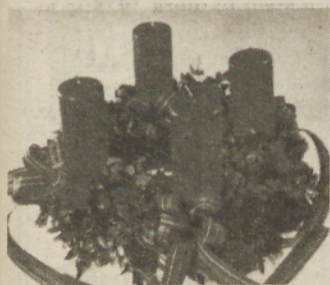
Dekorativne barvaste sveče lahko naredimo sami. Prižgemo jih, ko se spusti mrak, da je v stanovanju prijetno in domače. Sveče delamo iz ostankov že porabljenih sveč ali iz parafina, ki ga kupimo v trgovini z barvami in laki. Za zalivanje vzamemo posode in steklenice zanimivih oblik. V posodo pritrdimo najprej steno. Nato raztopimo parafin in ga po želji obarvamo. Kako? V raztopljeno snov vržemo kosček voščene barvice in premešamo. Sveče so lahko enobarvne ali pisane. Če nagibamo posodo, se plasti barvastega parafina nalagajo neenakomerno. Če zlijemo novo barvo na še ne popolnoma strjeno spodnjo plast, se barvi komaj opazno zlijeza in prehod ni oster. Vlivanje sveč je sicer zabavno, a tudi nevarno. Ko je sveča narejena in ohlajena, razbijemo steklo ali posodo.

RIBE BREZ VONJA

Imate radi ribe, sovražite pa nadležni vonj, ki se širi po stanovanju, kadar pečemo ali cvremo to okusno jed? Proti neprijetnemu vonju po ribjih jedeh po-

maga tale recept: ribo povaljamo najprej v stepenem beljaku in nato v moki. Pečemo ali cvremo na vroči maščobi — vonja ne zaznamo.

Zakaj adventni venec?

V predbožičnem času okrasimo stanovanje z adventnim vencom. Venec obesimo na vrata, na okno, ga položimo na mizo ali komodo, ponekod ga obesijo tudi na lestene pod stropom. Venec simbolizira pri vseh ljudstvih sveta brezkončnost časa. Adventni venec ponazarja večnost, popolnost, boga. V adventnem venecu so po starem običaju štiri sveče, venci pa so karseda različni. Adventne vence lahko naredimo kar doma iz jagodičevja, bršljana ali iz storžev.

Nevsakdanji svečniki

Kam postaviti svečo, da bo miza lepa in da ne bo prtljak pokapljal z voskom? Domiselne svečnike izdelamo sami.

V široko stekleno posodo nasujemo drobnih kamenčkov. Med kamenčke naredimo z držajem lesene kuhališne luknje, vanje pa potaknemo sveče. Vodo obarvamo z živilsko barvo. Zlijemo na kamenčke, da so pokriti. Nato potaknemo med kamenčke in sveče še nekaj lepih svežih cvetov.

Kuhajte z nami

Božični sadni kruh

Priprava tega kruha je nekoliko posodobljena, a v bistvu še vedno temelji na starih receptih naših babic.

Za približno kilogramski hlebec sadnega kruha potrebujemo suho sadje in krušno testo, in sicer: 20 dag sliv, 20 dag hrušk, 20 dag jabolčnih krljev, 15 dag fig, 10 dag grobo sesekljanih orehov, 10 dag rozin, 15 dag sladkorja, kozarček ruma ali žganja.

Dobro oprane suhe slive, hruške in jabolčne krlje damo v skledo in zalijemo z vodo, ki smo ji dodali kozarček ruma ali žganja (rum je bolj aromatičen). Tekočina naj sadje ne pokriva, zato ga večkrat premešamo. Pokrito pustimo čez noč. Pred uporabo slivam odstranimo peške in vse sadje drobno narežemo. Če je preveč osušeno in ga namakanje ne zmehča, ga prevremo, nikakor pa se ne sme mehko skuhati, primeshamo še narezane fige, grobo sesekljane orehe in oprane rozine. Potresemo z nožemo konico cimeta in mletih klinčkov.

Od vzhajane krušnega testa odvajamo 50 dag testa in vanj vnetemo pripravljeno sadje. Po okusu sladkamo. Kruh bo okusnejši, če skupaj s sadjem vnesimo 4 do 5 žlic vode, v kateri se je sadje namakalo. Oblikujemo hlebec ali štruco, ki naj vzhaja na prtiču v okrogli ali podolgovati posodi. Vzhajane previdno zvrnemo v pomazan in pomokan model ter spečemo. Kruh naj se pokrit ohladi v modelu, šele potem ga zvrnemo. Režemo popoloma ohlajenega.

ZAVESE • ZAVESE • ZAVESE • ZAVESE • ZAVESE

TEKSTIL DEKOR

M. GORZA 62311 HOČE, Stara cesta 42

Telefon: (062) 611 062

— velika izbira uvoženih čipk za zaves —
— izdelava po naročilu
— konkurenčne cene in ugodni plačilni pogoji

Pričakujemo vaš obisk in prepričali se boste o kakovosti naših izdelkov

ZAVESE • ZAVESE • ZAVESE • ZAVESE • ZAVESE

SESTAVIL MARKO NAPAST	CIRKUM. POLARNA ZVEZDA	MEHIŠKI REVOLUCIONAR ZAPATA	RISAR ZEMLJEVIDOV	IME DVEH PRITOKOV RENA	KRAJ V TIHOŠKI KRAJINI	SINONIM ZA MUZE	GLAVNO MESTO JORDANIJE
NIHAJOČE KOLESCE V URI							
SPOJINA ZIVEGA SREBRA S KOVINO							
VRSTA SPRICEVALA							
NORDIJSKO MOŠKO IME				POLT	JAPONSKA LUKA NA KIUŠU		
ANGLEŠKA FILMSKA IGRAJKA (JANE)							VINO. RCDNA RASTLINA
PREDLOG			FRANCOSKI PISATELJ ŠPANSKI SPOLNIK				
JEZERO NA JUGU KARELSKE ASSR						ROMUNJA ČRNA POLJSKA PTICA	
OKENSKA NAVOJNICA					VENO TAUFER RIM. BOG LJUBEZNI		
AVTOMOBILSKA OZNAKA NORVEŠKE		TAJSKA REKA PRITOK MENAMA	ROPOTJA, NAVLAKA KARAMBOL TRCENJE				
NAZORJEVA PESNIŠKA ZBIRKA							ALFRED NOBEL
MESTO V JUGO-ZAHODNI ŠPANJI							
KOPALIŠČE PRI KOPRU							

REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE — Vodoravno: gondola, aviatik, Ristori, Desa, ib, Eda, ska, Ronet, O, ring, bok, kor, Edom, RI, relativ, koprena, Anastas.

RADIO MURSKA SOBOTA

5 NAJ

Glasbena lestvica RMS:

1. Tonight — The New Kids on the Block
2. Ne odhajaj še — Magnet & Simona Weiss
3. Dolce far niente — Zoran Predin & Los Malacanas
4. The Jocker — Steve Miller Band
5. Šum na srcu — Andrej Sifrer

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21232 je na sporedu RMS (UKV 87,6 MHz ali SV 648 kHz) ob petkih, od 18.00 do 19.00.

V nesreči spoznaš prijatelja

Vsak človek ima veliko prijateljev, a malo pravih. Ko zabredev v težave, v stisko, ti vsi obrnejo hrbet, le pravi prijatelj ti pomaga.

Sedaj že približno dva meseca slišimo o posledicah naravne nesreče, poplave. Voda je poplavila vasi in uničila njihovo imetje. Ljudje so ostali brez hrane, obleke in nekateri morajo spati celo pod tujo streho.

Ljudem brez strehe nad glavo smo se odločili pomagati tudi mi na šoli v Bakovcih. Organizirali smo posebno akcijo. Nosili smo obleke, ki so še uporabne. Zbrali smo tudi denar.

Upamo, da si bodo oškodovani ljudje tudi z našo pomočjo lahko kaj pomagali, kajti čeprav nismo zbrali veliko, smo jim vseeno skušali biti prijatelji v stiski.

*

Janja Panker, 8. b.
OŠ Bakovci

Pred kratkim je Slovenijo prizadela velika naravna nesreča, kakršne mlajša generacija Slovencev ne pomni že vrsto let nazaj. Poplava je prizadela velik del Slovenije, najbolj pa Savinjsko dolino. Naredila je ogromno škodo, tako človeku kot tudi naravi. Vemo, da je veliko tudi naših sovrstnikov ostalo brez strehe nad glavo. Voda in plazovi so uničili še ceste, mostove, polja, gozdove, tovarne, telefonijo, električno napeljavo in še bi lahko naštevali.

Nekateri ljudje so praktično ostali brez kakršnekoli povezave z ostalim svetom, tako da so se do njih lahko prebile le posebne enote. Zato se je veliko strank, cerkev, Rdeči križ in druge dobrodelne organizacije doma in iz tujine odločilo, da bodo zbirali denar, obleko, hrano in vse, kar je potrebno za prizadeta območja; pa tudi delavci so se odločili, da bodo prispevali dvodnevnih zaslužek.

Tako se je tudi naše vodstvo šole odločilo, da bomo prostovoljno zbirali denar za poplavljenec. Razveselilo me je, ko sem po šolskem radiu slišal obvestilo, naj po oddelčnih skupnostih zbiramo denar, saj sem prišel do možnosti, da bom tudi sam lahko prispeval majhen delež za te prizadete ljudi. Med sabo smo se dogovorili, kdo bo zbiral denar in pridno smo prinašali denar, vendar so se pa našli nekateri, ki niso hoteli dati. Izgovarjali so se na različne načine. Nekateri so govorili, da za njih nihče ne zbira, kadar nimajo denarja, drugi spet, da ne ve, če bo to prišlo v prave roke. Na to pa ne pomislijo, ko večkrat zapravljajo denar brez pravega namena, za sladkarije, igranje na fliperjih, ... Odpovedali bi se samo dvema čokoladama in bi že lahko prispevali svoj delež za prizadete. V bistvu pa smo lahko samo srečni, ker še lahko spimo v toplih domovih, se lepo oblačimo in imamo vse potrebno.

Zato naj bi vsak po svojih zmognostih pomagal s svojim prispevkom, kajti s tem ko pomagaš drugim v stiski, notranje obogatiš tudi sebe. Tudi lep slovenski pregovor pravi: »Pravega prijatelja spoznaš v nesreči!« Tako tudi ljudje, ki so v tako hudi stiski, lažje premagajo skoraj nepremagljive težave, ko spoznajo nesebično pomoč domačega človeka in pomoč ljudi zunaj naših meja.

Bojan KAVAŠ, 7. b.
OŠ 17. oktober, Beltinci

PRESENEČENJE

V četrtek smo imeli proslavo. Bili smo sprejeti v šolsko skupnost. Ena učenka je pripovedovala pravljico. Pevski zbor je zapel pesmi. Čestitala mi je Natalija. Podarila mi je knjigo. Bilo je lepo.

Vikica Dijak, 1. r.,
OŠ Križevci pri Ljutomeru

Miklavž

Miklavžev se ne bojim.
Želo rad, bi jih videl.
Če bi prišli, ne bi molil.
Zi nam niso prišli.
Jexen sem, ker niso prišli.

Andrej Liglaric
OŠ Bučkovci, 2. RAZRED

Dobili

smo kino

Dolgotrajna želja dobrovoljnih vaščanov se je uresničila.

Dobili smo kinodvorano. Najbolj smo si jo želeli mladi. Kot smo izvedeli, da se v kulturnem domu odpirajo vrata kina, smo vsi bili zelo veseli. Najbolj pa smo se razveselili, ko smo na zidovih opazili plakate o otvoritvi. Vsi smo nestrpnost pričakovali ta dan. Napočil je napovedani čas. Zvečer smo odkorakali proti novim vratom kino dvorane. Nestrpnost smo čakali in gledali na platno, kdaj se bo pojavila prva resnična slika, na katero smo že toliko let čakali.

Sedaj predvajajo filme tedensko dvakrat. Večina gledalcev je mladina.

Tudi jaz sem že večkrat prestopila prag kino dvorane. Kot vsi mladi sem tudi jaz zelo vesela, da lahko hodim v kino.

Monika Kovač, 8. r.
OŠ Dobrovniki

Moj najljubši kotiček

Vsako jutro, ko se zbudim, pomislim, kako srečna sem lahko, da imam svojo sobo.

Soba je obrnjena proti vzhodu in tako me vsako jutro pobožajo po licih sončni žarki. Odbijajo se ob zeleno-belem pohištju. Ob tej jutranji svetlobi oživijo tudi igrače na policah. Tako je kot v pravljici. V sobi preživljam že skoraj vsa obdobja otroštva, od takrat, ko me je mama previjala še kot dojenčka, od prvih korakov, pa do jake, ker nisem hotela jesti kaše in sem jo izpljuvala na svetlozelen tepih. V njeno zatišje sem se zatekla, ko sem bila kregana. Takrat sem vedno zlezla pod po-

steljo in se ji potožila. V njej sem se vedno dobro počutila in mislila samo na lepe stvari.

Opremljena je po mojem okusu, tako da se tudi stvari v njej ujemajo z mojimi sanjami. Ponoč sobe pa je vsekakor pianino, ki pravzaprav v njej kraljuje. Je svetle barve, tako da se lepo poda k pohištju. Poleg njega pa stoji kitara, ki je kar ponosna, da stoji ob takem velikanu. Na polički blizu njiju je kasetofon, okoli njega pa zložene kasete. Torej imam tudi nekakšen glasbeni kotiček.

Del sobe je urejen tako, da je podoben knjižnici. To je seveda velika knjižna omara, ki stoji poleg okna. V tem delu sobe se najraje zadržujem. Ponavadi, ko nimam kaj početi, sedem poleg nje in berem svojo najljubšo knjigo. To so zame najlepši trenutki. Sama sem, z vsebino knjige, ostalo je daleč...

Na steni pa visi slika s škotskim ovčarjem, ki je pravzaprav čuvaj sobe. Leži tako, da ima levo nogo čez desno, ušesa pa privzdignjena. S kotičkom očesa objema vso sobo.

Zvečer, ko se začnejo na nebu prižigati prve zvezde, ugasnem v sobi luč in ležem na posteljo. Zastrmim se v strop in premišlujem o minulem dnevu.

Meta Šebjanič, 7. b.
OŠ KARLA DESTOVNIKA-KAJUHA,
Murska Sobota

Alkohol — zlo družine

Alkohol povzroča prepir v družini. Poznam nekoga, ki uživa alkohol in ko pride domov, nagaja ženi, otrokom in stari mami. Z družino se prepira in potem pride do pretepa. Zato raje ne pij, ker škoduje tebi in tvoji družini.

Na to moraš misliti. Alkohola ne bom pil, ker škoduje zdravju. Zato pij raje sok in brezalkoholne pijače. Zdej, ko ne pije moj oče, imamo mir ponoči; prej, ko je pil, nismo mogli spati; pretepal je mamico. Zdej pa živimo srečno.

Baranja Vjekoslav, 8. r.,
OŠ Prekmurske brigade

*

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELI PICERIJA DENKO, M. SOBOTA, NOVOST PICE »PLEBISCIT«

*

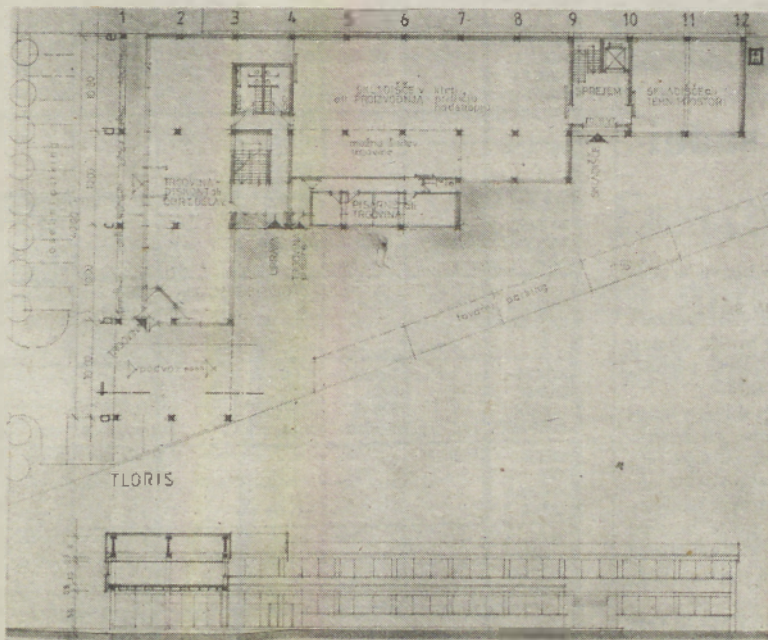
SGP POMURJE

69000 Murska Sobota, ulica Štefana Kovača 10, žiro račun: 51900-601-10131, poštni predal 110, telefon: (069) 22 740, telefax: 25 244, telex: 35 255 YU GRAPOM, MURSKA SOBOTA

BO GRADILO IN PRODAJALO POSLOVNE PROSTORE IN STANOVANJA

- v Murski Soboti, ulica Ive Lole Ribarja (industrijska cona) bomo gradili **proizvodno-skladiščno in trgovsko stavbo**, koristne površine ca. 2000 m², možnost prodaje v celoti ali po delih
- poslovne prostore in stanovanja v Radencih vseh velikosti
- poslovni prostori so namenjeni gostinski, trgovski in mirni servisni dejavnosti
- prodaja omenjenih prostorov v Radencih bo po sistemu ROMBAU

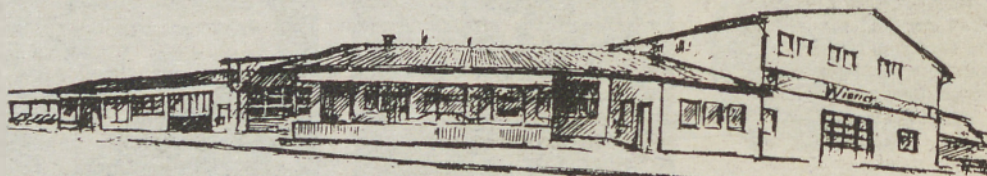

Vse interesente prosimo, da se ogledajo v naši prodajni službi v ulici Štefana Kovača 10 v Murski Soboti, tel.: (069) 22 740, interna 28.

Wiener
ELTENDORF

GM

Ob izteku leta se zahvaljujemo vsem poslovnim partnerjem, prijateljem in zvestim kupcem.
Vabljeni na SILVESTER PARTY od 27. do 29. decembra od 7.30 do 18.00. Pripeljte še družino, prijatelje in znance.

Dobavljamo takoj — brez čakalne dobe:

- OPEL VECTRA — 1,6 i, bele barve
- 1,6 i, rdeče barve
- 1,8 i, zlate kovinske barve
- 2.000, rdeče kovinske barve
- OPEL KADETT — 1,4, troje vrat, GL
- 1,6, pet vrat, GL
- 1,6, štiri vrata, GL
- 1,6, štiri vrata, LIFE
- OPEL CORSA — 1,6, posebni model BEAUTY
- 1,4 i, SWING, rdeče barve
- 1,4 i, SWING, bele barve

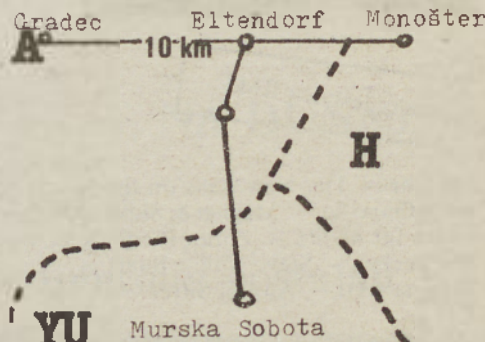
- Veliko skladišče rezervnih delov
- Velika izbira vseh modelov in znamk rabljenih avtomobilov
- Popravila vseh vrst, servisi, garancijska dela, vse za Opel, ne glede na to, kje je bil avtomobil kupljen

Posebna ponudba zimskih gum:

lamelne gume Semperit:

CORSA: 650 ATS
KADETT: 610 ATS
ASCONA: 690 ATS
VECTRA: 1.130 ATS

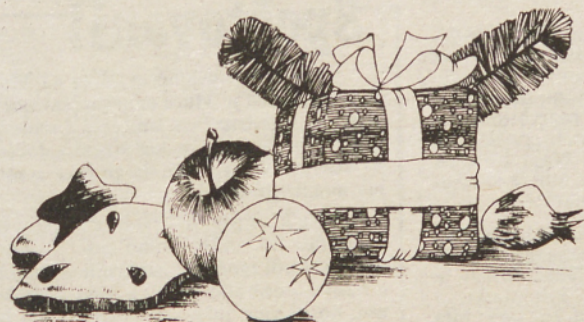
Cene so brez davka!

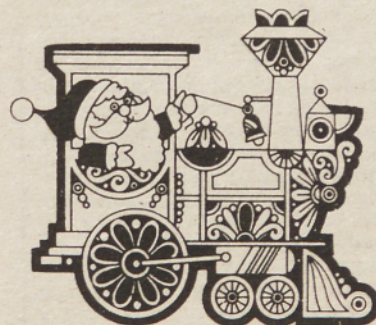
**VESEL BOŽIČ IN ZDRAVO IN SREČNO
NOVO 1991**

PODJETJE ZA PROIZVODNJO, MARKETING IN INŽENIRING d.o.o.

69220 Lendava
Partizanska 46
tel.: 069 75-780,
36-156, 36-157
telefax: 069 57 780

DELOVNIM PARTNERJEM IN VSEM OBČANOM ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE, V NOVEM LETU PA VELIKO SREČE TER DELOVNIH USPEHOV!

Tudi v letu 1991 bo naše vodilo:
KAKOVOST — STROKOVNOST — PRILAGODLJIVOST

Mogoče mi pa dajo ki-
osk. Če drugega ne, bom prodajal časopise, bonbone in tobak za
pipo. Starec in pohabljenec vendar nisem za delo na polju. Nas so
najprej »izvagonirali«, da pridemo čimprej v bolnico in na zdravniški
pregled. Mlade in zdrave pa bodo takoj poslali na delo. Vsaj roko
mi daj, Valentin! Izneveril si se nam; naj bo pozabljeno. V skupni
nesreči se ne bomo grdo držali drug na drugega. Če Bog da, da se
vrnemo v Murin, boš mogoče zopet naš. Kaj ti je, Valentin, ničesar
ne poveš?»

»Tukaj je prepovedano govoriti, Evgen! Zvečer po zmeni se
bova pomenila,« je odvrnil in, videč, da ni nobenega esesovca v bli-
žini, rojaku te sege! v ponujeno desnico.

Potem ko se je rokoval z drugimi rojaki in z njimi izmenjal ne-
kaj vsakdanjih besed, je rekel: »Kopali se boste. Slecite se! Obleke
obesite na obešalnike, potem pa hitro pod prho!«

»Kaj je, doma novega?« je vprašal Heimerja v oblačilnici.

»Vso srenjo so pobrali. Ponoči so prišli po nas kot tatovi in nas
nagnali iz postelj. Samo najpotrebnejše smo smeli vzeti s seboj.
Dva dni smo bili zaprti v sinagogi. Moški, ženske, otroci, vsi skupaj.
Sredi noči so nas potem odgnali na železniško postajo, nas natovo-
rili v živinske vagone in pripeljali naravnost sem. Tri dni in tri noči
smo potovali. Hrana in vodo smo dobili samo enkrat pred odho-
dom.«

»Nekje na Češkem so nam še enkrat prinesli vodo, hrane pa
nobene,« je dodal Izidor Király, ki po gostobesednosti ni prav nič
zaostajal za Heimerjem. »Veliko naših je spotoma omagalo in umr-
lo, v našem vagonu je vzelo Oskarja in Lamberta Hirschla. Samo
Arnold je ostal. Nesrečnež kar naprej toži in vzdihuje. Bratje
Hirschli so se odlično razumeli.«

»Doma je prava strahovlada, odkar so prevzeli oblast njilaši.
Škrilec je največ kriv naše nesreče. Samo z gestapovci se družijo, pi-
jan pa je noč in dan,« je rekel Heimer.

»Ker ima slabo vest, ker slutijo, da se nacisti ne bodo več dolgo
držali. Tvoj brat ti bo marsikaj povedal. Politik je, ki več ve, kot mi,«
je rekel Hammerstein.

»Ali je tudi Maks tukaj?« se je zdržnil in čutil, kako mu postaja
vroče. Še enkrat se je začudil nad svojo naivnostjo, ker ni pomislil
na to, da bi lahko pripeljal tudi njegovega brata. Tega samotarja, ki
je bil vse svoje življenje skrajno samostojen in neodvisen, saj se ni-
ti poročiti ni maral, čeprav je imel bogato izbiro, si enostavno ni
mogel predstavljati, da bi bil med jetniki in oropani svobode, ki jo je
tako zelo častil. Vsak drug Jud na svetu bi bil lahko tukaj, samo
Maksi ne.

»Da, Maks je z nami. Nekje zadaj bo. Kje pa naj bi bil s svojo
kratko nogo, če ne med nami starci in pohabljenici,« meni Izidor Ki-
rály. »Z njegovo potolčeno nogo ga vendar ne bodo gnali na delo.
Toliko človekoljubnosti jim človek že lahko prisodi.«

Na vratih se prikaže esesovec.
»Slecite se in pohitite pod prho! Perilo pustite na klopih! Če-
vilje spravite pod klopi! Esesovci so nagle jeze. Če se boste predol-
go obirali, vas lahko pretepejo,« reče drhtečega in negotovega gla-
su in se skuša umakniti med njemu tuje jetnike, ko se na vratih pri-
kaže Maks.

Maksi ga precej opazi. On si položi kazalec na ustnice, češ,
naj molči, da ju ne bo izdal.

Maksi razume njegovo kretnjo in se počasi pripravi do njega.
»Bodi previden! Tisti na vratih je posebno zagrižen.«

»Mislijo smo, da si na Ogrskem, pa te najdem tukaj.«

»Rano poleti so prišli gestapovci pome v taborišče in me pri-
gnali sem. Za političnega me imajo.«

»Preveč si se izpostavljaj. Jaz bi na tvojemu mestu ostal v ho-
sti.«

»Saj bi, če ne bi bil ranjen in se ne bi dajal z revmatizmom.«

»Jaz bi ostal v partizanih in če bi moral zaradi revmatizma po
vseh štirih lesti po gozdovih.«

»Veš, da bi ostal, če bi vnaprej vedel, kaj me doma čaka.« Vi-
deč, da se je esesovec odstranil, se skloni k bratu, ga objame in
poljubi in reče z drhtečim glasom: »Maksi, moj ljubi brat, kje sva se
morala srečati! Moj Bog, kje sva se morala srečati!« Z levico ga ob-
jema okrog vratu, z desnico pa ga ljubeče taplja po plečih. Ob mi-
sli, da svojega brata objema zadnjikrat v življenju, se jame v njem
nekaj rušiti. Privid bratove smrti ga tako zelo boli, da ga kar naprej
objema in taplja po plečih. Iz oči mu lijejo solze in kapljajo na brato-
vo rame. Ne solze veselega snidenja, temveč solze neizmerne žalo-
sti ob zadnjem slovesu v življenju. Zdaj šele prav razume, kako
strašno je trpel Weiss, ko je moral svoji mladi ženi zamočati njeno
mučniško smrt, ki jo je v duhu vnaprej doživel. V bratovem ljube-
čem objemu ve, da je Weiss tisočkrat bolj trpel kot njegova žena.
Zato se je potem tudi pogel na žice. Kaj drugega mu navsezadnje
ni preostalo. Weiss je vsaj rešen, on pa se mora še naprej pretvar-
jati in se lagati. Od prevelike srčne boli bi najraje zavpil iz vsega gra-
la in tako glasno, da bi ga slišal ves svet, kakšen vnebo vpiljo zlo-
čin se dogaja tukaj. Pa je tako neboljen, da niti svojemu lastnemu

34

bratu ne sme povedati, kaj ga čaka, kaj šele da bi mu lahko poma-
gal in mu rešil življenje.

»Kaj je, Valentin? Kaj te teži? Nekam izgubljen si. Imaš tukaj
težko delo?«

»Ni lahko, Maks! Z božjo pomočjo ga bom že zmogel.«

»Kakšna je v taborišču hrana? Je zadostna? Si lačen?«

»Hrana ... Da, hrana ... Glad je, glad ...«

»Kaj ti je, Valentin? Ali me ne poslušajš?«

»Nič mi ni,« si z rokavom obriše solzne oči. »Gre za silo, če se
človek znajde.«

»Delo, ki ga tukaj opravljaš, vendar ne zahteva telesnih napo-
rov.«

»Telesnih zares ne in tudi hrana je kar v redu.«

Kapoji pričnejo priganjati jetnike, naj pohitijo.

Valentin ne vidi in ne sliši ničesar okrog sebe. Vse njegovo bi-
stvo je pri bratu, ki ga pospremi do »kopalnice« in mu tam še enkrat
nad vse ljubeče ovije roke okrog vratu.

Maks se čudi bratovemu nenavadnemu obnašanju. Izvije se mu
iz objema in pravi: »Prostorno izgleda kot kopalnica. Kako naj se v
tej luknji oprha petdeset ljudi? Ali je v tistih ceveh pod stropom
sploh voda? Da nismo v tistem zloglasnem kraju, kjer morijo nacisti

naše ljudi? Zakaj mi ne odgovoriš? Odgovori mi vendar, če te vpra-
šam!«

»Kdo ti je le to natvezil? Meni ni nič znanega, čeprav delam tu-
kaj že od poletja,« se trga iz njega. Njegov glas ni prepričljiv. Ves je
zbegan. Oči umika.

»Lažeš, Valentin! Na očeh ti vidim, da lažeš. Vsaj pred mojo
smrtjo bi bil lahko odkrit. Odkrit in mož beseda. Ti si vedno sedel
na dveh stoli. Vedno si obračal svoj plašč po vetru. Zastave si me-
njaj kot perilo. Vse življenje si bil nekje spodaj. Tam pa ni prostora
za časti in poštenje in možnost. Časi so se spremenili, Valentin! Na
dveh stoli sedeti ne gre več. Če že nisi maral sedeti na tem ali
onem stolu; sedel bi na svojem, kot jaz ali naši Murinci tukaj, pa ne
bi tako globoko padel, da si zdaj svojemu lastnemu ljudstvu za ra-
bija. Ako misliš, da si boš s pomočjo zločina rešil življenje, se pre-
kieto motiš. Izdajalec tudi Bog ne mara. Ako nacisti v tem prostoru
zares morijo naše ljudstvo, ti pa si jim za rabija, potem te bo Bog
strahotno udaril.«

Maksi mu je vse življenje držal pridige, vedno ga je grajal in ža-
lil. Ponavadi si je grajo zaslužil. Maksovo stališče je razumel in ga
na tihem odobral. Zares bolelo pa ga nikoli ni. Požrl je žalitve in
jih pozabil. Tokrat pa mu Maks seka pregloboke rane. Vsaka nje-
gova beseda je nož v srce.

»Maksi, moj dragi brat, za božjo sveto voljo te prosim, molči!
Preveč pozornosti zbujaj. Komendant taborišča je prišel, ki je hujši
od samega vruga,« pokaže na Walzerja, ki se je pravkar prikazal na
vratih s svojim posladkano odurnim smehljajem.

»Briga me vaš zločinski komendant! Če bi imel ti le trohico po-
nosa v sebi, bi že zdavnaj stopil v ta prostor in se zastrupil. Če bi
bil jaz na tvojem mestu, si niti ure ne bi premišljal. Ti pa nisi samo
strahopetec, ampak tudi izdajalec. Zato boš tudi strahopetno in ne-
častno končal. Po krvi brat, po duhu pes, ki niti toliko nisi vreden,
da bi človek pljunil nate. Bog te je za tvoje grehe že kaznoval —
tvoja sinova sta tukaj ...«

»Was ist los hier?« prihiti Walzer, ko vidi Maksa vsega vznemir-
jenega, kako krili z rokama in se prepira z njegovim najzvestejšim
delavcem.

»Diese Duschen hier sind Schwindel. Man will uns vergasen,«
reče Maks in Walzerja prezirljivo gleda.

Walzer se samo za hip zmede in umakne oči. Naslednji trenu-
tek se njegova zmedenost prekrije s sladkim smehljajem.

»Nichts als grundlose Verdächtigung,« reče in upre vanj svoj
»blagi« pogled.

Maksi mu vidi naravnost v srce in precej zazna, da ima pred
seboj fanatika in zločinca. Ob nestvoru mu še bolj zraste pogum.

»Sie lügen. Die ganze Welt kennt schon ihre Verbrechen,« mu reče,
se okrene k sojetnikom in zavpije:

»Ljudje božji, vsi nazaj! To ni nobena kopalnica. Nacisti so nas
z lažjo speljali semkaj, da nas zastrupijo. Vsi ven!«

»Was phantasieren Sie da?!« se vznemiri Walzer, čim zazna,
da z lažjo in s sladkim smehljajem ničesar ne bo dosegel, ker je je-
tnik, ki se z njim prepira, spregledal njegovo ukano in nahujskal
druge jetnike, ki že pritiskajo proti izhodu.

»Sie werden als gemeine Mörder in die Geschichte treten. Der
Herrgott wird euch für diese Verbrechen sehr schwer bestrafen,«
krične Maks in pijune Walzerju v njegov hinavski obraz. Potem po-
pade Királyovo palico in skuša z njo udariti Walzerja po glavi. Prvi
esesovec presteže zamah, drugi zbije s pestmi Maksa na tla in ga
jame brati.

Z drugimi jetniki hitro opravijo. Esesovci in kapoji jih brez od-
pora obvladajo in zrinejo v celico. Pohabljenici in starci so za kaka-
šenkoli upor prešibki. Tudi življenjsko izkušeni so, da vejo, da bi bi-
la že sama misel na upor blaznost. Mirno se vrnejo v celico smrti in
s plemenito vdanostjo in starčevskim dostojanstvom stopijo svoji
usodi nasproti.

S PREKMURSKÉ RAVNINE NA HIMALAJO

Marinka
Jerič

1

ŽELJA VSAKEGA PLANINCA IN HRIBOLAZCA JE PRITI NA VRH TRIGLAVA, NEKATERI PA SI ŽELIMO ŠE VIŠJE

Že 12 let, odkar hodim v hribe, sem gojila željo, v začetku sem predvsem sanjala, da bi videla Himalajo vsaj od daleč. Kar požirala sem zapise o naših alpinistih in o njihovih uspehih. V mojih očeh so bili zmeraj veliki, občudovanja vredni. Obisk Himalaje sem predlagala iz leta v leto. V marcu letošnjega leta je Planinska zveza Slovenije objavila razpis za treking po Himalaji. Čeprav sem se zavedala, da takšno potovanje veliko stane in zahteva kondicijske priprave, sem se prijavila tudi jaz. Vse leto sem se odpovedovala raznim izletom, ki smo jih prirejali v matičnem planinskem društvu, osebno porabo pa sem skrčila na minimum. Posvetila sem se bolj domačemu okolju, koleksarjenju in teku ter nabirala kondicijo. Prišla je turistična sezona, vsi so nekam potovali, šli na morje, v hribe, jaz pa doma. Najprej sem se zdela sumljiva domačin, zakaj nikamor ne grem, saj sem vsa leta ob tem času planinarila in se potepala tako po domovini kakor tudi po tujini. Sklenila sem, da o mojem skrivnostnem načrtu ne črtnem nikomur, saj še sama nisem vedela kaj bo iz tega nastalo. Vmes sem padala v velike krize. Tek mi ni šel najbolje, v hribe nisem mogla, saj za to potrebuješ denar, zame pa je bil pomemben vsak dinar. Spremenila sem tudi način prehrane in uživala ogromno vitaminov v obliki sadja in zelenjave. Dobro je bilo to, da je bila sezona in je bilo vsega v izobilju. Pridobivala sem kondicijo in 100 km prekolesarila brez problemov. Tudi tek mi je iz dneva v dan postal vedno bolj domač. Kar vzbujala sem ga.

Priprave na odhod na Himalajo in slovo od doma

Ko je Planinska zveza Slovenije zbrala dovolj prijav, nas je obvestila o potrebni opremi, obveznih cepeljenjih, potrebnih zdravilih za na pot ter organizirala tudi kondicijske priprave. Te so bile na ledeniku pod severno triglavsko steno. Njihov namen je bil, da preverimo svoje sposobnosti za hojo po visokogorju in se med seboj spoznamo. Zbralo se nas je 18 kandidatov za odhod na Himalajo, priprave pa je vodil naš znani alpinist in himalajec Roman Robas. V skupini nas je bilo šest žensk, nobenega od članov pa prej nisem poznala. Vsi so bili že v visokogorju, nekateri na Kilimandžaru, v Andih, Centralnih Alpah, jaz pa sem bila na Mt. Blancu, Grossglocknerju, Visokih Tatrah, Olimpu in podobno.

Eden od gurujev nam je pred templjem pokazal nekaj poz joge.

Po vrnitvi s priprav pod Triglavom, en teden pred odhodom, sem razglasila prijateljem, znancem in domačin, da odhajam za mesec dni, da imam namen priti na pettisočak v Himalaji. Med prijatelji, domačini, sodelavci, člani planinskega društva je kar završalo. Vsi so bili malone šokirani, eni so mi privoščili, drugi so me gledali z zavistjo, tretji z občudovanjem. Niso mogli verjeti, da sem to skrivala vse leto. Začela so prihajati anonimna pisma s 5, 10 in tudi več dolarji, povabila na poslovlina srečanja. Eni so mi pomagali z opremo, vse bi mi posodili, če le kaj potrebujem. Zdaj sem videla, da me imajo radi, da so z mano, da zastopam vse Pomurce, da poskušam doseči magično mejo višine, ki je ni v Evropi.

Zopremo in pakiranjem sem imela dosti dela, saj nisem smela ničesar pozabiti, tovor za letalo pa je tudi omejen. Mučilo so me tudi reakcije na cepljenje proti malariji in koleri. Ne morem pozabiti zadnjega večera pred odhodom, ko so mi planinci in drugi prijatelji prišli s harmoniko zaigrati in zapeti lepe domače pesmi in mi še enkrat zaželeli srečno pot in uspeh. Kar stiskalo me je pri srcu, tako ganljivo je bilo. Tako lepa se mi Murska Soba in naše Prekmurje nista zdela nikoli.

Slovo od domačih je bilo težko, vendar sta optimizem in velika želja po novih doživetjih prevladala. Ko sem bila na letališču v Zagrebu, sem si oddahnila. Od zdaj naprej sem veliki turist, ki mora vsako stvar vzeti z dobro voljo, optimizmom, za vse moram imeti čas, biti sprejemati in poskušati biti del njih.

Na poti v Nepal

1. septembra ob 18. uri smo poleteli iz Zagreba do Amsterdamu. Tam smo se namestili v hotelu, v središču mesta, saj smo šele dan ob 18. uri poleteli do New Delhija. Amsterdam je leško središče Nizozemske, ki šteje okrog milijon prebivalcev, čeno središče in sedež vlade pa je v Haagu. Mesto je zgrajeno na otokih, ki naj bi jih bilo več kot 200 in so povezani z več kot 650 mostovi.

(nadaljevanje prihodnjič)

pisma, mnenja, stališča

ODMEV NA ČLANEK

Zdi se, da obstaja rek Imam te pravico oblatiti, ti pa, če se želiš očistiti, počni to, kakor veš in znaš, ali pa ostani oblaten. V tem smislu razumemo, da podpisani v članku Ljudje, pogledjmo si v obraz, ki je bil objavljen v tedniku Vestnik: gotovo ni njegov »idejni oče«. Kakorkoli že, mislimo, da bi se moral, preden je članek napisal in ga poslal v objavo, prepričati o tem, ali zgodba ustreza resnici.

Ker si gospod Senekovič želi »pogledati v obraz« prek časopisa, si bralac, ki ne ve, za kaj pravzaprav gre, ne more sam ustvariti prave slike. Naj zato na kratko osvetlim ozadje te tragedije, ki je to tudi za nas »slabe« sosedje in ne samo za Senekovičevo družino. V zakonu med pokojno Silvo in njenim možem Petrom že nekaj mesecev ni vladala idila, ki jo je uničila nepremišljena poteza najprej enega nato še drugega.

Da pa bi bila kriza neresljiva, so dodatno poskrbeli starši pokojne Silve. Nedolgo pred tragičnim dogodkom je sama dejala, da če se ne bo razvezala, ne more »prestopiti domačega praga«. Tako je bila psihično očitno ne dovolj močna Silva, postavljena

Ljudje, pogledjmo si v obraz

pred ultimativno zahtevo staršev in želje moža, da bi vendarle ostali skupaj, že zaradi otrok in komajda zgrajenega skupnega doma.

Vedeli smo, da je vse to zanj hudo, toda nihče od nas niti posumil ni, s kakšnimi mislimi se je ukvarjala sama, vse do dneva ne, ko je kot strela udarila. Silva si je vzela življenje! Samemu se mi je ob zli novici zdelo, da to ne more biti res in da so to le moreče sanje, kar pa žal niso bile; bila je krutja resnica — Silve ni bilo več.

Poskrbeli smo za to, da je žalostna vest prišla do staršev, možu pa smo svetovali, da se umakne, zlasti z namenom, da ne bi v trenutkih jeze in morebitnih nepremišljenih reakcij prišlo do dvojne tragedije. Naša bojazen je bila opravičena, kar se je izkazalo ob prihodu staršev.

Hoteli smo jim izraziti sožalje, jim kakorkoli pomagati, pa je ostalo le pri želji. Ko so prišli, je vse potekalo kot v kriminalki.

Planili so iz avta, ker pa je bila soba, v kateri je ležala Silva, zaklenjena, so se vrnili, potem se je načelo iskanje Petra v stilu »Kje je morilec?« Tudi sosedje smo bili ožigosani za morilce in grde

domače živali, in da naj v Grabe, kamor bodo Silvo odpeljali, nikar ne hodimo in še in še. Nemo smo zrl in se spraševali, s čim smo si sosedje to zaslužili. Vedno smo bili namreč dobri sosedje, si med seboj pomagali, vedno ko je bila komurkoli od sosedov pomoč potrebna in prav gotovo bi bilo tako tudi to pot, če nam tega ne bi na tako grob in grd način preprečili. Od Silve pa smo se »slabi sosedje« kljub te-

mu poslovlili, čeravno ne v Grabah, pa vsaj ob odprtem grobu. Zavedamo se in priznavamo si, da najbližji ob tako groznem dogodku izgubi kontrolo nad svojim obnašanjem, vendar pa si po nekaj dneh človek vendarle lahko uredi svoj razum in načete misli, ne pa da tako nepremišljeno blati vse ljudi povprek.

Poglejmo si torej v obraz in oči tudi potem, ko smo nekoga skušali umazati z lažmi, vam gospod Senekovič pa bo to nemara tudi uspelo.

Vsi sosedje pokojne Silve, ki si upajo pogledati v obraz gospodu Senekoviču

Spoštovani!

O pravem plavajočem mlinu na Muri smo se zeleni pogovarjali že prej, preden je Mura odnesla plavajoče kolo Babičevega mlina pri Verzeju. V tistem času smo celo domnevali, da ga bomo lahko zgradili z denarjem, ki ga kot stranka dobivamo od države za politično delovanje. Danes vemo, da ga brez pomoči drugih, tudi vaše, ne bomo mogli zgraditi.

Takole smo premišljevali: če zgradimo tak mlin, bomo pozornost ljudi močneje zaobrneli k naravi, ker bodo hodili k njemu, nosili vanj mlet — seveda ekološko pridelana žita za peko domačega kruha in za žganje — ponovno bodo sprevideli, kako lepa je narava in kako dobro je naše kulturno izročilo. Tak mlin bo skratka dober za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Začeli smo poizvedovati po nekdanjih mlinarjih in po tistih, ki so mline nekoč gradili, po kolarjih, tesarjih, kovačih. Iskali smo načrte, povpraševali po lesu in še vedno hodimo okrog ter iščemo. Obenem pa

sih veljalo, da je mlin vreden toliko kakor hiša. Zdaj pa pomislite, koliko je novih hiš na obeh straneh Mure, mlin pa naj bi bil samo eden! Zato se nismo zdržnili niti potem, ko so nam ljudje, ki še pomnijo murske mline, rekli, da se je včasih govorilo, češ da moraš imeti tri mline. Če imaš enega na Muri. Imeti moraš tega na vodi, enega v žepu in enega na kopnem.

Pa tudi zato nas to ni preplasil, ker sta nam gospod Tompa iz Velike Polane in gospod Žižek iz Sobote, oba podjetnika, obljubila pomoč, ki bo tolikšna, da se bo njuno ime pozibavalo na mlinu, dokler ga bo Mura nosila.

Ker Vas ne prigovarjamo h kakšni cenenosti, pomislite, kako bi bilo, če bi se tudi Vaše ime, ime vašega podjetja, Vaše družine, skupine, družine ali organizacije prebiral s ploščic, pritrjenih na stene ali dele mlina.

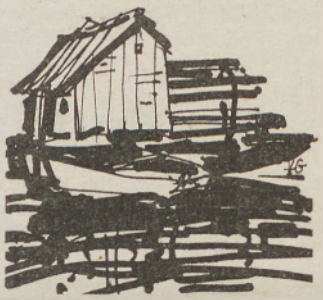
Ne bomo vam pripovedovali, kolikšna je večja ali manjša vsota denarja, ker boste to sami presodili, toda z večjim prispevanjem za mlin na Muri si lahko podjetja vnaprej plačate tudi snemanje reklamnih filmov v njem in ob njem!

In če Vas to ne moti in boste sprejeli naša merila za praznovanja — kajti tak mlin bo slej ali prej nekoliko kulturni objekt in ne bi radi, da se v njem zabava na kakršen koli način — si lahko z večjim prispevkom zagotovite v njem tudi praznovanje svojih domačih slovesnosti. Kdaj? Konec naslednjega leta lahko v mlinu na Muri praznujete svoj god, obletnico, dajete prisego ali se celo poročate. Seveda, če bo v tistem času Mura v svojem koritu. Če ne bo, boste praznovali pozneje, ko bo. Pač v skladu z naravnim ritmom.

Vabimo Vas, da nakazujete svoje prispevke na žiroračun: 51900-678-84101 s pripisom »za mlin«.

Tisti pa, ki bi želeli mlin tudi še za katerega od prej naštetih namenov, k tokratnemu prispevku pripišite poleg tega še »pogovor«, da se srečamo in pogovorimo. Pa na naslov in telefonsko številko ne pozabite!

Lepo pozdravljeni!
Za Zelene Prekmurja Štefan Smej

smo tako rekoč že začeli, kajti kupili smo že skoraj ves les, ki je potreben. Potrebno pa je veliko lesa, macesnov oziroma borov les za »kumpe«, to je za čolne, na katerih plava mlin, borov les za hišo, v kateri je mliniski kamen, in druge naprave, gredelj je iz hrastovega lesa, vezni tramovi za čolne prav tako. Manjka nam še les za kritino, za kolo in različna lesena zobata kolesa, za »brežno izo«, nimamo še notranjih mlinjskih naprav, ne denarja za plačilo tesarjev, kolarjev in drugih mojstrov. Denar nam pohaja.

Čeprav smo torej kmalu spoznali, da denar, ki ga dobiva stranka, ne bo zadostoval, nismo hoteli delati v javnosti zmede in se vrnjati z zbiranjem denarja, dokler je potekalo zbiranje za Babičev mlin. Mura lahko žene mnogo milijonov.

Mnogo jih lahko žene, zgraditi pa je težko enega samega. Ko smo zadnje preostale mlinarje z reke Mure spraševali, koliko kaj stane en tak mlin, so nam rekli, da je v njihovih ča-

»G«

KOT DA PRIJAZNOSTI NI KONCA

Veržejski upokojenci pa že nismo eni od tistih, ki bi v glavnem posedali pred televizorjem, večno v sporu s časom in s pokojninami.

»Toliko pa se še vedno najde, da se lahko primakne za kak zanimiv izlet.«

Casa in energije je še dovolj, včasih še celo preveč. Tako smo bili po vztrajnem treningu metanja pikada v BRUNČEVI GARAJI in ŠMIDOVU uti oklicani na regijskem tekmovanju v Ljutomeru, kasneje pa v Čakovcu, za zmagovalca.

Popotniki pa smo najrajši. Še posebno, če so izleti takšni, kot je bil ta zadnji. Ogled Mlekoprometa, vselej vabljiva in nepozabna turistična kmetija, pri Franku v Slamnaku. Njegove »od sonca razvaje« kapljice so odlično zdravilo proti revmi in zrahljanim sklepom. Da ne? Zakaj neki pa so potem, ko so nam »zašpili«, ostali vsi stoli prazni. Kaj?

Gospodu Ivanu Kolencu iz tovarne dežnikov INDIP v Lendavi pa velja posebna zahvala. Kakor da bi brai misli vsakega od nas! Njegove prijaznosti, odprtosti in sposobnosti za razumljiv način predstavitve bo deležen vsak, ki se bo oglasil pri njih.

Oboroženi z dežniki mimogrede povedano, rešili smo jih lepega dela zalog — smo odpotovali do Turnišča. Kakor da prijaznosti ni konca. Gospodu direktorju v PLANIKI in vsem drugim se zahvalujemo za njihovo odprtost in razumevanje. Tudi čevljem seveda nismo prizanesli. »Malo večje sem kupila, ker jih bom kmalu prerasila,« je bilo slišati. Pa muzej, tega je vredno videti! Kot je bilo vredno videti vse zadoljne obraze naših popotnikov na poti domov.

Tončka Fras

POTOVANJE

pa ne, od Litije do Čateža ali od Lendave do Ljubljane (na tej relaciji te itak »pobere«), ampak — reci in piši: od centra naše prekmurske metropole do — recimo — do USNJA, kjer človeka tudi lahko »pobere«.

Peš, v temi, v dežju, že pri osrednjem in edinem soboškem semaforju sem dobila pozdrav v obliki prsedečega vodnega snopa, ki ga je vzdignila drveča svetlozelena pločevinasta škatala, z neznansko hitrostjo drveča skozi — resnici na ljubo — rumeno. Jaz, uboga pešpara, pa sem si tam na pločniku otepala s plašča posledice dirkalnih nagnjenj šoferja. Končno pa nisem bila sama. Tudi druge pešpare so se otesale in nekaj mrmrale. Ja, res je: v družbi je lepše!

Sedaj pa mimo pošte in po pločniku ob ulici Štefana Kovčiča. O, bog pomagaj, kakšna pot! V suhem si res lahko zlomiš peto ali izpahneš gleženj, ampak v tem prekletem dežju pa si lahko zlomiš peto, izpahneš gleženj, za-

jameš vodo, telebneš v lužo, pa še kaj. Tako sem vozila peššalom, se skušala ogniti lužam, pa ni nič pomagalo. Zato sem korajžno zaracala kar povprek. Pa sem si mislila: saj tistih tisoč in več dijakov in učencev vsak dan čofota, se spotika, opoteka... Tudi mene ne bo konec. No, pa bi me kmalu bilo: jaz torej proti PALMI, rdeča spaka z velikansko reklamo »marlboro« pa tudi, — na pločnik seveda. Pa kako se mu je mudilo! In naravnost proti meni. Jaz pa nič, imam prednost, sem na pločniku. Marlborojevec pa tudi nič, kar proti meni. In sva se — zgrešila. Morda za ušvih pet centimetrov, zgrešila sva se pa le!

In ko sem stopila v varno zavetje svojega doma, sem olajšano vzdihnila: hvala bogu, pa sem doma!

Družina se zahvaljuje

Družina Prigl s Stare Ceste pri Ljutomeru se zahvaljuje za vso pomoč v nesreči, ki jo je prizadela 17. julija, ko sta jim pogorela hiša in gospodarsko poslopje. Iskrena hvala sosedom, krajanom KS Cezanjčevci in Stare Ceste, občanom občine Ljutomer, Izvršnemu svetu SO Ljutomer, podjetjema Murales in Tehnostroj in sodelavcem. Posebna hvala družini Stojko, ki nam je ponudila streho, in družinam, pri katerih imamo v njihovih hlevih živino.

Še enkrat priskrba hvala vsem za pomoč v kakršnikoli obliki. Družina Prigl

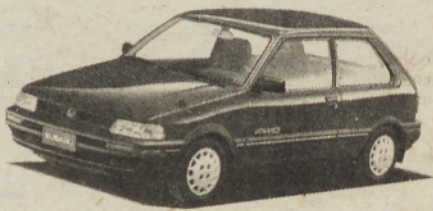
TEHNO IMPEKS, d.o.o.

Titova 26 (hotel Diana, vhod z dvorišča)
MURSKA SOBOTA, tel.: (069) 25 049,
odprto od 8. do 12. in od 13. do 16. ure.

PRODAJA AVTOMOBILOV IN MOTORNH KOLES

SUZUKI SWIFT 1,3 I, 3 vrata	165.000
SUZUKI SWIFT 1,3 I, SEDAN	189.000
HONDA CIVIC, 1,5 I, 3 vrata	174.000
HONDA CIVIC 1,5 I, SEDAN	218.000
MAZDA 323 1,6 I, 3 vrata	180.000
SUBARU JUSTY 1,2 I, 3 vrata	165.000
RENAULT 19 TR, 3 vrata	199.000
(cene so z vsemi dajatvami)	
MINI BUSI — PRIMERNI ZA TAXI — 7 sedežev	
TOYOTA PREVIA 2,4 I, avtomatik	254.000
brez prom. davka	
MAZDA MPV, 2,6 I, avtomatik	227.000
brez prom. davka	

Vesele božične praznike!

NAMIZNI TENIS

Velika zmaga v Prištini

Zadnje kolo na gostovanju v Prištini je Sobočanom prineslo presejati, vendar popolnoma zaslužen uspeh v tekmi prve zvezne lige, ki je še toliko pomembnejši, ker je to zmaga z neposrednim tekmečem v boju za obstanek. Da je ekipa Prištine vse prej kot slaba, pove podatek, da zanjo igra dva beogradska igralca, ki sta prej igrala za Zvezdo in Partizana, najboljši črnogorski igralec in prejšnji romunski reprezentant Revicz. V več kot tri ure in pol trajajočem dramatičnem dvoboju so Sobočani zasluženost slavili ne toliko po dobri igri kot izredni borbenosti. Težko je reči, kateri od Sobočanov je najbolj zaslužen za uspeh, saj so vsi trije dali od sebe največ in zaslužijo vso pohvalo ter čestitke, saj jih ni zmedlo niti vodstvo gostiteljev s 3:1, ker so potem dosegli štiri zaporedne zmage, od katerih je bila najbolj dragocena in pomembna zmaga Benka nad najboljšim domačinom Reviczem v najboljši in najbolj dramatični partiji dvoboja. Sobočani bodo prezeli s 6 točkami na osemnem mestu.

Rezultati: PRIŠTINA – SOBOTA 3:5 (Tahirovič – Unger 16:21, 13:21, Revicz – Benković 17:21, 21:11, 24:22, Gitiarič – Benko 21:18, 24:22, Revicz – Unger 17:21, 21:14, 21:19, Tahirovič – Benko 15:21, 21:11, 13:21, Gitiarič – Benković 17:21, 11:21, Revicz – Benko 17:21, 21:14, 20:22, Gitiarič – Unger 19:21, 21:18, 18:21).

V Kranju je bilo republiško prvenstvo za posameznike ter dvojice, na katerem so igrali tudi štirje Pomurci, in sicer Horvat, Sadl in Solar iz M. Sobotre, ter Uhan iz Radgone. Pomurci so svoje tekmovalne končali v predtekmovalnih skupinah, saj se je pokazalo, da je za njihovo znanje republiška konkurenca še premočna in le Horvat je prikazal nekoliko boljše igranje. V dvojicah se je Sadl skupaj s Prujanom Rozmanom uvrstil med najboljših 16.

M U

ROKOMET

Pričakovana zmaga Bakovčanov

V tekmovalju prve republiške moške rokometne lige je Pomurka Bakovci v štajersko-pomurskem derbiju premagala Ormož z rezultatom 32:26. Gole za Pomurko Bakovce so dosegli: Petek 9, Anton Lovenjak 6, Horvat in Štefan Lovenjak po 4, Žugelj 3, Buzeti in Meolic po 2 ter Zalodec in Okreša po enega. Gostitelji so prvič prišli v vodstvo šele v 22. minuti igre, v nadaljevanju pa so zaigrali učinkoviteje ter se tako z zmago poslovili od domačega občinstva. Predzadnje kolo namreč igra Pomurka Bakovci s Šesirjem v Škofji Loki, zadnje kolo s trboveljskim Rudarjem pa se bo igralo spomladi. Obiskovalci tekme so dobili od RK Pomurka Bakovci novoletne koledarčke.

ODBOJKA

Zmaga Ljutomerčanov in poraz Sobočanov

V predzadnjem kolu jesenskega dela prvenstva v prvi republiški moški odbojarski ligi je Emona Commerce Ljutomer v Križevcih premagal Bled s 3:2. Srečanje so Ljutomerčani začeli premalo odločno in dovolili, da so gostje povedli z 2:0. Šele nato so zaigrali bolje, v dramatičnem petem nizu pa so uspeli zmagati. Šempeter pa je v Murski Soboti premagal Pomurje s 3:1. Sobočani so šele po izgubljenem prvem nizu začeli igrati nekoliko boljše, vendar so uspeli dobiti šele tretji niz, v četrtem pa imeli lepo priložnost, da rezultat izenačijo na 2:2, saj so vodili s 14:11. Žal pa so ga zaradi neizkušenosti izgubili. V zadnjem jesenskem kolu igra Ljutomer v Topolšici, Pomurje pa na Bledu.

JUDO

Zmaga in poraz Sobočanov

V četrtem kolu prvenstva v prvi republiški ligi v judu so Sobočani gostili ekipi mariborskega Železničarja in Slovenj Gradca. Murska Sobotica je premagala Slovenj Gradec z 11:3. (43:10) in izgubila z Železničarjem 6:8 (35:40). Treba pa je povedati, da so sodniki na srečanju z Železničarjem oškodovali Sobočane. Najuspešnejši v ekipi Murske Sobotice je bil Kisilak z dvema zmagama. Po enkrat pa so zmagali Šeruga, Mazouzi, Fajhtinger, Kavčič, Meničanin in Horvat, neodločen izid pa je iztržil Kos. Po štirih kolih je ekipa Murske Sobotice z 8 točkami na četrtem mestu lestvice, naslednje kolo pa bo v soboto v Mariboru.

T. Kos

STRELSTVO

Tišina in Gančani

V pomurski ter občinski strelski ligah Murska Sobotica je bilo na sporedu 7. kolo. V pomurski ligi vodi Tišina z 121 točkami pred Pomurko in Noršinci, po 10 točk. Med posamezniki pa je na prvem mestu SKedelj (Pom.) pred Kuzmo (Panon.) in Svetem (Elrad). V A občinski članski ligi vodijo Gančani s 54 točkami pred Gederovci, 47, in Grafčarjem, 40 točk. Med posamezniki je na prvem mestu Balazic (Gančani) pred Majcem (Graf.) in Puckom (Gan.). V B občinski članski ligi je na prvem mestu Tišina z 38 točkami pred Panonijo, 30, in Pomurko, 20 točk. Posamezniki: Števanec in Flegar (oba Tišina) imata po 2520 krogov, na tretjem mestu pa je Kovačič (Panonija). V občinski pionirski ligi vodi Tišina s 33 točkami pred Pomurko, 23, in Noršinci, 19 točk. Med posamezniki je na prvem mestu Polonca Flegar pred Borutom Flegarjem in Metko Horvat.

Filip Matko

STRELSTVO

Priznanja SZS

Na skupščini Strelske zveze Slovenije so zaslužnim organizacijam in posameznikom podelili priznanja. Srebrno plaketo je prejela SD Pomurka Ml., posebni priznanji pa SD Tišina in njen član Jože Bagaroš s Petanjec.

F. Matko

Planika najboljša

Odigrano je bilo četrto kolo v občinski strelski ligi Lendava. Vodi Planika pred Varstvom Ml., oba imata po 8 točk, ter Dobrovnikom, 4 točke. Pri posameznikih vodi Drašković (Pl.) pred Režonjo (Dobr.) in Maučecem (Pla.).

A. Zver

Dunaj prvi

Po tretjem kolu republiške dopisne strelske lige paraplegikov med posamezniki vodi Slavko Dunaj (Pomurje) s 1048 krogi. Jože Magdič je na petem mestu, Jožef Franc pa na šestem. V ekipni konkurenci je DI Radgona na četrtem mestu, Društvo paraplegikov Pomurja pa na desetem.

F. Matko

Sobočani prvi v Kranju

V Kranju je bilo republiško prvenstvo v igri z lahko zveneco žogico. Med petimi ekipami je sodelovala tudi ekipa Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Murska Sobotica in dosegla lep uspeh. Sobočani so namreč zasedli prvo mesto in naslov republiškega prvaka.

tk

ODBOJKA

Poraz Mladosti

V predzadnjem kolu tekmovalja v drugi republiški ženski odbojarski ligi je Prevalje premagalo Mladost s 3:0. Pomurje je bilo prosto. V zadnjem kolu pa bo v Murski Soboti derbi med Mladostjo in Pomurjem.

BANOVCI

Tanja Lesjak in Hary Steržaj športnika občine

V termalnem kopališču v Banovcih je bila tradicionalna športna prireditev, ki jo je pripravila ZTKO občine Ljutomer. Na njej so razglasili najboljše športnike, društva, sekcije, šolska športna društva ter rezultate delavskih športnih iger občine Ljutomer za leto 1990, podelili pa so tudi priznanja ZTKO in ZSS.

Za najboljšega športnika je bil izbran kegljavec Hary Steržaj, za najboljšo športnico pa Tanja Lesjak, ki se ukvarja z ribištvom. Za najboljša so razglasili še društvo OK Emona

Commerce Ljutomer, sekcijo KMN Partizan Križevci in ŠSD iz OŠ Bučkovi.

V letošnjih delavskih športnih igrah ljutomerske občine je sodelovalo 15 delovnih organizacij v moški in 7 v ženski konkurenci. Pri moških je zmagal Tehnostroj s 75 točkami pred Agrotehniko, 36, MTT Tkalnico, 35, SO Ljutomer, 22, in Prosveto, 20 točk. Pri ženskah pa je bila najboljša ekipa Tehnostroj s 54 točkami pred Prosveto, 41, Vesno, 19, Krko Isisom, 14, in SO Ljutomer, 13 točk.

Priznanja ZTKO občine Ljutomer so dobili: Branko Štaman, Anton Fekonja, Dušan Babič, Janez Smodiš in Ljubomir Horvat. Priznanje Zveze svobodnih sindikatov občine Ljutomer pa sta prejeli: Mira Zunič in Slavica Ščavničar. Ob tej priložnosti so tudi izdali bilten ZTKO Ljutomer s prikazom letošnjih rezultatov na tekmovalnem in rekreacijskem področju.

F. Maučec

DELAVSKE ŠPORTNE IGRE OBČINE MURSKA SOBOTA

Prehodni pokal zopet dobila Mura

V Murski Soboti so razglasili rezultate letošnjih delavskih športnih iger, ki jih vsako leto organizira odbor za šport in rekreacijo pri Občinskem svetu Zveze svobodnih sindikatov

Murska Sobotica. Na slovesnosti je o pomenu te vrste športne rekreacije govoril predsednik občinskega sveta ZSSS Janez Kovač. Na letošnjih delavskih športnih igrah soboške občine je v 9

panogah sodelovalo 924 udeležencev, v moški konkurenci 166 in v ženski 40 ekip. Zanimivo je, da število udeležencev delavskih športnih iger narašča, s čimer so predvsem zadovoljni organizatorji.

Tudi letos so imeli največ uspeha delavci in delavke soboške Mure, ki so zmagali v obeh konkurencah ter so kot skupni zmagovalci zopet prejeli prehodni pokal. V moški konkurenci je zmagala Mura z 201 točko pred Potrošnikom, 155, Pomurskim tiskom, 149, SGP Pomurjem, 138, in IMP Panonijo, 120 točk. Pri ženskah pa je zmagala Mura z 80 točkami pred Potrošnikom, 50, Panonijo, 36, Pomurskim tiskom, 34, in Splošno bolnišnico, 32 točk. V skupni uvrstitvi pa je zmagala Mura z 281 točkami pred Potrošnikom, 205, in Pomurskim tiskom, 183 točk. Ob tej priložnosti so tudi izdali bilten z rezultati tekmovalja.

F. M.

Predsednik ZSSS Murska Sobotica Janez Kovač podeljuje pokal predstavniku Mure, zmagovalcu letošnjih DŠI. Foto: F. Maučec

ROKOMET

Krog jesenski prvak

Rokometaši Kroga, ki so lani proslavili 30-letnico uspešnega delovanja, so postali jesenski prvaki v drugi republiški ligi vzhod.

Ta naslov so osvojili z dvema točkama prednosti. Edini poraz so doživeli v Celju z ekipo Pivovarne Laško, ki jim kot najresnejši tekmeč za prvo mesto spomladi prihaja v goste. Za uspeh so zaslužni vsi igralci, pa tudi vodstvo kluba: Geza Prem (predsednik), Vlado Roškar (trener) in Janez Kolmanko (tehnični vodja). Veliko podporo pa imajo rokometiši Kroga tudi pri krajevni skupnosti in krajanah, ki jih v sestransko podpirajo. Rokometaši Kroga, ki že deset let tekmujejo v drugi republiški ligi vzhod, prejšnja so tudi nastopali v štajerski ligi, so bili že večkrat blizu uspeha. Tudi v lanskem tekmovalnem sezoni so bili jesenski prvaki, vendar pa jim je za končnega zmagovalca zmanjkalo moči. Pri klubu menijo, da tokrat ne bo tako, saj je ekipa že v prvem delu tekmovalja dokazala, da je najboljša ter da je bil minimalen poraz z enim golom razlike slučajen. Kljub temu pa poudarjajo, da osvojitve prvega mesta ne bo tako lahka, ter da se je za nadaljevanje prvenstva potrebno dobro pripraviti. Krošanom se tudi ni bati za prihodnost kluba, saj imajo dobro mladinsko ekipo, ki nastopa v republiški ligi in je po prvem delu tekmovalja na drugem mestu. Vsako leto mlade rokometase uspešno vključujejo v prvo ekipo. Imajo pa tudi lepo igranje z razsvetljavo in klubskimi prostori. Ker pa se rokomet seli v dvorane, vedno več igrajo tudi v športni dvorani v Murski Soboti. V nadaljevanju prvenstva imajo rokometiši Kroga vse možnosti, da postanejo končni zmagovalci v drugi republiški ligi vzhod in se prvič uvrstijo v slovensko ligo. S tem se bo izpolnila dolgoletna želja ljubiteljev in vodstva kluba.

F. Maučec

Rokometaši Kroga — jesenski prvaki v drugi republiški rokometni ligi vzhod. Stojijo od leve: Roškar (trener), Prem (predsednik), Meolic, Peterka, Lukač, Sernek, Gomboš, Kuhar in J. Kolmanko (teh. vodja). Čepijo: A. Kolmanko, Vlaović, Babič, Prem, Varga, A. Titan in J. Titan.

Foto: N. Juhnov

Smučarski sejem v Radgoni

Smučarski klub je tudi za letošnjo sezono pripravil bogat program. V soboto, 22. decembra 1990, od 9. do 13. ure bo na sejmišču v Gornji Radgoni sejem zimskošportne opreme. Vsako soboto organizirajo smučarske izlete (informacije Putnik). Od 16. januarja do 2. februarja 1991 bodo v Mežici pripravili smučarski tečaj za otroke in odrasle. Organizirali bodo tudi ogled ene od tekem za svetovni pokal, v aprilu pa pripravili smučarski ples.

GORNJA RADGONA

Razglasili bodo športnika leta

Občinska zveza telesnokulturnih organizacij Gornja Radgona organizira tradicionalno športno-zabavno prireditev Izbiramo športnika leta 90. Ta bo v četrtek, 20. decembra 1990, ob 17. uri v doma kulture v Gornji Radgoni. Na prireditvi bodo razglasili najboljša SSD, najuspešnejše ekipe in najboljše športnike. Kot običajno bo tudi skriti gost. V kulturnem programu pa bodo sodelovali plesna skupina Kiss in ansambel Brez milosti.

Nogomet in odbojka

ŠSD na SCTPU v Murski Soboti je pripravilo tekmovalje v nogometu in odbojki. V nogometu je zmagala ekipa naravoslovno-matematične pred elektro usmeritve in tektistil. V odbojki, kjer sta tekmovali ženski ekipi naravoslovno-matematične usmeritve, pa je zmagala druga ekipa.

N. Bale

MINI NOGOMET

Novoletni turnir

Partizan Ljutomer organizira tradicionalni nogometni turnir v mini nogometu. Ta bo 2. januarja 1991 ob 8. uri v dvorani Ljutomerskega Partizana. Zrebanje ekip in plačilo prijavnine bo v petek, 28. decembra 1990, ob 15. uri v prostorih Partizana. Prijave zbira tudi Tone Ficko.

KLUB MALEGA NOGOMETA LIPOVCI priredi 29. in 30. 12. 1990 novoletni turnir v malem nogometu.

Zrebanje ekip bo v TVD Partizan Murska Sobotica 24. 12. ob 18.00.

Prijavnina je 2.000 din

1. nagrada: 30.000 din
2. nagrada: 20.000 din
3. nagrada: 10.000 din
4. praktično darilo

Informacije po telefonski številki 41 066 in 42 051.

Prvi Kovač

Na decembrskem hitropoteznem turnirju Šahovskega društva Radenska Pomurje iz Murske Sobotice je sodelovalo 18 šahistov. Zmagal je Kovač s 16 točkami pred Danilom Harijem 14,5, Alojzom Kosom, 13,5, Logarjem, 12, ter Kelemenom, 11 točk.

J. G.

Zmagal Ivanec

Na mesečnem hitropoteznem turnirju ŠD Lendava je sodelovalo 8 igralcev. Zmagal je Ivanec s 7 točkami pred Loncem, 4,5, ter Hajošem in Vido, po 4 točke.

KOMPAS

- PROGRAM NOVO LETO 91 — posebni programi, morje, zdravilišča, od 28. 11. do 2. 1. 1991
- ITALIJA — ugodno božično in novoletno nakupovanje Rim — Neapelj, 4 dni, 1.930 din, Rim, 4 dni, 1.790 din

- Še je čas, da najdaljšo noč v letu preživite s Kompasom:
 - na Cipru, 4 dni, 4.200 din
 - v Parizu, 5 dni, 4.900 din
 - v Nici, 4 dni, 2.100 din
 - v Londonu, 4 dni, 4.990 din

- Praznični dnevi na Dunaju — bogat program 3-dnevnega izleta z letalom iz Ljubljane, 1.990 din

- Počitnice — domovina — Rovinj, Novigrad, Poreč, Crikvenica...

- Počitnice — tujina — Kanarski otoki, vsak ponedeljek 6.750 din, Ciper, vsako sredo, 4.500 din

- Zima 90/91 — pester katalog s cenami Smučanje, 7 dni v Avstriji in Italiji, že od 2.200 din. Prevozi ob odhodu iz Gornje Radgone: Novo: Rent-a-car tudi v Gornji Radgoni. Informacije: KOMPAS, Gornja Radgona 74 741, 74 265

SVET JE LEP

POTUJTE Z NAMI!

ARCEOMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA PANONKA
Murska Sobota, r.o.

Dobrote moje domačije **v naši novi zadružni poslovni hiši** **v Kocljevi ulici 16 v MURSKI SOBOTI** **od danes, 20. decembra:**

- hranilnokreditna služba PANONKA (HKS)
- pospeševanje zdrave in uspešnejše kmetijske proizvodnje — semena — zaščita — kmetijski reprodukcijski material — strokovna literatura
- prodaja svežega mesa, prirejenega pri naših pomurskih kmetih
- ekskluzivna prodaja delikatesnih prehrabnih izdelkov
- prodaja vseh vrst prehrabnih izdelkov pod posebno ugodnimi pogoji

POSEBNO!

- prodaja zdrave, posebej deklarirane hrane iz bio programov
- izdelki domače obrti

Božične praznike in leto 1991 preživite v sreči in blaginji!

Kontrolirati tudi zavorno olje

Med premoženjskimi delikti največ tatvin

Na upravi za notranje zadeve v Murski Soboti so v letošnjih desetih mesecih obravnavali 1040 premoženjskih deliktov — različnih oblik tatvin, vlovov, goljufij in osem primerov ropov, ki so najkrajša oblika premoženjskih deliktov. Po številčnosti izstopajo tatvine, za katere ugotavljajo, da sami dajemo priložnosti zanje (nezaklenjena kolesa in kolesarnice, slabo zavarovane kleti v stanovanjskih blokih, razstavljeni predmeti v parkiranih avtomobilih, ki pogosto niso zaklenjeni, nezaklenjena stanovanja, odprta okna itn.). Gre za malomaren odnos do zasebnega premoženja. To pa velja tudi za delovne organizacije, ki svojega premoženja ponekod ne zavarujejo v dovoljni meri, temveč je varovanje le simbolično. Pri tem izstopajo tatvine z gradbišč in iz trgovin. Za nepridiprave so privlačne tudi stanovanjske hiše zdomcev, ki dajejo videz, da trenutno v njih nihče ne stanuje. Prav bi bilo, če bi se zdomci med odsotnostjo dogovorili s sosedi ali znanci, da občasno v hiši prižgejo luč, poberejo pošto in še kaj. Veliko problemov pri raziskovanju tatvin in vlovov policiji povzroča dejstvo, da oškodovanci ne znajo opisati ukradenih predmetov, nimajo zapisanih serijskih števil na tehničnih, akustičnih in drugih vrednejših predmetih, kot so kolesa, smuči in drugo. To pa seveda otežuje iskanje takih predmetov. Kljub temu pa je bila večina premoženjskih deliktov raziskanih. Najmanj je raziskanih tatvin koles in koles z motorjem, za vzroke pa smo že povedali.

Posebej bi radi opozorili na previdnost lastnikov čekov, da jih hranijo ločeno od dokumentov. Če storilec ukrade ali najde v kompletu čeke, čekovno kartico in osebno izkaznico, lahko brez večjih težav vnovčuje čeke oziroma z njimi kupuje. Prav tako bi radi opozorili na večjo previdnost lastnikov orožja, predvsem lovskega, da ga ne puščajo v avtomobilih in nezavarovanih prostorih. Ne bo pa odveč tudi opozorilo obiskovalcem sejmov, na katerih storilci izkoriščajo gnečo za žepne in druge oblike tatvine, pa tudi prodajo blaga, ki nima legalnega izvora.

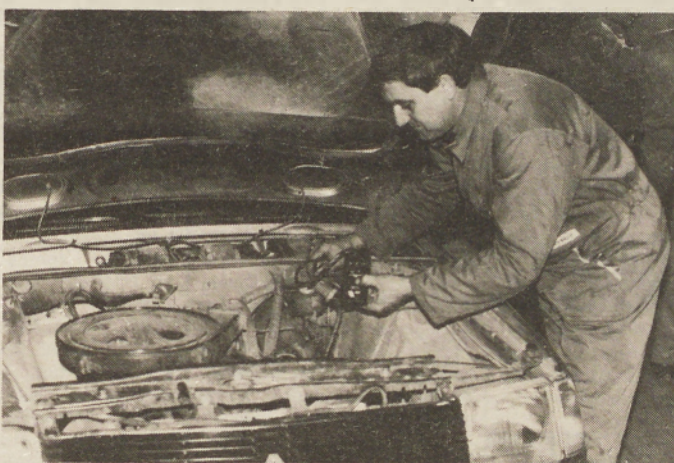
F. M.

Pred približno pol leta je v Bratoncih odprl novo specializirano servisno delavnico za vozila Renault mojster Janez Škafar. Poleg tega popravljata tudi vozila Zastava, Lada, Volkswagen, Golf in Opel. V tem kratkem času je povečal število zaposlenih od tri na sedem. Gre za izkušene mojstra, zato smo ga zaprosili za nasvet, kako pripraviti vozilo za zimske razmere:

»Za varno vožnjo v zimskih razmerah, ki so zahtevnejše, mo-

STROKOVNJAK SVETUJE

ra biti vsako vozilo pripravljeno. Prekontrolirati je potrebno moč hladilne tekočine v hladilnem sistemu, ki mora prenesti najmanj minus 25 stopinj Celzija. Prav tako je potrebno prekontrolirati moč akumulatorja s posebnim poudarkom na čistosti akumulatorskih priključkov, ki zaradi oksidacije pogosto preslabo prevajajo tok, kar povzroča težave pri začetnem zagonu motorja. V sistemu za pranje vetrobranskega stekla je potrebno naliti tekoči-

Kontrola kakovosti zavornega olja se ugotavlja s posebnim instrumentom (na fotografiji), ki pokaže odstotek vode v zavornem olju. Mojster Janez Škafar iz Bratonca kontrolira kakovost zavornega olja in hladilne tekočine brezplačno.

no, ki je odporna proti zmrzovanju in omogoča dobro čiščenje stekla. Vsak voznik si mora pravočasno poskrbeti zimsko opremo (gume, verige), priporočljivo pa je imeti v avtu tudi lopato. Pred zimo je potrebno prekontrolirati zavorni sistem in ugotoviti, če so zavore brezhibne. Priporočljivo je vsaki dve leti me-

njati zavorno tekočino, ker se navlaži in je učinek zaviranja slabši, ker se v tekočini nabere voda, ki negativno vpliva na zavorni sistem (razjeda zavorne gume). Vsak voznik bi se moral zavedati, da je samo dobro pripravljeno vozilo v zahtevnejših zimskih razmerah varno vozilo.

F. M.

Jubileji

Štefan Flisar sedemdesetletnik

V gasilski organizaciji še danes aktivno delajo ljudje, ki so v preteklih desetletjih veliko naredili za razvoj te množične organizacije v naši pokrajini, s tem pa tudi požarnega varstva. Med te vsekakor sodi Štefan Flisar iz Ropoče, ki praznuje letos sedemdesetletni življenjski jubilej. V domače gasilsko društvo se je vključil že pred 52 leti. V Medvodah je končal šolo za gasilskega častnika in ob ustanovitvi šole za gasilske kadre pri takratni okrajni gasilski zvezi v

Murski Soboti prevzel tehnično vodstvo. Skozi to izobraževanje je šlo veliko gasilskih kadrov in nekateri še danes uspešno opravljajo odgovorne operativne funkcije.

Sredi šestdesetih let je opravil izpit za višjega gasilskega častnika, ob ustanovitvi Občinske gasilske zveze Murska Sobotica pred 34 leti pa je prevzel funkcijo podpoveljnika. Ves ta čas uspešno deluje v vodstvu občinske gasilske organizacije. Srečali smo ga tudi na vseh dosedanjih slovenskih gasilskih kongresih ter mnogih tekmovanjih doma in v Avstriji. Veliko zaslug ima za uspešno sodelovanje gasilcev soboške občine z Gradiščansko v Avstriji. Za dolgoletno in uspešno delo v gasilski organizaciji je prejel veliko gasilskih odlikovanj in priznanj. Ponosen je na prehojeno pot ob tem visokem jubileju, hkrati pa je obljubil, da še dolgo ne bo zapustil gasilskih vrst.

F. M.

Plakete veteranom

Občinska gasilska zveza Murska Sobotica organizira ob koncu vsakega koledarskega leta srečanje gasilskih veteranov. Tudi tokrat so v prostorih gasilskega doma pripravili srečanje in 15 veteranom podelili plakete za dolgoletno uspešno delo v gasilski organizaciji. Najstarejši med njimi je bil 78-letni Karel Lanjšček iz Andrejca. Pozornosti so bili gasilski veterani zelo veseli.

F. M.

VSE NAŠE POTI PELJEJO ČEZ ISTI MOST

MOST, enkratna edicija Dela

Revija Most za našo prihodnost, ker predstavlja plebiscitne razloge, upanja in bojazni, za solidarnost, ker bo vsak dinar od prodaje namenjen novemu mostu v Ljubnem.

MOST V SLOVENSKO SAMOSTOJNOST

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE

ČELNO TRČENJE V SEGOVCIH

Čeprav v minulem tednu ni bilo veliko prometnih nesreč, je ena od njih terjala človeško življenje. Dva človeka pa sta umrla zaradi nepremišljenega ravnanja pri delu in doma.

NESREČA NA PREHODU ZA PEŠCE

10. decembra se je zgodila prometna nesreča na Cankarjevi ulici v M. Soboti. Voznik osebnega avtomobila Vahid Emruli iz M. Sobotice se je peljal po Cankarjevi ulici proti središču mesta. Ko je pripeljal do prehoda za pešce pri drugi osnovni šoli, je le-te prečkal otrok L. D. iz M. Sobotice. Zaradi neprimerne hitrosti je voznik zbil otroka po čestitku. Pomoč so poškodovanemu otroku dali v bolnišnici v M. Soboti.

USODNO POLAGANJE CEVI

14. decembra se je zgodila huda delovna nezgoda pri naselju Veščica. Delavci Vodnogospodarskega podjetja so polagali kanalizacijske cevi v Veščici. Pri polaganju ene od cevi je delavec Anton Graj iz Žižkov stal v 3 metre globokem jarku, kjer je odstranil lesene podpornike, da bi lahko položili cev v jarek. Ko je odstranil podpornike, se je nanj usula večja količina zemlje in ga hudo poškodovala, tako da je na kraju nesreče umrl.

EDEN MRTEV, ŠTIRJE POŠKODOVANI

16. decembra se je zgodila huda prometna nesreča pri Stogovcih. Voznik osebnega avtomobila Leopold Hajdinjak iz Vratje vasi je vozil iz Podgrada proti Apačam. Pri Stogovcih je nenadoma zapeljal na levo stran ceste in trčil v osebni avtomobil, ki ga je vozil Dragomir Vlaslič iz Maribora. Pri trčenju se je voznik Hajdinjak hudo poškodoval in med prevozom v bolnico umrl. Hudo se je poškodoval še Branko Merik iz Vratje vasi. Lažje so se poškodovali še Franc Senekovič iz Vratje Vrha ter voznik Vlaslič in njegova žena Irena, oba iz Maribora. Škode je za 60 tisoč dinarjev.

MED SPANJEM SE JE ZADUŠIL

12. decembra je Dušan Peric iz Benice delal v vinogradu. Okoli 21. ure je prišel domov in se odpravil k počitku. Še pred spanjem si je prižgal cigareto in zaspal z žarečim ogorkom. Ta je padel na posteljo in začel tleti. Nekaj po polnoči se je v sosednji sobi prebudil njegov brat in pogledal v sosednjo sobo, kjer je našel brata nezvestnega. Takoj so ga odpeljali v lendlavski zdravstveni dom, kjer so ugotovi-

li, da je Peric mrtev in da je umrl zaradi zadušitve.

JD

Na podlagi 70. člena Statuta Službe družbenega knjigovodstva v Republiki Sloveniji razpisna komisija pri SDK v Republiki Sloveniji podružnica Murska Sobotica

RAZPISUJE prosta dela in naloge:

1. vodenje enega ali več področij dela v podružnici — pomočnika direktorja in
2. vodenje ekspoziture v Lendavi

Pogoji:

pod 1 — strokovna izobrazba VII. stopnje ekonomske ali družboslovne smeri, 5 let delovnih izkušenj, prenehanje pravnih posledic obsodbe po 176. členu zakona o SDK,

pod 2 — strokovna izobrazba VI. stopnje ekonomske ali družboslovne smeri, 4 leta delovnih izkušenj, prenehanje pravnih posledic obsodbe po 176. členu zakona o SDK.

Za opravljanje navedenih del in nalog se kandidata imenujeta za 4 leta.

Prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejema razpisna komisija pri Službi družbenega knjigovodstva v Republiki Sloveniji, podružnica Murska Sobotica, 8 dni po objavi.

Kandidate, ki se bodo prijavili za opravljanje razpisanih del in nalog, bomo o izbiri pisno obvestili v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

Še za poplavljenice

Vodstvo kmečke stranke — ljudske stranke v Murski Soboti nam je sporočilo, da so v sodelovanju z Rdečim križem na območju soboške občine zbrali 314 tisoč dinarjev pomoči poplavljenecem. Denar bodo prizadetim izročili neposredno, z zbiranjem pa še nadaljujejo.

avtokleparstvo
ravnilna miza
avtomobilarstvo
komora

Prodajamo originalne dvokomponentne acryl avtolake GLASSOMAX za vse znamke avtomobilov, mešane z elektronsko tehniko GLASSOMAX. Cene so konkurenčne.

Posredujemo vam nakup osebnih avtomobilov MAZDA, MERCEDES in OPEL.

B. Mohor, Radenci, Kapelska 17, tel. (069) 73-137

Cenjenim strankam se zahvaljujemo za izkazano zaupanje in želimo vsem vesele božične praznike ter uspešno in zdravja polno novo leto 1991.

KOVAČ MARIJA
69224 TURNIŠČE Cvetna 19

Pri nas lahko kupite vse za otroke — od dojenčka do mladostnika!

- oblačila ● trenirke ● vetrovke ● kavbojke
- perilo ● šolske potrebščine
- otroška kozmetika . . .

Konkurenčne cene!

SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV

JANEZ BUKOVEC
Kobilje 135
tel. 79 231

SE PRIPOROČA S SVOJIMI KAKOVOSTNIMI STORITVAMI

IN VAM ŽELI VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER VELIKO USPEHA V 1991. LETU.

Carinarnica Gornja Radgona objavlja **javno dražbo** za prodajo rabljenih osnovnih sredstev:

1. Službeno vozilo znamke FIAT ZASTAVA 750 LE, leto izdelave 1984, prostornina 767 cm, prevoženih 78.113 km. Avtomobil je vozen in registriran. Izključna cena je 3.000,00 din.
2. Službeno vozilo znamke FIAT ZASTAVA 750 LE, leto izdelave 1986, prevoženih 45.521 km, Avtomobil je poškodovan in ni registriran. Sedaj se drugič prodaja na javni dražbi, izključna cena je 5.000,00 din.
3. Rabljeni računski in pisalni stroji po specifikaciji, objavljeni na oglasni deski Carinarnice.

Prometni davki niso obračunani in jih plačajo kupci. Javna dražba bo v ponedeljek, 7. januarja 1991, ob 15. uri v prostorih blagovnega carinjenja Carinarnice G. Radgona. Interesenti morajo plačati pred začetkom javne dražbe varščino v višini 10% izključne cene. Osnovna sredstva se bodo prodajala po sistemu videno-kupljeno in poznejših reklamacij ne bodo upoštevali.

Svet osnovne šole Bakovci objavlja prosta dela in naloge **snažilke**

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoj: končana osnovna šola in stalno bivališče v Bakovcih.

Prijave pošljite v 10 dneh po objavi oglasa.

Komisija za delovna razmerja Osnovne šole Puconci objavlja prosta dela in naloge **UČITELJA NEMŠKEGA JEZIKA**

za določen čas od 10. 1. 1991 do 30. 6. 1991 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu) z nepolnim delovnim časom.

Pogoj: PRU ali U

Rok prijave: 8 dni

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO
MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Se malo in začeli bomo s posebnim božično-noveletnim sporedom, v katerem se bomo skupaj zabavali in — tako upamo — sproščeni in veseli pričakali leto 91. Dobro jutro!). 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Jesensko popoldne (prav ste prebrali: tole, kar boste slišali, je zadnja popoldanska oddaja RMS jeseni 90. Že jutri se namreč začne zima, z njo pa veseli dnevi. Sodelujte z nami, tokrat v oddaji 21 232!), 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA

9.00 Delfin Flipper, amer. nanizanka. 9.25 Vojne usode, angl. nadaljevanka. 14.40 Svet na zasluho. 15.10 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Tednik. 18.10 Pepelka na obisku. 18.40 Cirkuske živali. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.02 Zrcalo tedna. 20.25 Slovenija — moja država. 22.00 Zakon v Los Angelesu. 22.45 Tv dnevnik 3. 23.10 Sova.

Drugi program:

9.00 Satelitski programi. 9.55 Kranjska gora: SP v alpskem smučanju — veleslalom (m), prenos 1. teka. 11.00 Satelitski programi. 12.55 Veleslalom, prenos 2. teka. 16.00 Satelitski programi. 16.30 Veleslalom, posnetek iz Kranjske gore. 17.30 Regionalni programi: Studio Maribor. 19.00 Videomih. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Ex libris: Primorsko vinogradništvo in vinarstvo.

HTV

9.10 Mladinski spored, ponovitve, tv v šoli. 19.30 Dnevnik. 20.00 Love Mary (f). 21.35 Mladost v nasmešku angela (zabavna oddaja). 22.30 Dnevnik. 22.55 Ekran brez okvira.

TV AVSTRIJA

9.00 Ponovitve, tv v šoli. 14.00 Mladinski spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Z dušo in telesom (n). 19.30 Čas v sliki. 20.15 Primer za dva (n). 21.20 Moselbrück. 22.20 Filmske novitve. 22.50 Prototip (f). Drugi program. 16.40 Življenja grenka sladkost (n). 17.30 Pestrost kot koncept preživetja (dok. f). 18.00 Ime mi je Zajec (n). 18.30 Glasbene želje. 19.00 Stajerski utrip. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Zabavna fizika. 21.20 Znanost. 22.00 Čas v sliki. 22.25 Šport.

TV MADŽARSKA

8.40 Shakespeare: Kralj Lear, angleški film. 16.40 Videonovice. 17.00 Za upokojenje. 17.30 Tekla. 17.40 Filmska reportaža. 18.00 Okno, uslužnostni program. 19.00 Vprašanja kristjanov. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Podedovana ljubezen. 7. del serije. 21.05 Panorama, svetovna politika. 22.05 Videoklipi po želji gledalcev. 22.35 Prepovedani filmi: Tožilec, bolgarski film. 23.45 TV dnevnik. 24.00 Dnevnik BBC-ja.

RADIO
MURSKA SOBOTA

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 16.30 Reklame, obvestila, glasba. 17.00 Aktualno. 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV SLOVENIJA

8.35 Nemščina. 9.00 Angleščina za najmlajše. 9.15 Radovedni Taček. 9.30 ZBIS: Muro v zivalskem vrtu. 9.50 Čebelica Maja. 10.15 Tovaršija Petra Grče, nadaljevanka. 10.40 Alf, amer. nanizanka. 11.05 Zgodbe iz školje. 11.35 Pogledi: Njegovo veličanstvo čevlji. 12.30 Naša pesem. 13.40 Druga godba: ansambel Vujčić (Madžarska). 14.10 Videogodba. 14.55 V kraljestvu palčkov, ameriški mladinski film. 16.20 Sova, ponovitev. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 DP v košarki (m): Bosna — Smelt Olimpija, prenos. 18.25 Divji svet živali. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.59 Utrip. 20.20 Zrebanje 3 x 3. 20.35 Krizkrač. 22.10 Tv dnevnik 3. 22.30 Sova.

Drugi program:

8.30 Satelitski programi. 9.20 Morzine: Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (ž), prenos 1. teka. 9.55 Kranjska gora: Slalom (m), prenos 1. teka. 11.00 Satelitski programi. 11.50 Slalom (ž), prenos 2. teka. 12.25 Slalom (m), prenos 2. teka. 13.15 Satelitski programi. 15.00 Videonoc. 19.00 Mati in sin, humor, serija. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Filmske uspešnice: Nevada Smith, amer. film. 22.20 Posnetek slaloma iz Kranjske gore in Morzina.

HTV

8.15 Mladinski spored, tv v šoli, ponovitve. 19.30 Dnevnik. 20.00 Pogovor tedna. 20.15 Časni konzul (f). 22.10 Dnevnik. 22.35 Hrvaška sakralna umetnost. 23.40 Zabavna glasba.

TV AVSTRIJA

9.00 Ponovitve. 14.10 Mladinski spored. 18.30 Šport. 19.00 Kolo sreče. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Zabavni večer. 22.00 Visoka stava (f). 23.40 Vdova miro tiho (f). Drugi program. 9.55 Sport. 15.30 Borza. 15.45 Stajerski advent. 16.15 Matere. 17.00 Luč v temi. 17.45 Kdo me hoče? 18.00 Ime mi je Zajec (n). 18.30 Magazin Alpe-Jadran. 19.00 Avstrija danes. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Michelangelo (f). 22.00 Šport. 22.30 Zabavna sobota.

TV MADŽARSKA

8.00 Micika in angeli, mladinski film. 9.05 Ponovitve. 12.00 Yyhonky, magazin v slovaščini. 15.35 Drehscheibe Europa. 16.05 Angeli zime, kratki film. 16.30 Gospodarstvo. 16.45 Skrb za duševno prizadetost. 17.05 Božič. 17.50 Katoliška kronika. 18.00 Jezikovne uganke. 19.00 Cimbora. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Poezija. 20.10 Zabavni magazin. 21.15 Rock glasba. 22.00 Maraton za življenje in smrt, film. 0.05 TV dnevnik.

RADIO
MURSKA SOBOTA

9.00 Nedeljska kuhinja (tokrat bomo kuhali s hrušjem, glasbo v oddaji Srečanje na pomurskem valu, uro in pol pa s kvizom 10 sekund. Dober tek!). 12.00 Oddaja v madžarsčini. 13.00 Panonski odmevi. 13.30 Minute za kmetovalce. 14.00 Novice. 14.10 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV SLOVENIJA

8.40 Živ žav. 9.35 Cirkuske živali. 10.00 Zgodovina smeja, franc. serija. 10.50 Mati in sin, humor, serija. 11.25 Prišel čas je 'krog božiča (oddaja z ansambelom Slovenija in Alpskim kvintetom). 12.00 Kmetijska oddaja. 13.05 Titanic. 14.35 Alternativa 4, poljska nadaljevanka. 15.30 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.10 Hobson v škripih, amer. film. 18.45 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Cvetje v jeseni, igrana serija. 21.00 Slovenija — moja država. Sova: Spet ti!, amer. nanizanka; Klub Paradiž, angl. nadaljevanka.

Drugi program:

8.00 Satelitski programi. 10.00 Oddaja za JLA. 13.00 Športno popoldne. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Svet vulkanov, franc. serija. 20.30 Circom: Poti list Flamenko. 21.10 Zdravo. 22.30 Športni pregled.

HTV

10.00 Mladinski spored. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.05 Daktari (n). 14.25 Družinski magazin. 16.34 Spenser's Mountain (f). 18.45 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Koncert Zagrebske filharmonije. 21.15 Pogovor s kardinalom Franjom Kuharicem. 22.15 Dnevnik. 22.40 Priče zgodovine. 23.45 Športni pregled.

TV AVSTRIJA

9.00 Ponovitve. 15.30 Mladinski spored. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Michelangelo (f). 22.00 La Boheme (opera). 23.50 Duhovne pesmi. Drugi program. 9.00 Matineja. 15.30 Šport. 16.45 Lipova cesta (n). 17.45 Klub seniorjev. 18.05 Ime mi je Zajec (n). 18.30 Avstrija v sliki. 19.00 Avstrija danes. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Veseli božič, gospodična Kingsley (f). 22.00 Družina Reunion (f). 23.35 Dodek na policijski postaji (f).

TV MADŽARSKA

8.00 Biblijsko sporočilo. 8.05 Spored za otroke. 9.30 Tjulenji in pingvini. 10.05 Božični glasbeni butik. 11.15 Pogled domov. 13.35 Družinski božič. 14.45 Bogoslužje v hrvaškem jeziku. 15.50 Varstvo okolja. 16.35 Hišni prijatelj. 17.00 Verske minut. 17.25 Kviz. 18.15 Delta. 19.00 Teden. 20.00 Dnevnik. 20.15 Jezus iz Nazareta. 1. del. 21.55 Telesport. 22.15 Živi gozd, španski film. 24.00 Videostrani.

RADIO
MURSKA SOBOTA

16.00 Posebna predbožična oddaja z murskega vala (prvo »maratonsko« popoldne našega in vašega radia prinaša veliko programskih novosti — z vami bosta Branko Žunec in Smilja Gaber, pa seveda tudi Danila Hradil-Mohar in Miki Roš v oddaji To sem jaz. Najmlajše bo obiskal dedek Mraz, ponudili vam bomo nagradne igre, glasbo po vaših željah in še bi lahko naštevali. Slišali boste tudi božični nagovor seniorja Novaka in vrsto zanimivosti v zvezi s praznikom). 22.45 Madžarska božična oddaja. 23.00 Prenos polnočnice iz cerkve svetega Ladislava v Beltincih — do 1.00.

TV SLOVENIJA

9.00 Spored za otroke. 11.00 Mladinski pevski festival. 11.30 Utrip, Zrcalo, Mernik. 12.30 Čarovnik iz Oza, amer. film. 14.10 Zdravo. 15.30 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.10 Rudovodni Taček. 17.25 Če bi bil božič vsak dan, risanka. 17.50 Waitapu, 1. del nadaljevanka. 18.20 Božične sanje, pravljica. 18.55 Pravljice iz mavrice. 19.15 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Božična zgodba, valižanska drama. 21.00 Božične pesmi sosednjih narodov. 22.05 Tv dnevnik 3. 22.25 Osmi dan. 23.45 Polnočnica, prenos iz stolnice.

Drugi program:

8.00 Satelitski programi. 16.00 Satelitski programi. 17.30 Studio Ljubljana. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Green Town Jazz Band. 20.30 Po sledih napredka. 21.00 Sedma steza, športna oddaja. 21.20 Circom, dokum. oddaja. 22.00 Sova: Alf, amer. nanizanka; Klub Paradiž, angl. serija. 23.15 Yutel.

HTV

9.15 Mladinski spored, tv v šoli, ponovitve. 19.30 Dnevnik. 20.00 Neuresničene sanje (f). 21.35 Tiha noč (dok. f). 22.00 Dnevnik. 22.25 Božični večer. 23.55 Božična maša (prenos).

TV AVSTRIJA

9.00 Ponovitve, tv v šoli. 14.00 Mladinski spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Božič. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Moj najljubše božične pesmi. 21.15 Orient Express (f). 22.35 Božični večer. Drugi program. 8.00 Luč v temi. 20.15 Raztreseni profesor (f). 21.50 Če bi prišel danes. 22.35 Pet grošev.

TV MADŽARSKA

9.10 Za otroke. 13.45 Hrestač, lutke. 14.10 Superbica, film. 15.05 Tri želje. 16.00 Božični običaji. 16.15 Darilo upokojenecem. 17.20 Zmagati za vsako ceno, 1. del filma. 19.00 Poročila. 19.20 Glasbeno TV gledališče. 20.05 Jezus iz Nazareta, 3. del. 21.45 Liszt: Kristus, oratorij, 2. del. 22.40 Filmski program.

RADIO
MURSKA SOBOTA

01.00 Božična noč — z vami bosta Danila Hradil-Mohar in Bojan Peček — vse do 8.00. Neposredno lahko sodelujete v sporedu, in sicer po telefonih 069/21 232 in 21 579.

8.00 Murski val še naprej z vami in za vas, tudi na praznični dan. Tokrat sta moderatorja Silva Eöry in Marjan Mauček, ponudila pa vami bosta veliko kratkočasnega, družinskega, božičnega. 13.30 Spored v madžarsčini. 15.30 Dogodki in odmevi. 16.00 Zimsko popoldne. 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA

9.00 Živ žav, Pravljice iz mavrice, Waitapu. 11.00 Polnočnica. 11.55 Rim: Božična poslanica in pozdrav papeža Janeza Pavla II., prenos s Trga sv. Petra. 12.30 Božične pesmi. 13.10 Koncert iz Postojnske jame. 14.10 Sedma steza, športna oddaja. 14.30 Tiha misla, ameriški film. 15.25 Kvartet DO in harmonikar Jože Kampič. 15.55 Sova, ponovitev. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Srečno Charlie Brown, ameriški risani film. 18.25 Pravljice iz mavrice. 18.50 Waitapu, nadaljevanka. 19.15 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Zgodovina Vatikana — Od Petra do Konstantina. 21.00 Življenje v barvah, franc. nadaljevanka. 22.00 Tv dnevnik 3. 22.20 Ray Charles, koncert. 23.10 Sova: Ni kotička brez Slovenca; Policijski oddelek, amer. nanizanka; Klub Paradiž, angl. nadaljevanka.

HTV

9.15 Mladinski spored, ponovitve, tv v šoli, božični spored. 19.30 Dnevnik. 20.00 Božična zgodba (f). 21.05 Dnevnik. 21.30 Predvečerje (n). 22.25 Zagrebski festival '90.

TV AVSTRIJA

8.50 Mladinski spored (film, glasba...). 18.00 Šport. 18.30 Ron in Tanja (n). 19.30 Čas v sliki. 20.15 Anatol (f). 22.40 Mož z juga (f). 23.05 Nočni kliči (n).

TV MADŽARSKA

9.05 Za otroke. 10.35 Tjulenji in pingvini. 11.05 Varnost naše otroke. 11.55 Urbi et Orbi, prenos iz Vatikana. 13.50 Risanka. 14.50 Malteška služba dobre volje. 16.10 Božično cvetje. 16.15 Za upokojenje. 17.20 Zmagati za vsako ceno, 2. del filma. 19.00 Poročila. 19.20 Glasbeno TV gledališče. 20.05 Jezus iz Nazareta, 3. del. 21.45 Liszt: Kristus, oratorij, 2. del. 22.40 Filmski program.

RADIO
MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Kot vsako jutro bomo tudi tokrat sporočali sveže vremenske podatke, povedali, kako je s cestami, pa seveda dodali kaj razuzdanega, prednovoletnega. Z vami in za vas: Marjan Dora). 8.00 Spet vas čaka prijetno popoldne na murskem valu, tokrat s Simonom Špindler in Dušanom Loparnikom. Govorili boste o veselih rečeh, ljudskih običajih in slavjih, čakajo vas raznovrstna presenečenja!). 13.30 Spored v madžarsčini. 16.00 Zimsko popoldne — otroci! Ob 18.30 Vas spet pričakuje vaš dedek Mraz! 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA

9.00 Spored za otroke. 11.00 Življenje v barvah, franc. nadaljevanka. 13.25 Alice v čudežni deželi, angl. film. 15.00 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Svet vulkanov, franc. serija. 17.35 Po sledih napredka. 18.05 Pravljice iz mavrice. 18.25 Waitapu, nadaljevanka. 18.50 Medvedek Uhech. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Zgodovina Vatikana. 21.10 Film tedna: Kramer proti Kramerju, ameriški film. 22.55 Tv dnevnik 3. 23.15 Sova: Avtostopar, amer. nanizanka; Klub Paradiž, angl. nadaljevanka. Zgodovina smeja.

Drugi program:

16.00 Satelitski programi. 17.10 Ansbambel bratov Avenik. 17.30 Studio Ljubljana. 19.30 Dnevnik. 20.00 Danes v skupščini. 20.45 Divji svet živali. 21.15 Mali koncert. 21.25 Večerni gost: Dr. Franc Rozman in Bogomil Gerlac. 22.10 Komedija na slov. odru.

HTV

9.30 Mladinski spored, tv v šoli, ponovitve. 19.30 Dnevnik. 20.00 Quo vadis (f). 22.55 Dnevnik. 23.20 Božični koncert.

TV AVSTRIJA

9.00 Mladinski spored. 18.30 Ron in Tanja (n). 19.30 Čas v sliki. 20.15 Zvezde v areni. 22.10 Sinovi Boudyja (dok. f). 22.55 Glasba. 0.20 Odrto okno.

TV MADŽARSKA

11.00 Otroško TV gledališče: Kralj Matjaž v Debrececi. 14.00 Lisice manguste. 14.30 Miš in motor, kratki film. 15.10 Božični koncert. 16.15 Božič naših ljubljencev. 17.20 Zmagati za vsako ceno, 3. del. 19.00 Poročila. 19.30 Iz življenja Gyule Harangoza, 2. del. 20.25 Jezus iz Nazareta, 4. del. 22.15 Liszt: Kristus, oratorij, 3. del.

ljubljska banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

ZVEDE VAM MEŽIKAJO

OVEN

BIK

DVOJČEK

RAK

LEV

DEVICA

TEHTNICA

SKORPIJON

STRELEC

KOZOROG

VODNAR

RIBI

Ona: Ko boš spoznala, da si premagala določene zadržke, boš sprevidevala, da si bila kar predolgo nespametna. Prijatelj si bo zelo želel, da bi spregovorila o svojih čustvih, ti pa tega enostavno ne boš mogla narediti.

On: Obdobje zabav bo počasi minilo, zato je pravi čas, da se malo resneje posvetiš svojemu poslovnemu življenju. Prijetna družba te bo zvalila na potep, od katerega ne boš veliko pričakoval, a se boš pošteno zmotil.

Ona: Vedi, da lahko od prijatelja pričakuješ kvečjemu toliko, kot si mu pripravljena dati sama. Toda nikar ne čakaj predolgo, saj lahko kaj hitro ostaneš sama in praznih rok. Poskusi raje z majhno zvijačo.

On: Prijeten pomenek se bo vse prehitro prevesil v nekaj povsem drugega in prav lahko se ti zgodi, da se boš zvečer znašel v povsem tuji postelji. Toda nikar se s tem preveč ne hvali, kajti vse skupaj lahko pride na povsem napačno ušesa.

Ona: Vse se bo uredilo in kmalu boš videla, da je bilo tvoje ravnanje v preteklosti pravilno. Partner te bo presenetil z na prvi pogled absurdno idejo, ki pa ti bo iz dneva v dan bolj všeč. Zaupaj mu.

On: Poskrbi tudi za svoje prijatelje, saj se ti bodo v nasprotnem primeru kaj hitro oddaljili. Na posrečeni zabavi konec tedna se ti bo odprla neslutena priložnost pri osebi, ki jo že dalj časa opazuješ.

Ona: Nikar ne računaj s tem, da ti bo partner kar tako odpustil zadnji spodrsrljaj, saj postaja zaradi tvoje raztresenosti že rahlo nestrpen. Preveliko tveganje ti lahko prinese le izgubo, zato raje premisli dvakrat.

On: Previdneje izbiri družbo, da ne bodo nenadoma prišle na dan govorice, ki bi ti lahko škodile. Predvsem pa se ne zapletaj v avanturo, za katero že vnaprej veš, da ti ne obeta prav nič dobrega.

Ona: posrečilo se ti bo veliki met, o katerem že dolgo sanjaš. Toda kaj hitro boš sprevidevala, da so bile sanje nekaj povsem drugega, kot pa je realnost. A kljub temu boš preživela prav prijetne ure.

On: S prijateljico si bosta privoščila nekoliko več, kot si predvideval v začetku. Je že res, da boš kasneje dobil občutek krivde, vendar pa se bo izplačalo... Vprašanje je le, kaj bo storila ona...

Ona: Neko povabilo bo sicer zapeljivo, vendar bo izrečeno na tako dvoumen način, da si tega dolgo ne boš znala razložiti. Toda klub temu boš za dosego cilja uporabila vsa razpoložljiva sredstva, kar pa lahko postane tudi nevarno.

On: Če boš neko preizkušnjo dobro prestal, se ti bodo odprla marsikatera vrata, ki so ti bila do sedaj zaprta. In to tako na poslovnem področju, kot tudi v povsem zasebnih zadevah. Torej se ti res splača potruditi!

Ona: Ne razmišljaj preveč o tem, zakaj se ti je posrečilo, ampak raje izkoristi nastali položaj. Partner te bo povabil na prijeten izlet, ki pa se bo končal povsem nepričakovano. Čaka te presenečenje na delovnem mestu.

On: Če vedno se ti ne bo uspelo unesti, kar te bo v prihodnosti zelo teptlo. S prijateljico se boš zapletel v zanimiv pogovor, ki ti bo odkril pravo podobo njenih čustev. Nikar ne omahuj, ampak napadi!

Ona: predvsem strah pred posledicami ti bo branil, da bi se zapletla v neko nespametno avanturo. Prijateljica te bo sicer vneto nagovarjala, vendar le zato, ker so njeni interesi prav tam, kjer si trenutno ti sama.

On: Prihajaš v obdobje, ko boš moral kar najbolj izkoristiti tiste svoje lastnosti, ki so tvoja najboljša stran. Nikar pa ne mešaj ljubezenskih afer s svojimi poslovnimi interesi, saj se to lahko kaj hitro obrne proti tebi.

Ona: Kaj kmalu se bo pokazalo, ali je bila tvoja odločitev pravilna ali pa je bila le še ena izmed tvojih običajnih muh. Prijatelj ti bo sicer poskušal biti le naklonjen, ti pa ga boš razumela popolnoma napačno.

On: Po težkem koncu tedna se ti bo zbudil s še »težjo« glavo, zato se ti lahko kaj hitro zgodi, da ti bo šlo vse kar najbolj narobe. Raje se malo potruj in počakaj na ugodnejši trenutek, predvsem pa na treznejše glavo.

Ona: Neprijetne zadeve ne boš mogla odlagati v nedogled, zato se raje čimprej spoprimi z njo. Ko pa bo nevhita mimo, porazi, da ne boš ponovila napake, ki te je spravila v takšen položaj. In nikar se ne zanašaj na pomoč drugih!

On: Še vedno se ne boš mogel odločiti, ali naj tvegaš in sprejmeš ponujeno priložnost ali pa se držiš zanesljivega posla. Vsekakor pa je dejstvo, da brez tveganja ni pravega zaslužka, ki bi ti prišel zelo prav.

On: Ivoje sedanje razmerje se bo nevarno zamajalo. Če ti je še kaj do tega, bo potrebno napeti vse sile, sicer ti bo trda predla. Vsekakor pa je dejstvo, da ti jeza in ljubosum

kino

KINO SVOBODA G. RADGO-NA

Četrtek, 20. 12., ob 19. uri — hongkonški akcijski v TIGRO- VEM GNEZDU

Petek, 21. 12., ob 17. uri — ameriški akcijski POLICIST POD NADZOROM

Ob 19. uri — ameriška gro- zljivka ZLOVEŠČA SILA

Ob 21. uri — ameriški trdoero- tični LJUBEZENSKI MARA- TON

Sobota, 22. 12., ob 19. uri — ameriška grozljivka ZLOVEŠČA SILA

Ob 21. uri — ameriški trdoero- tični LJUBEZENSKI MARA- TON

Nedelja, 23. 12. ob 17. in 19. uri — ameriški akcijski POLI- CIST POD NADZOROM

Sreda, 26. 12., ob 15. uri — ameriški akcijski animirani KDO JE POTUNKAL ZAJCA ROGERJA

ob 17. in 19. uri — hongkonški KUNG FU DEČKI I

KINO LENDA

PETEK, 21. DECEMBRA, ob 17. uri ameriški pustolovski film Mladicek dinovavra, ob 19. uri teden madžarskega filma.

SOBOTA, 22. DECEMBRA, ob 17. uri ameriški pustolovski Mladicek dinovavra, ob 19. uri ameriški avanturistični film Ptici na žici;

NEDELJA, 23. DECEMBRA, ob 17. uri ameriški avanturistični film Ptici na žici, ob 19. uri ameriški erotični film Zaljubljena morska deklica.

KINO DOBROVNIK

PETEK, 21. DECEMBRA, ob 19. uri teden madžarskega filma: SOBOTA, 22. DECEMBRA ob 12.15 ameriški erotični film Zaljubljena morska deklica.

NEDELJA, 23. DECEMBRA, ob 17. uri ameriški akcijski film Zakon molka.

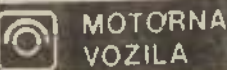
KINO PARK M. SOBOTA

21. dec. ob 17. uri amer. fanta- stični film VRNITEV V PRI- HODNOST 3

21. dec. ob 19. uri amer. trdoe- rotični film ZAČETNICE V HI- ŠI LJUBEZNI

22. dec. ob 17. uri amer. fanta- stični film VRNITEV V PRI- HODNOST 3

prodam

PRODAM

LADO RIVO 1500, staro 3 leta, v do- brem stanju, prodam. ☎ 70 230, Istvan Hagymas, Crenšovci, Juša Kramarja 8. M-13161

Frizerski salon

LIDIJA

v ulici Zorana Veinarja v MURSKI SOBOTI ima tudi letos v času od 20. do 31. decembra hit ceno za trajno: samo 180 din!

Vsem strankam želim vesele božične in novoletne praznike in uspešno leto 1991!

ZASTAVO 101, letnik 1988, prodam. Sabo, Kapca 98, ☎ 36 061 po 15. uri. M-13156

AVTOMAT, letnik 1990, in ohranjen APN 6, letnik 1985, ugodno prodam. Gabor, Rincelova Graba 10, Ljutomer, M-12237

DIANO 6, letnik 1979, registrirano do 8/91, kleparsko obnovljeno, prodam za 14.000 din. Srečko Lukovnjak, Gresovščak 11, Ljutomer, ☎ 81 651, dopoldne. M-12242

TAM 650, letnik 1971, na 2 pogona, prekućnik, diano 6 CL, malo karam- bolirano, prodam za 4.500 din. ☎ 81 117, ob delavnikih ob 8. do 16. ure. M-OG 4-SZ

KAVA BAR

Na Lendavski 39 a se imamo fajn! Vsi, ki nas že poznajo, se vedno vračajo. Obiščite nas še vi! Vesel božič in srečno novo 1991!

GOSTILNA LOVSKI DOM CANKOVA

vabi na dneve jedi iz divjačine do 23. decembra.

Vsem gostom želimo vesele božične praznike!

LADO SAMARO, novo, uvoženo, nujno prodam. Mikloša Kuzmici 7 a, ☎ 22 507. M-2812

OPEL KADETT 1.3, letnik 1986, prodam. Murski Črnci 44. M-2820

CTX 80 in avtomat prodam. ☎ 41 630. M-2826

JUGO SKALA 55, letnik 1989, ugodno prodam. ☎ 24 587. M-2830

FLORIDO, novo, november 1990, prodam. ☎ 74 159 ob delavnikih dopoldan ali 74 771 zvečer in ob koncu tedna. M-14510

TRAJBAR

CANKOVA 67 A
TEL.: 40-699

SATELITSKI SISTEMI VRHUNSKKE KAKOVOSTI.
POPRAVILO VIDEOTEHNIKE
NABAVA IN MONTAŽA ANTEN- SKIH SISTEMOV
CENE ZAJAMČENE
DOBAVA TAKOJ
MOŽNOST POSOJILA

Vesele praznike in srečno no- vo leto želi gostišče Osmica Hotiza (telefon 36 008). Tudi v prihodnje vabi na pokušino slastnih pic, rib in drugega.

GOLF DIESEL, letnik 1987/10, 4 vrata, rdeče barve, prodam. ☎ 21 724, dopoldan. M-2811

ZASTAVO 101 GTL 65, letnik 85, s 60.000 km, registrirano do 16. 12. 1991, ugodno prodam. Dobrovnik 294 a. M-2831

LADO 1600, letnik 1980, prodam. Kopitarjeva 7 a. M. Sobota. M-2832

AVTO RENAULT 11, letnik 1984, november, prodam. Informacije po ☎ 26 469 zvečer. M-2834

JUGO SKALO 55, letnik 1989, prodam. Jože Kuzmič, Serdica 11, p. Ro- gašovci. M-2743

RENAULT 4 TL ugodno prodam. ☎ 70 077, Kolarič. M-2745

WARTBURG LIMUZINO, letnik 1977, prodam. Renkovec 149. M-2753

ZASTAVO 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. ☎ 73 380. M-2754

ZASTAVO 101, letnik 1978, registri- rano do junija 1991, prodam. ☎ 24 900. M-2755

MOSKVIČ, letnik 1979, ugodno prodam. Murski Črnci 33 e. M-2756

LADO KARAVAN, letnik 1984, prodam. ☎ 46 530. M-2762

DIANO, z okvaro na motorju, in ZA- STAVO 750 z več rezervnimi deli, ugodno prodam. Cifer, Panovci 40. M-2766

ZASTAVO 1300, dobro ohranjeno, garažirano, registrirano, in prikolici za avto, vse prodam za 7.000,00 din. Srejš, Ivanovci 39 a (pri cerkvi). 2772

ZASTAVO 750, letnik 1983, profesio- nalni lovski lok (z opremo) in 30 zajč- jih ustrojnih kož prodam. ☎ (069) 26 341. M-2783

CITROEN GS1.3, letnik 1980, ugod- no prodam. ☎ 87 489. M-2786

ZASTAVO 101 po delih prodam. Gančani 196. M-2791

FORD ESCORT 1.3 C, letnik 1987, prodam. Murski Črnci 51 b. ☎ 46 580. M-2784

GOSTILNA ŽELEZEN

BEZNOVCI

vas vabi na veselo silvestro- vanje. Zabaval vas bo an- sambel METRO s pevcem. Sprejemajo rezervacije. Te- lefon 49 825.

Želimo vam vesele božične praznike in se priporočamo za obisk!

DIANO 6, letnik 1977, prodam. Ska- kovci 60. M-2801

ZASTAVO 750, letnik 1982, obno- vljena prodam. ☎ 81 300. M-2807

MOSKVIČ, registriran, eden za rezerve- ne dele, napredaj. Aleksander Hor- vat, Fokovci 57. M-2362

LADO 1200 S, letnik 86, prodam. Križevci 40 pri Ljutomeru. M-2839

KADETT 1.3, letnik 1985, prodam. Škafič, Mala polana 22. M-2842

ZASTAVO 101, dobro ohranjeno, prodam. Velika Polana 168. M-2847

ZASTAVO 101 MEDITERAN, regi- strirano do septembra 1991, ugodno prodam. ☎ 48 263. M-2848

ZASTAVO 101 CONFORT, karam- bolirano, letnik 1981, prodam. ☎ 26 536 po 15. uri. M-2849

MLINARSTVO BELA ZORGER, GRAD 177, tel.: 77 751

želi vsem strankam vesele božične praznike ter srečno in uspešno NOVO LETO 1991.
S svojimi storitvami se priporočajo tudi vnaprej.

ZASTAVO 101, letnik 1980, prodam. ☎ 23 107, popoldne. M-2792

YAMAHA DX7, YAMAHA RX 21, DELAY WASHBURN, prodam. ☎ 43 145. M-2662

ZASTAVO 101, starejši letnik, prodam za 1.500 DEM. ☎ 069 82 763, popoldan. IN-12245

JAWO 350, prodam. ☎ 069 82 270. IN-12254

ZASTAVO 750, ugodno prodam. ☎ 069 81 007. IN-12248

ZASTAVO 101, staro 3 leta, prodam. ☎ 069 87 544. IN 12255

KMETIJSKA MEHANIZACIJA

SLAMOREZNICO na puhalnik in mlin kladivar, prodam. Vujs, Vidonci 14. M-2734

TRAKTOR STEYR 18 s priključki, dobro ohranjen, in motor Jamaha 750 XL, ugodno prodam. Pavel Flisar, Murska 103, Krog. M-2738

POGONSKO JERMEINCO za trak- tor IMT prodam. Tropovci, Jordan 52. M-2748

TRAKTORSKO DVOOSNO PRI- KOLICO, rabljeno, tri tone, prodam. Franc Štramec, Petanjci 95, Tišina. GR-14514

TRAKTOR URSUS 335 prodam. Drago Herman, Okoslavci 46, p. Vi- dem ob Ščavnici. GR-14521

VESELE BOŽIČNE PRAZNI- KE IN SREČNO NOVO LETO 1991 vam želi CVETLIČARNA VIDONJA.
NUSKOVA 23.
Telefon 78 648

TRAKTOR IMT 533, koso, bočno, klinaste brane in jermenico prodam. Roman Marko, Nasova 38, p. Apače. GR-14520

TRAKTOR IMT 560, nov, s kabino, kompresorjem in hidravlični volan prodam. Tropovci, Šolska 14. ☎ 46 282. M-2813

TRAKTOR ZETOR 5245, 800 delov- nih ur, po ugodni ceni prodam. ☎ 77 688. M-2814

ŠKROPILNICO KROBAT 300 L, ko- so Dubrava za IMT 539 in ličkalnik koruze prodam. Krog, Murska 43. M-2816

TRAKTOR STEYR tip 86, 18 KM, prodam. Skakovci 41. M-2817

TRAKTOR DEUTZ 48 ADRIATIK, star 2 leti, 550 in ZATERO 7011 s čel- nim nakladalnikom Riko prodam. Sa- tahovci 32, ☎ 26 053. M-2819

SADIKE VINSKE TRTE po 10,00 din
SADNE SADIKE po 30 din
MARELICE, VIŠNJE IN ČESNJE po 40 din za kos, PRODAM.
Drago Jambrovič, Lopati- nec 112, Medžurje, tel.: (042) 89 323.

DVOOSNO PRIKOLICO TEHNO- STROJ z nadgradnjo prodam. Karel Krenos, G. Slaveci 124. M-2820

TRAKTORSKI LUŠČILNIK KORU- ZE KROKAR, nov, prodam 25 % ce- neje. Vanča vas 20. M-2840

MOTOKULTIVATOR HONDA F 420 in TRAKTOR STEYR 18 KS, prodam. ☎ 70 402. M-2843

TRAKTOR TORPEDO TD 48 A, ma- lo rabljen, prodam. Rogasovci 29, ☎ 23 350. M-2844

TRAKTOR URSUS C 335, dobro ohranjen, prodam. ☎ 82 041, zvečer. IN-12247

MOLZNI STROJ VITREKS VIRO- VITICA, nov, nerabljen, zelo ugodno prodam. Anton, Tibaut, Mala Polana 45. M-2666

2-KILOGRAMSKE PIŠČANCE prodam. Tropovci, Križna 13. M-2653

MALE PUJSKE prodam. Tišina 48. M-2803

KRAVE prodam. Lipovci 19. M-2805

KRAVO, brejo 7 mesecev, staro 7 let, prodam. Ludvik Miholič, Dobrovnik 85 b. M-2810

DVE KRAVI, breji, prodam. Alojz Koler, Sp. Ščavnica 90, G. Radgona. M-14512

KRAVO, brejo 9 mesecev, kontrola A, prodam. Franc Oster, Vučja vas 26, Križevci pri Ljutomeru. IN-12251

MALE PUJSKE prodam. Gradišče 4. M-2763

TELICO, brejo 8 mesecev, prodam. Trdkova 13, ☎ 78-371. M-2766

KRAVO, staro 4 leta, 5 mesecev bre- jo, dobro mlekarico, prodam. Štefan Bohneč, Črenšovci, Premkumske čete 76. M-2788

KRAVO, 7 mesecev brejo, vozno, prodam. Štefan Ostrič, Čepinci 117. M-2736

TELICO, brejo 6 mesecev, kontrola A, prodam. Skakovci 22. M-2739

TELICO, brejo 8 mesecev, kontrola A, prodam. Šalamenci 64. M-2742

KRAVO, srednjih let, visoko brejo, prodam. Anton Marič, Krog, Plečni- kova 2. M-2750

PUJSKE, 40—50 kg, prodam. Krog, Brodarska 32. M-2827

posesti

GRADBENO PARCELO z doku- mentacijo v Murskih Črncih prodam. Partizanska 4, M. Sobota. M-2732

PARCELO, primerno za počitniško hišico, z vinogradom in sadovnjakom v Dolgovaskih gorah ter motokulti- vator, prodam. ☎ 22-528. M-2751

GRADBENO PARCELO v Preda- novcih, prodam. ☎ 45-166. M-2761

DVOOSNO STANOVANJE, cen- tralno ogrevano, z balkonom in tele- fonom, v centru Murske Sobotne prodam. ☎ 24-769. M-2764

MEDETAŽNO HIŠO v strogem cen- tru Murske Sobotne, v šesterčku, prodam ☎ 21-768.

EMAJLIRAMO KOPAL- NE KADI!
Tel.: 69 152

HIŠO v Murski soboti, prodam ☎ 23 585 — zvečer.

PRODAM ENOSOBNO STANO- VANJE. ☎ 31-040. M-2776

VEČ GRADBENIH PARCEL v Veli- ki Polani prodam. ☎ 70-771. M-2779

NOVOGRAJENO HIŠO, primerno tudi za obrt v Motovilcih, prodam. ☎ 49-902. M-2785

NOVEJŠO HIŠO pri Murski Soboti prodam. Naslov v upravi lista. M-2887

SADOVNJAK z vinogradom, 14 arov, v Ivanovcih ob cesti (gostilna Sep) ter FIAT 750, LETNIK 1977, PRODAM. ☎ 21-626, zvečer. M-2789

HIŠO v Bodoncih prodam. ☎ 25-435 ob 18. do 20. ure. M-2790

45-ARSKO PARCELO s starejšo hišo in 45 ari zemlje ugodno prodam. ☎ 24-668 ob 10. do 15. ure. M-2700

GARSONJERO V MURSKI SOBO- TI prodam ali zamenjam za garsonje- ro v Ljubljani. ☎ (065) 22-787 po 19. uri, ali 73-189, popoldne. M-2802

POČITNIŠKO HIŠO, večjo in avto Diana, neregistriran, prodam. Cer, Stara 1, M. Sobota. M-2804

STARO STANOVANJSKO HIŠO s 30 ari zemljišča (mlad sadni nasad) v Ljutomeru, prodam. Najžar, Mekot- njak 39. M-12240

MEANJŠO STANOVANJSKO HIŠO, nedokončano, v Križevcih pri Ljuto- meru, ugodno prodam. Lahko tudi na obroke. ☎ (042) 77-360. M-12238

VINOGRAD, 0,28 ha, na Stari Cesti pri Ljutomeru in novi nasad, 5 let, ugodno prodam. ☎ 87-729. M-12236

DVOINPOLSOBN STANOVA- NJE NA LENDAVSKI 53 V MUR- SKI SOBOTI, vseljivo jeseni 1991, staro 5 let, 63 m², prodam. Pojbič, ☎ 24-535 po 19. uri. M-BP

GRADBENO PARCELO, pašnik 6000 m² v Dragotincih, Videm ob Ščavnici in gozd, bogat, 6000 m² v bli- žini, oboje ob asfaltni cesti, prodam. ☎ 24-480, Maribor. M-OG I-SZ

HIŠO, novo, do V. faze, primerno za razno obrt, gostilno ali trgovino, in okrog 2 ha zemlje ob asfaltni cesti Le- nart—Ledinek—Čmurek, ugodno prodam. ☎ 24-480, Maribor. M-OG I-SZ

STANOVANJSKO HIŠO, novo, opremljeno v okolici Miklavža pri Ormožu, ugodno prodam. ☎ 069 81-783. IN-12241

Ob 30-letnici

Foto color studio Juhnov grad

Želimo vesel božič in veselo leto 1991 vsem svojim strankam in se še naprej priporočamo s fotografskimi storitvami, videosnemanjem in expres fotografijami za dokumente.

Pokličite nas po telefonu: 77 749.

STARO HIŠO, z gradbeno parcelo in mlin v Mali Polani ugodno prodam. ☎ 23-165. M-2828

STAREJŠO HIŠO z možnostjo obrti in z veliko parcelo v Murski Soboti prodam ☎ 26-015, zvečer. M-2829

pri ZAHVALI za pokojnim

Kolomanom Bagarijem

iz Vidonec 118

je prišlo do napake. Pravilno besedilo se glasi: Posebna hvala zdravniškemu osebju internega oddelka bol- nice v Rakičanu, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete pesmi, govornici kra- jevne skupnosti Anici Kuzmič in govorniku IUD za ganljive besede ob odprtem grobu.

SOBOSLIKARSKA — PLESKARSKA — FASADER- SKA DELA ZA DRUŽBENI IN ZASEBNI SEKTOR KONKURENČNE CENE MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE Tel.: (0601) 61 894

BOROV GOZD prodam. ☎ 26-035. M-2823

HIŠO na Kapci, ob glavni cesti, pro- dam. Danč. ☎ 23-243 do 16. ure, 36-243 po 16. uri. M-28830

HIŠO na lepi lokaciji v Gornji Rad- goni prodam. ☎ 74-586. M-14519

GRADBENO PARCELO na lokaciji Ključarovi pri Ljutomeru — spre- memba namembnosti urejena — ter 1,5 ha zemlje prodam. ☎ 87-105, po- poldne. M-2815

GRADBENO PARCELO, 5 km iz Murske Sobotne, prodam. ☎ 23-908, od 19. do 20. ure. M-2809

HIŠO NA KAPCI, ob glavni cesti, prodam. Danč. ☎ 23-243 do 16. ure, po 16. uri, tel: 36-243. M-2845

ENOSOBNO STANOVANJE pro- dam. Škrilec, Cvetkova 18a. ☎ 25-076. M-2838

24 AROV ZEMLJE, na lepi legi v Ivanovcih, dovoljena gradnja, pro- dam. ☎ 22-284. M-2850

NADSTROPNO HIŠO v središču Ljutomeru prodam. Naslov v upravi lista. M-FM

1 ha VINOGRADA, SADOVNJAK, ZIDANO STANOVANJSKO HIŠO, komplet s posodo za 4000 l vina, 450 l stiskalnice, v bližini Ljutomeru, pro- dam. ☎ 069 82-310 dopoldan. IN-12246

TRGOVINA ELEKTRON LENDA, PARTIZANSKA 68 IMA POSEBNO UGODNO PREDNOVLETO PONUDBO BELE TEHNIKE IN PRALNO-SUŠILNIH STROJEV INDESIT z 2-letno garancijo in na 5 OBROKOV, tel.: 75 882.

MALE PUJSKE prodam. Kupšinci 17. M-2793

VINOGRAD 450 trsov, sadovnjak in hišo na Banfiju 72 (elektrika in voda), prodam. ☎ 069 81-509. IN-12249

VINOGRAD z gradbeno parcelo za vinogradniško hišico prodam. ☎ 069 87-430, popoldan. IN-12252

Razno

PRODAM

AKT. OZVOČENJE: ojačevalec 2 x 250 W, ojačevalec 2 x 150 W, zvo- čnike ALTEC 2.250 W z ohlajem, akt. kretnico 3 WAY, disco mixer, stereo keyboard, videorekorder Samsung, prodam. ☎ 23 887. M-2735

DVE TAJNOŽARNI in eno kombi peč prodam. Odranci, Sevranska 5, ☎ 70 540. M-2737

ENOOSNO TRAKTORSKO PRI- KOLICO Tehnostroj, malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ 42 579. M-2742

KAKOVOSTNO VINO (na drobno in veliko) na razpolago vsak dan. Murska Sobota, Borovnjakova 12. M-2760

Preživite najdaljšo noč v letu v gostišču Klement pri Gradu, kjer boste ob dobri hrani in pijači lahk- ko tudi zaplesali.

Igrala bo skupina Prelom. Informacije sprejema- jo po telefonu: 77 604.

GUME SAVA, 165 x 13, nove, 4 ko- si, za 2.000,00 din prodam. ☎ 89 030. M-2769

LOGARITEMSKE ANTENE z ojače- valci, stare 1 leto, 50 % ceneje, ploče- vinasti sod, 1200-litrsko črpalko za gnojnico in žago — cirkularsko pro- dam. ☎ 72 074. M-2770

kupim

KONTEJNER, bivalni, 6 x 2,5 m, kupim. ☎ (063) 33-044. M-PP

sobe

SOBO z možnostjo souporabe kuhin- je ali manjše stanovanje v Murski Soboti iščem. ☎ 25-460. M-2823

zaposlitve

DELO NA DOMU sprejem. ☎ 26-426. M-2757

STANOVALCI BLOKA STANETA ROZMANA 9 iščejo čistilko. Plačilo po dogovoru. Interesenti, javite se čim prej v stanovanju Mekiš ob po- poldnevih. M-2754

OGLAŠUJTE V VESTNIKU

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči vodo ali ledeni, pokličite IZOLACIJSKI SERVIS F. Hajdinjak, Gornji Slaveci 6. Kuzma (069) 78-271

Popravilo z garancijo na va- šem domu.

PEKARNA KŪZMIČ zaposli peka. Kūzmič, Partizanska 56, Murska Sobota. M-2759

DELO NA DOMU! Delovne izkušnje niso potrebne! Lepljenje kuvert: 1 kuverta - 1 DEM. Pošljite kratek življenjepis in kuvert z znamko na naslov: Tone Benedičič, Slatna 15 a, 64275 Begunje na Gorenjskem. M-OG5-SZ

Razno

Preklie!
Preklieujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega na SCTPU v Murski Soboti v šol. l. 1974/75 na ime Jožef Berden, Strehovci 40. M-2746

SPOZNATI ŽELIM SOPOTNICO za skupno življenje. Star sem 65 let, vdovec. Interesentke lahko dvignejo naslov in uredništvo. M-2775

INSTRUIRAM matematiko za srednje šole ob popoldnevih. Tel.: 74-436. GR-14523

MOSKI, star 54 let, razvezan (ne po svoji krivdi), z opremljenim stanovanjem, želi spoznati vdovo ali razvezano žensko, staro od 50 do 60 let. Obljubljam prelepo silvestrovanje v skupnem gospodinjstvu. Naslov v upravi lista. M-14517

Preklie!
Preklieujem veljavnost zaključnega spričevala OŠ Bakovci, izdanega na ime Zvonko Brunec, Dokležovje 166. M-2771

NUJNO POTREBUJEM 15.000 din (petnajstisoč din). Vrnem v 3 mesecih z obrestmi. ☎ (062) 644-440 int. 201. M-14516

Preklie!
Preklieujem zaključno spričevalo 8. razreda 87/88 na ime Zlatko Sović, Šafarsko 28 d, izdano od OŠ Jože Hedžet Šafarsko. M-12234

ZA REGISTRACIJO ZASEBNIH PODJETIJ izdelamo dokumente. ☎ 23-622. M-2825

INVALID, lažji, star 43 let, s posestvom išče žensko, tudi lažjo invalidko za skupno življenje na deželi. Ponudbe pod šifro: »POMLAD PRIHAJA«. IN 12253

GOSPODARSKO POSLOPJE in 3,5 hektarja zemlje ali samo gospodarsko poslopje s 40 ari zemlje na Krajnc 2, prodam. ☎ (061) 444-500. M-28511

POVEČEVALNIK DURST M 605 color in fotoaparat mamiya z dodatno opremo ugodno prodam. Bakovci, Vrtna 6, telefon: 43-152. M-28522

GOLF DIESEL, star 3 leta, prodam. Grah Jože, Kuzma 47/a. M-2853

TRAKTOR IMT 535, pluge in bočno koso ter avto warburg, prodam. Kamovci 29. M-2856

*Ni smrti tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družji nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.* (Mila Kačič)

V SPOMIN
16. decembra 1990 mineva leto dni, odkar je zaspal v večnost

Feliks Pušenjak

Vsem, ki se z lepo mislijo vračajo v njegovo življenje — iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

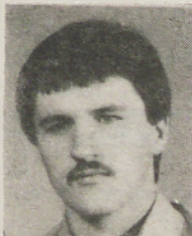
28. novembra nas je v 54. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož in oče

Franc Flajšaker

iz Pertoče 26

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje.

Žalujoča: žena Marijana in sin Alojz

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega moža, očeta, sina in brata

Zvonka Černjaviča

iz Ižakovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika spremljali na zadnji poti, mu darovali vence, nam pa izrekli sožalje. Prišrna hvala podjetju Dimnikar Beltinci za takojšnjo pomoč, gospodu Kovačiču pa za poslovilne besede ob odprtem grobu. Enaka hvala gospodu župniku za pogrebni obred in tolažilne besede ter pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Greta, hčerke Doris, Brigita in Zvonka, mama, oče ter sestra Atenka z družino

*Ni hujših bolečin,
kot nate je boleč spomin.
Le mirno, tiho spi,
naj roža, sveča tvoj grob krasi.*

V SPOMIN

25. decembra bo minilo žalostno leto, odkar smo izgubili našo drago mamo, staro mamo in teto

Emilijo Kočar

iz Doliča

Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavljate ob njenem grobu, ga krasite s cvetjem in prižigate sveče.

Žalujoči: vsi, ki smo te imeli radi

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega
trpljenja,
bolezen je bila močnejša
od življenja...*

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 80. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče in dedi

Franc Mešič

iz Dolencec

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih izrekli sožalje, darovali vence, šopke ter za svete maše, ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in dr. Kiršnerju in dr. Kepeju ter sestram za pomoč.

Iskreno zahvalo izrekamo tudi govorniku Karlu Bediču za poslovilne besede ob odprtem grobu ter kolektivu Mure iz Gornjih Petrovec.

Žalujoči: žena Ana, sinova Štefan in Tonček ter hčerka Marija z družino

*Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Bolečine si prestal,
zdaj boš v grobu mirno spal.*

ZAHVALA

V 67. letu nas je zapustil naš dragi sin, brat in stric

Franc Rous

iz Črenšovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom, botrini, prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in za svete maše.

Iskrena hvala tudi gospodu kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Danielu Kolenu za ganljive besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoči: mama, brata in sestre

*Skrb, delo in trpljenje,
tvoje je bilo življenje.
Bolečine si prestal,
zdaj boš v grobu mirno spal.*

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

Jože Török

iz Gorice 15

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, za sv. maše, nam pa izrekli pisno ali ustno sožalje.

Posebna hvala duhovnikoma za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici KS za poslovilne besede in Društvu upokojencev iz Puconec za podarjeni venec.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoči: sin Lojze z družino, hčerka Marija z družino, vnuki, pravnuki in ostalo sorodstvo

*Draga hčerka,
dragi mož,
v hladnem grobu spita,
v mojem srcu še živita.*

V SPOMIN

Letos mineva 10 let, odkar nas je po hudi bolezni zapustila draga hčerka, vnukinja in nečakinja

Tilika Denša

iz Brezovice

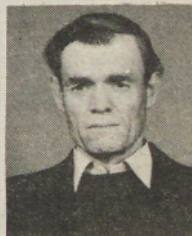
14. decembra pa mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil dragi mož, zet in svak

Martin Denša

iz Brezovice

Hvala vsem, ki se ju še spominjate in prižigate sveče.

Žalujoči: vsi, ki smo ju imeli radi

*Moj spev je izzvenel,
a nisem ga zapel,
mladost je šla,
a hlad starosti me še ni objel,
prezvana je nit, nikoli sikana,
živim in že je moja pot končana.*

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

Štefan Raj

iz Nedelice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, dobrim sosedom za neizmerno pomoč, prijateljem in znancem, ki ste ga obiskovali med njegovo boleznijo in nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in za svete maše.

Iskrena hvala Internemu oddelku Bolnišnice Rakičan, dr. Horvatu, delovnemu kolektivu Planike, g. župniku in kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Nedelica, 14. 11. 1990

Žalujoči: vsi njegovi

*Cvetje na grobu naj ti pove,
da v srcu med nami si še...*

V SPOMIN

10. decembra minevajo tri leta tihe žalosti, odkar naju je zapustil dragi mož in oče

Vladimir Fartek

iz Murske Sobotne

Iskrena hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoči: vsi, ki smo ga imeli radi

*Oh ti cesta, kaj si storila,
ko še najdražje si nam vzela.
Niti zbogom nisi rekla
niti roke nam podala,
ostali so sledovi tvojih
pričnih rok.
Ponosna vso ljubezen si nam
dala,
za vse, prav vse, prišrna hvala.*

ZAHVALA

V 63. letu je tragično preminila naša draga žena, mama, babica in hčerka

Helena Kuzma

roj. Banfi
iz Puževac

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, medicinskemu osebju kirurgije, ki so se borili za njeno življenje. Vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, darovali vence in cvetje in nam izrekli sožalje ter drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeno zadnji poti — hvala.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici za besede slovesa.

Hvala tudi aktivni žena za podarjeni venec.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Franc, hčerka Nada z možem Štefanom, vnukinja Ingrid, mama in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V mehki zadnjih jesenskih dni je za vedno utihnilo srce našega dragega moža, očeta, dedka, brata, zeta in svaka

Antona Guttmana

iz Rogaševce

Sorodniki izrekamo neizmerno zahvalo sosedom in prijateljem, ki so nam takoj priskočili na pomoč ter z nami delili bolečino. Zahvalo izrekamo zdravstvenemu osebju bolnice Rakičan — internemu in pljučnemu oddelku, ki so mu po svojih močeh lajšali trpljenje.

Posebna zahvala pa velja gospe dr. Peričevi ter patronažnima sestrama Anici in Marici, ki so dragega pokojnika redno obiskovale in mu pomagale.

Hvala gospodu župniku za pogrebni obred, govorniku krajevnih skupnosti za poslovilni govor, pa tudi pevcem za občutno zapete pesmi.

Hvala sorodnikom, prijateljem in znancem, za darovane vence in cvetje, ter da so ga tako številno spremljali k zadnjemu počitku.

Rogašovci, Koper, Stuttgart, 5. decembra 1990

Žalujoči: žena Blanka, hčerki Babika in Blankica z družinama ter drugo sorodstvo

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja*

ZAHVALA,
Tiho in brez slovesa nas je v 72. letu starosti za vedno zapustila naša draga žena, mama, tašča in babica

Kristina Petković

roj. Bohinec s Hotize

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, botrini, prijateljem, sosedom in vsem drugim, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in šopke in za svete maše ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo gospodu župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku krajevnih skupnosti za poslovilne besede. Iskreno zahvala izrekamo tudi kolektivom Jugohemije Ljubljana, Vinaga Maribor in Integrala Lendava.

Žalujoči: mož Andrej, hčerki Elizabeta in Agata ter sinova Matija in Stanko z družinami

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite*

ZAHVALA

Po težki boleznini nas je 27. oktobra v 80. letu starosti zapustil dragi mož, oče, tast in stari oče

Jože Slavič

iz Turnišča

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, znancem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter za svete maše, nam pa izrekli iskreno sožalje. Prisrčna hvala g. kaplanu ter g. Francu Hozjanu za lep pogrebni obred, pevcam za odpete žalostinke in govorniku Jožetu Zveru za ganljive besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoči: žena Ana, hčerki Anika in Tončka z družinama

ZAHVALA

Prezgodaj nas je zapustila naša draga

Etelka Vratarič

iz Polane 45

Ob tej boleči izgubi se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sovaščanom in sorodnikom, ki so ji bili v pomoč in jo obiskovali med njeno boleznijo. Posebej hvala prim. dr. Jožetu Bedernjaku in drugim zdravnikom ter osebju infektološkega oddelka bolnice v Rakičanu, kjer so ji skrbno lajšali tudi zadnje dni njenega življenja.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje, sodelujočim v pogrebnem obredu ter vsem tistim, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

*Kako je hiša prazna,
odkar tebe v njej več ni.
Prej bila tako prijazna,
zdaj otožna, tuja se nam zdi.
Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

V SPOMIN

17. decembra mineva leto bridke žalosti, odkar je bilo v Fürstenfeldu v Avstriji tako tragično odvzeto življenje našemu dobremu očetu, staremu očetu, bratu, stricu in sorodniku

Evgen Čurman

*Osmo leto je preteklo,
solz nešteto je preteklo,
Solze grob so premočile,
a tebe, draga mama,
niso prebudile.*

14. junija je minilo 8 žalostnih let, odkar nas je po težki boleznini za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

Hermína Čurman

roj. Fartek iz Kuzme

Osamljeni in žalostni se ne moremo sprijazniti z resnico, da vaju ni več med nami. Težko je življenje brez vaju. Delo in trpljenje je bilo vajino življenje. Veliko sta žrtvovala za nas, a nismo vama stisnili roke v zahvalo.

Ostala sta nam samo praznina in velika bolečina.

Vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njunem grobu, jima prinašate cvetje in prižigate sveče — iskrena hvala.

Žalujoči: vsi, ki smo vaju imeli radi

ZAHVALA

Po kratki in težki boleznini je 10. novembra v 78. letu starosti za vedno utihnilo srce naše

Karoline Bedek

roj. Fartek iz Murske Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in šopke. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcam pa za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — hvala.
Boreča, 12. 11. 1990

Žalujoči: vsi njeni

*Na grobu rože ti cveto,
a nam se še rasi oko!*

V SPOMIN

8. decembra je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil dragi mož, oče in dedek

Ludvik Kuplen

iz Mačkovec

Hvala vsem, ki mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoči: žena Jolanka in hčerka Olga z družino

*Ljubi mož, dragi opa in dedek,
zaman te kliče naše srce,
srce ljubeče v grobu spi
in ti se nam nikdar več ne
prbudiš.*

V SPOMIN

19. decembra bosta minili dve leti, odkar nas je v 62. letu starosti tragično zapustil ljubi mož, dragi oče in dedek

Karči Kovačec

iz Šulince 34

Tvoj grob ti krasimo z rožami, ki jih ne zalivamo z vodo, ampak z našimi solzami.

Hvala vsem, ki mu prinašate rože in prižigate sveče.

Žalujoči: vsi, ki smo te imeli radi

*Si mislite lahko, da strašna je
rana,
ki zadela je naše srce.
Nikdar več na zemlji ne bo
izprana,
bolela nas bo do zadnjega dne.*

V SPOMIN

17. decembra je minilo 2 leti bridke žalosti, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

Miloš Šarčević

Za teboj je ostala v našem domu praznina in v naših srcih neminljiva bolečina.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in ste ga ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: vsi njegovi

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
šopek rož mi prinesite
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Mirno in tiho nas je v 78. letu starosti za vedno zapustil dragi mož, oče in stari oče

Janez Podnevar

iz Bakovec

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom in botrini, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence, šopke in sv. maše.

Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter predstavniku KS za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zahvalo izrekamo tudi sodelavcem Tovarne Mura, tozda Oblačila in Tovarni mesnih izdelkov.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.
Bakovci, 2. 12. 1990

Žalujoči: žena Cecilija, sin Jože, hčerka Marija z možem Ferijem ter vnuki Kristijan, Tomas in Milan

*Roža na grobu svojem cveti,
grenka jo solza rasi ...*

V SPOMIN

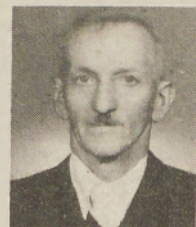
23. decembra bo minilo leto bridke žalosti, odkar nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama in tašča

Irena Franc

iz Črenšovec

Vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njenem grobu, ji prinašate cvetje in prižigate svečo, iskrena hvala.

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

*V zemlji rodni mirno spita,
a v naših srcih še živita.*

V SPOMIN

Decembra mineva 10 let, odkar sta nas prerano in za vedno zapustila naš dragi oče

Aleksander Vereš

in draga mama

Karolina Vereš

iz Fokovec

Hvala vsem, ki se ju spominjate, prižigate sveče in prinašate cvetje na njuna prerana groba.

Vsi njuni najdražji

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je po dolgi boleznini nepričakovano zapustil dragi mož, oče in stari oče

Tivadar Lanšček

iz Berkovec

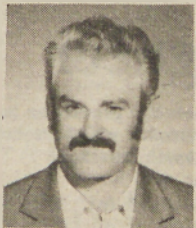
Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, kakorkoli pomagali in izrekli sožalje; sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in kolektivu Splošne bolnišnice Rakičan ter vsem, ki so darovali vence in šopke. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in domačim gasilcem.

Posebna zahvala za dolgoletno zdravljenje šefu internega oddelka doktorju Alojzu Horvatu in vsem zdravnikom in bolniškemu osebju bolnišnice v Rakičanu, ki so mu v zadnjih trenutkih lajšali bolečine.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Vsi njegovi najdražji

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega
trpljenja,
bolezen je bila močnejša od
življenja.*

ZAHVALA

V 51. letu nas je po neozdravljivi boleznini zapustil naš dragi mož, oče, sin, zet, brat in stric

Jože Ožvald

iz Čepince

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. duhovniku, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem, kolektivu Mure — 317. brigada iz G. Petrovec, Nogometnemu klubu iz Šalovec, zdravstvenemu osebju iz G. Petrovec in kirurškemu oddelku bolnišnice v Rakičanu.

Žalujoči: vsi njegovi najdražji

od 24. 12. 90 MURSKA
do 2. 1. 91 SOBOTA

**Neposredni prenos
POLNOČNICE iz
beltinske cerkve
sv. LADISLAVA
24. december od
23.30 naprej...**

**božični in
silvestersko-
novoletni nonstop na
najboljše lokalni
radijski postaji
Slovenije UKV 87,6
MHz stereo 684 kHz**

**ZA MAJHNE
IN VELIKE
vsak dan
DEDEK MRAZ,
nagradne igre...**

**ČESTITKE
po telefonu
božične,
novoletne,
za Janeze,
Stefane...**

Milan Kučan v M. Soboti

Predsednik Predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan bo danes ob osemnajstih gost javne tribune, ki jo v restavraciji hotela Diana organizirajo krajevne skupnosti mesta Murska Sobota. Govoril bo o plebiscitu in novi slovenski ustavi. V drugem delu javne tribune pa bo predsednik občinskega izvršnega sveta Ivan Obal občanom podrobneje predstavil občinski referendumski program.

Krajevna skupnost Martjanci

Referendum v štirih naseljih

Občani štirih naselij krajevnih skupnosti Martjanci — Nemčevci, Noršinci, Sebeborci in Martjanci — se bodo v nedeljo, 23. decembra 1990, na referendumu odločali o sprejemu novega samoprispevka. Z referendumskimi sredstvi nameravajo v posameznih naseljih urejati nekatere komunalne zadeve, ki so nujno potrebne za nadaljnji razvoj.

V Nemčevcih bodo predvidoma iz samoprispevka v petih letih zbrali 2.200.000 dinarjev, sredstva pa namenili za sofinanciranje gradnje kanalizacije, dograditve vaško-gasilskega doma, modernizacije cest in druge komunalne potrebe. V Noršincih bodo zbrali 1.900.000 dinarjev sredstev, ki jih bodo uporabili za asfaltiranje vaških ulic, gradnjo mrliške veže, kanalizacije in druge komunalne zadeve. V Sebeborcih bodo iz sredstev samoprispevka s 3.200.000 dinarji sofinancirali gradnjo vaškega vodovoda, modernizacijo cest, gradnjo novega transformatorja in druge krajevne potrebe. V Martjancih pa nameravajo 4.350.000 dinarjev sredstev samoprispevka nameniti za gradnjo kanalizacije, obnovo vodovoda, gradnjo mrliške veže, ureditev vaške dvorane in drugo. Ker gre v vseh naseljih za pomembna komunalna dela, ki jih brez lastne udeležbe ni mogoče uresničiti, pričakujejo, da bo referendum uspel.

F. M.

Q(b) simpozij o dr. Antonu Korošču

»Dvignite glave, ker bliža se vaše rešenje!«

Pred tednom dni (13. decembra) smo v mariborski Univerzitetni knjižnici doživeli še eno iz serije »rehabilitacije« naših (pre) dolgo in po krivici zatajevanih, zamolčevanih, zanikanih mož iz (pol)preteklega zgodovine. Šlo je za enodnevni simpozij o življenju in delu dr. Antona Korošca, rojaka iz Biserjan pri nekdanjem Svetem Juriju, danes Vidmu ob Ščavnici, očeta države Srbov, Hrvatov in Slovencev, velikega politika in narodnega buditelja iz obdobja pred prvo svetovno vojno, med njo in po njej. Bila je to ne samo zanimiva/izzivalna zgodovinska postlastica in desetletni dolg, marveč dovolj aktualen/poučen skupinski razmislek za slovensko (pred)plebiscitno zdajšnjost in (po)plebiscitno prihodnost.

Organizatorji — ob mariborski Univerzitetni knjižnici še Inštitut za novejšo zgodovino v Ljubljani, mariborska Univerza, mariborski oddelek Teološke fakultete in Pedagoška fakulteta — so zelo taktično vodili oz. usmerjali simpozij. Tako sta najprej dobila besedo avstrijska strokovnjaka Felix Bister (njegova zajetna, še ne ubrajana doktorska disertacija Anton Korošec in slovenska politika v državem zboru na Dunaju v času od leta 1906 do 1918, je lep čas krožila med udeleženci) in dr. Valter Lukan (Koroščevo politično delovanje med prvo svetovno vojno), sledil je referat dr. Janka Prunka o političnem delovanju dr. Antona Korošca med vojnima, nato pa je dr. Momčilo Zečević iz Beograda obširneje razčlenil gledanje srbskih strank na politiko nekdanjega narodnega voditelja Slovencev. Vsekakor osebnost, ki je odločilno vplivala na razvoj slovenske zgodovine po razpadu avstro-ogrske monarhije do druge svetovne vojne in ki je v 20. letih tega stoletja, na grobu prijatelja dr. Janeza Evangelista Kreka, izrekla preroške besede: »Dvignite glave, ker bliža se vaše rešenje!«

Pomenljive reminiscence k portretu dr. Antona Korošca sta prispevala zlasti akademik prof. dr. Anton Trstenjak, Koroščevo sodobnik, in dr. Vekoslav Grmič, medtem ko so France Filipič (Dr. AK in marksisti), dr. Janez Juhant (Dr. AK in dr. Bonaventura Jeglič), dr. Ivan Štuhec (Odgovor dr. AK na socialne okrožnice papeža) in dr. Stanko Ojnik (Dr. AK in status visoke bogoslovne šole v Mariboru) dodatno argumentirali in profilirali veličino osebnosti, ki — to mimogrede — ni mogla biti portretirana v znanem Panonskem zborniku iz leta 1966, ki je izšel v Murski Soboti. Po simpoziju so pripravili še okroglo mizo za širšo javnost v škofijski avli, načrtujejo pa, da bi vse referate in koreferate izdali v posebnem zborniku.

B. Žunec

NOVOLETNI SEJEM V GORNJI RADGONI — Že od 1. decembra je na sejmišču v Gornji Radgoni živahno. Mercator Slova je namreč pripravil posebno prednovoletno ponudbo blaga po izredno nizkih cenah. 14. decembra so se jim pridružili številni zasebni gostinci in trgovci ter turistični delavci.

bbp, foto: nj

Izognite se gneči

Od 21. do 24. decembra močno povečan potniški promet na mejnih prehodih — Tudi na Cankovičasno mednarodni mejni prehod — Madžarski cariniki opozarjajo: nič mesa in mesnih izdelkov!

Zaradi božičnih in novoletnih praznikov se bo tudi promet na pomurskih mejnih prehodih v teh dneh močno povečal. Pričakujejo, da se bo gneča začela že danes zvečer (v četrtek), saj začnejo jutri v nekaterih nemških pokrajinah (tudi na Bavarskem) s počitnicami. Gneča bo največja jutri popoldne in ponoči (v petek), v soboto in nedeljo, prav tako pa v ponedeljek, ko se bodo vračali še sezonsko zaposleni. Na mejnih prehodih od Trat do Gederovec bo letos gneča še večja, saj bodo na Šentilju začeli preusmerjati vozila na te mejne prehode pri dveh urah čakalne dobe (prej štiri). Dogovorili so se tudi, da avtobusov ne bodo usmerjali na mejni prehod Cmurak — Trate, saj je mesto povsem zatrpalo z vozili (pred kratkim so tudi protestirali).

Zanimiva novost pa je, da bodo do deset dni, od 21. do 31. decembra, maloobmejni prehod Cankova spremenili v mednarodnega. Na tem mejnem prehodu, ki ga povezuje urejeni asfaltirani cesti na obeh straneh, bodo lahko prestopili mejo avstrijski in jugoslovanski državljani s potnimi listi, vendar ne smejo prenašati blaga, ki bi imel vrednost večjo, od 30 dolarjev. Če pa kdo hoče kljub vsemu nakupovati v Avstriji, mu priporočajo mednarodni mejni prehod Kuzma.

Carinarnica v Gornji Radgoni pa je prejela tudi opozorilo madžarskih carinikov, da bodo dosledno upoštevali predpise o prepovedi iznosa mesa in mesnih izdelkov iz Madžarske.

bbp

Sobotna seja ni bila izredna

SOBOŠKA VLADA O VRSTI OBČINSKIH ODLOKOV — ZAČASNA ODREDBA ZA NAJVIŠJE CENE STANARIN IN KOMUNALNIH STORITEV — MINIMALNO POVIŠANJE PRORAČUNA

Na sobotni seji soboškega izvršnega sveta, ki ni bila izredna, saj je bila v okviru rednega delovnega časa občinskih upravnih organov (namesto prostega 31. decembra), so obravnavali več osnutkov odlokov, o katerih bodo razpravljali delegati na letošnjem zadnjem zasedanju občinske skupščine. Člani soboške vlade pa so najprej sprejeli predlog odredbe o določitvi najvišjih cen za osnovne komunalne storitve in stanarine. Decembra namreč prenehajo veljati predpisi o neposredni kontroli cen, ki so bili sprejeti junija, takšen ukrep pa lahko tudi v prihodnje traja največ 6 mesecev. V soboški občini, kjer še ni javnega podjetja za ko-

munalne dejavnosti, je to nujno, medtem ko bodo oblikovanje stanarin ohranili do uveljavitve novega zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Priporočilo pa je, da se pri stanarinah upošteva usmeritev o čim hitrejšem približevanju deleža stanarine v revaloriziranem stanovanjskem skladu, ki bo zagotavljal pokrivanje stroškov enostavne reprodukcije.

Ker so se zaradi najnovejših podražitev stanarin pojavili številni pomisleki in celo grožnje o neplačevanju, bo izvršni svet delegatom posredoval podrobnejšo informacijo. Ti naj bi po skrajšanem postopku potrdili tudi osnutek odloka o proračunu občine za leto 1990. Kot so opozorili v

razpravi, gre za minimalna dodatna sredstva, saj bi v primerjavi z začetkom leta potrebovali za 39 odstotkov več denarja. Ob poslabšanju gospodarskih razmer, ko splošna poraba zaostaja za osebnimi dohodki v gospodarstvu, bo namreč treba zagotoviti denar za povečanje stroškov v socialnem skrbstvu, proizvodnji hrane, gospodarski infrastrukturi in za reševanje problemov tehnološkega presežka delavcev v državnih organih. Spodbuden pa je podatek, da se je obremenitev gospodarstva na račun nižjih prispevnih stopenj zmanjšala za 17,36 odstotka.

Milan Jerše

Predstavniki pomurske madžarske samoupravne narodnostne skupnosti so v zadnjih dneh podpisali tri pogodbe o kulturnem sodelovanju z županijami na Madžarskem. Po Györu in Lendavi (pogodba z zalsko županijo) sta v Murski Soboti podpisala pogodbo vodja kulturnega in športnega oddelka pri županijskem svetu Železne županije Mihály Sutyński in predsednica narodnostne skupnosti občine Murska Sobota Rózsa Kercsmar (na posnetku). V vseh treh primerih gre za delovne načrte sodelovanja v naslednjem letu. Poleg kulturnih stikov (pomoč mentorjev iz Madžarske različna gostovanja kulturnih skupin, različni pri pomoči...) so zapisane tudi naloge na izobraževalnem področju.

Kopališče — gibalo napredka

Konec minulega tedna je svet krajevnih skupnosti Bučkovci sklical javno razpravo, na kateri so predstavniki Radenske, občinske vlade, projektantske organizacije iz Maribora in krajanje govorili o razvoju termalnega kopališča Moravci v Slovenskih goricah in celotne krajevne skupnosti. Razpravo je vodil predsednik sveta KS Vladimir Bolkovič, ki je med drugim poudaril, da makadamske ceste in razpadajoča šola nikakor ne sodijo v kraje, kjer naj bi »se šli turizem«.

Direktor radenske družbe Jeruzalem Ljutomer Franc Tominc je zbranim predstavil predstavnika Komune projekta iz Maribora, ki sta v nadaljevanju pojasnila predlog prostorsko-urejenega načrta za moravsko kopališče, ki ga je naročila Radenska. To podjetje je že letos razširilo gostinsko ponudbo, s katero so zadovoljni. V razpravi je prevladalo mnenje, da mora biti kopališče vpeto v prostor, ki ga obdaja, hkrati pa mora omogočati gostom kreativno in zanimivo bivanje in letovanje. Načrt oziroma

njegova izvedba je zamišljena v dveh stopnjah, v prvi naj bi le obnovili in popravili obstoječi kompleks, v drugi pa ga tudi razširili. Podpredsednik Ljutomerskega izvršnega sveta Silvo Potočnik je menil, da načrtu manjka razvojna sestavina in poudaril, da se morajo vsi skupaj dogovoriti, kaj bi sploh radi. Ker so investitorji povedali, da je za razvoj zdraviškega turizma treba opraviti še vrsto raziskav, ki pa niso poceni, bi kazalo najprej razvijati rekreacijski turizem. Silvo Potočnik je dejal, da slaba

razvitost nekaterih krajev lahko v prihodnosti postane njihova prednost. Ljudje je tudi obvestil, da občina še nima izdelanega razvojnega projekta za manj razvita in demografsko ogrožena območja, kamor sodijo tudi Bučkovci z okolico, in da se bodo v kratkem v Ljutomeru sešli predstavniki vlad z območja Slovenskih goric. Na sestanku bodo govorili o razvojnih projektih.

V Bučkovcih se je razprava o kopališču razvnela ob ugotovitvah, da še ni rešen niti lastniško vprašanje, pa tudi očitki na račun zazidalnega načrta so jo podžgali. Razen Radenske, ki je načrt naročila in plačila, drugi po Tomincovih besedah niso storiili ničesar. Temu je oporekal Potočnik, krajan pa so povzdignili glas, češ da prerakan niso pripravljeno poslušati, prav tako pa jim ni vseeno, kaj se bo s kopališčem zgodilo. Zgradili so ga namreč sami, zanj skrbeli, zdaj pa so tudi pripravljeno sodelovati, kolikor bodo pač mogli. Urbanisti, vlada in investitorji, v tem primeru Radenska, pa naj poskrbijo, da bo razvoj kopališča in krajev prešel od besed k dejanjem.

Lidija Kosi

BELTINCI

Razstava ptic

Društvo za varstvo in vzgojo ptic Slavček iz Beltincev organizira od 22. do 24. decembra 1990 v stari osnovni šoli (pri cerkvi) razstavo ptic.

Odprta bo od 7.30 do 18.00 zadnji dan pa do 12. ure. Razstavljeni bodo kanarčki, eksote, papige in križanci. Razstava ptic je bila doslej v Beltincih dobro obiskana in tudi tokrat pričakujejo veliko ljudi.

F. M.

ZADNJA VEST

V Štrigovi ne bo plebiscita

V tem obsejnim kraju v sosednji Republiki Hrvaški so v torek z velikim zanimanjem (novinarske) javnosti pripravili razpravo o problemih in razvojnih vprašanjih Gornjega (brežnega) Medžimurja. Beseda pa naj bi stekla tudi o plebiscitu v Sloveniji in pobudah nekaterih posameznikov, da bi imeli tudi ljudje v Štrigovi in okolici plebiscit, na katerem bi se odločali o priključitvi k Sloveniji, ker da niso zadovoljni s skrbjo občine Čakovci za njihov razvoj. Pogovora sta se udeležila tako predsednik čakovske občinske skupščine IVAN BLAŽEK kot predsednik občinske vlade ANTON JURINEC. Slednji je med drugim dejal, da je čakovsko gospodarstvo zaradi stečaja Elana, v katerega je vložila svoj denar tudi Medžimurska banka, skoraj povsem na kolenuh in da ni možno računati na neke večje razvojne projekte. Možnosti pa so v razvoju turizma in manjših profinitnih obratov na osnovi kmetijske pridelave in obrtne dejavnosti.

Glede plebiscita pa skoraj ni bilo govora. Na koncu razprave je predsednik HDZ občine Čakovci povedal, da se v poslanskem klubu in da besedi plebiscit in meja sploh ne bi smeli biti izrečeni; poslanca iz KS Štrigove sta ju izrekli »Za-ruc skrbim za razvoj in za delovna mesta v Sloveniji«.

Jože Grai

NEKAJ ZLATEGA

Pravijo, da ima vsak lovec svojo skrivno pot, po kateri se poda vsakič, ko stopi iz hiše, željan svežega zraka, narave in pogleda na divjad. In za to »njegovo« pot vedo le redki; po navadi jo skrbno varuje ali pa zaupa le svojim najboljšim prijateljem; za lovske pripravnike je velika čast, če jih njihov mentor popelje po svoji poti.

Jože je prav »egoistično« navezan na obmurske loge med Radenci in Petanjci. Franc pa se najraje poda s Kapelskega Vrha proti dolini pred Očeslavci. Se vedno kljub sedemdesetim letom. Pravzaprav je to navada, ki je prerasla v nujo.

Pred kratkim so člani Lovske družine Radenci praznovali 40-letnico delovanja. Medse so povabili tudi prijatelje lovce iz Tolmina in Ljubimna, s katerimi sodelujejo že skoraj 30 let. Začetnika tega obojestransko koristnega in prijetnega sodelovanja sta prav naša dva znana neznanka, Franc in Jože.

Franc Dunaj s Kapele je še danes tajnik, pravijo mu tudi statistik, ker ima vse podatke zapisane. Po vojni so najprej razmejili lovišča, 52. leta sta se združila Ljutomerski in njihov okraj, nato so se združili še z Mursko Soboto. In potem je Franc od 60. do 67. leta »deloval« le v svoji gostilni. Sedaj pa spet opravlja tajniške posle. Kako, da je gostilničar tudi lovec, je to normalno ali morebiti obveza?

Franc Dunaj: Ves moj rod, tako po materi kot po očetu, vsi so bili sami lovci.

»Ni to ... Ves moj rod tako po materi kot po očetu, torej Slavici in Dunaji, vsi so bili sami lovci. Tudi moj sin in bratovi otroci so lovci. Lovska družina pač ostane lovska,« odgovori Franc. On tudi najbolje pozna zgodovino Lovske družine Radenci. Takoj po vojni so bili posamezni lovci zadolženi za določena območja. Leta 1946 so ustanovili Lovsko družino Hrastje-Mota in Lovsko družino Slatina Radenci. Čez nekaj let so na pobudo Alojza Nemca začeli razmišljati o združitvi in tako so 6. januarja 1950 ustanovili Lovsko družino Kapela. Od takrat je obseg lovišča ostal enak, spreminjalo se je le ime. Takrat so imeli članjenih 31 lovcev, danes jih je nekaj čez 80. Ko so 1975. leta razvili prapor, so se odločili, da se bodo imenovali enostavno,

LD Radenci. Vendar pa se je od prvih let do danes marsikaj spremenilo. Najbolj hudo (predvsem za lovce) je to, da je danes precej manj divjadi. To je bil tudi glavni razlog, da so se odpovedali večjemu številu tujih lovcev, ki bi z veseljem prišli v Radence. Avstrijci, Nemci in Švicarji so prispeli kar z družinami. Moski je lovil srnjad ali malo poljsko divjad, žena in otroci pa so bili v

Jože Farič: »Skrb in ljubezen do živali imaš priloženo.«

zdravilišču. Število divjadi pa se je tako močno zmanjšalo, da lahko sprejmejo letno največ 30 tujih lovcev.

Slišimo zanimivo in skoraj neverjetno izjavo: Jože nerad strelja. Kako to, saj je vendar lovec?

»Jaz sem prevelik ljubitelj ... jaz ne vem. Raje uživam v naravi. Vsak ima svoj kot, na katerega je silno navezan. Jaz sem egoistično navezan na ta del od mostu proti Muri. Moj oče je bil včasih lovski zakupnik na tem območju, tudi moj ded. Tudi drugi lahko potrjujejo, da smo lovci veliki egoisti. Zatresemo se ob vsakem posegu v naravo. Imeli

smo na tisoče jerebice, zdaj jih ni več. Prav tako ni več vider, raznih ptic, veverice so le še v parku. To skrb in ljubezen do živali imaš priloženo. To imaš priloženo! Lovci ima vsako žival rad. Pravi lovec! Vsi pa to niso.«

Jožeta Fariča zato vprašamo, kakšen je po njegovem mnenju pravi lovec: »To je težko opaziti, kdo je pravi lovec in kdo le nedeljski. Imeti mora pravi odnos do mrtve divjačine — nekdo stopi čeznjo, drugi vrže zajca, ga vleče ... Radi bi, da bi imeli vsi lovci spet pravi odnos do lovista in do divjačine. Saj je to že vse zapisano, toda to mora biti tudi v ljudeh ...

Mura in Ščavnica ... Mi smo tu neke vmes. Ta naš sredinski bregec — to je nekaj zlatega. In to bomo skušali obdržati, dokler bo mogoče.«

Bernarda B. Peček

Medtem ko je, kot je sam dejal, s pravimi koziaškimi škornji plul rahlo zamrznjen sneg, sem se potikal za njim kot neznanen volneni klobuč. Naj sem se še tako trudil stopati v njegovo gaz, me je vedno znova zanašalo v stran, kajti postava, ki sem ji sledil, je dobesedno rasla v hrib. Majala se je in godrnjala, se spotikala in klela, češ jaz, državni sodni izterjevalec Avgust Fijember, moram pa če se mi hoče ali ne, sicer pa o tem odloča le partija, gaziti v ta klanec, to malo revše, ki komaj gleda iz snega, pa se pobira za mano, ne da bi pohitelo predne in mi pokazalo bližnjico: Glejte, tovariš Avgust Fijember, tam je, tam je dom Rose Kalt, te, ki skriva pred ljudsko oblastjo prasička, ta izdajalka in krivoverka nove ureditve, ki bo že pohodila te pijavke in golaze. Aktivka, ki je bila še najbolj podobna mesarski, mu je opletala v roki, medtem ko si je pihal v usnjeni ovratnik ledermanla in si vlek el šiltarico na oči.

— Brije, mali, brije, se je ozrl, pa se bo brilo in odbrilo, ha?

— Še bo brilo in odbrilo, sem zajecjal za njim, čas okrog božiča je, gospod Fijember ...

— Da ne slišim več ta »cas okrog božiča« niti gospod Fijember, paglavci, je povzdignil glas, ni več niti božiča niti gospodov. Zdaj smo vsi tovariši, kot je tovariš Zare, tovariš republiški ali tudi, če hočeš, tovariš Bog ...

Zastal sem kakšen korak, da me ne bi lopnil. Ali pa me kratkomalo počil, kajti v tej veliki aktivki ima gotovo revolver. Dolgi zatisci so se mu naježili, prav tako tudi obrvi, le nosnice so razstopile in sikale megličast dah.

— Da mi ne pisneš, mali, mi je požugal, sicer bodo tvoje kosti našli šele na pomlad ...

Prebledel sem. Kaj za vruga mi je naprtil moj oče, sicer postajenačelnik, ko me je pukljal v pisarno in dejal: Daj, mali, pokaži temu siricu pot h Kaltovki, neke opravke ima. Zaradi očeta že ne bi, toda bal sem se, da bo ta dolgotopi tovariš nenadoma zavrtel ročico telefona in se zadržal v slušalko: Imamo poseben primer, odpeljite ga.

Sprva sem ga dohajal, potem pa vse bolj in bolj zaostajal. Ko mi je poleg vsega še porinil aktivko v roke, ki se mi je zdela težja kot mlinski kamen, je bilo po meni: občepe! sem v snegu, cepetal z nogami in vpil za njim, da sem primrznil.

Samo da je še rit cela, je vztrajal, jaz pa sem mu s povešenimi očmi pomolil njegovo aktivko, ki jo je pobasal pod pazduho in začel skoraj do nosu dvigati kolena.

Pri Kaltovki je iz njegove aktivke pridišala klobasa. Namesto nje, ki jo je imel zavito neke pri dnu v časopisni papir, je razprl na mizi. S solarskimi ušesi izdelan zvezek z odklikaninami, podčrtaninami in prečrtaninami imeni.

— Kakor hočeš, Kaltovka, se je zazrl po premoški vanjo, oba veva, kakor hočeš, tu je črno na belem in hlo na črnem, pa še načelnik Zare se je podpisal. Tristi prasič, pa si za letos ven, ha ...

— Pa če je prasička? se ji je posmehnilo v očeh.

— Toliko boljše, sem pridral, pa bi bilo boljše, če ne bi, kajti državni sodni izterjevalec Avgust Fijember me je klofnil po glavi, da sem se potegnil pod mizo.

— Tovariš Zare in republiški že vejo, kaj delajo, se je, vsaj

zdelo se mi je tako, nekam opravičeval Avgust, spisek nastaja v republiki, jaz, jaz, se je izpisil, jaz pa sem le izvršna oblast ... Si razumela: izvršna ljudska oblast!

Hvalabogu, da sem se vgriznil v jezik, kajti imelo me je, da bi mu pokazal osle ali pa si dal njegovo šiltarico z zvezdo na glavo in zavpil: Ven, ven, zdaj sem jaz, jaz, izvršna ljudska oblast! Pa hi me verjetno spet frenil v nos, da bi si obrisal krvave smrklje. Kaltovka pa je le prestopala in menčala, se zibala v bokih in ga nagovarjala, da je oddajo že poravnala, celo po mast je hudila na Hrvaško, za tega prasička ali prasičko pa naj se sam prepriča, pa četudi pride sam maršal, mu je ne da

— Pazi se, Kaltovka, je bobnal po mizi državni sodni izterjevalec Avgust Fijember, dobro premisli, kaj poveš, kajti tudi

MILAN VINCETIČ

SVINJGUST

stene imajo ušesa. Ljudska oblast se ne šali, še najmanj pa s takimi, kot si ti, ki imaš precej masla na grbi.

Dvignil sem oči, toda Kaltovkin hrbet je bil presenetljivo gladek in niti od daleč ni kazal znake kameleja. Še več, bil je rahlo usločen in v ramenih precej širok, da je morala, ko je šla v svinjak v lopt, bočno skozi vrata.

Moral sem ubogati Kaltovko, ki mi je zabicala, naj pridržim vrata, da bo svelo, da bo tovariš sodni izterjevalec, pa še državni povrh, Avgust Fijember pravilno presodil, če je svinja prav-

šnja, če bo načelnik in republiški z njo zadovoljen, kajti ne spodobi se, da bi ljudska oblast ohirala suha rebra, a komaj sem se ozrl, sem že zagledal zadnjico državnega sodnega izterjevalca Avgusta Fijemberja, ki je zaradi njene krepke, rekel bi konjske brce, izginila za hlevskimi vrati. Prasič je zakrutil od presenečenja in se stisnil v kot. Kaltovka pa je kar se da hitro zaloputnila vrata na hlevu in mi zabicala: Mali, da si tišji kot rit!

Kaj si je s tem mislila, nisem dojel, pač pa se bolj iz strahu nisem ganil z mesta, boječ se, da bo tudi mene pahnila v hlev, iz katerega se je slisalo zdaj kruljenje, zdaj cviljenje, potem kakšna

kletvica in nenazadnje zmerjanje, ki je bilo še najbolj podobno pasjemu bevskanju.

Pridi, mali, me je prijala za ovratnik in potegnila k linici na hlevskih vratih, skozi katero je metala prasičju peso, travo ali korenje. A vidiš, kje se konča ljudska oblast, mali? Moral sem prikimati: državni sodni izterjevalec Avgust Fijember je cepel v nasprotnem kotu hleva, se zvil v klobčič in se trudil prižgati baterijo. Aktivka, ki jo je bil stiskal pod pazduho, ne bi dal za nič na svetu, zato je z drugo roko jezo udrihal po prasičjem ritcu, ki se je stinil vanj, mu grozil, da ga bo preluknjal, kajti taka grdoša in ljudska oblast ne spada na skupaj, saj se še oči ne morejo sprijazniti s to svinjsko temo in zadahom.

— Kaltovka, se je trgalo iz hleva, odgovarjala boš, da veš, odgovarjala, prisežem ti. A ti

ste ljudsko oblast. Pustili ste jo posvinjati = navadno svinjo. To se ne kaznuje samo s partijskim ukorom, temveč tudi pred sodiščem. A ti veš, Kaltovka, kaj se zgodi, če podrekaš zvezdo? To je — kot če bi bi ti pohodili srce. Daj, Kaltovka, roka roko umije: spusti me, pripravi škaf tople vode, pa bom odšel, kot da se ni nič zgodilo. Kaltovka, je zavpil, zaboga, a si ženska ali satan, Kaltovka!

Ona pa se je le tiščala v kot in zadrževala smeh. Privoščila mu je, nadutežu, pa se peha s prasičkom in ne s prasičem, rekla mu je, naj pojaha tudi njo, pa ga bo spustila, da bo od ljudske oblasti vsaj kakšna korist, iz hleva pa je le prihajalo pridušeno: Na, na, prasička, na, pa še to zemljiško požri, pa še škornje mi ogledaj, jebešti, pa te papirje tudi, na, na, naj ti počti trebuh, potem pa crkni, stegni se, če ne, te bom jaz pospravil, takole, vidiš, si že ukročena, samo ne opletaj tako z ritcem, tako, samo malo še ...

— Pa ja ne hoste jedli postanega mesa, se je končno oglasila Kaltovka, načelnik Zare in republiški ja niso mrhovinarji, ha? Kdo pa ji bo spustil kri, ha! In če se ravno sedaj goni, ha? To je krvavo mesto, gospod sodni izterjevalec Avgust Fijember, se mu je porogala, celo za ljudsko oblast krvavo, hahahaha ...

— A, tu si, je zasikalo iz hleva, tu si, vidiš, je sopol, merim vate, vate, vidiš, četudi je revolver poln gnoja, to bo preluknjal kot sir, vidiš, je zaskrtilo zapiralo in se pobilnila baterija, jaz pa sem odskočil, kajti natanko sem razločil vame uprto cev revolverja in bled, okamenel obraz državnega sodnega izterjevalca Avgusta Fijemberja, ki bi ob strehu le zmagoslavno pomežiknil.

Ne da bi počakal, sem se sklonil in silovito izvlekel zatič. Kaltovka se je umaknila za lestev v kotu, jaz pa za hlevja vrata, skozi katera se je najprej opotekel državni sodni izterjevalec Avgust Fijember, ki si je le pomel oči, naslednji trenutek pa se, ves povljan in zmeden, že zakadil po hribu navzdol. Ne da bi se ozrl, je na vrat na nos zaplul v sneg, prasička, očitno prav tako presenečena in preplašena, pa za njim. S peno v gobcu in visoko dvignjenim repom je bruhnila v belino, nosilo jo je za njegovim razpetim, povajanim ledermanlom, na katerega se je začel loviti sneg, jaz pa sem zlezal v hlev po njegovo aktivko in potančano šiltarico. Kaltovka mi jo je brez besed kot kahljo poveznila na glavo, mi pod pazduho potisnila le na eni strani zaprto aktivko in me z brco ter klofuto napodila z dvorišča.

Naj sem še tako pazil in si tiščal šiltarico na oči, mi je vedno znova padala v sneg, pa tudi vsebina aktivke se je zasejala za mano, aktivke, iz katere ni le izginil z zajčjimi solarskimi ušesi oguljen zvezek ter vonj po klobasi, temveč tudi vonj po odvisljeni kremi za čevlje, s katero jo je državni sodni izterjevalec Avgust Fijember, ki mu je doli po poštriji kratko sledila prasička, namazal sleherno juro.

— Goni se, goni, ga je vsega poklapanega smeje se ogovori miličnik Vilim, ki se mu ni mogel izogniti.

Povlekel se je vase, miličnik pa se je zarežal, se ploskal od smeha po kolenih in zavpil za njim:

— Če si že Kaltovka, pa bi še njo, ti jo vsaj ne bi bilo treba gnati k merjascu, vidiš, kako se ji je odsvetal rep, hahaha! Tega jaz nisem videl, kajti od strahu sem se skril za prvo deblo, položil aktivko na tla in sedel nanjo, sključena kolena pa skušal pokriti s šiltarico, kajti mraz me je načeljal prav vanje, poleg vsega pa se miličniku Vilimu ni nikamor mudilo.

— Svinjgust, hej, Svinjgust, sem še ujel odmevajoč Vilimov glas, preden me je vzel od urujenosti, da sem zakinkal in zasajal, kako me vroč svinjski rilec liže po obraz in nogah in hoče po vsej sili priti do aktivke, brez katere bi mi gotovo primrznila rit.

— Rekel bo le, sem vlekel na ušesa, tovariš Avgust, razočarali

VESTNIK

VESTNIK — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobotna

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Jože Sabjan (odgovorni urednik), Bernarda Balazic-Peček, Jani Dominko, Silva Eöry, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec, Štefan Sobocan, Branko Zunc, Andre Gontar (tehnični urednik), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Našlov uredništva in uprave
Murska Sobotna, Titova 29/1. Telefoni: novinarji 21-383 in 21-064, odgovorni urednik 25-019, glavna urednica in direktorica 25-019, tehnični urednik 21-064 in 21-383, GPS (trženje) 22-403 in 21-064, dopisništva Gorca, naročniški oddelki, rač. novostvo in tisk 21-064 in 21-383, Ljutomer 81-317, telefaks 22-419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za trimesečje 1990 je 100,00 dinarjev, za delovne organizacije 200,00 dinarjev, za naročnike v tujini 70 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobotna: 51900-603-30005. Devizni račun pri A-banki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk GZF Mariborski tisk, Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

VESTNIK

19 91

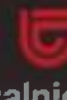
JANUAR	FEBRUAR	MAREC	APRIL	MAJ	JUNIJ
1 T Novo leto 2 S Makarij 3 C Genovefa 4 P Angela 5 S Milena 6 N Sv. tr. kr. 7 P Zdravko 8 T Severin 9 S Julijana 10 C Viljem 11 P Matilda 12 S Tatjana 13 N Verona 14 P Srečko 15 T Pavel 16 S Marcel 17 C Anton 18 P Marjeta 19 S Marta 20 N Boštjan 21 P Neža 22 T Vinko 23 S Rajko 24 C Francisek 25 P Pavel 26 S Robert 27 N Sergej 28 P Tomaž 29 T Valerij 30 S Martina 31 C Marcela	1 P Ignac 2 S Svečnica 3 N Blaž 4 P Andrej 5 T Agata 6 S Dora 7 C Neda 8 P Zlatica 9 S Polona 10 N Viljem 11 P Marija 12 T Pust 13 S Pepelnica 14 C Valentin 15 P Jurko 16 S Julka 17 N Aleš 18 P Simon 19 T Konrad 20 S Leon 21 C Irena 22 P Marjeta 23 S Polikarp 24 N Matija 25 P Tomislav 26 T Aleksander 27 S Jelko 28 C Roman	1 P Albin 2 S Nežka 3 N Marin 4 P Kazimir 5 T Bogoljub 6 S Miroslav 7 C Tomaž 8 P Dan žena 9 S Franciška 10 N Viktor 40 m. 11 P Kristof 12 T Gregor 13 S Kristina 14 C Matilda 15 P Klemen 16 S Herbert 17 N Jerica 18 P Sandor 19 T Jožef 20 S Kavdija 21 C Benedikt 22 P Lea 23 S Bela 24 N Gabriela 25 P Minka M. o. 26 T Evgenija 27 S Zora 28 C Bojan 29 P Ciril 30 S Branko 31 N Velika noč	1 P Hugo 2 T France 3 S Rihard 4 C Izidor 5 P Vinko 6 S Viljem 7 N Darko 8 P Albert 9 T Tomaž 10 S Daniel 11 C Stanko 12 P Lazar 13 S Ida 14 N Hedvika 15 P Nasta 16 T Boža 17 S Rudi 18 C Jaka 19 P Ema 20 S Hilda 21 N Drago 22 P Leonida 23 T Vojko 24 S Jurij 25 C Marko 16 P Ervin 27 S Ustan. OF 28 N Živko 29 P Robert 30 T Katarina	1 S Praznik dela 2 C Boris 3 P Irma 4 S Florijan 5 N Jutja 6 P Dominik 7 T Gizela 8 S Miha 9 C Dan z. vneb. 10 P Izidor 11 S Žiga 12 N Pankracij 13 P Servacij 14 T Bonifacij 15 S Zofka 16 C Janez 17 P Mojca 18 S Erik 19 N Binkosti 20 P Bernard 21 T Feliks 22 S Milan 23 C Željko 24 P Suzana 25 S Urban 26 N Zdenko 27 P Janez 28 T Emil 29 S Magda 30 C Ivana 31 P Telovo	1 S Radovan 2 N Erazem 3 P Karel 4 T Franc 5 S Valerija 6 C Norbert 7 P Anica 8 S Medard 9 N Primož 10 P Marjeta 11 T Srečko 12 S Adela 13 C Anton 14 P Vasilij 15 S Vid 16 N Beno 17 P Dolle 18 T Bogdan 19 S Julijana 20 C Božidar 21 P Alojz 22 S Ahac 23 N Zoltan 24 P Ivan 25 T Hinko 26 S Stojan 27 C Ladislav 28 P Irena 29 S Peter, Pa. 30 N Emilija
JULIJ	AVGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
1 P Bogo 2 T Oto 3 S Tomaž 4 C Urh, d. b. 5 P Ciril, Met. 6 S Marija 7 N Izak 8 P Špela 9 T Veronika 10 S Amalija 11 C Olga 12 P Mohor 13 S Henrik 14 N Frančišek 15 P Vladimir 16 T Valter 17 S Aleš 18 C Miro 19 P Zlata 20 S Elija 21 N Lovrenc 22 P Magdalena, D. v. 23 T Brigita 24 S Kristof 25 C Jakob 26 P Ana 27 S Gorazd 28 N Viktor 29 P Marta 30 T Angelina 31 S Ignac	1 C Alfonz 2 P Bojan 3 S Lidija 4 N Dominik 5 P Snežana 6 T Ljubo 7 S Vijolica 8 C Miran 9 P Roman 10 S Lovrenc 11 N Jasna 12 P Klara 13 T Liljana 14 S Mitja 15 C Marija, Vel. m. 16 P Rok 17 S Mira 18 N Helena 19 P Ludovik 20 T Bernard 21 S Sida 22 C Timotej 23 P Filip 24 S Jernej 25 N Ludvik 26 P Viktor 27 T Monika 28 S Avguštin 29 C Erna 30 P Srečko 31 S Rajko	1 N Tilen 2 P Stefana 3 T Hilda 4 S Zalka 5 C Lovrenc 6 P Petronij 7 S Regina 8 N Marija, M. m. 9 P Adam 10 T Niko 11 S Helga 12 C Maks 13 P Lipe 14 S Rastko 15 N Melita 16 P Ljudmila 17 T Lambert 18 S Dijana 19 C Emilija 20 P Suzana 21 S Matevž 22 N Mavricij 23 P Slavka 24 T Nada 25 S Zlata 26 C Kozma 27 P Justin 28 S Venčeslav 29 N Mihael 30 P Jernej	1 T Julija 2 S Bogomil 3 C Evald 4 P Franc 5 S Flavija 6 N Vera 7 P Marko 8 T Brigita 9 S Dionizij 10 C Danijel 11 P Milko 12 S Maks 13 N Slavoljub 14 P Borut 15 T Terezija 16 S Hedvika 17 C Marjeta 18 P Luka 19 S Etbin 20 N Vendel 21 P Urška 22 T Marija 23 S Biserka 24 C Rafael 25 P Darja 26 S Lucijan 27 N Sabina 28 P Simon 29 T Narcis 30 S Alfonz 31 C Bollenk	1 P Dan m. 2 S Dušanka 3 N Silva 4 P Karel 5 T Elizabeta 6 S Lenart 7 C Engelbert 8 P Bogomir 9 S Božidar 10 N Andrej 11 P Martin 12 T Emil 13 S Stanislav 14 C Nikolaj 15 P Leopold 16 S Jerica 17 N Gregor 18 P Odon 19 T Elizabeta 20 S Srečko 21 C Marija 22 P Cilka 23 S Klemen 24 N Janez 25 P Katarina 26 T Valerij 27 S Zdravko 28 C Jakob 29 P Dan r. 30 S Andrej	1 N Marjan 2 P Blanka 3 T Franc 4 S Barbara 5 C Saba 6 P Miklavž 7 S Ambrož 8 N Marija b.m. 9 P Valerija 10 T Smiljan 11 S Danijel 12 C Amalija 13 P Lucija 14 S Dušan 15 N Krista 16 P Albin 17 T Lazar 18 S Teo 19 C Darko 20 P Evgen 21 S Severin 22 N Dan JLA 23 P Viktorija 24 T Adam, Eva 25 S Božić 26 C Štefan 27 P Janez 28 S Živko 29 N David 30 P Hermina 31 T Silvester

Z A V A R O V A N I E O S E B

MURPHYJEV ZAKON
OSEBNE VARNOSTI

**ČE OBSTAJA
MOŽNOST,
DA LAHKO GRE
KAJ NAROBE,
BO VIKOBE
TUDI ŠLO.**

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

MURSKA SOBOTA

Narava Lučnica in Savinja, ki se stekata v Lučah, sta enega od najlepših krajev v Sloveniji. Kmalu bodo zgradili nov most, ki bo spet povezoval oba bregova. Lučani upajo, da bodo sčasoma spet normalno živeli.

Ljudje ob Muri dobro vedo, kako nevarna zna biti reka, kadar podirja in se razlije iz svojega koila. Takrat vztrepetajo srca, kot da bi se skozi njih pretekali valovi deroče reke. In razbesnelo vodo je težko ukrotiti. Na srečo so zadnje poplave v Sloveniji pokrajino ob Muri zaobšle.

Nekaj groznega pa je bilo v Zgornji savinjski dolini, po kateri vodi pot v enega od naših biserov med naravnimi lepotami — v Logarsko dolino.

KOT DA SO ZAČELI ZNOVA

Po tej poti smo se te dni najprej podali v Nazarje, kjer že 22.

leto prebiva tudi Helena Banfi-Levar. Njen rojstni kraj so Bakovci in zdi se, da je z eno nogo še vedno v vasi svoje mladosti. To vez pa ji predstavlja predvsem naš domači tednik, ki ji ga je oče naročil za darilo pred približno desetimi leti. Takrat še ni čutila, kako dragoceno darilo je bilo to

zanjo, zdaj pa bi se zelo težko ločila od njega. Vsak teden jo poveže z domačimi kraji in prebere ga skoraj od začetka do konca. Tudi hčerka Marjetka, ki obiskuje 3. razred osnovne šole, ga z zanimanjem prelista. Ampak k Heleni nismo šli zaradi Vestnika, temveč da bi nam povedala, kako je ona doživela vodno ujmo prvih novembrskih dni.

Našli smo jo na delovnem mestu — razvojnem oddelku tekstilne tovarne Elkoj v Nazarjah. Tam si služi kruh, odkar se je poročila in preselila v novo okolje.

»Težko bi vam opisala, kako grozno je bilo to. Ko sem se 1. novembra zjutraj zbudila, sem zaslišala tuljenje sirene. Takrat še nisem dojela, kaj se pravzaprav dogaja. Nameravala sem iti na pokopališče in v cerkev. Takrat je sirena znova zatulila. Čez čas so me po telefonu poklicali, naj pridem v tovarno, kjer je treba reševati premoženje. Odpravila sem se zdoma, toda dlje kot do trgovine nisem mogla, saj se je dokaj visoka voda valila iz pobešnele Savinje. Zato sem šla pomagat znanki, ki ji je voda zalila del hiše.

Ves dan smo jo nosili ven. V tovarni smo se lahko zbrali šele drugi dan. Pričakal nas je grozovit prizor: povsod je bilo gosto blato, ki je segalo skoraj do kolena. Voda, ki je dosegla ponekod tudi meter in pol višine, pa je na srečo odtekala. Dogovorili smo se, da se vrnemo pospravljat in čistiti prihodnji dan. Tako smo tudi storili in to je trajalo vse do 13. novembra, ko smo končno lahko začeli delati. Še prej je bilo treba obnoviti domala vse stroje, saj so bili zelo poškodovani. Imeli smo občutek, kot da začenjamo vse znova. Slišala sem, da je bilo škode za okrog 215 milijonov dinarjev, doslej pa smo dobili le milijon dinarjev. Najbolj ogroženi delavci pa so dobili pomoč posebej. Iz Gornje Radgone so nam pripeljali po tisoč kilogramov praška, krompirja in sladkorja. Tovarniške stroje pa so nam pomagali obnoviti tudi elektriki iz tovarne Mura.

Tega, da je prišla pomoč tudi iz Pomurja, sem se še posebno razveselila. Na srečo sama nisem bila ogrožena. Dovolj pa mi je bilo že to, kar sem videla in doživela.

IZKAZALO SE JE TUDI POMURJE

Ali se je v Luče sploh že možno pripeljati z avtomobilom po poti ob Savinji? nas je skrbelo, kajti čez zasnežene hribe bi bilo tvegano iti naprej. Zvedeli smo, da je cesta prevozna, saj teče po njej avtobusni promet. Bila pa je v precej klavrnem stanju. Sledovi pustošenja razbesnele reke so bili vidni domala na vsakem metru, ne le na cesti, temveč povsod v tej ozki dolini.

»Ko je začelo dreti, je drlo, da ljudje niso mogli verjeti lastnim očem. Iz kleti je voda nosila po

denarna nakazila, ali ozimnica, ali gradbeni material, ali oblačila, ali krma za živino, ali ... kar pač kdo more dati. Lahko rečem, da se je izkazalo tudi Pomurje, še posebej občina Gornja Radgona. Od širše družbene skupnosti pa pričakujemo, da nam bo pomagala obnoviti predvsem ceste in mostove.

Tudi za to smo dobili veliko obljub od vseh najvišjih republikanskih funkcionarjev, ki so nas obiskali. Upamo, da bodo obljube tudi izpolnjene, nam je ob koncu obiska v vasi, nekajkrat razglašeni kot najlepši v Sloveniji, dejal predsednik odbora za odpravljanje posledic poplav, Jernej Plankl.

Ko smo se vračali, smo srečali tudi domačina iz Luč, v košu je nesel božično smrečico.

»Da upam, da bomo božič kljub vsemu praznovali srečni, saj v stiski nismo ostali sami,« nam je dejal v pozdrav. V njihovih srcih pa bo seveda vedno ostal trenutek groze, ki jim ga je povzročila vodna ujma, hkrati pa besede hvaležnosti, da v nesreči niso ostali sami.

Besedilo in posnetki: JOŽE GRAJ

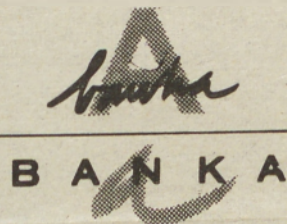

»Da, upam, da bomo Božič kljub vsemu praznovali srečni, saj v stiski nismo ostali sami. Trenutki groze pa ne bodo nikdar pozabljeni.«

vasi krompir, jabolka in drugo ozimnico, pa celo kose hiš in avtomobile. Podivjana Lučnica nas je odrezala od sveta. Ljudje so si lahko reševali le življenja. Še najhuje je bilo v zaselku Podvolovljek, kjer se je sesul tudi zemeljski plaz in eno hišo porušil skoraj do tal. Svoje domove je moralo zapustiti še 5 drugih družin. Tam je zdaj življenje najbrž za večno zamrlo. Ogroženi si bodo postavili domove na novih mestih, to smo v glavnem že rešili. Poskrbljeno je tudi, da nihče ne bo ostal čez zimo brez strehe nad glavo in nepreskrbljen. Pomoč prihaja namreč vsak dan. Ali so to

Helena Levar, naročnica Vestnika v Nazarjah: »Težko bi vam opisala, kako grozno je bilo to. V tovarni Elkoj smo imeli blato do kolen, voda pa nam je uničila skoraj vse stroje in še veliko drugega.«

ABANKA D. D. LJUBLJANA

VEZANE VLOGE PRINAŠAJO VISOKE OBREŠTI

PONUDBA ZA NOVE VEZANE VLOGE

znesek v din	letna obrestna mera		
	nad 1 mesec	nad 3 mesece	nad 6 mesecev
od 1.000 do 25.000	24%	29%	30%
od 25.001 do 50.000	26%	31%	32%
od 50.001 do 100.000	27%	32%	33%
nad 100.001	28%	33%	34%

UPOKOJENCI, KI BODO PREJEMALI POKOJNINO NA HRANILNO KNJIŽICO ALI TEKOČI RAČUN V ABANKI, LAHKO PO UGODNEJŠI OBREŠTNI MERI VEŽEJO TUDI NIŽJE ZNESKE

znesek v din	letna obrestna mera		
	nad 1 mesec	nad 3 mesece	nad 6 mesecev
od 1.000 do 10.000	25%	30%	31%
od 10.001 do 50.000	26%	31%	32%

Vse opravke v zvezi z nakazilom vaše pokojnine bo uredila vsaka enota ABANKE v Sloveniji. Obiščite nas, skupaj bomo poiskali najboljšo rešitev

POSEBNA PONUDBA ZA DEVIZNE VARČEVALCE, ZA VLOGE, VEZANE NAD 3 MESECE

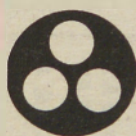
vrsta vloge	letna obrestna mera
DEM	7,25%
ATS	8,25%
CHF	7,75%
USD	7,75%
ITL	9,00%

Ko vloga poteče, sredstva prenesemo na vpogledno vlogo.

VSEM VARČEVALCEM ŽELIMO PRIJETNE PRAZNIKE IN USPEŠNO NOVO LETO 1991!

ABANKA
BANKA PODJETNIH LJUDI

OBRTNO ZDRUŽENJE MURSKA SOBOTA

Titova 5
Telefon: (069) 22-998
Telefax: (069) 22-998

Obrtno združenje Murska Sobota želi vsem obrtnikom, upokojenim obrtnikom, družinskim članom in pri obrtnikih zaposlenim delavcem, srečno in uspeha polno Novo leto 1991.

Njeno življenje za pomoč ljudem

(Ko človeka s pisanjem predstavljam javnosti, da bi ga spoznali tudi drugi, njegovo delo, doživeto ali preživeto, se tudi vprašam, kako bodo to sprejeli ljudje, sovaščani. Ali z zavistjo, privoščljivostjo in zbadanjem ter toliko z lastnimi dodatki in razlagami. Tokrat ta večni dvom tudi zapišem, ker ga je pred razgovorom načela tudi sogovornica).

Tako moramo začeti. Hudo je ostarelim, ko morajo zaradi osamljenosti, predvsem pa boleznih zapustiti svoj dom in oditi v dom za ostarele. Hudo je za njihove otroke, ki roditelju želijo dobro, toda so zaposleni in jih ne morejo negovati na primer v dopoldanskem času. Toda njihovo iskanje žene, ki bi bila pripravljena sprejeti to delo, je največkrat brezupno in dom edina rešitev.

Aranka Čih iz Gornjega Lakoša pa je bila pripravljena sprejeti takšno delo. »Od začetka me je bilo nekoliko strah iti k drugi hiši in nisem vedela, ali bom znala negovati starejšo osebo. Sedaj to delam že leto in pol, pridem ob osmih in do enajstih opravi, kar je treba.«

Dosti je hodila po bolnicah, je nadaljevala, in videla prazno, brezzerno pomoč do ostarelega in bolnega. »Jaz pa pravim, če človek nima ljubezni do sočloveka, tega ne more delati. Meni pa se starejši ljudje smilijo, še posebej, če jih mlajši kregajo. Imam jih rada, tiste, ki so dobri in znajo to spoštovati. Kajti ni denarja, ki bi lahko plačal tako delo, pomoč in tolažbo.«

Za svoje delo Aranka ne postavlja cene, ampak vzame, kar ji dajo. In morda bi v svoje varstvo sprejela še koga, saj ima, kotpra-

vi, veliko življenjske moči. »Rajši jaz pomagam drugim, kot pa da bi sma morala prositi za pomoč. Samo da bi bilo med ljudmi več spoštovanja in ljubezni. Jaz imam tudi rada družbo in vesela sem, če ljudje pridejo k meni.«

Priznati moramo, da Aranka s svojim zaupanjem v ljudi ter z življenjsko voljo in optimizmom preseneča, čeprav tudi zanjo življenje ni bilo zmeraj lahko in je tudi sama prestajala trenutke, ko je mislila, da se nikoli več ne bo mogla pobrati.

Majda Horvat

Dragi gostje in ljubitelji pic!

Gostilna SPIRIČ
iz Černelavec

ima vsak četrtek, petek, soboto in nedeljo več vrst pic. Vsak dan tople malice in jedi po naročilu.

VSEM GOSTOM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1991.
TOPLO SE PRIPOROČAMO ZA OBISK.

Srečanje z Jožetom Kosijem, kovačem iz Ključarovec

S KLADIVOM DO KRUHA

Znani ključarovski kovač Jože Kosi je sredi letošnjega leta odšel v zaslužni pokoj, vendar s tem ni za vedno odložil kovaškega kladiva, ki ga je sicer vihtel vse od 1951. leta. Tedaj je namreč šel za kovaškega vajenca h kovaču Semenču v Ljutomer. Po končani obrtni šoli je nekaj časa še delal pri njem, nato je moral k vojakom, leta 1956 pa se je v Ljubljani še izobraževal v podkovski šoli. Bilo je nekaj teorije iz veterine, predvsem pa veliko praktičnega dela: izdeloval je podkve za konje, vole, krave ... podkaval konje, v prostem času pa si je naredil veliko kovaških pripomočkov, kot so vse mogoče klešče in drugo, saj si je želel čimprej postati samostojen kovač.

»Leta 1957, ko sem naredil podkovni in vozovni mojstrski izpit, sem najel v Stari—Novi vasi Novakovo kovačnico, ki je že nekaj časa samevala, in lotil sem se dela. Po dveh letih pa sem zaprl vrata te kovačnice, saj je bila najemnina previsoka, in najel kovačnico v Ožbaltu ob Dravi. Tja sem popeljal tudi svojo ženo Marijo, ki ni le gospodinja, ampak mi je čisto pomagala v kovačnici. Tam sem podkaval konje in vole, ki so jih imeli predvsem prevozniki lesa, delal in popravil sem vozove, za tovarne avto sem izdeloval »kripe« (ogrodje) za prevoz lesa.«

Jožeta Kosija in njegovo družino (tri hčere) pa je vleklo nazaj v Pomurje. Po devetih letih in pol je že zavihtel kovaško kladivo v Ključarovec, saj si je tam sezidal hišo in uredil lastno kovaško delavnico. Glas o dobrem kovaškem mojstru se je hitro razširil, zato so prihajali k njemu naročati okavje lesenih voz, pozneje pa izdelavo »železnih« voz kmetje iz bližnjih in tudi nekoliko bolj oddaljenih krajev v Prekmurju. Seveda je še naprej tudi podkaval konje, zlasti pa dirkalne kasače. Podkavanje pa ni bil lahek posel, kar je občutil že tedaj, ko je bil v Ožbaltu, saj ga je eden štirinožec brcnil. Tudi z volji ni bilo lahko, saj so bili okorni in jim je bilo težko dvigniti nogo.

»V Ključarovec sem še izpopolnil tipično kovaško in nekova-

ško orodje. Tudi meha za pihanje žerjavice, v kateri sem žaril kovino, ni bilo treba več, kajti to je opravljal ventilator. Še prej, v Ožbaltu, pa je odpadlo »vroče« spajkanje železa, saj sem si že tedaj kupil varilni aparat,« mi je v kovačnici pripovedoval Jože Kosi, jaz pa sem opazoval množico orodja, z očmi pa sem se ustavil

Jože Kosi tudi zdaj, čeprav je v pokoju, ne more brez kladiva. Le-to mu je pomagalo do kruha, zdaj pa mu daje pri-
boljšek.

Foto: Š. S.

Ustanovili tamburaški ansam-
bel — V KS Černelavci pri Mur-
ski Soboti so pred nedavnim
ustanovili tamburaško skupino,
ki šteje 6 glasbenikov in 2 pevki.
Vadijo trikrat tedensko v zadru-
nem domu, sedaj v zimskem času
pa v stanovanju predsednika
upokojencev Janezu Kominu.
Vsi člani ansambla, ki so ga usta-
novili na pobudo Ernesta Bara-
nje, so upokojenci. Brezplačno
igrajo na javnih prireditvah. Do-
slej so nastopili že v Dobrni, Ro-
gaški Slatini, Velenju, Moravskih
Toplicah in M. Soboti in števil-
nih drugih krajih. Za repertoar
skrbi Erni Baranja, ki je bil po-
klicni glasbenik v Ljubljani, igral
pa je tudi v večjih mestih doma
in tujini. Na fotografiji so Ernest
Baranja, Vlado Vrdjuka, Janez
Ščančar, Ivan Horvat, Zoltan
Banfi, v sredini Jožef Baranja
in Evica Celec, manjka pa har-
monikar Franc Haklin.

Boris Hegedüs

JUBILEJ, KI GA NISMO PREZRLI: 50 LET MIZARSTVA PRI KAMPUŠEVIH V GORNJI RADGONI

DRAGOCEN SPOMIN NA DEDKA

Kje začeti zapis o 50-letni mizarški tradiciji? Pri vnučinki Katji, na katero je, kot sama pravi, prešel vonj in otip lesa? Pri njenem očetu Rudiju, na katerega se zdaj obrti glasi? Ali pa kar pri dedku Alojzu?

lahko použil to, kar sem si prine-
sel od doma. Delavnico sem či-
stil zunaj rednega delovnega ča-
sa — po 19. uri! Šolo sem obi-
skoval ob torkih in petkih od 17.
do 19. ure ter ob nedeljah med 8.
in 11. uro, ko smo imeli risanje.
Bil sem dober učenec, saj sem
šolo končal z odliko, zato sem od
ravnateljstva dobil 50 dinarjev
nagrade. Kar zadeva plačilo va-
jenskega dela, pa je bilo tedaj si-
la težko: mnogi starši so bili moj-
strom pripravljeni plačati, samo,
da bi otrokom omogočili izobra-
ževanje. Moj mojster je bil boljši,
saj mi je v četrtem letniku za več-
je praznike, kot so božič, velika
noč in binkošti, dal nekaj žepni-
ne, vsega skupaj menda 400 di-
narjev.«

Alojz je še nekaj časa delal pri
mojstru Paru, nato pri nekaj dru-
gih, odslužil je vojaščino, nato
(1940. leta) pa je v Mariboru na-
redil mojstrski izpit in začel na
svoje. Bilo je torej pred 50 leti!
Moral je biti priden, saj je čez 7
let v Radgoni sezidal hišo in de-
lavnico, kamor je tedaj preselil
obrt.

»Izdeloval sem vse, kar se je
prodajalo: kuhinjske kredence,
zakonske postelje in omare za
mladoporodce, ki so jih ponav-
adi naročili starši; stavbno po-
hištvo (okna, vrata), »trüge« (kr-
ste) za tiste, ki so umrli v bližnji
okolici, in one, ki so izdihali v
domovih za onemogle,« mi je
povedal zgovorni Alojz Kampuš.

Da pa ne bi govoril samo on,
sem nekaj vprašanj postavil še
drugim. Prvi je bil sin Rudi, ki že
od 1966. leta vodi delavnico, oče
Alojz pa je bil do upokojitve za-
poslen pri njem. Zvedel sem, da
je tudi on delal že vse vrste mi-
zarskih izdelkov, v zadnjem času
pa se je specializiral in izdeluje
predvsem krste. Potožil je, da
obrtiška dejavnost ni več tako
živahna kot pred leti, ko je bilo
na vrhuncu gradbeništvo in so
naredili veliko gradbenega pohi-
štva. Preusmeritev na krste ni
slaba, kajti dejavnost je razširila
na prevoze krst in pokojnikov. V
ta namen je prav te dni kupil nov
avto. S tem je predvsem ustregel
hčerki Katji, saj je tudi meni po-
vedala, da se ji je s tem izpolnila
vroča želja. Hčerka je namreč za-
poslena doma, tačas pa neguje
svoje otročičke. Sicer pa po
potrebi v delavnici prejme tudi
zet, ki je drugače zaposlen v Ra-
dencih. Dobri oče Rudi pa že
tuhta, kako rešiti problem zapo-
silitve za svoji 17-letni dvojčici
Dušanko in Biserko, ki za zdaj
žulita zvezke v tekstilni šoli. Se-
veda jim želi sreče tudi mama, ki
je zaposlena na radgonski šoli
kot defektologinja.

Dodobra sem se zaklepetal, na
očeta, dedka in zdaj pradedka
Alojza pa sem skoraj pozabil. Še
o mizarških pripomočkih in lesu
sem ga vprašal.

»Sprva je bilo delo zelo napor-
no, še zlasti, ko sem začel z obr-
tjo. Sprva sem imel le »hobel-
pank« (mizarško mizo), nekaj
žag in obličev. Ščasoma sem ku-
pil motorno cirkularko in porav-
nalko (strojno oblenje). Zdaj, kot
vidite, je v glavni delavnici in
prizidkih veliko strojev, čeprav
bi jih bil nekaj še potrebno ku-

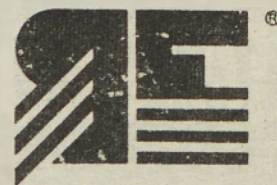
piti. Zdaj imamo tudi večjo zalo-
go lesa; ko pa sem jaz začel z mi-
zarstvom, si tega nisem mogel
privoščiti. Želel sem si, da so
stranke same pripeljale kar naj-
več lesa od doma, da sem lahko
zaračunal le delo.«

Vsega, o čemer je tekla beseda
z Alojzom, seveda ne kaže zapi-

Š. Sobočan

Alojz Kampuš je imel veliko vajencev. Tudi sinova Rudi in Vinko sta se učila pri njem. Foto: Natalija Juhnov

RACIONALIZACIJA
ENERGIJE

**PROJEKTIVA, IZDELAVA IN MONTAŽA
SODOBNIH SISTEMOV OGREVANJA IN
VODOVODA**

- Najsodobnejši sistemi
štednje kotlovnice
- Avtomatska regulacija
- Talno ogrevanje z VPE
cevmi
- Centralno ogrevanje
- Solarni sistemi
- Vodovodne instalacije brez
korozijske iz visokozamreže-
nega polietilena

INFORMACIJE:

RE, MURSKA SOBOTA, Borovnjakova 2,
telefon: (069) 21 866 ali
RE, MARIBOR, Gorkega 25, telefon:
(062) 512 150

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE OBČINSKIH SKUPŠČIN:
GORNJA RADGONA;
LENDAVA IN MURSKA SOBOTA

Leto XXVI

Murska Sobota, dne 27. decembra 1990

Št.: 25

Odgovorni urednik:
MARIJA MATJAŠEC

237. Odlok o spremembi odloka o organizaciji občinskih upravnih organov v občini Gor. Radgona
238. Odlok o spremembi odloka o novelaciji zazidalnega načrta »Industrijska cona v Gornji Radgoni«
239. Odredba o določitvi najvišjih cen v občini M. Sobota
240. Odredba o javni razgrnitvi osnutka ureditvenega načrta za pokopališče v M. Soboti
241. Odredba o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta za gradnjo južnega kanalizacijskega kolektorja v Murski Soboti
242. Odločba o uvedbi komasacijskega postopka na komasacijskem območju Domanjševci
243. Sklep o določitvi letnih povračil za uporabo cest za kmetijske traktorje v občini Murska Sobota
244. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za območje krajevnih skupnosti Gor. Petrovci za naselja: Adrijanci, Boreča, Gor. Petrovci, Lucova, Martinje, Neradnovci, Peskovci, Sulinci, Sanjevci in Zenavlj
245. Sklep o uvedbi samopriskevka za celotno območje Krajevnih skupnosti Mačkovci
246. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za del območja Krajevnih skupnosti Tišina, za naselja Tišina in Murski Črnci
247. Poročilo o izidu volitev na nadomestnih volitvah v 13. volilni enoti ZZD Skupščine občine Lendava
248. Sklep o imenovanju predstojnikov upravnih organov Skupščine občine Gor. Radgona
249. Sklep o razrešitvi funkcije namestnika načelnika oddelka za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj v občini Gor. Radgona
250. Sklep o razrešitvi funkcije direktorja upravne organizacije za urbanistično načrtovanje občine Gornja Radgona

237

Na podlagi 45. člena Zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu skupščine R Slovenije ter o republiških upravnih organih (Ur. l. SRS, št. 24/79, 12/82, 39/85, 37/87 in 18/88), 6. člena odloka o pristojnostih in načinu dela skupščine občine Gor. Radgona (Ur. objave, št. 10/90) je skupščina občine Gornja Radgona na skupnem zasedanju zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 6. 12. 1990 sprejela

ODLOK

O SPREMENBI ODLOKA O ORGANIZACIJI OBČINSKIH UPRAVNIH ORGANOV

1. člen

V odloku o organizaciji občinskih upravnih organov (Ur. objave, št. 14/80, 17/80, 34/81, 2/87, 30/88 in 19/90) v 3. točki 10. člena se črta besedilo v »katerega sestavi je upravna organizacija«.

2. člen

20. člen se dopolni z naslednjim besedilom:

- pripravlja gradiva za program priprave prostorskih izvedbenih aktov
- skrbi za izpolnitev pogojev, ki jih določijo ustrezni organi, organizacije in skupnosti za pripravo prostorskih izvedbenih aktov
- organizira pripravo prostorskih izvedbenih aktov in sodeluje z ustreznimi strokovnimi organizacijami združenega dela pri pripravi strokovnih podlag zanje
- skrbi za razgrnitev strokovnih rešitev in osnutkov prostorskih izvedbenih aktov ter daje pojasnila o rešitvah osnutka prostorskega izvedbenega akta na javnih obravnavah
- pridobiva soglasje ustreznih organov, organizacij in skupnosti k prostorskim izvedbenim aktom
- pripravlja lokacijsko dokumentacijo ter nanjo pridobiva soglasje ustreznih organov, organizacij in skupnosti
- nudi strokovno pomoč samoupravnim organizacijam in skupnostim pri zadevah urejanja prostora
- daje delovnim ljudem in občanom informacije o možnih lokacijah za graditev in druge posege v prostor ter druge informacije v zvezi z urejanjem prostora
- zbira, evidentira ter analizira podatke o predvideni rabi prostora in o posegih v prostor ter vodi evidenco in dokumentacijo predpisov in drugih aktov, s katerimi se ureja prostor.

3. člen

Črta se 20. a člen.

4. člen

V 28. členu se črta besedilo »in upravne organizacije«.

5. člen

Spremembe in dopolnitve tega odloka začnejo veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Št.: 020-3/80-03

Datum: 6. 12. 1990

PREDSEDNIK

Skupščine občine Gor. Radgona
Alojz VOGRINČIČ, dipl. ing. agr.

238

Na podlagi 39. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. l. SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86, 26/90) in na podlagi 6. čl. Odloka o pristojnostih in načinu dela skupščine občine Gor. Radgona (Uradne objave št. 10/90, 7/86, 2/87 in 9/89) so zbori občinske skupščine na skupnem zasedanju zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 6. 12. 1990 sprejeli

ODLOK

o spremembi odloka o novelaciji zazidalnega načrta »Industrijska cona v Gornji Radgoni«

1. člen

V odloku o novelaciji zazidalnega načrta »Industrijska cona v Gornji Radgoni« (Ur. objave št. 17/86) se v 3. členu črta meja zazidalnega načrta in sicer:

točka	X — OS	Y — OS
24	5.169.126	5.577.601
25	5.168.858	5.577.942
a	5.168.882	5.577.963
b	5.168.799	5.578.045
c	5.168.822	5.578.067
d	5.168.901	5.577.980
26	6.168.976	5.578.047
27	5.178.976	5.778.129
28	5.168.954	5.578.154
29	5.169.000	5.578.197
30	5.169.312	5.578.759

2. člen

V 4. členu se črta osma alineja »povečanje proizvodnih kapacitet obstoječega proizvodnega programa«.

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Št.: 350-2/84-10/2

Datum: 6. 12. 1990

PREDSEDNIK

Skupščine občine Gor. Radgona
Alojz VOGRINČIČ, dipl. ing. agr.

239

Na podlagi 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Ur. list SRS, št. 9/85) in 1. člena odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota za sprejemanje ukrepov neposredne kontrole cen na ravni občine (Ur. objave, št. 10/85) je Izvršni svet SO Murska Sobota na seji dne 15. decembra 1990 sprejel

ODREDBO

O DOLŽITVI NAJVIŠJIH CEN

1. člen

Cene naslednjih proizvodov in storitev iz 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Ur. list SRS, št. 9/85): osnovne komunalne storitve (proizvodnja in distribucija vode, prečiščevanje in odvajanje odpadkov, odnašanje in odlaganje odpadkov) in stanarine, ki so jih podjetja in druge pravne osebe ter nosilci samostojnega osebnega dela oblikovali v skladu s predpisi in uporabili na tržišču do uveljavitve te odredbe, se s to odredbo določijo kot najvišje.

2. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odredba, neha veljati odredba o določitvi najvišjih cen (Ur. objave, št. 16/90), Odredba o spremembi in dopolnitvi odredbe o določitvi najvišjih cen (Ur. objave, št. 19/90) in Odredba o spremembi in dopolnitvi odredbe o določitvi najvišjih cen (Ur. objave, št. 21/90).

3. člen

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1. 1. 1991 dalje.

Številka: 38-4/90-3
Datum: 15. 12. 1990

Predsednik
Izvršnega sveta
Ivan OBAL, dipl. oec. l. r.

240

Na podlagi 37. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in 26/90) ter 219. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 20/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je Izvršni svet SO Murska Sobota na seji, dne 6/12-1990, sprejel

ODREDBO

o javni razgrnitvi osnutka ureditvenega načrta za pokopališče v Murski Soboti

I.

Javno se razgrne osnutek ureditvenega načrta za pokopališče v Murski Soboti, ki ga je pod št. 16/90-UN/MS, novembra 1990, izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti.

II.

Osnutek ureditvenega načrta se razgrne v izložbi trgovine »Petrošnik – Blagovnica« v Murski Soboti ter v izložbi zgradbe SO Murska Sobota (Titova c.).

Razgrnitev traja 30 dni od dneva objave v Uradnih objavah pomurskih občin. V tem času bo organizirana tudi javna razprava, kraj in čas razprave bo določen naknadno.

III.

V času javne razgrnitve lahko dajo občani, organi, organizacije in skupnosti pismene pripombe k osnutku ureditvenega načrta Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora občine Murska Sobota ali Zavodu za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti, St. Rozmana ul. št. 5.

Številka: 352-25/90-4
Murska Sobota, dne 6/12-1990

Predsednik
Izvršnega sveta SO
Murska Sobota
Ivan OBAL, dipl. oec., l. r.

241

Na podlagi 37. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86) ter 219. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 20/80, 36/81, 11/84 in 4/86), je Izvršni svet SO Murska Sobota na seji, dne 30. 10. 1990, sprejel

ODREDBO

o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta za gradnjo južnega kanalizacijskega kolektorja v Murski Soboti

I.

Javno se razgrne osnutek lokacijskega načrta za gradnjo južnega kanalizacijskega kolektorja v Murski Soboti, ki ga je pod št. 6/90-IN/MS v maju 1990 izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti.

II.

Osnutek lokacijskega načrta se razgrne v prostorih trgovine »Petrošnik – Schoping« v Murski Soboti ter v izložbi zgradbe SO Murska Sobota (Titova cesta).

Javna razgrnitev traja 30 dni od dneva objave v uradnih objavah pomurskih občin. V tem času bo po potrebi organizirana javna razprava, kraj in čas razprave bo določen naknadno.

III.

V času javne razgrnitve lahko dajo občani, organi, organizacije in skupnosti pismene pripombe k osnutku lokacijskega načrta Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora občine Murska Sobota ali Zavodu za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti, Staneta Rozmana št. 5.

Številka: 352-23/90-4
M. Sobota, dne 30. 10. 1990

Predsednik
Izvršnega sveta SO M. Sobota
Ivan OBAL, dipl. oec., l. r.

242

Skupščina občine Murska Sobota izdaja na podlagi 81. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 17/86), 202. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list SFRJ, št. 32/78) in 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) in na predlog ABC Pomurke KZ Panonke Murska Sobota, naslednjo

ODLOČBO

I. Uvede se komasacijski postopek na komasacijskem območju DOMANJŠEVCI, ki obsega del k.o. Domanjševci in del k.o. Križevci. Komasacijsko območje je določeno z mejo, ki poteka od severnega stika meje med k.o. Domanjševci in k.o. Križevci na severozahodnem robu parcele št. 2266 v k.o. Domanjševci in se nadaljuje proti severu ob zahodnem robu parcel št. 2273, 2272, 2271, se obrne proti vzhodu po severnem robu parcele št. 2271, 2274, 2285, 2287, se obrne proti severu po zahodnem robu parcel št. 2284, 2281, 2280, 2279, se obrne proti vzhodu po severnem robu parcel št. 2279, 2308, 2243 in spet proti severu po zahodnem in severnem robu parcele št. 2243 in po severnem robu parcele št. 2235, nato po zahodnem, severnem robu in vzhodnem robu parcele št. 2221 in se obrne proti vzhodu po severnem robu parcel št. 2227 in po vzhodnem robu prej omenjene parcele proti jugu in se pri parceli št. 2191 obrne proti vzhodu po severni meji parcel št. 2191, 2185, 2184, 2183, 2182. Meja se nadaljuje po zahodnem robu ceste Šalovci—Domanjševci parc. št. 7211 in jo pri severnem robu parcele št. 2154 prečka in se nadaljuje po severni meji parcele št. 2154, se obrne proti severu po zahodnem robu parcel št. 2161, 2157 in 2145 nato se obrne proti vzhodu po severnem robu parcel št. 2145 in 2147, nato proti severu ob zahodnem robu poti parc. št. 2178 in obkroži parcelo št. 2134 in nadaljuje pot proti vzhodu po severni meji parcel št. 2178, 2133, 2132, 2130, 2125, nato proti jugu ob vzhodnem robu parcele št. 2123, 2110 in proti vzhodu po severnem robu parc. št. 2106, nato seka parcelo št. 2103 in se nadaljuje proti severu po zahodni meji parcel št. 2100, 2099, 2098, 2097, 2096 seka pot št. 1897 in gre proti severu po vzhodnem robu prej omenjene poti do severozahodnega roba parcele št. 1896, gre po njenem severnem robu in po severnem robu parcele št. 1890.

Smer meje se obrne proti severu ob zahodnem robu parcele št. 1883, se obrne proti vzhodu po severnem robu parcel št. 1883, 1884, 1885, 1886, seka pot št. 7217 in gre po vzhodnem robu te poti proti jugu, nato gre po severnem robu parcel št. 1910 in 1920, po vzhodnem robu parcele št. 1921, po severnem robu parcele št. 1922, seka pot parc. št. 7218, se obrne proti severu in nadaljuje po severnem robu parcele št. 1938, nato proti jugu po vzhodnem robu parcele št. 1951 in spet po severni meji parcele št. 1950 in po severnem robu poti št. 7214 in po zahodnem robu poti št. 7213 proti severu, prečka pot in se nadaljuje po južnem robu poti št. 7219 in po vzhodni meji parcele št. 1479 proti jugu in po vzhodnem robu parcele št. 1477 in po severni strani poti št. 7213 in obkroži parcelo št. 1462 in 1461 in gre proti jugu ob poti parc. št. 7213. Nato se nadaljuje po južni strani parcel 1454 in preseka št. 1450 in po severni strani 1372, 1371, 1370, 1369, obkroži parcelo št. 1374 in 1380, gre proti jugu po vzhodnem robu parcele št. 1382 in poti, parc. št. 1350, se obrne proti vzhodu po severni meji parcel št. 1342, 1341 in 1339 in obkroži parcelo št. 1388, seka pot parc. št. 7219 in se nadaljuje proti vzhodu po severnem robu parc. št. 384, nato se obrne proti severu in seka parcele 383, 382, 381, nato obkroži parc. št. 396 in gre proti jugu po vzhodnem robu parc. št. 387, se spet obrne proti vzhodu po severni meji parcel št. 1322, 1321, 389, seka pot št. 7222 in nadaljuje smer po severni strani parc. št. 1285, 1281, 1275, 1276, 1280, 1279, 1233, 1234, 1239, 1240, 1243, 1244, 1245, 1249, seka pot parc. št. 7225 in gre proti vzhodu po severni meji parcel št. 1205, 1208, 1193, seka pot št. 7226 in se nadaljuje po severni meji parcel št. 1189, 1187, 1184 in seka pot št. 7227 in se nadaljuje po severni meji parcel št. 1150, 1153/1, 1154, 1155, seka parc. št. 1140, 1137, 1135, 1129 in se nadaljuje po severnem robu parc. št. 1130, seka pot št. 7228 in se nadaljuje proti vzhodu po severnem robu parc. št. 1101, 1105 in seka 1106, seka parc. št. 1107, gre po severnem robu parc. št. 1071 in po vzhodnem robu proti jugu do parc. št. 1073 in jo obkroži, nato gre ob parceli 1076, preseka pot parc. št. 1047 in gre ob njenem severovzhodnem robu, nato seka pot parc. št. 7212 in se nadaljuje po vzhodnem robu prej omenjene poti do parc. št. 4982. Meja se nadaljuje proti vzhodu po severnem robu parcel št. 4982 in 4981, nato se obrne proti jugu po zahodnem robu poti parc. št. 7231 do parc. št. 5022 in poteka po njenem severnem robu proti zahodu in po severnem robu parc. št. 5024, nato obkroži parc. št. 5038 in nadaljuje pot proti jugu po zahodnem robu parcel št. 5037, 5036, 5035, 5034, 5033, 5032, nato obrne smer proti vzhodu po južnem robu parcele št. 5032 in parc. št. 5030, seka pot št. 7230 in se nadaljuje po južnem robu parcele št. 4904/1, nato proti severu ob parcelah št. 4904/1, 4905, 4906, 4910, seka parcelo št. 4912 in se nadaljuje po zahodnem robu parcel št. 4913 in 4914, 4917, 4918, se obrne proti zahodu po južnem robu parcel št. 4858, 4857 in jo obkroži in se nadaljuje proti vzhodu po severnih mejah parcel št. 4859, 4860, 4873, 4872, 4871, 4870, 4869, 4868, 4867 in seka pot parc. št. 7229 in gre proti jugu po njenem vzhodnem robu do parcele 4882, 4883, do ceste parc. št. 7210 ter jo seka in se nadaljuje po vzhodnem robu parcel št. 5620, 5621, 5622 seka potok parc. št. 7204/2 in se na-

daljuje v isti smeri ob parcelah št. 5808, 5809, seka pot št. 5777 in spet proti jugu ob vzhodnem robu parcele št. 5810, obkroži parcelo št. 5814 in gre proti zahodu po južnem robu parcel št. 5815, 5814, 5816, nato proti severu ob parceli št. 5816 in proti zahodu po južnih mejah parcel št. 5821, 5822, 5826, 5827, 5830, 5836, 5844, 5850, seka pot št. 5885 in naprej proti zahodu po južni strani parcel št. 5882, 5889, 5890, obkroži parcelo št. 5891 nato proti severu po zahodni strani parcel št. 5890, 5888 nato gre proti zahodu po južnem in zahodnem robu parcele št. 5894 in po vzhodnem in severnem robu parcel št. 5895 in poti št. 5896 in spremeni smer proti jugu po vzhodni strani parcel št. 5898 in 5900, 5914, 5913, 5912 in gre proti zahodu po južnem robu parcele št. 5912, obkroži parcelo št. 5923 in gre proti severu po zahodnem robu parcel št. 5922, 5920, 5919 nato proti zahodu ob parceli št. 5964, spet na sever ob parcelah št. 5964 in 5965, nadaljuje se po južnem robu parcele št. 5968 in gre na jug po vzhodnem robu parcel št. 5971, 5972, 5973 in po njenem južnem robu proti zahodu prečka pot št. 5979 in se nadaljuje proti zahodu po južni strani parcel št. 6000, 6005, 6012 in po njenem zahodnem robu, naprej po južnem robu potoka parcel št. 7207.

Smer spremeni proti jugu po vzhodni strani parcel št. 6015, 6020, 6021, 6022, 6023, 6024 in jo obkroži, nato proti severu po zahodnem robu prej omenjenih parcel, do poti parcel št. 6045 in ob njeni jugovzhodni strani in jo nato prečka in se nadaljuje po vzhodni strani parcel št. 6056, 6057 proti jugu in spremeni smer proti zahodu po južni strani parcel št. 6057, 6060, 6074, obrne smer proti severu po zahodnem robu parcel št. 6074, 6073, 6072, 6071, 6070, 6069, 6068, 6067, 6066, 6101, 6102, nato proti zahodu po južni strani potoka št. 7204/3 in prečka pot št. 7233 in seka parcele št. 6127, 6128, 6129 proti zahodu, nato proti jugu ob vzhodni strani parcele št. 6130 in nato ob zgornjem robu poti št. 7233, nato proti jugu po vzhodni strani parcel št. 6167, 6168, 6169 in po njenem južnem robu proti zahodu in prečka cesto parcel št. 4210/1 in gre po njenem spodnjem robu do parcele št. 7234, jo prečka in se prečka parcele št. 4202, 4201, 4200, 4199, 4198 proti zahodu in po južnem robu parcel št. 4197, 4196, 4193, 4190, 4187, 4186, 4183 in ob njej proti severu do parcele št. 4181, ki jo seka in nato spremeni smer proti zahodu po južnem robu parcele št. 4176, nato seka parcelo št. 4174 in gre po vzhodnem robu parcele št. 4173 proti jugu in po njenem južnem robu proti zahodu, po južnem robu parcel št. 4168, 4167, nato ob parcelah št. 4166, 4165, 4164, 4163, 4160.

Nato se smer obrne proti severu ob zahodnem robu parcel št. 4160, seka parcelo št. 4159, 4158 in ob parceli št. 4157 in po južnem robu parcele št. 4156, nato seka potok parcel št. 7204/1 in v severozahodni smeri seka parcele št. 4142, 4141, 4140, 4139, 4138, 4137, 4135, 4134, 4132 in pri mostu čez potok parcel št. 7204/1 obrne smer proti jugu po vzhodni strani parcele št. 3482 in poteka po zgornjem robu poti parcel št. 3483 in jo seka pri parceli št. 3484 in se nadaljuje po južni strani prej omenjene parcele seka parcelo št. 3485 in nadaljuje pot po vzhodni strani parcele št. 3479 in po njeni južni strani proti zahodu in se po južnem robu parcel št. 3478, 3477, 3473, 3472, 3471, 3464, 3465, 3463, 3462 in proti severozahodu ob parceli št. 3462, 3461 deli parcelo št. 3461 in po južnem robu parcel št. 3457, 3442, 3441, 3440, 3439, 3438 in po južni strani poti parcel št. 7236, jo pri parceli št. 3410 seka in se nadaljuje proti severu po zahodni strani parcel št. 3410, 3411, 3412, 3415, 3416, 3419, se obrne proti zahodu po južnem robu parcel št. 3421 in 3420, nato proti severu in prečka pot parcel št. 7237 in po zahodnem robu parcele št. 3225, 3230 in po južni strani parcel št. 3231, 3233, prečka potok parcel št. 7204/1, se nadaljuje po njegovem severnem robu in ga spet prečka in tudi parcele št. 3234, 3235, 3236 in prej omenjeni potok, nato prečka parcel št. 3188, 3187, 3185 in spet prej omenjeni potok, se nadaljuje po severni strani potoka in južni strani parcele št. 3245, se obrne proti jugu in poteka po vzhodnem robu parcele št. 3244 in proti zahodu po njenem južnem robu in po južnem robu parcel št. 3243, 3244, 3246 in jo tudi nato preseka do vzhodnega stika med parcelama št. 3263 in 3264 in nadaljuje pot po južnem robu parcel št. 3263, 3269, 3268, se obrne proti jugu ob vzhodni strani parcel št. 3267, 3317, 3319, spet obrne smer proti vzhodu po severnem robu parcel št. 3347, 3346, 3345 in po njenem vzhodnem robu in prečka pot in se nadaljuje proti vzhodu po severnem robu parcel št. 3337, 3332, jo obkroži in gre v zahodno smer po južni strani parcel št. 3338, 3339, 3340, 3341, 3342, 3343, 3344, 3348, 3351 in proti severu ob zahodnem robu parcel št. 3351, 3350, 3349 in proti zahodu po južnem robu parcel št. 3308, 3307, in ob zahodnem robu parcele št. 3307 proti severu in proti zahodu po južnem robu parcel št. 3304, 3303, 3302 in ob parceli št. 3302 proti severu. Nato meja seka parcele št. 3279, 3280, 3283, 3284, 3287, 3288, 3290 proti zahodu, nato obrne smer proti jugu po vzhodnem robu parcele št. 3678 v k.o. Križevci in po njenem južnem robu proti zahodu in po južnem robu parcel št. 3679, 3680, 3686, 3687, 3699, 3702 vse v k.o. Križevci. Nato se smer obrne proti severu po zahodnem robu parcele št. 3702, nato proti zahodu po južnem robu parcel št. 3697, 3696, 3695, 3694, 3693, 3713, 3730 in deli parcele št. 3731, 3734, 3735 in ob parceli št. 3735 proti severu po zahodni strani parcele št. 3736, prečka potok parcel št. 8035 in se nadaljuje v zahodni smeri po južnem robu parcel št. 3655, 3642, 3643, 3644, 3645, 3646, nato po vzhodni strani parcel št. 3652 proti jugu in spet proti zahodu po južnem robu parcel št. 3652, 3650, 3631, 3628, 3625, 3624, 3618, 3617, 3616, 3615, 3614, 3613, 3611, 3610, 3609/3, 3608/2, 3607/2, 3606/2, 3605/2, 3604/2, 3603/2, 3602, 3601 in prečka cesto Murska Sobota—Hodoš parcel št. 8037 in se nadaljuje proti jugu in zahodu po severnem robu prej omenjene ceste in pri parceli št. 4071 spremeni smer na sever ob tej parceli, nato se nadaljuje proti zahodu po južnem robu parcel št. 4141, 4140 in spremeni smer proti jugu ob vzhodnem robu parcel št. 4153, 4154, 4155, 4156, 4157, 4158, 4159 in poteka po južnem robu parcele št. 4159 proti zahodu in se po južnem robu parcel št. 4160, 4263, 4264, 4265, 4266/2 in ob tej parceli proti severu, nato pa pri parceli 4267/1 po južnem robu te parcele in naprej po južnem robu parcel št. 4256, 4254.

Nato se smer spremeni proti jugu po vzhodnem robu parcel št. 4279, 4282, 4283, 4284, 4285, 4286, 4287 in nato proti zahodu po južnem robu parcel št. 4288 in ob njenem zahodnem robu proti severu. Pri parceli št. 4284 se smer obrne proti zahodu, nato prečka pot parcel št. 4300/2 in poteka po njenem zahodnem robu proti jugozahodu do ceste Murska Sobota—Hodoš parcel št. 8037.

Meja poteka po severnem robu prej omenjene ceste oziroma po južnem robu parcel št. 4301, 4302, 4303, 4387, 4388 do spodnjega roba parcele št. 4390 in obrne smer proti severozahodu ob zahodnem robu parcel št. 4390, 4391, 4392, 4395 in ob parceli št. 4395 proti vzhodu, nato pa se smer obrne proti severozahodu in seka parcelo št. 4411 in po zahodnem robu parcel št. 4410, 4423, 4424, 4425 nato proti zahodu po južnem robu parcel št. 4434, 4445 nato proti jugu po vzhodni strani parcele št. 4441 in proti zahodu po južnem robu parcele št. 4456, nato pa proti jugu po vzhodnem robu parcel št. 4485, 4486, 4487, 4488 nato prečka pot parcel št. 4494 in se nadaljuje na njenem južnem robu proti zahodu in se po južnem robu parcele št. 4495. Ob vzhodnem robu parcel št. 4521 smer poteka proti jugu in prečka parcelo št. 4520 in 4519, nato gre ob jugovzhodnem in zahodnem robu parcele št. 4518 proti severu in ob zahodnem robu parcele št. 4517 in južnem robu parcele št. 4514, nato pa proti severu ob okrajni cesti Petrovci—

Križevci parcel št. 8038 po njenem vzhodnem robu. Vmes prečka potok parcel št. 8035. Ob parceli št. 3360 obrne smer proti vzhodu in gre severno ob parceli št. 3360 in 3363, nato pa proti severu ob zahodnem robu poti parcel št. 8042 in po zahodnem robu poti parcel št. 3229 in ob poti parcel št. 3340, spremeni smer proti jugu ob vzhodnem robu prej omenjene poti, nato seka parcele št. 3248, 3247, 3246, 3245, 3244, 3243, obkroži parcelo št. 3239 in poteka proti severu po zahodnem robu parceli št. 3243, 3244, nato seka 3245 in gre ob južnem robu ob parceli 3246 proti zahodu in po južnem robu parceli št. 3342 in proti severu po zahodnem robu poti št. 3340, nato po južnem robu parcele št. 3255 in nato proti jugu parceli št. 3333 in jo obkroži, nato pa nadaljuje pot proti severu po zahodni strani parceli št. 3331, 3330, 3329, 3326, 3325, 3324, 3323, 3322, 3321 in po vzhodnem robu ceste Petrovci—Križevci do stika s potjo parcel št. 8040. Nato smer obrne proti vzhodu po severnem robu prej omenjene poti in gre ob parceli št. 1302, jo obkroži, seka parcelo 1303 in se nadaljuje proti severu po zahodnem robu parceli št. 1323 in 1316, nato spet na vzhod po severnem robu parceli št. 1315 seka pot št. 1339 in po severnem delu parcele št. 1331 in 1415. Meja komasacijskega območja seka pot parcel št. 1417 in se nadaljuje na vzhod po severnem robu parcele št. 1421, po zahodnem in severnem robu parcele št. 1453 in po severnem in zahodnem robu parcel št. 1468, 1470, 1471, 1472 spet seka pot parceli št. 1506 in se nadaljuje proti vzhodu po severni meji parceli št. 1510, nato po vzhodnem robu parcele št. 1511, 1512, spet po severnem robu parceli št. 1515, po vzhodnem robu parceli št. 1515, 1516, 1518, 1519 nato po severnem robu parcele št. 1524, obkroži parcelo št. 1536, se nadaljuje po severnem robu parceli št. 1541, 1540, po zahodni strani parceli št. 1562, obkroži parcelo 1561/2 in 1561/1 in se nadaljuje po severnem robu parceli št. 1577, 1627, 1635, 1628, 1643, 1640, nato seka parceli št. 1639, 1638, gre po vzhodnem robu parcele št. 1636 in po severni strani poti parceli št. 8040, jo nato preseka in se nato nadaljuje po vzhodni strani parceli št. 2412 in 2413, gre ob poti št. 2406 jo seka in se nadaljuje po severovzhodnem robu parceli št. 2398 obkroži parcele št. 2397, 2396, 2395 in gre proti jugu po vzhodnem robu parceli št. 2397, 2394, 2393, 2392, 2391, 2307 po severnem robu parceli št. 2286 in spet po vzhodnem robu parceli št. 2286, 2287, 2288, 2289 nato po severnem robu parceli št. 2277 in 2269 in okrog parcele št. 1864 in po severnem robu parceli št. 1866, 1886, 1867, 1878, 2015/1, 2050, 2048, 2039, 2047, 2052, 2066/2 seka 2067 in parcelo št. 2068 in se nadaljuje po severnem robu parceli št. 2102, 2104 in gre po jugovzhodnem robu parceli št. 2113, 2142/1, proti jugu, nato deli parceli št. 2142/3, 2140 in gre po zahodnem robu parceli 2124/3 in se nadaljuje po južni strani parceli št. 2124/2, 2124/1 nato ob poti parceli št. 2044, jo preseka pri spodnjem robu parcele št. 2126 in se seka v zahodni smeri parcele št. 2042, 2041, 2038, 2036, 2035, 2033 in gre po spodnjem robu parcele št. 2001 nato seka pot parceli št. 1992, se nadaljuje proti severu ob njeni zahodni strani in po južni strani parceli št. 1959 nato se smer obrne proti severu po zahodnem robu parceli št. 1959, 1958, 1957, deli parcele št. 1953, 1952, 1949, 1948, 1945, 1944, 1941, 1940, 1937 in naprej po južni strani parcele št. 1936, po vzhodni strani poti parceli št. 1986, jo seka in gre po južni strani parcele št. 1927, nato spremeni smer proti jugu po vzhodni strani parcele št. 2266/2 in po njeni južni strani in po vzhodni strani parceli št. 2276 in 2275 in deli parcelo št. 2274 in nadaljuje pot proti vzhodu po severni strani parceli št. 2273, deli parcelo št. 2265 in se nadaljuje po severni strani parceli št. 2261, 2259, 2258, 2257, 2256, 2255, deli parceli št. 2252, 2251, 2250, se nadaljuje po parceli št. 2249, 2248 deli parceli št. 2247, gre ob parceli št. 2246 in po severnem robu ceste Murska Sobota—Hodoš št. 3594 na vzhod in pri parceli št. 2218 zavije proti severu ob zahodnem robu parceli št. 2218, 2219, 2223, 2173, 2171, 2162, 2161, 2160, 2159, 2158, 2157, 2155 in proti vzhodu ob prej omenjeni parceli in po severnem robu parcele št. 2156 proti vzhodu do stika med k.o. Križevci in k.o. Domanjševci na sredini zahodnega roba parcele št. 2268 (k.o. Domanjševci), nato gre proti severu po njenem zahodnem robu in po zahodnem robu parceli št. 2267 in parceli št. 2266 in zaključi komasacijsko območje na začetku opisane stika.

Komasacijskemu območju Domanjševci pripadajo še njivske površine na severovzhodnem delu Domanjševcev in se prične na stiku parcele št. 4727 s potjo parcelna št. 1046 in poteka proti vzhodu po južnem robu prej omenjene poti do poti parceli št. 7230 in ob njenem severnem robu, nato pa po severnem robu parceli št. 4791, 4792, 4793, 4794, 4795, in ob vzhodnem robu parceli št. 4795 proti jugu do parceli št. 4788 in ob njenem severnem robu proti vzhodu, nato po njenem vzhodnem robu proti jugu in po vzhodnem robu parceli št. 4787, 4786, 4785, 4784, 4778, 4777, 4776, nato pa po južnem robu parceli proti zahodu št. 4776, 4775, 4774 in ob zahodnem robu parceli št. 4774 severno do parcele št. 4777, nato na zahod po južnem robu parcele št. 4777 in seka pot parceli št. 7230 in se nadaljuje po južnem robu parceli št. 4757 nato pa proti severu ob zahodnem robu parceli št. 4757, 4756, 4751, 4744, 4743, 4742, 4728 in 4727, kjer se meja zaključi.

Iz komasacijskega območja Domanjševci so izločena naselja v k.o. Križevci od zahoda proti vzhodu:

a) Meja poteka od severozahodnega roba parcele št. 3153 in se nadaljuje po severnem robu parceli št. 3153, 3156, 3158, 3130 proti vzhodu, nato se obrne na jug po vzhodnem robu parceli št. 3130, 3125/2, 3126/2, 3129 nato se obrne proti vzhodu po severnem robu ceste parceli št. 8042 in pri parceli št. 3063 obrne smer proti severu ob zahodni strani parceli št. 3063 in 3062 in se nadaljuje ob severni strani parceli št. 3062, 3060 proti vzhodu in poteka ob delu parceli št. 3055 in 3050 in naprej po severnem robu parceli št. 3001, 3000, 2999, 2998, 2997, 2996, 2995, 2994, 2993 na vzhod, nato proti jugu ob vzhodni strani parcele št. 2993, prečka cesto parceli št. 8042 in obrne smer na zahod po južnem robu prej omenjene ceste do parcele št. 3426 in gre po njenem vzhodnem robu na jug do njene tretjine, nato se smer obrne proti zahodu in preseka naslednje parcele št. 3426, 3425, 3424, 3423, 3422, 3421, 3419, 3418, 3412, 3411, 3409 in poteka po zahodni strani parcele št. 3409 proti severu spet prečka cesto parceli št. 8042 in poteka ob spodnjem robu parcele št. 3154 in po njenem zahodnem robu proti severu, nato obkroži parcelo št. 3145 in po njenem južnem, zahodnem in severnem robu in se nadaljuje po zahodni strani parcele št. 3153, do roba, ki je opisan na začetku opisa.

b) Naslednje naselje se začne na vzhodnem stiku poti parceli št. 2981 in ceste parceli št. 8042 in poteka v severni smeri po zahodnih mejah parceli št. 2969 jo seka, nato pa gre po severni strani parcele št. 2968, deli parceli št. 2967, 2966 se nadaljuje ob zahodni strani parcele št. 2963, nato se obrne smer proti vzhodu po severni meji parceli št. 2963 in 2962, deli parcele št. 2960, 2959, 2958, 2951 in poteka spet po severnem robu parceli št. 2957, 2956, 2953, 2914 proti vzhodu, seka pot parceli št. 2949, se obrne proti jugu po vzhodni strani prej omenjene poti do parcele št. 2919 in gre na vzhod po njeni severni strani, seka pot parceli št. 2898/1, se nadaljuje proti jugu po njeni vzhodni strani, nato na vzhod po severnem robu parcele št. 2891 in na sever po zahodnem robu parceli št. 2823 in 2821 in po severnem robu parcele št. 2821, nato po zahodni in severni strani parcele št. 2819 proti vzhodu, nato seka pot parceli št. 2783 in po severnem in vzhodnem robu parcele št. 2815 in po severni strani parceli št. 2811, št. 2768, nato proti jugu po vzhodnem robu parceli št. 2768, 2767, 2764 in smer obrne po severnem robu

ceste par. št. 8042 do na začetku opisanega stika.

c) Naslednje naselje poteka od zahodnega roba parcele št. 2747 in se nadaljuje proti vzhodu po severnem robu parcel št. 2747, 2746/1 seka parcelo št. 2745 in pot par. št. 2722 in se nadaljuje po severnem robu parcel št. 2717, deli parcelo št. 2712 in gre po severnem robu parcel št. 2703, 2705, 2651/2, 2652, 2662 preseka pot par. št. 2007 se nadaljuje po severnem robu parcele št. 2661 in po delu parcele št. 2529 in proti jugu deli parcele št. 2529, 2525/1, 2524, 2523, 2522 in po vzhodnem robu parcele št. 2684 in deli parcelo št. 2521 in po severnem robu parcele št. 2519, seka pot št. 2007 in se nadaljuje proti severu po zahodnem robu poti do južnega roba parcele št. 2682 na zahod in po vzhodni in južni stran parcele št. 2690 in po južni strani parcele št. 2692 in deli parcele št. 2713/1 in 2716 in 2759 nato po južnem robu parcele št. 2758, deli parcelo št. 2757 in obrne smer proti severu po zahodnem robu parcel št. 2756, 2754/2, 2754/1, 2752 in 2747 na začetku opisan rob.

d) Meja se začne na južnem robu parcel št. 2509 in 2478 in poteka proti zahodu po južnem robu parcele št. 2509 nato proti severu po zahodnem robu parcel št. 2509 in 2513 in po severnem robu parcel št. 2513 in 2510 na vzhod nato se smer obrne proti severu po zahodnem robu parcel št. 2473 in 2472 in po severnem robu par. št. 2472 nato po zahodni strani poti par. št. 2406 proti severu in jo pri spodnjem robu par. št. 2469 prečka, nato gre proti vzhodu po severnem robu parcel št. 2337, 2338, 2339, 2340, 2306, 2305 in seka pot, ki je del parcele št. 2310 in na jug po njenem vzhodnem robu. Na zgornji tretjini parcele št. 2303 obrne smer na zahod in seka prej omenjeno pot, nato pa parcele št. 2323, 2325, 2326, 2328, 2331, 2406 in nadaljuje pot po spodnjem robu parcel št. 2492, 2486, 2485, 2484, 2482 in gre ob zahodnem robu parcele št. 2482 proti severu nato pa proti zahodu po južnem robu parcele št. 2478 in 2509.

e) Iz komasacijskega območja k.o. Križevci je izločen tudi kompleks gozda, ki poteka od stika med parcelo št. 4385 in potjo št. 4309 in se nadaljuje proti severu po vzhodni strani prej omenjene poti nato spremeni smer na vzhod ob južnem robu parcele št. 4332 in na sever ob parcelah št. 4333, nato preseka parcele št. 4379, 4378, 4377, 2376/1, 4375 in 4374, nato ob zahodnem robu parcel št. 4372, 4371, 4370, 4369, deli parcelo št. 4367 in po zahodnem robu parcele št. 4364/2, smer se spremeni proti zahodu po južnem in zahodnem robu parcele št. 4366/2, 4366/1, ob južnem robu 4427 nato proti severu po zahodnem robu parcel št. 4427, 4428, 4433 in proti vzhodu na južnem robu potoka par. št. 8305 do poti par. št. 3447, ga deli in gre po vzhodnem robu poti proti jugu, nato seka parcelo št. 4238 in okroži par. št. 4231 in deli parcele št. 4220/1, 4229, 4228, 4227, 4226, 4225 in po vzhodnem robu parcel št. 4243/1, 4244/1, 4245/1, 4246/1 in seka pot par. št. 4300/2 nato gre proti zahodu po spodnjem robu poti par. št. 4300/1 in 4345, 4346, 4325, 4326, 4327, 4330, nadaljuje pot ob zahodni strani parcel št. 4314, 4382 in 4383, nato preseka par. št. 4381, 4384, 4385 in se zaključuje na začetku opisanega stika.

Iz komasacijskega območja v k.o. Domanjševci je izločeno naselje Domanjševci z mejo, ki poteka od stika med parcelo št. 3027 in cesto Šalovci—Domanjševci par. št. 7211 proti severozahodu po zahodni strani ceste približno 30 m nato preseka prej omenjeno cesto se dotakne roba parcele št. 2357 preseka parcelo št. 2356 in gre po severni strani parcele št. 2378, seka parcelo št. 2356 in gre po severni strani parcele št. 2378, seka parcelo št. 2377, 2376 proti vzhodu in se nadaljuje po severnem robu parcele št. 2371, preseka parcelo št. 2363, obkroži parcelo št. 2408/1 in obrne smer proti jugu, seka parcelo št. 2410 in poteka po vzhodnem robu parcele št. 2362, pot nadaljuje proti vzhodu po severnem robu proti par. št. 7217, pri stiku s potjo št. 2952 preseka pot št. 2952 in gre proti vzhodu in pri tem preseka parcele št. 2443, pot, ki je del parcele št. 2461 in se nadaljuje na jug po vzhodni strani parcele št. 2461, obkroži parcelo št. 2460, deli parcelo št. 2452 in se nadaljuje na jug po vzhodni strani poti št. 2952, deli prej omenjeno pot in se nadaljuje na jugozahod po spodnji meji parcel št. 2945, m 2943, 2954, 2957, 2959, oziroma po zahodni strani potoka par. št. 7205 proti jugu in po drugi tretjini te poti obrne smer proti jugozahodu in preseka parcele št. 2919/1, 1923, 2924, 2928, 2929, 2934, 2938/1, pot št. 2952, 2455, 2458, 2465, 2469, pot št. 7216, 2477, 2476, 2489, 2491, 2497, 2498, pot št. 7216, 2477, 2476, 2489, 2491, 2497, 2498, pot št. 2500, gre po južnem robu parcel št. 2516, 2514, deli parcelo št. 2526 do poti v sredini te parcele nato 50 m na poti proti jugu in potem ponovno proti vzhodu in po južnem robu parcele št. 2527, deli parcele št. 2547, 2559, 2561, 2565, se nadaljuje po severnem robu par. št. 2547, 2559, 2561, 2565, se nadaljuje po severnem robu par. št. 2565, 2572, 2575 in po njenem vzhodnem robu proti jugu, nato obrne smer na vzhod in deli parcelo št. 2580 pot št. 2582, 2584, 2585/1, 2592, 2594, 2591, 2596, 2607/1 se nadaljuje po severnem robu parcele 2611, seka pot 7214 in parcele 2756, 2757, 2761, po severnem robu parcele št. 2760, deli parcelo 2767 nato gre po zahodni strani poti št. 7213 proti jugu, jo pri parceli št. 2769 predeli proti vzhodu in gre po severni strani parcele št. 2770, nato deli parcele št. 2775, 2782, 2783/1, 2792, 2795/1, 2804, 2808/1, 2806/1, 2807/1, 2821, pot št. 7219, 4288, 4294, 4297, 4302, deli pot št. 4303, 4307, 4308, 4312, gre med par. št. 4314, 4313, deli parcele št. 4318, 4317, 4323, 4324, 4325, 4327, 4328, 4329, pot 5383, 5384, 5386, 5389, 5390, 5393, 5394, 5399, 5403, gre po severnem robu par. št. 5406, deli par. št. 5409, se nadaljuje po severni strani parcele št. 5350 in 5348, deli 5346, pot št. 7221, 5339, 5343, 5328, 5327, 5326, 5323, pot št. 5302 in gre po severnem robu parcel št. 5296, 5289, 5288/2, deli pot št. 7222 in se nadaljuje na sever po vzhodni strani prej omenjene poti oziroma po zahodni strani parcele št. 5286 in po njeni severni strani in po severni strani parcele št. 5283, po zahodni strani parcel št. 5279 in 5281, prečka pot št. 7232 in se nadaljuje po severni strani poti nato ob severnem robu 5260, nato ob severni in vzhodni strani parcele št. 5222 in po severni strani parcele št. 5217 in po severozahodni strani parcele št. 5212, 5226, 5227, 5228 prečka pot št. 7226 in se nadaljuje proti vzhodu po severnem robu par. št. 5189 in prečka pot št. 7227 in gre proti jugu po vzhodnem robu te poti do severnega roba parcele št. 5183 in po severnem robu par. št. 5148 in jo prečka nato ob zahodnem robu poti št. 5176, jo prečka in se nadaljuje po spodnjem robu par. št. 5172, nato pa po severnem robu parcel št. 5171, 5167, 5166, 5165, prečka pot št. 7228 in po severnem robu parcel št. 5068, 5067/2, 5064, 5063, 5062, 5061, 5060, 5069, 5058 proti jugu do ceste Mačkovci—državna meja in poteka po njenem severnem robu proti vzhodu in na sredini spodnjega roba parcele št. 5048 prečka prej omenjeno cesto proti jugu in se nadaljuje po vzhodnem robu parcele št. 5569 do njene polovice, nato pa se smer obrne na zahod in seka parcele št. 5569, 5568, 5565, 5564, 5562, 5560 in 5559, gre po spodnjem robu par. št. 5561, 5556, deli št. 5557, 5553, 5552, 5551, 5550, gre skozi spodnji vogal parcele št. 5549, deli parcele št. 5547, 5545, 5541, 5538, 5537, 5534, 5532 in poteka skozi spodnji stik med parcelama št. 5530 in 5531, deli 5531, 5524, 5521 in se nadaljuje po južnem robu parcele št. 5520, deli par. št. 5515, 5513, 5511, 5510 in po severnem robu parcele št. 5509, deli 5506, 5504, 5503, 5502, 5500, 5490 in po spodnjem robu parcele št. 5491, 5492 in ob vzhodnem robu poti št. 5487 in jo pri severozahodnem vogalu par. št. 5488 seka in seka še št. 5481, nato poteka proti severu ob zahodnem robu par. št. 5479 in se smer spremeni na zahod in deli

parcele št. 5480, 5478, 5475 in po južni strani parcele št. 5474 in deli št. 5467 nato po južni strani par. št. 5465 in seka parcelo 5457, nato gre po južnem robu 5456 in 5454 in na sever po zahodni strani št. 5454 do južnega roba par. št. 5453, kjer se smer obrne na zahod in poteka po južnem robu št. 5453, deli par. št. 5450, 5449, 5448, 5445, pot št. 5443, po severnem robu par. št. 5442, nato se nadaljuje po južnem robu ceste Mačkovci—državna meja do vzhodne strani parcele št. 5435 in se obrne proti jugu po vzhodni strani par. št. 5435, 5436 do njene tretjine, kjer se smer obrne na zahod in deli parcele št. 5436, 5434, 5433, 5431, 5430, 5428/1, 5427, 5419, 5417, 5416, 5415, 5414, 5412, 4237, 4238, 4239, 4240, 4241, 4243, 4244, 4245, 4246, 4247, 4248, 4249, 4251, 4254, 4255, 4258, 4260, 4266, 4269, 4270, 4272, 4274, 4275, 4276, 4277, 4280, 4281, 4282/1, 4286, 2823, 2825, 2827, 2828 in obkroži par. št. 2830 in malo nad severozahodnim vogalom parcele št. 2830 seka parcele št. pot 2835, nato gre po južnem robu 2830, 2839, ter seka 2843, 2846, 2850, 2851, 2858, 2859, po severnem robu 2862 in gre ob zahodni strani par. št. 2861 do spodnjega roba parcele št. 2863 in poteka proti zahodu po južnem robu par. št. 2863, 2869 in seka par. št. 2870 in po njenem zahodnem robu proti severu do višine par. št. 2872, kjer se obrne na zahod in seka par. št. 2871, nato po spodnjem robu št. 2872, deli št. 2882, 2883/1 in ob zahodnem robu 2883/1 proti severu do spodnjega roba par. št. 2884/2, nato ob njenem spodnjem robu proti zahodu in deli št. 2884/1, 2885 po spodnjem robu št. 2886, deli 2890, 2891, 2892 in nato po zahodnem robu par. št. 2892 in 2893 proti severu do spodnjega roba ceste Mačkovci—državna meja par. št. 7210 in poteka na zahod po spodnjem robu št. 7210 do par. št. 2907, nato gre na jugozahod po vzhodni strani 2907, nato pa proti severozahodu deli par. št. 2907, potok št. 7204/1, 3452, 3449, 3456, 3448, 3447, 3446 spet seka prej omenjeni potok in poteka ob njegovem zgornjem robu do poti par. št. 3217 in deli parcele št. 3217, 3216, prej omenjeni potok in parcele št. 3219, 3220, deli potok, nato 3211, spet potok in parcele 3222, 3225, nato se dotika spodnjega roba potoka št. 7204/1, deli par. št. 3226, spet potok in se obrne na sever po zahodni strani par. št. 3204 do ceste Mačkovci—državna meja in se obrne na jugovzhod po spodnjem robu prej omenjene ceste in na prvi tretjini zgornjega roba par. št. 3212 spremeni smer na sever ter deli cesto Mačkovci—državna meja 7209 in se nadaljuje po zahodnem robu par. št. 2985, nato deli par. št. 2987 do spodnjega roba par. št. 2990 in se nadaljuje po njenem zahodnem robu in po zahodnem robu št. 2988, 2992 nato proti zahodu po spodnjem robu par. št. 2995/3 nato proti severozahodni smeri do jugozahodnega roba par. št. 3023, medtem deli parcelo 2995/1 in 2994 in ponovno 2995/1 in gre na sever po zahodnem robu par. št. 3023 in po njenem severnem robu na vzhod in po severnem robu parcel št. 3024, 3026, 3027 do na začetku opisanega stika.

2. Posamezni komasacijski udeleženci vlagajo v komasacijski sklad naslednje parcele:

3. Komasacijsko območje zajema zemljišče lastnikov, katerih seznam je na vpogled vsem komasacijskim udeležencem in drugim zainteresiranim na Sekretariatu za kmetijstvo in gozdarstvo občine Murska Sobota.

4. Podatki o parcelah, zajetih v komasaciji, so na vpogled na Geodetski upravi Skupščine občine Murska Sobota in v zemljiški knjigi Temelnjega sodišča v Murski Soboti.

5. Z uvedbo komasacijskega postopka je na komasacijskem območju prepovedana graditev in sajenje nasadov ter gozdnega drevja, parceliranje zemljišč in promet z zemljišči. Izjemoma je dovoljen promet z zemljišči do konca razgrnitve elaborata obstoječega stanja zemljiškega komasacijskega sklada, če gre za zmanjšanje števila lastnikov in solastniških deležev ali če gre za dokončanje pravnega posla za prenos lastništva na zemljiščih, ki je dejansko že opravljen ali če postane zemljišče družbena last. Potrdilo, da gre za izjemen primer izda Sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo občine Murska Sobota.

6. Idejna zasnova ureditve komasacijskega območja in drugi elaborati v komasacijskem postopku bodo razgrnjeni najmanj 15 dni v Vaško-gasilskem domu v Domanjševcih v roku, ki ga bo določil Sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo občine Murska Sobota.

7. Komasacijski udeleženci in drugi, ki imajo na tem območju kakšen na zakon opri pravi interes, lahko podajo pripombe, predloge oz. ugovore na razgrnjene elaborate.

8. Izvajanje ureditvenih del na komasacijskem območju in dolžnosti strank v zvezi z deli se urejajo v okviru melioracijske skupnosti.

9. Vrednotenje komasacijskega sklada bo izvršeno po določilih Navodila za vrednotenje zemljišč komasacijskega sklada.

Za 1 m² zemljišča posameznega vrednostnega razreda se določi vrednost v cenilnih enotah zaradi zamenjave in vrednosti v denarju zaradi denarne poravnave razlike v vrednosti vloženega in dobljenega zemljišča.

Če se na komasacijskem območju zaradi ureditve zemljišč poveča ali zmanjša površina poti, melioracijskih jarkov in drugih objektov se dodeli vsakemu komasacijskemu udeležencu sorazmerno z vloženim zemljiščem manjša oziroma večja površina zemljišča.

10. Lastniki oz. uporabniki kmetijskih zemljišč na komasacijskem območju, ki so posekali drevje in zarast na površinah, katere niso hile predvidene v melioracijskem projektu, dobijo v komasacijskem postopku te iste površine melioracijsko neurejene nazaj, kot novododeljena zemljišča iz komasacijskega sklada.

11. Skupščina občine Murska Sobota pooblašča Geodetski zavod Republike Slovenije, da v njenem imenu opravlja mejni ugotovitelni postopek, razgrnitev elaborata obstoječega stanja zemljišč na komasacijskem območju in elaborata vrednotenja zemljišč na komasacijskem območju ter seznanitev komasacijskih udeležencev z dodeljenimi zemljišči v naravi.

12. Ta odločba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah Pomurskih občin, posameznemu komasacijskemu udeležencu pa se odločba vroči v taki obliki, da izrek odločbe glede v komasacijo zajetih parcel vsebuje le isti del, ki se nanaša na udeleženca.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo ni pritožb, dopusten pa je upravni spor. Upravni spor se sproži s tožbo. Tožba se vložijo pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije ali pa se mu pošlje po pošti v 30 dneh po prejemu te odločbe. Tožba se lahko da na zapisnik pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije ali pri katerem drugem rednem sodišču.

Številka: 464-13/90-1

V Murski Soboti, dne 22. novembra 1990

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Andrej GRENČER, l. r.

Na podlagi četrtega odstavka 12. člena ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev IX. do LXXXIX. k ustavi SR Slovenije (Ur. list SRS št. 32/89) in 40. člena zakona o cestah (Ur. list SRS št. 2/88) ter 15. člena odloka o nerazvrščenih prometnih površinah v občini Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin št. 25/85) je Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota na seji dne 6. decembra 1990 sprejel

SKLEP

o določitvi letnih povračil za uporabo cest za kmetijske traktorje v občini Murska Sobota

1. člen

Uporabniki cest plačujejo za kmetijske traktorje letna povračila — za dobo 12 mesecev — za uporabo cest glede na moč motorja v naslednjih višinah:

— do 18 kW	(do 25 KM)	144,00 din
— nad 18 kW do 28 kW	(od 26 do 40 KM)	215,00 din
— nad 28 kW do 46 kW	(od 41 do 63 KM)	268,00 din
— nad 46 kW do 60 kW	(od 64 do 82 KM)	321,00 din
nad 60 kW	(nad 82 KM)	382,00 din

2. člen

Sredstva povračil iz 1. člena tega sklepa zbirajo krajevne skupnosti. Za zbiranje oziroma izterjavo pristojbin so odgovorni Sveti krajevnih skupnosti.

3. člen

Sredstva pridobljena iz povračil za uporabo cest za kmetijske traktorje so dohodek krajevnih skupnosti in se uporabljajo za redno vzdrževanje in varstvo cest, ki so v upravljanju krajevnih skupnosti.

Vsak lastnik traktorja je dolžan v skladu z Zakonom o cestah predpisano povračilo za uporabo cest plačati. V kolikor ne plača v določenem roku, se ga izterja po veljavnih predpisih.

4. člen

Višina povračil se med letom usklajuje s sklepom Izvršnega sveta v skladu z dvigom pristojbin za ostala motorna vozila.

5. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah.

Številka: 385-4/90-5

M. Sobota, dne 6. 12. 1990

Predsednik
Izvršnega sveta
Ivan OBAL, dipl. oec., l. r.

244

Na podlagi 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS, št. 35/85) in 21. člena Statuta krajevne skupnosti Gornji Petrovci, je svet krajevne skupnosti Gornji Petrovci na svoji seji dne 17. 12. 1990 sprejel

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje krajevne skupnosti Gornji Petrovci za naselja: Adrijanci, Boreča, Gornji Petrovci, Lucova, Martinje, Neradnovci, Peskovci, Stanjevci, Sulinci in Ženavlje.

1. člen

Po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu dne 16. 12. 1990 se za območje krajevne skupnosti Gornji Petrovci uvede samoprispevek v denarju in delu.

2. člen

Krajevni samoprispevek se uvede za dobo 5 let in sicer od 1. 1. 1991 do 31. 12. 1995.

3. člen

Sredstva zbrana s samoprispevkom bodo uporabljena za naslednje namene:

50 % za sofinanciranje gradnje sledečih cest:

— R 356 — Adrijanci — Šalovci R 355

— Sulinci — Lucova — Neradnovci

— Gornji Petrovci — Stanjevci

— odcep 356 — vas Boreča

50 % pa za:

— vzdrževanje vaških cest in mostov

— gradnjo, vzdrževanje in opremo mrtvašnic ter ureditev pokopališč

— vzdrževanje, gradnjo in ureditev vaško gasilskih domov

- kurirska služba v krajevni skupnosti
- ostalo komunalno dejavnost

4. člen

S krajevnim samoprispevkom se bo predvidoma zbralo 2.500.000,00 din. Višina sredstev za posamezne namene se določi s programom in finančnim načrtom krajevne skupnosti.

5. člen

Krajevni samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju krajevne skupnosti Gornji Petrovci ali imajo tu nepremičnine in sicer v naslednji višini:

a) v denarju

— 2 % od neto osebnih dohodkov zaposlenih

— 2 % od neto OD in davčne osnove iz samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti

— 5 % od katastrskega dohodka od kmetijske dejavnosti

— 2 % od pokojnin, razen pokojnin z varstvenim dodatkom

— 4 % od povprečnega OD v Republiki Sloveniji v preteklem letu za delavce, ki so na začasnem delu v tujini

— 500,00 din v pavšalnem letnem znesku prispeva vsak lastnik vikenda, vinske kleti ali počitniške hišice, ki so zgrajene na teritoriju krajevne skupnosti

b) v delovni obveznosti

— 2 delovna dneva po 8 ur za občana, nosilca gospodinjstva ali njegovega družinskega člana

— na vsakih 2 ha obdelovalne zemlje še po 1 delovni dan po 8 ur

za nosilca kmečkih gospodinjstev ali njegove družinske člane

— za vse lastnike traktorjev navoz gramoza 15 m³

c) nadomestilo v denarju

— za vsak neizvršen delovni dan, ki traja 8 ur 400,00 din

— za neopravljen navoz gramoza 15 m³ 1.500,00 din

Svet krajevne skupnosti Gornji Petrovci se pooblašča, da vsako leto valorizira vrednost neopravljenih nadenarnih obveznosti, prav tako tudi pavšalni letni znesek lastnikom vikendov, vinskih kleti in počitniških hišic v skladu z gibanji cen v preteklem letu.

6. člen

Krajevna skupnost lahko sredstva, ki so začasno prosta, vroči pri banki za določen čas.

7. člen

Samoprispevka v denarju in delu so oproščeni tisti zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispevku.

8. člen

Neporabljena namenska sredstva za gradnjo ceste Gornji Petrovci — Martinje v višini 220.000,00 din, ki so bila zbrana v prejšnjem programu krajevnega samoprispevka, se prenesejo v sklad za sofinanciranje cestnega programa, ki je bil predložen na referendumu.

9. člen

S krajevnim samoprispevkom zbrana sredstva se bodo v celoti namenila za izvajanje programa iz 3. člena tega sklepa, zbirala pa se bodo na zbirnem računu krajevne skupnosti Gornji Petrovci št. 51900-842-035-82357.

10. člen

Samoprispevek od OD se obračunava ob vsakem izplačilu, od dohodka iz kmetijstva, obrtnih in druge gospodarske in negospodarske dejavnosti ter intelektualnih storitev obračunava in odteguje pristojni občinski organ, od zaposlenih v tujini ter samoprispevka v delu pa obračunava krajevna skupnost, ki o višini samoprispevka in obveznosti v delu obvesti vsakega zavezanca.

11. člen

Nadzor nad dotokom sredstev, njihovo uporabo ter izvajanje del vrši svet krajevne skupnosti Gornji Petrovci, ki najmanj enkrat letno poroča zborom delovnih ljudi in občanov.

12. člen

Ta sklep velja z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 1. 1991.

Štev.: 01-57/1990

Datum: 17. 12. 1990

Predsednik sveta KS
KERČMAR Marjan

245

Na osnovi 3. člena Zakona o samoprispevku (Uradni list SRS, št. 35/85) in 15. člena Statutarnega sklepa Krajevne skupnosti Mačkovci je Svet Krajevne skupnosti Mačkovci na seji dne 17. 12. 1990 sprejel

SKLEP

o uvedbi samoprispevka za celotno območje KRAJEVNE SKUPNOSTI MAČKOVCI

1. člen

Po odločitvi občanov na referendumu dne 16. 12. 1990 se na območju Krajevne skupnosti Mačkovec za naselja Dankovci, Kuštanovci, Mačkovec, Moščanci, Otovci, Pečarovci, Poznanovci in Prosečka vas, uvede samoprispevek v denarju in delu.

2. člen

Samoprispevek se uvede za dobo 5 let od 1. 1. 1991 do 31. 12. 1995 in bo uporabljen za naslednje namene:

- gradnja in vzdrževanje asfaltnih in makadamskih cest
- gradnja in vzdrževanje mostov in propustov
- gradnja in vzdrževanje avtobusnih postajališč
- gradnja, vzdrževanje in oprema mrliških vež, urejanje pokopališč, elektrifikacija zvonov
- dograditev in vzdrževanje gasilskih domov
- sofinanciranje gasilske opreme in opreme za potrebe CZ, gradnja požarnih mlak
- ureditev odlagalnišč odpadkov
- urejanje vodotokov in vodooskrba
- vzdrževanje ostalih vaških objektov
- kritje stroškov razsvetljave, sofinanciranje trafopostaj
- funkcionalna dejavnost krajevne skupnosti

3. člen

Samoprispevek plačujejo delovni ljudje in občani, ki imajo stalno prebivališče na območju Krajevne skupnosti Mačkovec in sicer v naslednji višini:

a) v denarju

V naseljih DANKOVCI, KUŠTANOVCI, MAČKOVCI, MOŠČANCI, OTOVCI, POZNANOVCI in PROSEČKI VASI

- 2 % od neto osebnega dohodka zaposlenih
- 1 % od pokojnin, razen pokojnin z varstvenim dodatkom
- 2 % od čistega dohodka občanov, ki opravljajo obrtno, intelektualno in drugo gospodarsko in negospodarsko dejavnost
- 2 % od povprečnega osebnega dohodka R Slovenije v tekočem letu za delavce, ki so na začasnem delu v tujini in imajo stalno bivališče v navedenih naseljih KS

- 20 % od katastrskega dohodka

v naselju PEČAROVCI

- 1 % od neto osebnega dohodka zaposlenih
- 1 % od pokojnin, razen pokojnin z varstvenim dodatkom
- 1 % od čistega dohodka občanov, ki opravljajo obrtno, intelektualno in drugo gospodarsko in negospodarsko dejavnost
- 1 % od povprečnega osebnega dohodka R Slovenije v tekočem letu za delavce, ki so na začasnem delu v tujini in imajo stalno bivališče na območju naselja Pečarovci

- 20 % od katastrskega dohodka

b) v delovni obveznosti

- po en delovni dan za delozmožnega občana
- lastnik zemljišča in ostali družinski člani na vsakih 3 ha zemljišča, ki ga skupno posedujejo, dodatno po 1 delovni dan
- lastnik vsakega traktorja navoz 10 m³ gramoza ali zemlje

Za neopravičeno delovno obveznost se izterja nadomestilo. Svet krajevne skupnosti se pooblašča, da nadomestilo vsako leto na novo ovrednoti.

4. člen

Plačevanja samoprispelka so oproščeni občani iz 12. člena Zakona o samoprispelku (Ur. list SRS št. 35/85).

5. člen

S samoprispelkom zbrana sredstva so namenjena za izvajanje petletnega plana krajevne skupnosti, zbrala pa se bodo na posebnem žiro računu 51900-842-035-82112.

Svet krajevne skupnosti lahko sredstva, ki so začasno prosta vroči pri banki za določen čas v skladu s programom.

6. člen

Sredstva samoprispelka, ki se bodo zbrala po stopnjah iz 3. člena bodo zaradi večanja osnov v petletnem obdobju večja od navedenega v 2. členu sklepa o razpisu referenduma (Uradne objave št. 22/90), se bodo v celoti uporabila za financiranje programa krajevne skupnosti.

7. člen

Samoprispevek od osebnih dohodkov zaposlenih bo obračunaval in odtegoval izplačevalec osebnih dohodkov, samoprispevek od katastrskega dohodka, čistega dohodka oseb, ki opravljajo obrtno, intelektualno in druge gospodarske in negospodarske dejavnosti, bo obračunaval in odtegoval za družbene prihodke pristojen občinski upravni organ. Samoprispevek od pokojnin bo obračunaval in odtegoval izplačevalec pokojnin. Samoprispevek od zaposlenih v tujini, samoprispevek v delu oziroma nadomestilo za neizpolnitev delovne obveznosti bo obračunaval Svet krajevne skupnosti Mačkovec.

8. člen

Stopnja krajevnega samoprispelka od katastrskega dohodka je prilagojena na osnovo iz leta 1990. V primeru spremembe KD se pooblašča svet krajevne skupnosti, da stopnjo spremeni v skladu z ugotovljeno spremembo katastrskega dohodka.

9. člen

Nadzor nad zbiranjem in porabo sredstev samoprispelka bo opravljal svet krajevne skupnosti in bo o tem vsako leto poročal zboru delovnih ljudi in občanov.

10. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 1. 1991.

Številka: 03-60/90

Datum: 17. 12. 1990

Predsednik sveta
Franc SUKIČ, l. r.

246

Na podlagi 3. člena Zakona o samoprispelku (Uradni list SRS št. 35/85) in 16. člena statutarnega sklepa Krajevne skupnosti Tišina, je svet KS Tišina na svoji seji dne 28. 11. 1990 sprejel

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispelka za del območja Krajevne skupnosti Tišina, za naselji Tišina in Murski Črnci.

1. člen

Po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu dne 25. 11. 1990, se za del območja KS Tišina — naselji Tišina in Murski Črnci uvede samoprispevek v denarju in delu.

2. člen

Krajevni samoprispevek se uvede za dobo 5 let in sicer od 1. 1. 1991 do 31. 12. 1995.

3. člen

Sredstva, zbrana s krajevnim samoprispelkom, bodo uporabljena za:

v naselju Tišina: navoz gramoza in ureditev vaških cest, ureditev parkirnega prostora pri pokopališču, asfaltiranje vaških ulic, obnova vodovodnega zajetja, regulacija potoka Mokoš, sofinanciranje razširitve prostorov Osnovne šole Tišina, ostala komunalna dejavnost; v naselju Murski Črnci: asfaltiranje vaških ulic in asfaltna prevleka na že asfaltirane vaške ceste in ulice, dograditev vaško gasilskega doma, dokončanje del na regulaciji potoka Mokoš in izgradnja mostov, ureditev vaških zelenic in nasadov, dokončanje del na avtobusnih postajališčih in postavitve zavetišča, navoz gramoza in ureditev vaških cest, sofinanciranje razširitve prostorov Osnovne šole Tišina, ostala komunalna dejavnost.

4. člen

S krajevnim samoprispelkom se bo predvidoma zbralo 1.450.000,00 din. Višina sredstev za posamezne namene se določi s programom in finančnim načrtom krajevne skupnosti.

5. člen

Krajevni samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju Krajevne skupnosti Tišina, v naseljih Tišina in Murski Črnci.

Samoprispevek v obeh naseljih bo znašal:

a) v denarju:

- 2 % od neto osebnih dohodkov zaposlenih
- 2 % od neto OD in davčne osnove iz samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti
- 4 % od katastrskega dohodka od kmetijske dejavnosti
- 1 % od pokojnin, razen pokojnin z varstvenim dodatkom
- 2 % od povprečnega OD v Republiki Sloveniji v preteklem letu za delavce, ki so na začasnem delu v tujini in imajo stalno prebivališče v posameznem naselju, za katero je razpisan referendum o uvedbi krajevnega samoprispelka;

b) v delovni obveznosti:

- občani — nosilci gospodinjstva ali njegovi družinski člani po 3 delovne dni letno;
- lastniki traktorjev 16 ur letno v prevozi v naselju Tišina;
- lastniki traktorjev 8 ur letno v prevozi v naselju Murski Črnci.

Kdor iz določenih razlogov ne bo mogel opraviti dogovorjene delovne obveznosti, bo plačal neopravičena dela v denarju in sicer po veljavnem ceniku Komunalnega podjetja M. Sobota.

6. člen

Krajevna skupnost lahko sredstva samoprispelka, ki so začasno prosta, vroči pri banki za določen čas.

7. člen

Glede oprostitve plačila samoprispelka se uporabljajo določila 12. člena Zakona o samoprispelku (Uradni list SRS št. 35/85).

8. člen

S krajevnim samoprispevkom zbrana sredstva se bodo v celoti namenila za izvajanje programa iz 3. člena tega sklepa, zbirala pa se bodo na zbirnem računu Krajevne skupnosti Tišina št. 51900-842-035-82245.

9. člen

Samoprispevek od osebnega dohodka in pokojnin se obračunava ob vsakem izplačilu, od dohodka iz kmetijstva, obrtne in druge gospodarske in negospodarske dejavnosti ter intelektualnih storitev obračunava in odteguje pristojen občinski organ, samoprispevek od zaposlenih v tujini in v delu pa obračunava krajevna skupnost, ki vsakega zavezanca pisмено obvesti o njegovi obveznosti ter roku plačila.

10. člen

Nadzor nad dotokom sredstev, njihovo uporabo ter izvajanje del vrši svet Krajevne skupnosti Tišina, ki najmanj enkrat letno poroča zborom delovnih ljudi ter občanov naselja Tišina in Murski Crnci.

11. člen

Ta sklep velja z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. januarja 1991 dalje.

Tišina, 13. 11. 1990

Predsednik sveta
Krajevne skupnosti Tišina:
FLEGAR Alojz I. r.

247

POROČILO

o izidu volitev na nadomestnih volitvah v 13. volilni enoti zbora združenega dela Skupščine občine Lendava, dne 13. 12. 1990

Občinska volilna komisija je na seji, dne 13. decembra 1990 ugotovila, da so bili na nadomestnih volitvah na vseh dvanajstih voliščih 13. volilne enote zbora združenega dela — področje vzgoje in izobraževanja, doseženi naslednji izidi:

1. v volilne imenike je bilo vpisanih	531 volilcev
2. glasovanja se je udeležilo	499 volilcev
	oz. 93,97%

3. oddanih je bilo glasovnic

a) od tega	495
— veljavnih	4
— neveljavnih	

b) posamezni kandidati so prejeli naslednje število glasov:

1. Pal Elizabeta	210 glasov
2. Lidiya Babič	102 glasov
3. Jože Kocon	68 glasov
4. Štefan Ftičar	115 glasov

4. na podlagi določb 1. odstavka 89. člena zakona o volitvah v skupščini je OVK ugotovila, da je za delegata 13. volilne enote izvoljena, ker je prejela največ glasov
PAL Elizabeta, roj. 1943, predmetna učiteljica OŠ D. Lugarič Lendava.

Številka: OVK-66/90
Datum: 13. 12. 1990

Predsednik
občinske volilne
komisije
HAJOS Ferenc I. r.

248

Na podlagi 4. člena Odloka o pristojnostih in načinu dela Skupščine občine Gornja Radgona (Uradne objave št. 10/90), je skupščina občine Gornja Radgona na skupni seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 6. 12. 1990 sprejela

SKLEP

o imenovanju predstojnikov upravnih organov Skupščine občine Gornja Radgona

I.

Za predstojnike upravnih organov so imenovani:

1. Drago KUR, načelnik oddelka za ljudsko obrambo
2. Janko KRALJ, načelnik oddelka za notranje zadeve
3. Darinka BODANEC, načelnica oddelka za občo upravo
4. Franc HOLC, načelnik geodetske uprave

II.

Ta sklep velja od dneva sprejetja in se objavi v Uradnih objavah Pomurskih občin.

Št.: 021-11/90-SO
Datum: 6. 12. 1990

PREDSEDNIK

Skupščine občine Gor. Radgona
Alojz VOGRINČIČ, dipl. ing. agr.
in dipl. oec.

249

Na podlagi 4. člena Odloka o pristojnostih in načinu dela Skupščine občine Gornja Radgona (Uradne objave št. 10/90), je skupščina občine Gornja Radgona na skupni seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 6. 12. 1990 sprejela

SKLEP:

I.

ZAGORC Dušan, roj. 28. 2. 1952 se z 6. 12. 1990 razreši funkcije namestnika načelnika oddelka za družbeno planiranje in družbenoekonomske razvoj.

II.

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 021-11/90-SO
Datum: 10. 12. 1990

PREDSEDNIK

Skupščine občine Gor. Radgona
Alojz VOGRINČIČ, dipl. ing. agr.
in dipl. oec.

250

Na podlagi 4. člena Odloka o pristojnostih in načinu dela Skupščine občine Gornja Radgona (Uradne objave, št. 10/90) je Skupščina občine Gornja Radgona na skupni seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 6. 12. 1990 sprejela

SKLEP:

I.

ŠČAVNIČAR Jože, ing., roj. 1. 9. 1950, stanujoč Mele 6, p. Radenci se razreši funkcije direktorja upravne organizacije za urbanistično načrtovanje občine Gornja Radgona.

II.

Ta sklep začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Štev.: 108-9/90-IS
Datum: 6. 12. 1990

PREDSEDNIK

Skupščine občine Gor. Radgona
Alojz VOGRINČIČ, dipl. ing. agr.
in dipl. oec.

Srečanje

Nepogrešljiv domači živinozdravnik

V Gančanih, enem največjih naselij v soboški občini, živi nekaj posebnosti, ki so vredni posebne pozornosti. Nekatere od njih smo že predstavili, medtem ko so nekateri ostali anonimni, čeprav so v vsakdanjem življenju med krajanji nepogrešljivi. Med slednje vsekakor sodi VUČKOV FERİ ali po rojstnem listu Franc Maučec. Gre za 83-letnega kmeta, ki je ostal sam ter obdeluje štiri hektarje zemlje, v hlevu pa ima štiri glave živine in tri svinje. Čeprav gre za majhno kmetijo, pa je le-ta kljub pomoči sorodnikov za priletnega Ferija velika obremenitev. Marsikdo bi se vprašal, zakaj v hlevu toliko glav? Odgovor je preprost: velika ljubezen do živine, ki pa ima večje razsežnosti. Feri je namreč nepogrešljiv domači živinozdravnik, saj se krajanji vsakodnevno obračajo nanj za pomoč pri kotitvi ali drugih bolezenskih nevarnostih živali. Delo z živino ga veseli že od mladih nog, zato pomoči klub lepi starosti nikoli ne odreče, pa četudi mora v eni noči trikrat iz postelje. Kolikokrat je v takih stiskah pomagal krajanom, sam ne ve, ve pa, da je bilo gotovo več kot dvestokrat, ko je rešil kravo ali mladiča. Ne pomaga samo pri kotitvi in

nih kolinah pa tudi rad zapoje domače viže, saj je znan tudi kot veseljak. V mlajših letih, teh se dobro spominja, se je njegov prijeten glas slišal tudi iz marsikatero gostilne ali veselice. Kljub lepi starosti želimo Vučkoveu Feriju, da bi še dolgo opravljal delo, ki ga veseli!

Feri Maučec

Ohranjajo tradicijo iz partizanskih dni

Krajevna organizacija Zveze borcev Tišina, ki šteje 82 članov, je imela 16. decembra letno skupščino in slovesnost po enoletnem delu. Med drugim so borci, ki so še zmeraj aktivni v KS Tišina, letos sodelovali na proslavi dneva borcev v Beltincih.

Prisravniki so se izlet v Monošter in Porabje, kjer so slovenskim učencem OŠ v Gornjem Seniku podelili zbirko slovenskih knjig. Predsednik tišinskih borcev Koloman Bertalanč je povedal, da so med obiskom na Madžarskem položili tudi šopek cvetja na grob partizana Prekmurske čete Mirka Škerjanca. Sekretar ZB KS Tišina Jože Bagač je zbranim predstavil program dela za leto 1991, v katerem med drugim načrtujejo tudi družinski izlet borcev v ČSR.

B. H.

Gostilna ANICE BENČEC želi cenjenim gostom SREČNO NOVO LETO 1991. Priporoča se s kmečko hrano in veliko dvorano za svatbene večere. Tel. (069) 43-070

Volitve v Tešanovcih

Klub muhastemu in hladnemu vremenu je bila volilna udeležba v povprečju 72,5 %, kar je nad vsemi pričakovanji. Še posebej zato, ker je bilo več kot 7 % volilcev upravičeno odsotnih (delo v tujini, JLA, ...). Največjo udeležbo so zabeležili v Mlajtincih — več kot 80 odstotkov.

Za predsednika sveta krajevne skupnosti Tešanovci je bil ponovno izvoljen Geza Rituper. Očitno ima predsednik prejšnjega mandatskega obdobja zelo veliko podporo krajanov v vseh vaseh omenjene krajeve skupnosti.

Prav pod njegovim vodstvom se je podoba marsikaterega kraja povsem spremenila. Kot nam je povedal, naj bi sredi pomladi proslavili pomembne delovne zmage tekočega leta: prevzem nove gasilske avtocestne, priključitev na omrežje kabelske televizije in odprtje moderniziranega 1,9 km dolgega cestnega odseka med Mlajtinci in Tešanovci.

G. G.

TRGOVINA NA DROBNO DOBRINA

Rogašovci 14

BOJAN LAH

Vsem svojim strankam želimo srečno in uspešno leto 1991 in se še naprej priporočamo za obisk in ugoden nakup.

DENACIONALIZACIJA TUDI ZA BELTINSKO GROFICO?

NEČAKI HOČEJO ZEMLJO IN GRAD

Beltinska grofica Marija Zichy je umrla v tujini, poslednje počivališče ima v beltinski cerkvi sv. Ladislava — Nečaki, grofje Avgust, Franc, Benedikt in Georg ko dedni nasledniki, so pooblastili soboškega odvetnika

Glas, ki se je razširil po svetu, da bo nova slovenska oblast popravila krivice tistim, ki so bili gnotno prikrajšani z zakoni o nacionalizaciji, je segel tudi do nečakov beltinske grofice Marije Zichy. Da se zanimajo za možnost vrnitve državljenega premoženja, smo zvedeli pri Karlu Kozicu, ki na sedežu soboškega Demosa med drugim zbira dokumentacijo o nekdanjih razlaščenih. Prišla je tudi uradna vloga soboškega odvetnika, čigar imena pa na njegovo željo ne smemo objaviti, v kateri izraža zahteve grofičnih pravnih naslednikov: grofov Avgusta, Franca, Benedikta in Georga.

»Grofica Marija Zichy je na podlagi »prisojilne« listine iz leta 1893, dednega spričevala iz leta 1915 in na podlagi razdelitve skupnosti (vse to so nekdanji pravni izrazi, op. pisca) pridobila po svoji materi grofici Hedviki, poročeni Zichy, nad 2 000 hektarjev njiv, travnikov, gozdov ... v katastrskih občinah Beltinci, Gančani, Bistrica, Polana, Lipa, Črenšovci, Brezovica, Dokležovje, Ižakovci, Melinci, Nedelica in Gornji Lica, poleg tega pa še večji vinograd pri Štrigovi.

Podedovala je tudi grad, mlin in žago v Beltincih. Leta 1924, ko je bila agrarna reforma, so več kot polovico teh površin razdelili siromakom, ostalo pa je imela v lasti do 1946. leta, ko ji je bilo (na podlagi zakona o nacionalizaciji) odvzeto in je prešlo v splošno ljudsko premoženje, pozneje pa v družbeno lastnino, s katero zdaj upravljajo Kmetijsko go-

Razgledni stolp gradu grofice Marije Zichy v Beltincih

spodarstvo Rakičan, Gozdno gospodarstvo Murska Sobota in drugi,« smo zvedeli od soboškega odvetnika.

Preden bomo zapisali kaj več o pričakovanih grofičnih pravnih naslednikov, nekaj stavkov o njej sami. Rodila se je 1883. leta v Budimpešti, v Beltincih je na gradu živel od 1944. leta, ko se je odselila v Avstrijo. Umrla je v visoki starosti 94 let, 28. julija 1977. leta. Pokopana je v grobnici beltinske farne cerkve sv. Ladislava. Imela je dve sestrji: Teodoro in Anastazijo. Ne Teodora ne Marija se nista poročili, zakon pa je sklenila Anastazija. Rodili so se ji štiri otroci in ti (imena smo že zapisali) bi zdaj radi nazaj (v takšni ali drugačni

obliki) to, kar so po vojni grofici vzeli. Njihov odvetnik pravi:

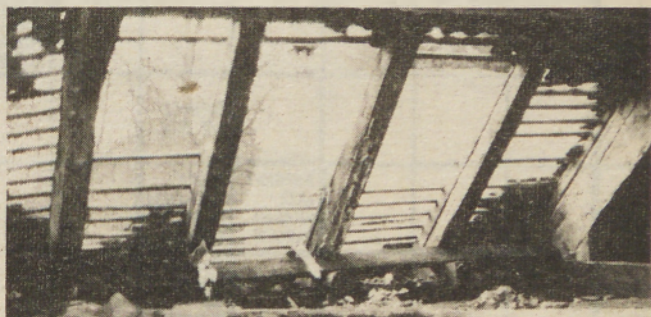
»Najbolj vnet je grof Avgust, rojen 1921. leta, po poklicu diplomirani agronom, ljubiteljsko pa se ukvarja z zbiranjem starin, zgodovino ... Tako je napisal tudi knjigo Dežela Hunov sv. Petra, v kateri opisuje hunske vladarje izpred leta 1000 do 14. stoletja. Ne vem sicer, v kakšnem gnotnem stanju je ta mož, zdi pa se mi, da njegov predlog, da bi v gradu v Beltincih (če bi mu ga vrnil) uredil ne le muzejsko zbirko, ampak bi ga v celoti obnovil, sprejemljiv.«

Resnici na ljubo pa je treba dodati, da grof Avgust in njegovi bratje računajo tudi na zemljišča in gozdove, s tem pa tudi na dohodke, saj se zavedajo, da bi usposobitev gradu stala veliko več, kot pa imajo pod palcem današnji grofje. In če smo že pri njih, naj omenimo, da se odvetniku, ki nam je dal podatke o zahtevkih po imetju nekdanje beltinske grofice, oglašajo še drugi »plemeniti«. Tako je iz Budimpešte pisala grofica Andre Bathiany, ki je bila lastnica veleposestva na Tišini in Petanjcih, zdaj pa je, kot je zapisala po nemško: mit-tel los (brez sredstev). Oglasila

se je Hilda Vogler, poročena Mraz, ki zdaj živi v Švici, imela pa je veleposestvo v Motvarjevcih. Se bi lahko nizali taka upanja.

Kako bo s predvolilnimi obljubami o popravilu materialnih in drugih krivic, je težko napovedovati. Kar zadeva željo pravnih naslednikov beltinske grofice Marije Zichy, pa bi jim kazalo ugoditi vsaj z odstopom gradu. Je v stanju, ki nam je lahko vsem v sramoto: streha prepušča, ponekod so v njej več kvadratnih metrov velike luknje, postopje nima ne oken ne vrat, na več mestih sta načeta strop in tla, stene so popacane z »grafiti«, ki so se zapisali zaljubljenecem, v ljubezni razočaranim, v ljubezni prevaramim ... in drogiranecem. Ko smo prebrali te umotvore, smo imeli občutek, da smo v beznici. In vse to v središču Ravnanskega, v neposredni bližini cerkve sv. Ladislava ... Čeprav ne vemo, kaj se je dogajalo na gradu, ko je še v njem živel grofica Marija Zichy, pa nihče ne upa pomisliti, da bi bil tak razvrat, kot ga je slutiti za sedanjimi nočnimi obiskovalci. Nič ne pomaga znak stop, postavljen v parku pred gradom. Torej naj le pride grofič Avgust (letos si je grad že ogledal) in naj vloži svoje celine. Teže pa bo spet pridobiti zemljo ...

Štefan Sobočan

Streho sicer popravljajo, a kaj, ko »država« nima dovolj denarja in ostajajo tudi take luknje. Foto: Š. S.

Petra in ježek sta velika prijatelja

»Življenje otrok in tudi mnogih odraslih ljudi spremljajo prijateljstva z najrazličnejšimi živalmi, ki so lahko velika in globoka, nekatera pa tudi nenavadna ... Tako so začeli svojo pripoved učenci 4. c razreda OŠ Dane Šumenjak v Murski Soboti, ki jim jo je nekoliko pomagala oblikovati njihova tovarišica Ruža.

Gre za nenavadno prijateljstvo med tretješolko Petro Bertalanč in ježkom Džumbom. Začelo se je pred dobrima dvema mesecema, ko je v okolici Petrine domačije taval še čisto majhen jež. Skoraj bi ga že povozil avto, in da se to ne bi zgodilo, ga je Petrin očka pobral in ga prinesel v stanovanje. Pravzaprav so mu pripravili posebno bivališče v

kleti, kjer ima svoj prostorček z listjem. Sprva je bil nezaupljiv do vseh, sčasoma pa se je začel »spogledovati« s Petro in postala

Petra s svojim ježkom Džumbom; prime ga lahko, kakor želi, brez strahu, da bi jo opikal; da si ga lahko tudi za hrbet, rokav in še kam. (Foto: J. G.)

sta velika prijatelja. Ježek jo spremlja, kamor ona hoče, pa najsi gre k teti na obisk ali v trgovino ali na avtobusno postajo ali celo v šolo. Tako je bil tudi gost Ružinega razreda, da so ga lahko občudovali in ga opisovali. Petra ga lahko vtakne tudi pod puhovko, kjer ji pleza po hrbtu; ko pa je radoveden, kako je zunaj, pokuka skozi rokav. Vse to opravi zelo nežno in pazljivo, da svoje ljubljence ne bi popikal z ostrimi bodicami. Kadar mu kaj ni prav, pa kar precej glasno »sika«. Tako opozarja zlasti tujce, če ga hočejo preveč nadlegovati.

Seveda se Petra zaveda, da ježek ne bo mogel ostati pri njej večno. Enkrat ga je že nameravala spustiti v naravo, a se je spet vrnil k njej. Zato se je odločila, da ga bo obdržala do spomladi, potem pa ...

»Tako prijateljstvo bi morali videti vsi, nekoliko pa zavidamo Petri, da je vzgojila ježka kot

morda še nihče drug. A to je dokaz, da ljubezen do živali ni nepopravljiva. Kolikor je daš ti, toliko ljubezni dobiš nazaj, morda tudi več!« se končuje njihova pripoved. Res nekaj posebnega, ali ne?

Jože Graj

Koline v Rankweilu

Slovensko kulturno društvo Mura iz Rankweila v Voralbergu v Avstriji deluje že 13 let. Pred kratkim so pripravili pristne domače koline in se povsili ob glasbi skupine Biser. Društvo sicer še pripravlja izlete, folklorne večere, proslave in drugo. Vanj je vključenih prek 200 članov. Ustanovili so tudi folklorno skupino.

A. Lenarčič

Z najdaljšo tradicijo previjanja elektromotorjev v Murski Soboti se cenjenim strankam tudi v prihodnjem letu priporoča ELEKTROMECHANIKA KOLOMANA BERTALANIČ v Cvetkovi 10 v M. Soboti.

BISTRO IGOR VITEZ UL. ŠTEFANA KUZMICA 25, VAM ŽELI VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO 1991 LETO TER SE V PRENOVLJENEM LOKALU PRIPOROČA TUDI V PRIHODNJE.

GOSTILNA CIGUT KROG želi cenjenim gostom SREČNO NOVO LETO 1991.

Priporoča se s storitvami za gostije in prireditvami za večje skupine.

Trgovina VERE HORVAT ŽIŽKI 61 a

Telefon: (069) 70 211

Imamo ugodno prednovoletno prodajo različnega blaga. Vsem obiskovalcem želimo zdravja in sreče v novem letu in jih vabimo na ponovne nakupe!

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

Priporočamo vam, da se je lotite. Za uspešne in srečne reševalce smo pripravili delovno dragocene in vznemirljive nagrade: 1. avtomobilska prikolica (tovorna), 2. nahrbtna motorna škropilnica in 3. celoletna naročnina na Vestnik. Rešitve križanke pošljite na naslov: VESTNIK, Titova 29, 69000 MURSKA SOBOTA (novoletna križanka). Vaše rešitve pričakujemo do 10. januarja 1991.

SESTAVIL MARKO NAPAST	MOČNA NA- GAJENOST TERENA, STRMINA	NAUK O ORIEN- TALSKIH JEZIKIH	SLIKARSKA GALERIJA V FIREN- CAH	VELIKO REŠETO	NEKDANJI IRAŠKI PREDSED- NIK	NOVO TOKULSKO LETALIŠČE	VESTNIK	NAŠE NOVO- LETNE ZELJE	OBDOBAV- SKO MESTEČE V SREMU	OTOŽNOST, DUŠEVNA POTRTOST	PRINC V EPU MAHAB- HARATA	HRVAŠKA RAFINERIJA NAFTE	ANGLEŠKI PISATELJ (JOSEPH, LORD JIM)	GRIČEVJE V ZAHODNI EVROPI
ZENSKI PEVSKI GLAS							Z ŽIMO NA- POLNJEN POSTELJNI VLOŽEK							
STARO- VEŠKA BOJNA LADJA							AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA PARKER							
NEMŠKI GEOGRAF (CARL, 1779—1859)							DANSKI OTOK IZUMRLO GOVEDO							
NAUK O NADČUT- NEM, NAD- NARAVNEM											HOTEL V BOVCU	RENJ POPEČEN REZENJ KRUHA		
OSEBNI ZAIIMEK				PRED- MESTJE SPLITA	BRITANSKI PEVEC JONES ZNAMENJE			MODREC V LESSIN- GOVI DRAM						
AVTOMO- BILSKA OZNAKA SPLITA			MADŽ. FILM REŽISER PRIPADNIKI LAMAIZMA					ODŽAGANA DEBLA, RILI AFRIŠKA DRŽAVA						
OSTANEK KART PO RAZDE- LITVI						NASA CELINA							LUKA OB KASPIJ- SKEM JEZERU	PARTSKA DINASTIJA, POTOMCI ARSAKA
VESTNIK	VOJVODINEC GRŠKI PAR- TIZANSKI VODITELJ					DRŽAVNIK ALFONSIN PRISEDNIK NA SODIŠČU					STRAST, POZELENJE SARAJEVO			
IGRA OBRAZA ALI GIBOV							SL. PESNIK IN GENERAL POLJSKI KONJENIK							
MUSLI- MAJSKO MOŠKO IME					SUMNIČE- NJE, SUM							NOVI SAD PTIČJA SAMICA		
OZKI KONCI POLOTO- KOV				AMERIŠKI JAZZ KITARIST FARLOW	GRŠKA POKRAJINA NA PELO- PONEZU					MODEREN PLES VELIK UGLED				
SLIKARSKI COPIC					ŽIDOVSKO ŽENSKO IME GERMANJ				POSAMEZEN GLAS PRI STOKANJU					
OSMERO- KOTNIKI								AFRIŠKA DRŽAVA OB GVINEJSKEM ZALIVU	RIMSKI HIŠNI BOGOVI					
NEKDANJI AVSTRILJSKI SMUCARSKI AS (TONI)							NORODOM SIHANUK		MESTO V ROMUNJI DICKENSOV TWIST					
							EVROPSKA NAROD- NOSTNA SKUPINA							
							KAR JE ZVITO V OBLIKU VALJA				GLAVNI STEVNIK	GRŠKA FILMSKA IGRALKA (MELIJA)	NORDIJSKI IZRAZ ZA SMUČI	
							NAJVEČJI ITALJANSKI NAFTNI KONCERN			REKA V SEVERNI NEMČIJI PERZIJA				
							PIŠČALKA ZA KLICA- NJE SOV ALI ŠOJ							
							RJAVO- RUMENA BARVA				FRIDERIK ŠIRCA SAMICA JAKA			
							SLOVENSKI PISATELJ (PREZI- HOV)					DREVO POTUJOČIN MIZARSKO LEPILO		
							NOVA ŠKOTSKA	ZUNANJI DEL OKNA POVEDNI NAKLON					DEL TENI- ŠKE IGRE 3. IN 2. VOKAL	
							PARNI ORGAN VIDA		KUHARSKA UMETNOST FRANCOSKI DEPARTMA					DRŽAVNI PRORAČUN
							ŽILA DOVODNICA			FRANCOSKI MISLEC DESCARTES STOLETJE		IT. REŽISER VESTERNOV (SERGIO) MODUS		
							JESENSKA SOLATA S TRIDIMI LISTI				NEON VPRASAL- NICA		NEKDANJA DRŽAVA V INDOKINI; BAMBUS	ARABSKI ZREBEC ZAČETEK ABECEDA
							OBALNA DRŽAVA NA SEVERO- VZH. ZDA		REKA, KI TEČE SKOZI VARŠAVO	OTOČJE MED FINSKO IN ŠVEDSKO	VELIKA GROBNICA V EGIPTU FAVN			
							STARO OROŽJE S TETIVO	GOBEZDAČ STOPNJA, RAVEN					ROKODEL- STVO JAP. LUKA NA KIUŠU	
							NEKDANJI IZRAELSKI ZUNANJI MINISTER		SRBSKI ZGODOVI- NAR RUVARAC				AMPER MESTO V ETIOPIJI	STARO- ŽIDOVSKI KRALJ
							ŽE UMRLI FR. FILMSKI KOMIK (JACQUES)		VOŠČENA TVORBA V PANJU SREBRO			SOVJETSKI DRŽAVNIK HRUŠČOV KOTOR		
							POSODA ZA ULIVANJE TISKAR- SKIH ČRK						PRIZELIC (ANAGRAM; SUMIT)	
							VESTNIK	ITALJANSKI FIZIK (AMADEO, 1776—1856)					NAŠE IME AVSTRILJSKE REKE ENNS	

